

ΑΝΤΙΤΕΤΡΑΔΙΑ

ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΠΑΡΟΥΣΗ ΤΕΜΟΣ
Τεχ. Γραφείο
ΚΕ.Κ.Ε.Λ.Β.Ε.
Αθήνας 10567
53888
ΚΩΔΙΚΟΣ
21 2664

Τεύχος 136 • Τιμή 3 €

**50 χρόνια μετά: Και τότε και τώρα
ΣΤΗ ΣΩΣΤΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ**

αντιτετράδια

ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ταυτότητα

Περιοδικό
για την εκπαίδευση
Διευθύνεται
από Επιτροπή
ΚΩΔΙΚΟΣ 01 2664

Ιούλιος -
Δεκέμβριος 2023

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:
ΜΟΡΦΩΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
Αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία
Αριστοτέλους & Αβέρωφ 23
104 33 Αθήνα
Τηλ.: 210 8227992, 210 5125714
www.antitetradia.gr

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΥΛΗΣ:
Χρίστος Σόφης, Αγγελική Φατούρου
Παραγωγή:
Δ. ΓΑΒΑΛΑΣ
Θίοβης 7, Περιστερί | 210 5722902
anagrafigavalas@gmail.com
www.anagrafi.gr

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ
Αγγελική Φατούρου
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ
☎ 210 9705865

ΑΡ. ΛΟΓΑΡ. ALPHA BANK
432-002101-008070
IBAN: GR22 0140 4320
4320 0210 1008 070

Τα «αντιτετράδια»
διατίθενται δωρεάν
στις σχολικές βιβλιοθήκες

Ανανεώστε τη συνδρομή σας. Σηριζόμαστε ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ στις πωλήσεις του περιοδικού. Ειδικά σε συνθήκες εξωφρενικής ακρίβειας και με τις τιμές να έχουν εκτοξευθεί, η συνεισφορά σας είναι εντελώς απαραίτητη για να συνεχιστεί η έκδοση των «α», που εκδίδονται ανελλιπώς από το 1988!

Ανταποκριτές

ΑΙΓΙΝΑ: Ιφιγένεια Γεωργάλα (6942215003)
ΑΙΤΩΛΟΚΑΡΝΑΝΙΑ: Σωκράτης Ζαραβίνας
(Αγρίνιο, 6977663177)
ΑΡΚΑΔΙΑ: Λίλη Κουτσούκου
(2710228012, 6978824432, Τρίπολη)
ΑΡΤΑ: Θανάσης Κρίκας (6932577623)
ΑΧΑΪΑ: Χρήστος Τσουκαλάς
(Πάτρα, 2610342244)
Κ. Παπαπαναγιώτου (6932134455)
ΓΙΑΝΝΕΝΑ:
Χρυσάνθη Αθανασίου (26510-41058),
Γιάννης Μακρίδης (6974966131)
ΔΡΑΜΑ: Παύλος Θεοδωρίδης (6945 597241)
Δ. Μαυρίδης (6947 834944)
ΕΒΡΟΣ: Γιώργος Δεμερδεαλής
(Ορεστιάδα, 6937271637),
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ: Κώστας Μαστροκώστας
(Καρπενήσι 6972879173)
ΗΜΑΘΙΑ: Πάννης Μελιόπουλος (6972220398)
Ευγενία Καβαλλάρη (6978163060)
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Δημήτρης Καραβγιώτης
(6974929257, 6944414694)
Ειρήνη Σωπάδου (6937 178496)
ΘΕΣΣΠΡΩΤΙΑ: Παύλος Αλεξίου (6972272601)
ΙΚΑΡΙΑ: Χρήστος Δάμαλος (6972690991)
ΚΑΛΥΜΝΟΣ: Νίνα Γεωργιάδου (6993036388)
ΚΑΡΔΙΤΣΑ: Λένα Γκαραγκάνη (6979697904)
ΚΕΡΚΥΡΑ: Θανάσης Τσιριγιώτης (6944253743)
Μιχάλης Τσιριγιώτης (6936077204)
ΚΡΗΤΗ: Λίζα Σκλάβου (Ηράκλειο 6979775647)
Αρετή Σπαχή (6974493769)
ΛΕΥΚΑΔΑ: Θανάσης Πουτόκας (6976438317)
ΛΗΜΝΟΣ: Φωτεινή Ρόμπα (6973285919)
ΜΑΓΝΗΣΙΑ: Σοφία Κούτσα
(Βόλος 6946669923)
ΜΥΚΟΝΟΣ: Δ. Παπαδημητρίου (6945987267)
ΠΑΤΜΟΣ: Πάννης Παπαδόπουλος
(6942 095318)
ΡΕΘΥΜΝΟ: Πάνος Παπαμαχίλ
(6974885777)
ΦΘΙΩΤΙΔΑ: Νίκος Ζάρδας
(Κ. Βούρλα, 2235042117)
Στέλιος Καραμήτσος
(Λαμία, 6976787390)
ΦΩΚΙΔΑ: Κ. Παπαπα-
ναγιώτου (Δεσφίνα,
6932134455)
ΧΑΛΚΙΔΑ: Όλγα Κολιού
(6932969242)

Δημοσιογραφική ομάδα

Αργυράκης Παναγιώτης, Αλεξίου Βασίλης,
Γαλάνης Νίκος, Γεωργιάδου Νίνα,
Γιαννάτου Κική, Δάμαλος Χρήστος,
Δανιήλ Μαρία, Δεμερδεαλής Γιώργος,
Ζάρδας Νίκος, Καβαλλάρη Ευγενία,
Καβαλλάρη Ευγενία, Κανδήλας Βάσιος,
Κάτσικας Χρήστος, Κούτσα Σοφία,
Μακρίδης Πάννης, Μελιόπουλος Πάννης,
Οικονόμου Δημήτρα, Πανοπούλου Φωτεινή,
Παπαδάκη Ζαμπία, Παπαδόπουλος Πάννης,
Κώστας Παπαπαναγιώτου, Πετράκης Βασίλης,
Πέττας Αντώνης, Πουτόκας Θανάσης,
Σεμιτεκόλου Πηνή, Σκλάβου Λίζα, Σόφης
Γιώργος, Σόφης Χρήστος, Σπαχή Αρετή,
Σταυρόπουλος Σίμος, Σωπάδου Ειρήνη,
Τραγουδάρας Δημήτρης Τσαφάρα Μαρία,
Τσιριγιώτης Θανάσης, Τσουκαλάς Χρήστος,
Φατούρου Αγγελική, Φιλιππίδης Νίκος
ΛΟΝΔΙΝΟ: Χριστίνα Κωστούλα
ΠΑΡΙΣΙ: Μαρίνα Καλαρά

ΕΙΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ: Σαλαπάτας Βαγγέλης
ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ
Κουφοβασίλη Τίτικα
ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ
Κώστας Εσναφίδης, Κώστας Σουλιώτης
Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΕ ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ
Γεωργία Μυλωνάκη
ΚΟΜΙΚ: Λευτέρης Παπαθανάσης
Γ/ΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ:
Φοίβος Αδριανός

για συνεργασίες

agelikifatourou@gmail.com
☎ 6974438720

αντιτετράδια
ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

50 χρόνια μετά: Και τότε και τώρα
ΣΤΗ ΣΩΣΤΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Εξώφυλλο: Ιστορικές φωτογραφίες από την
Εξέγερση του Νοέμβρη '73
Οπισθόφυλλο: η φωτογραφία του φωτορεπόρτερ
Ανδρόνικου Χατζηκωστή

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΣΤΑ «α»:

Δήμητρα Κωσταρά,
Θανάσης Πουτόκας
Βασιλική Χρυσοστομίδου

ΑΔΙΟΡΙΣΤΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ
Παναγιώτης Αργυράκης

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ
Κουφοβασίλης Δημήτρης, 6946174427

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑΣ
Λεωνίδας Σαλαπάτας, 6947567668
Χρήστος Σόφης, 6972527451

αντιτετράδια
ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

γραφτείτε
συνδρομητές...

Εσωτερικού ετήσια 15€
Εσωτερικού διετής 28€
Εσωτερικού τριετής 40€

Α. Φατούρου, Δυρραχίου 55, 104 43, Αθήνα

ΑΠΕΡΓΟΥΜΕ

ΠΑΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΑΠΕΡΓΙΑ
ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟ ΑΝΕΡΓΑΤΙΚΟ
ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

13ωρο - μηδενικές συμβάσεις εργασίας
χτύπημα στην συνδικαλιστική δράση

ΝΑ ΑΠΟΣΥΡΘΕΙ

Μόνιμη & σταθερή εργασία
Αυξήσεις στους μισθούς
Δεν θα ζήσουμε σαν σκλάβοι

Όταν η αξιολόγηση γίνεται νόμος
η αντίσταση είναι καθήκον

Εκπαιδευτικός Όμιλος ΑΝΑΠΕΡΓΟΥΜΕ

ΨΕΦΙΣΧΟΜΕΝΑ

2 Αντί προλόγου

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ & ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΓΚΥΡΙΑ

- 3 Ανιπολόγητη η καταστροφή-αναπότρεπτη η ανάπτυξη αγώνων
5 Από τον ν. Χατζηδάκη, στον ν. Γεωργιάδη

Φ. Πανοπούλου, Χ. Σόφης

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟ ΣΤΟΧΑΣΤΡΟ

- 8 Διώκεται η ελεύθερη έκφραση Εκπαιδευτικός Όμιλος
9 Ενώπιον στην ποινικοποίηση της πολιτικής και
συνδικαλιστικής δράσης Γ. Καββαδίας, Ν. Χατζηανδρέου
10 Κάτω τα χέρια από τους απεργούς στο Ρέθυμνο
11 Εξεταστική φρενιτίδα από το 2024 Γ. Καββαδίας
12 Από τον Εκπαιδευτικό στον Τεχνικό, από τον Διευθυντή
στον Μάνατζερ Χ. Κάτσικας
13 Χαιρετισμός προς τους νεοδιόριστους και τους αναπληρωτές
ΕΛΜΕ Ηρακλείου
14 Μαθητές και εκπαιδευτικοί θαμμένοι στις στάχτες και στις λάσπες
Γ. Μελιόπουλος
17 Φινλανδία: καταλήψεις ΑΕΙ και σχολείων Γ. Τοιάκαλος
18 Κ. Πιερρακάκης: συνεχίζει στον δρόμο Κεραμέως Γ. Καββαδίας
20 Το ΔΣ της ΟΛΜΕ να αναλάβει τις ευθύνες του Παρεμβάσεις ΔΕ
21 Να βάλουμε φραγμό στις απάνθρωπες εργασιακές σχέσεις
Εκπαιδευτικός Όμιλος
22 Αποτρόπαιο ρατσιστικό έγκλημα Εκπαιδευτικός Όμιλος
23 Ο πλήρης εκφυλισμός! «α»

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: Ιδιωτικά ΑΕΙ

- 24 Η κυβέρνηση κουρελιάζει το σύνταγμα ΠΟΡΕΙΑ
25 Ιδιωτικά πανεπιστήμια, "όχημα εκκαθάρισης" των δημόσιων
Γ. Τρόλλης
26 Αναθεώρηση του άρθρου 16: στάσεις και αντιστάσεις
Τ. Ζορμπάλα
29 Δημόσιο ΑΕΙ: Ιδιωτικοποίηση ή κοινωνική κατάκτηση;
Γ. Μαϊστρός
32 Για την εμπορευματοποίηση της εκπαίδευσης και την
αναθεώρηση του άρθρου 16 Γ. Τοιάκαλος
37 Εμπορευματοποίηση, κόπωση, μαθηματικά
και "δημιουργική γραφή" Τ. Πατρώνης
42 Για την αστυνομική εισβολή στον "Ευαγγελισμό"
Φοιτητική Πορεία

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Μετάφραση - Επιμέλεια: Γεωργία Μυλωνάκη

- 43 Καταρρέουν σχολικά κτίρια στη "Μεγάλη" Βρετανία
Remco v.d. Meer

- Έκτακτη απασχόληση στα πανεπιστήμια των ΗΠΑ
44 Για το ζήτημα των φοιτητικών χρεών στις ΗΠΑ
45 Οι απόφοιτοι της Γάζας για τα υψηλά ποσοστά ανεργίας
Τα βρετανικά συνδικάτα μπισκοτάδων το Ισραήλ
46 Καταγγελία φοιτητών κατά του πανεπιστημίου του Ιλινόις

ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

- 49 Ο Δημήτρης Γληνός στη Σοβιετική Ένωση Γ. Βασιλείου
52 Έκθεση ντοκουμέντων από τις ωμότητες των ναζί στην Κρήτη
ΕΛΜΕ Ηρακλείου

ΑΝΤΙΜΑΜΑΛΟ - κείμενα Ν. Γεωργιάδου

- 54 Τι δεν χρειαζόμαστε Τ. Ζωγράφου
55 Έβρος, γιατί;
Παρίσι-Αθήνα, ένα τσιγάρο δρόμος
56 Ρίξε κι άλλο λάδι στη φωτιά
Με αφορμή τον θάνατο της Sinead O' Connor
57 Τα 25 "κομμάτια"
Το ψέμα έχει δύο όψεις
58 Πολιτισμός της ξαπλώστρας
59 Σ' αυτούς τους δρόμους
Η Ελλάδα με πληγώνει Γ. Μελιόπουλος
Μ. Τσαφαρά

ΑΠΟΨΕΙΣ

- 60 Προδιαγεγραμμένο τέλειο έγκλημα Χ. Αθανασίου
61 Εργασιακός βίος μέχρι τα 74 Ν. Φιλιππίδης
62 Η μεγάλη διώκτης του πολιτισμού Μισθωτοί Αρχαιολόγοι της ΕΡΓΑΣ
66 Καλά...τράβα Χ. Δάμαλος
67 Η λάσπη της προπαγάνδας Β. Πετράκης
68 Γράμμα σε έναν φίλο Γ. Βαϊλάκης
69 Η τέχνη σε μικρόψυχους καιρούς ΕΕΕΜ

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΤΙΚΗ

Ευγενία Καβαλλάρη

- 70 Κούλα Αδάμογλου: Ο δρόμος της επιστροφής είναι απόκρημος

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ στα «α»

- 71 Το στήριγμα Δ. Κωσταρά
72 Η μέρα γεννεθλίων Θ. Ποιτάκης
75 Μόι Ζλάτο Β. Χρυσοστομίδου

50 ΧΡΟΝΙΑ από την ΕΞΕΓΕΡΣΗ του Νοέμβρη '73

- 78 Πώς πέρασε τόσος χρόνος σε τόσο λίγη ώρα; Θ. Τσιριζώτης
79 Πολυτεχνείο: Η "μεγάλη ύβρις" Π. Αλεξίου

ΛΕΥΤΕΡΙΑ στην Παλαιστίνη

Οι δραματικές πολεμικές εξελίξεις στην Παλαιστίνη δεν αποτελούν ένα απρόσμενο γεγονός. Είναι αποτέλεσμα της βάρβαρης κατοχής των Παλαιστινιακών εδαφών, του καθεστώτος απαρτχάιντ σε βάρος των αραβικών πληθυσμών, των βίαια επεκτεινόμενων Ισραηλινών επεκτασιμών, των δεκάδων ισοπεδωμένων πόλεων και χωριών, των χιλιάδων Παλαιστινίων μαρτύρων-αγωνιστών και φυλακισμένων. Πάνω απ' όλα είναι συνεπακόλουθο των ιμπεριαλιστικών επιλογών να στερούν από τον Παλαιστινιακό λαό -καταπατώντας αποφάσεις του ΟΗΕ, ακόμα και δικές τους δικακρήξεις- το νόμιμο δικαίωμά του στην αυτοδιάθεση και στη δημιουργία του δικού του κράτους. Σε αυτόν τον αγώνα ο μαρτυρικός Παλαιστινιακός λαός έχει γράψει με το αίμα του σελίδες ηρωικής αντίστασης ενάντια στο σιδηρόφρακτο Ισραήλ, κερδίζοντας την αναγνώριση και συμπαράσταση των λαών του κόσμου.

Οι ισραηλινές δυνάμεις ξεκίνησαν την από αέρος ισοπέδωση της Γάζας με την επιχείρηση «Σιδερένια Ξίφη» κηρύσσοντας κατάσταση πολέμου και προαναγγέλλοντας νέα σφαγή του παλαιστινιακού λαού. Το Ισραήλ έχει συμπαράστατες όλες τις ιμπεριαλιστικές μητροπόλεις σε Αμερική και Ευρώπη, που αντιστρέφοντας την πραγματικότητα σπεύδουν τώρα να καταδικάσουν την τρομοκρατία και να ενθαρρύνουν τη δολοφονική mania των ισραηλινών φασιστών, χαρακτηρίζοντας τις κτηνώδεις επιθέσεις τους «νόμιμη άμυνα». Με τη «σωστή πλευρά της ιστορίας» έσπευσαν να ευθυγραμμιστούν Μητσοτάκης και Σακελλαροπούλου, καταδικάζοντας τη «φρικτή τρομοκρατική επίθεση εναντίον του Ισραήλ». Στο ίδιο μήκος κύματος και οι ΣΥΡΙΖΑ, ΠΑΣΟΚ και οι φασιστικές δυνάμεις της Βουλής.

Καταδικάζουμε την εγκληματική βαρβαρότητα του ισραηλινού φασιστικού καθεστώτος, είμαστε σταθερά στο πλευρό του Παλαιστινιακού λαού, υποστηρίζουμε τον δίκαιο αγώνα του για λευτεριά και ανεξαρτησία.

νημένων εργατών και εργατριών` η ιστορία θα προσπεράσει αυτήν την ατίμωση γιατί δεν θα πιστεύει σ' ό,τι βλέπει και ακούει. Κυριολεκτικά τούτες τις ώρες θα μπορούσε ένα μαζικό επαναστατικό κίνημα να κάνει τα «άσπρα κολάρα» να δουν την κόλαση, να κάνει το τοπίο να αλλάξει ριζικά. Αυτό βλέπουν στην κυβέρνηση και προσπαθούν να κερδίσουν όσο χρόνο μπορούν, ψευδόμενοι, φοβίζοντας, θέτοντας ψευτοδιλήμματα.

Αυτό είδε και κάποιο ανθρωπάκι της εκπαίδευσης στον Πειραιά και θέλει σιδηροδέσμιο τον δάσκαλο Γιώργο Καββαδία και τους υπόλοιπους συντρόφους, καθώς αυτοί επιμένουν να βαδίζουν ορθοστατούντες. Κανείς δεν θα σημειώσει τις πράξεις του ανθρωπάκου, γιατί οι φαύλοι ξεχνιούνται εύκολα, όμως θα σημειώσουμε ευχάριστα τους δασκάλους που οραματίζονται ασύνορα σχολεία όλων των παιδιών!

Αλλά η μεγάλη εικόνα είναι σαφώς πιο σύνθετη. Ενώ ο πόλεμος μαινεται στην Ουκρανία ανάμεσα στους δυτικούς και τη Ρωσία, σ' έναν ξένο αχυρώνα όπου «αρχηγείει» ο κλόουν Ζελένσκι, αποδεδειγμένα πολύ πάνω από το 50% του πλανήτη αργοσαλεύει, συνασπίζεται, αλλάζει ή σκέφτεται να αλλάξει στρατόπεδο. Με κέντρο την Κίνα και σταθερούς Ηρακλειδείς τη Ρωσία και την Ινδία, δεκάδες χώρες του λεγόμενου Νότου (νότια του Ισημερινού, αλλά όχι μόνον αυτές) προσπαθούν να συνεταιρισθούν και ταυτόχρονα να απαγκιστρωθούν από τη Δύση, που τους πρόσφερε φτώχεια, πείνα, πόλεμο, υποτέλεια. Αν θέλουμε να δούμε δυναμικά το παγκόσμιο προτσές, θα διαπιστώσουμε ότι ο χωροφύλακας που ακούει στο όνομα ΗΠΑ βρίσκεται σε στασιμότητα και κάμψη, το ίδιο και η πολύγλωσση, αντιφατική, παρακμάζουσα Ευρώπη. Νέα μπλόκ αναδύονται, παρά τις αντιφάσεις και τις εγγενείς αδυναμίες τους. Και ενώ οι ΗΠΑ έχουν μεταφέρει το ενδιαφέρον τους σ' ανατολικά (δείγμα και η στρατιωτική συμμαχία του AUCUS) ο κινέζικος καπιταλισμός εμφανίζεται ως ήρεμη δύναμη, προτείνοντας «ισότιμες» συνεργασίες με τις χώρες του νότου ή του τρίτου κόσμου [για να θυμηθούμε παλαιότερες εκφράσεις]. **Ποιος είπε ότι η ιστορία τελείωσε; Ποιος λέει ότι δεν θά 'χουμε εκπλήξεις στο άμεσο μέλλον; Ποιος αμφισβητεί ότι «τα πάντα ρει»;**

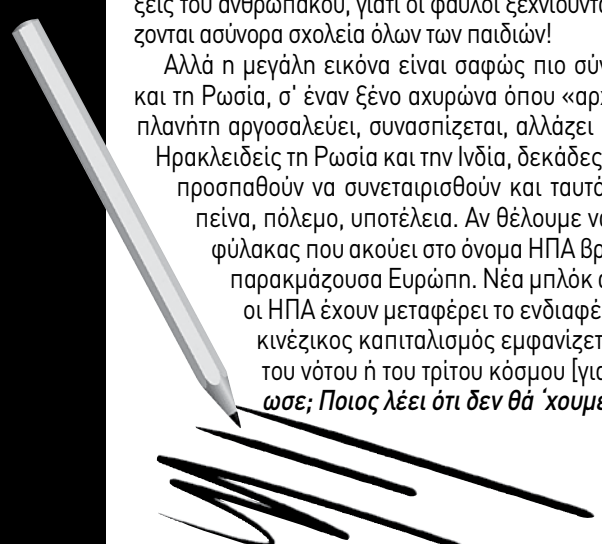
Το είδαμε κι αυτό... Ένας άγνωστος α-πολιτικός εξ Αμερικής, που δηλώνει ότι είναι Κρίος (στο ζώδιο) με ωροσκόπο Υδροχόο!!] κι ότι θαυμάζει τον Μπάμπαν, ηγείται πλέον της (αστικής) αξιωματικής αντιπολίτευσης. Διέγραψε τη λέξη «αριστερά» από το λεξιλόγιο του ΣΥΡΙΖΑ, ακολουθεί εντολές επικοινωνιολόγων, πάει θεατρικά στη Μακρόνησο, είναι και δηλώνει πλούσιος και άλλα πολύ **χειρότερα** που κάνουν ακόμα και τους γιαλαντζί αριστερούς να ανατριχιάζουν. Φαίνεται σαν οι ΗΠΑ να δοκιμάζουν, με fast track διαδικασίες, σε μία μπανανία τους, τις νέες μεθόδους, όπου ο καουμπούι δεν σκοτώνει τους κακούς Ινδιάνους, αλλά γίνεται αρχηγός τους... Και μάλιστα όχι σε ένα κόμμα της παραδοσιακής δεξιάς, αλλά σε ένα της "light αριστεράς". Τελικά, είναι αλήθεια ότι ο ΣΥΡΙΖΑ είναι κόμμα των εκπλήξεων και των μεγάλων οβιδιακών μεταμορφώσεων... [Όσοι έκαναν την καρδιά τους πέτρα και τρύπωσαν σ' αμπάρια του, έφυγαν, φεύγουν, αναθεματίζουν, αυτομαστιγώνονται. Λίγη προσοχή δεν θα έβλαπτε κανέναν]

Στο μεταξύ, μετά τις εκλογές "ο θεός της χώρας" μάς γύρισε την πλάτη, κι έριξε στον ντόπιο Φαραώ όχι εφτά, αλλά δεκαεφτά πληγές. Τον ένα μήνα καίγονταν η χώρα από τον Έβρο ως τη Ρόδο, με πυρκαγιές τερατώδεις και πρωτοφανείς. Τον επόμενο, έπνιξε τη Θεσσαλία. Απέμειναν οι απόγονοι του Αχιλλέα και των Κενταύρων αποσβολωμένοι, όχι μόνο από τη mania της φύσης, όσο -κυρίως- από την αναισθησία της κυβέρνησης και των αυλοκολάκων της. Αντί να γίνουν δασικοί δρόμοι, αντιπλημμυρικά έργα, οι αναγκαίες προσλήψεις εργαζομένων, διάνοιξη ποταμών, σοβαρά έργα υποδομής, τα κονδύλια δίνονταν "για τον μεγάλο περίπατο" στην Αθήνα, για φρεγάτες- αεροπλάνα- υποβρύχια και άλλα συναφή.

Αν υπήρχε μία πραγματική αντιπολίτευση στη χώρα και όχι η ψοφοδέης της Βουλής ή τα αγάλματα του Περισού, ο Μητσοτάκης θα είχε πέσει 10 φορές! Εδώ μας κηρύσσει ο Γεωργιάδης μετωπικό πόλεμο για το δωρο, μας γυρίζει στον 19ο αιώνα πριν το εργατικό Σικάγο, και οι ξεφτυλισμένοι εργατοπατέρες της ΓΣΕΕ δεν ανακοινώνουν ούτε μία μέρα απεργίας! Τρίζουν τα κόκκαλα των δολοφονικών εργατών και εργατριών` η ιστορία θα προσπεράσει αυτήν την ατίμωση γιατί δεν θα πιστεύει σ' ό,τι βλέπει και ακούει. Κυριολεκτικά τούτες τις ώρες θα μπορούσε ένα μαζικό επαναστατικό κίνημα να κάνει τα «άσπρα κολάρα» να δουν την κόλαση, να κάνει το τοπίο να αλλάξει ριζικά. Αυτό βλέπουν στην κυβέρνηση και προσπαθούν να κερδίσουν όσο χρόνο μπορούν, ψευδόμενοι, φοβίζοντας, θέτοντας ψευτοδιλήμματα.

Αυτό είδε και κάποιο ανθρωπάκι της εκπαίδευσης στον Πειραιά και θέλει σιδηροδέσμιο τον δάσκαλο Γιώργο Καββαδία και τους υπόλοιπους συντρόφους, καθώς αυτοί επιμένουν να βαδίζουν ορθοστατούντες. Κανείς δεν θα σημειώσει τις πράξεις του ανθρωπάκου, γιατί οι φαύλοι ξεχνιούνται εύκολα, όμως θα σημειώσουμε ευχάριστα τους δασκάλους που οραματίζονται ασύνορα σχολεία όλων των παιδιών!

Αλλά η μεγάλη εικόνα είναι σαφώς πιο σύνθετη. Ενώ ο πόλεμος μαινεται στην Ουκρανία ανάμεσα στους δυτικούς και τη Ρωσία, σ' έναν ξένο αχυρώνα όπου «αρχηγείει» ο κλόουν Ζελένσκι, αποδεδειγμένα πολύ πάνω από το 50% του πλανήτη αργοσαλεύει, συνασπίζεται, αλλάζει ή σκέφτεται να αλλάξει στρατόπεδο. Με κέντρο την Κίνα και σταθερούς Ηρακλειδείς τη Ρωσία και την Ινδία, δεκάδες χώρες του λεγόμενου Νότου (νότια του Ισημερινού, αλλά όχι μόνον αυτές) προσπαθούν να συνεταιρισθούν και ταυτόχρονα να απαγκιστρωθούν από τη Δύση, που τους πρόσφερε φτώχεια, πείνα, πόλεμο, υποτέλεια. Αν θέλουμε να δούμε δυναμικά το παγκόσμιο προτσές, θα διαπιστώσουμε ότι ο χωροφύλακας που ακούει στο όνομα ΗΠΑ βρίσκεται σε στασιμότητα και κάμψη, το ίδιο και η πολύγλωσση, αντιφατική, παρακμάζουσα Ευρώπη. Νέα μπλόκ αναδύονται, παρά τις αντιφάσεις και τις εγγενείς αδυναμίες τους. Και ενώ οι ΗΠΑ έχουν μεταφέρει το ενδιαφέρον τους σ' ανατολικά (δείγμα και η στρατιωτική συμμαχία του AUCUS) ο κινέζικος καπιταλισμός εμφανίζεται ως ήρεμη δύναμη, προτείνοντας «ισότιμες» συνεργασίες με τις χώρες του νότου ή του τρίτου κόσμου [για να θυμηθούμε παλαιότερες εκφράσεις]. **Ποιος είπε ότι η ιστορία τελείωσε; Ποιος λέει ότι δεν θά 'χουμε εκπλήξεις στο άμεσο μέλλον; Ποιος αμφισβητεί ότι «τα πάντα ρει»;**

4 μήνες κυβέρνησης ΝΔ: Ανυπολόγιστη η Καταστροφή

✓ Αναπότρεπτη η ανάπτυξη των αγώνων

Το πρώτο τετράμηνο της νέας κυβέρνησης της ΝΔ σφραγίστηκε από την ασύλληπτη τραγωδία των πυρκαγιών και την ανυπολόγιστη ένταση και έκταση καταστροφή από τις πλημμύρες. Δάση μοναδικά, πολύτιμοι βιότοποι και οικοσυστήματα, αγροτικές καλλιέργειες και κτηνοτροφικές μονάδες, σπίτια και λαϊκές περιουσίες, χωριά ολόκληρα, υποδομές ζωτικής σημασίας, παραδόθηκαν στις φλόγες, στο νερό και στις λάσπες. Δεκάδες οι νέοι νεκροί. Δεκάδες χιλιάδες οι άνθρωποι που καταστράφηκαν ολοσχερώς. Και τώρα, μόνοι, εγκαταλελειμμένοι και αβοήθητοι, ξεκληρισμένοι, προστίθενται απλώς σε αυτούς των προηγούμενων «φυσικών καταστροφών», που ακόμη ζουν σε κοντέινερ και περιμένουν αποζημιώσεις... **Πρόκειται για μια τρομακτική κοινωνική, οικονομική και περιβαλλοντική καταστροφή.** Για ένα νέο, ισχυρό πλήγμα στον δοκιμαζόμενο σκληρά, εδώ και δεκατρία χρόνια, λαό μας. Μια ασύλληπτα τραγική κατάσταση, που οι αιτίες της δεν βρίσκονται στην κλιματική αλλαγή, αλλά -πρώτα και κύρια- σε αυτούς που κυβερνούν εδώ και τέσσερα και πλέον χρόνια, αλλά και σε αυτούς που προηγήθηκαν. Αυτοί είναι οι υπεύθυνοι και οι υπόλογοι. **Αυτοί είναι οι ένοχοι.**

Οι ψηφίδες της δυστοπίας συμπληρώνονται με την εξωφρενική ακρίβεια που καλπάζει και προκαλεί σοκ στη λαϊκή οικογένεια, με την ακραία φτώχεια και εξαθλίωση που θεριεύουν και επεκτείνονται ραγδαία σε όλο και πλατύτερα στρώματα, με την ασυδοσία και την κερδοσκοπία της πλουτοκρατίας που παίρνει ασύλληπτες διαστάσεις. **Ένα ζοφερό οικονομικό και κοινωνικό τοπίο έχει εδραιωθεί στη χώρα μας, με το ένα τρίτο -τουλάχιστον- της ελληνικής κοινωνίας να ζει σε συνθήκες φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού.** Αυτός είναι ο μαύρος απολογισμός των 100 πρώτων ημερών. Και έπονται και άλλα.

Νέες σφοδρές αντιλαϊκές ανατροπές

Ποια είναι η απάντηση, ποιο είναι το κυβερνητικό αφήγημα για τον ζόφο αυτόν που καταπλακώνει το λαό; Κυνικοί και αλαζόνες, πρωθυπουργός, κυβερνητικά στε-

λέχη και ο προπαγανδιστικός τους μηχανισμός, αφού αποποιήθηκαν κάθε ευθύνη αποδίδοντας τις καταστροφές στην κλιματική αλλαγή, αφού διαβεβαίωσαν προκλητικά πως το «επιτελικό κράτος ήταν παρόν» και «λειτουργήσε», αφού άφησαν -και πάλι- τους πάντες και τα πάντα στο έλεος και της επόμενης κακοκαιρίας, έδωσαν κάποιες υποσχέσεις, μοίρασαν λίγα ψίχουλα, ομολογώντας ουσιαστικά πως θα συνεχίσουν να βαδίζουν στον ίδιο δρόμο της πλήρους αδιαφορίας και περιφρόνησης της ζωής και των αναγκών του λαού και της χώρας. Και πέρασαν στο «κύριο έργο» τους. Ο Μησοτάκης, ασυγκράτητος, μίλησε για τις «μεγάλες και τολμηρές αλλαγές» που θα προωθήσει με «πολύ γρήγορους ρυθμούς», που θα «αποδομούν παθογένειες» και θα συγκροούνται με «οχυρωμένα συμφέροντα». Το μήνυμα σαφές: **Οι «παθογένειες» και τα «οργανωμένα συμφέροντα» που υπονοούνται δεν είναι, βεβαίως, οι παθογένειες, τα αντιλαϊκά χαρακτηριστικά και τα διαπλεκόμενα συμφέροντα ενός κράτους που είναι κατ'εξοχήν δημιουργήματα της Δεξιάς και υποβάλλει σε συνεχείς δοκιμασίες τον λαό, και μόνο τον λαό. Είναι η ωμή προειδοποίηση μιας αντιδραστικής παράταξης που, κραδαινοντας ένα πλασματικό 41%, ανασκουμπώνεται και περνάει στην κλιμάκωση μιας σκληρής ταξικής πολιτικής άγριας καπιταλιστικής εκμετάλλευσης.** Μετά το πρόσφατο εργασιακό τερατούργημα Γεωργιάδη, η επίθεση στον λαό θα συνεχιστεί και θα ενταθεί. Αυτό διατυμπανίζουν. Νέες σφοδρές αντιλαϊκές ανατροπές, νέο χτύπημα των δημοκρατικών δικαιωμάτων, ένταση του αυταρχισμού και της καταστολής, απογείωση της προκλητικής στήριξης της πλουτοκρατικής ολιγαρχίας και των ξένων πολυεθνικών, ενίσχυση της δεδομένης υποταγής και δουλικής διεκπεραίωσης όσων επιτάσσουν οι δυνάστες της χώρας και του λαού, οι ΗΠΑ και η ΕΕ. Αυτές είναι οι «μεγάλες και τολμηρές αλλαγές»...

Η δύναμή τους είναι πλασματική

Μια νέα πολιτική πραγματικότητα διαμορφώνεται. Η ρευστότητα και οι μη αναμενόμενες εξελίξεις τη χαρακτηρίζουν. Η αδιανόητη -πριν λίγο- επικράτηση και εκλογή Κασσελάκη, σε ένα περιβάλλον αστάθειας, κρίσης και έντονων διεργασιών στο αστικό πολιτικό σύστημα (στο οποίο συμπεριλαμβάνεται βεβαίως ο ΣΥΡΙΖΑ), δημιουργεί νέα δεδομένα. Επιταχύνει εξελίξεις όχι μόνο στον χώρο του ΣΥΡΙΖΑ, αλλά και ευρύτερα. Δεν ανοίγει μόνο,

με καταλυτικό τρόπο, ζητήματα που έχουν να κάνουν με την κρίση, τη φυσιογνωμία, ενδεχόμενη διάσπαση, ακόμη και την επιβίωση του ΣΥΡΙΖΑ ή τη δημιουργία νέου πολιτικού σχηματισμού, αλλά ανοίγει και γενικότερα ζητήματα που αφορούν στις εξελίξεις στο ΠΑΣΟΚ και στη διαμόρφωση του σοσιαλδημοκρατικού χώρου στην Ελλάδα. Επιδρά ακόμη και στις εξελίξεις στον χώρο από την Κεντροδεξιά μέχρι την Ακροδεξιά. **Σε όλες αυτές τις διεργασίες, η παρέμβαση του ξένου παράγοντα -των ΗΠΑ πρωτίστως- είναι ισχυρή.** Επίσης, οι ανακατατάξεις στην ελληνική ολιγαρχία, με ευνοούμενους και ριγμένους στο νέο μεγάλο φαγοπότι του περιβόητου Ταμείου Ανάκαμψης, κυοφορούν νέες ισορροπίες, νέες πολιτικές προτιμήσεις και εύνους.

Η εκλογική κατίσχυση της ΝΔ στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές δημιουργεί ψευδείς εντυπώσεις παντοδυναμίας. Στην πραγματικότητα, το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με την κατάρρευση του ΣΥΡΙΖΑ και την ανυπαρξία μιας αντιπολίτευσης που θα μπορεί να ενσωματώνει τη λαϊκή δυσάρεσκεια και να ευνούζει τις λαϊκές αντιστάσεις, ενισχύει τα φαινόμενα αστάθειας ενός αστικού πολιτικού συστήματος σε πλήρη ανυποληψία. Μεγάλο μέρος της λαϊκής ψήφου που κατευθύνθηκε στη ΝΔ δεν ήταν ψήφος επιδοκμασίας και πραγματικής έγκρισης της πολιτικής της. Ήταν ψήφος ενός συρρικνωμένου εκλογικού σώματος (αποχή κοντά στο 48%) που έκφρασε την ανοχή του, που εκβιάστηκε και υπέκυψε τελικά σε εκφοβιστικά και εκβιαστικά διλήμματα και στα δεκάδες εφήμερα επιδόματα και κουπόνια. Δεν είναι «ισχυρή εντολή αυτοδυναμίας», όπως διατυμπανίζει ο Κυρ. Μητσοτάκης, τα στελέχη του και οι προπαγανδιστές του. Όσο και αν η ο πρωθυπουργός ποζάρει με σιγουριά για την τρέχουσα κυβερνητική θητεία της ΝΔ, όσο και αν φαντάζει βαριά -για τον λαό- η σκιά του εκλογικού αποτελέσματος, όσο και αν φαντάζουν ισχυροί, **η σταθερότητά τους είναι εύθραυστη, ευάλωτη. Η δύναμή τους είναι πλασματική.** Ήδη, όλες οι δημοσκοπήσεις καταγράφουν την έντονη λαϊκή αποδοκμασία για τις κυβερνητικές «επιδόσεις», από τη «διαχείριση» των φυσικών καταστροφών μέχρι το μέτωπο της ακρίβειας. Και στο εσωτερικό της κυβέρνησης, οι αποπομπές υπουργών και στελεχών, τα «αδειάσματα» άλλων, οι γκρίνιες, οι αποδοκμασίες, δείχνουν πως η κατάσταση είναι εύθραυστη. Τα φαινόμενα φθοράς και κρίσης, απλώνονται και δυναμώνουν. Η δυσφορία και η οργή διαπερνούν το σώμα της ελληνικής κοινωνίας. **Οι λαϊκές αντιδράσεις είναι αναπόφευκτες και η ανάπτυξη νέων λαϊκών αγώνων αναπότρεπτη.** Και τότε θα δοκιμασθεί ο «εκλογικός θρίαμβος» και η «παντοδυναμία» της ΝΔ.

Ας θυμίσουμε ορισμένα πράγματα, γιατί σαρώνει πάλι, μέσα σ' αυτό τον Βούρκο των ΜΜΕ, η "σωστή πλευρά της ιστορίας":

- Μόνο από το 2008 και μετά, έχουν καταγραφεί 150.000 νεκροί και τραυματίες Παλαιστίνιοι, εκ των οποίων 33.000 παιδιά.
- Κατάληψη των 3/4 των παλαιστινιακών εδαφών τα τελευταία 70 χρόνια που από 26.323 τετραγωνικά χιλιόμετρα έχουν περιοριστεί στα 6.020 τ.χ. όπου στοιβάζονται 5,4 εκατομμύρια Παλαιστίνιοι με τα 2,1 εκατομμύρια να ζουν φυλακισμένοι στη Λωρίδα της Γάζας σε μία έκταση 365 τετραγωνικών χιλιομέτρων.
- Πάνω από 5,9 εκατομμύρια Παλαιστίνιοι πρόσφυγες και ξεριζωμένοι από τον τόπο τους, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του ΟΗΕ.

➤ Κατάληψη 774 πόλεων και χωριών της Παλαιστίνης από τις ισραηλινές δυνάμεις κατοχής.

➤ Από τις αρχές του έτους και μόνο μέχρι τον Απρίλιο του 2023, 4.900 φυλακισμένοι στα μπουντρούμια των κατοχικών δυνάμεων.

➤ Πάνω από 700 χιλιόμετρα το μήκος του φράχτη που κατά 85% διασχίζει και διχοτομεί το παλαιστινιακό έδαφος.

➤ Πλήρης αποκλεισμός 100.000 Παλαιστινίων από τρεχούμενο νερό και περιορισμοί για εκατοντάδες χιλιάδες άλλους σε νερό και ρεύμα.

➤ Αρπαγή των εδαφών των Παλαιστινίων από περισσότερους από 600.000 έποικους.

➤ Πάνω από 4,9 εκατομμύρια Παλαιστίνιοι αντιμέτωποι με το απαρχαίνι των περιορισμών μετακίνησης.

➤ Αποκλεισμός της Παλαιστίνης από αέρα, στεριά & θάλασσα τα τελευταία 18 χρόνια. Μέχρι και τα πηγάδια τους τα τσιμέντωσαν!

Από τον νόμο Χατζηδάκη στον νόμο Γεωργιάδη

Η εργατική τάξη και ο λαός αντιμετώπιζαν με τα αντεργατικά εκτρώματα
Όλοι στον αγώνα για την ανατροπή τους!

 γράφουν οι Φ. Πανοπούλου - Χ. Σόφης

Με την επιλογή της να προωθήσει, αμέσως, ως ένα από τα πρώτα μέτρα της δεύτερης θητείας της, τον νόμο Γεωργιάδη, η κυβέρνηση Μητσοτάκη είναι ολοφάνερο ότι θέλησε, εξ αρχής, να διαμηνύσει πως η ικανοποίηση των πιο σκληρών αντεργατικών απαιτήσεων της κεφαλαιοκρατικής εργοδοσίας αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα της πολιτικής της. Άλλωστε το μήνυμα αυτό το έστειλε από νωρίς με την τοποθέτηση ενός «κατάλληλου» ακροδεξιού στελέχους της στη θέση του υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που -ως συνήθως- «φουριόζος», μόλις ανέλαβε καθήκοντα άρχισε, από τον Αύγουστο, να ξεσπαθώνει με αντεργατικές κραυγές για «16ωρο» εργασίας, στρώνοντας το έδαφος για το νέο πακέτο αντεργατικών μέτρων, που, υπό τον παραπλανητικό τίτλο «Για την ενίσχυση της εργασίας – ενσωμάτωση της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1152...», έρχεται να νομιμοποιήσει άγριες εκμεταλλευτικές εργασιακές σχέσεις που επιθυμούν οι εργοδότες, για να έχουν στη διάθεσή τους εργατικό δυναμικό όσο το δυνατόν πιο φτηνό και για όποια χρονική στιγμή και χρονική διάρκεια το θέλουν.

Ο νέος νόμος κινείται πάνω στους άξονες που χάραξε ο προηγούμενος κακόφημος ν. Χατζηδάκη (ν.4808/2021). Είναι μια προέκτασή του με πρόσθετες αντεργατικές διατάξεις, που κατά κανόνα αποτελούν ικανοποίηση κι άλλων «αιτημάτων» εργοδοτικών οργανώσεων, όπως ο ΣΕΒ κ.ά. Οι άξονες πάνω στους οποίους καταστρώνει τους νόμους του υπουργείου Εργασίας η κυβέρνηση Μητσοτάκη αποτελούν τον καθρέφτη των επιδιώξεών της για τα εργατικά δικαιώματα (όσα έχουν απομείνει μετά τη μνημονική λαιλαπα των προηγούμενων χρόνων) και αντανακλούν τους στόχους της κοινωνικής και οικονομικής πολιτικής της για την εργατική τάξη.

➡ **Η αύξηση των ωρών εργασίας.** Ο νόμος Χατζηδάκη μεγάλωσε τον επιτρεπόμενο ανώτατο ετήσιο αριθμό υπερωριών και διέυρνε την κατάργηση της Κυριακάτικης αργίας. Τώρα ο νόμος Γεωργιάδη, με προκάλυμμα την παράλληλη απασχόληση, νομιμοποιεί ημερήσια εργασία μέχρι και 13 ώρες(!) και τη δυνατότητα σε επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις που εφαρμόζεται η 5νθήμερη εβδομαδιαία εργασία να εφαρμόσουν 6ήμερη εβδομάδα εργασίας, έτσι ώστε με πιο φτηνό εργατικό κόστος να κάνουν τη δουλειά τους οι εργοδότες, να κερδίζουν περισσότερο, να μην κάνουν προσλήψεις ή και να απολύουν εργαζόμενους.

➡ **Η μεγαλύτερη ελαστικοποίηση του χρόνου εργασίας.** Ο νόμος Χατζηδάκη παρέκαμψε προγενέστερη

διάταξη που πρόβλεπε συμφωνία συνδικαλιστικής οργάνωσης και εργοδότη για εφαρμογή του συστήματος «διευθέτησης του χρόνου εργασίας» και άνοιξε τον δρόμο ώστε αυτή η διευθέτηση να γίνεται με ατομική συμφωνία εργοδότη-εργαζόμενου. Ο νόμος Γεωργιάδη προχωρεί ένα βήμα παραπάνω, επιτρέποντας, στην ουσία, στον εργοδότη μονομερώς να επιβάλει στον εργαζόμενο «διευθέτηση του χρόνου εργασίας» του.

➡ **Η νομιμοποίηση των πιο εκμεταλλευτικών σχέσεων εργασίας.** Ο ν. Χατζηδάκη νομιμοποίησε τέτοιες σχέσεις (τηλεργασία, συμβατική σχέση με ψηφιακές πλατφόρμες) με τον μανδύα των «ρυθμίσεων για σύγχρονες μορφές εργασίας». Τώρα ο ν.Γεωργιάδη επεκτείνει αυτή τη νομιμοποίηση και στο άθλιο σύστημα των, κατ' ευφημισμόν, λεγόμενων «εργασιών με ελάχιστη προβλεψιμότητα», θεσπίζοντας τις ονομαζόμενες «λευκές συμβάσεις» [«συμβάσεις μηδενικών ωρών εργασίας» ή «συμβάσεις κατά παραγγελία εργασίας»].

➡ **Η διευκόλυνση των εργοδοτών να κάνουν απολύσεις.** Ο ν. Χατζηδάκη θεσμοθέτησε τη δυνατότητα να μην επαναπροσλαμβάνει ο εργοδότης τον εργαζόμενο, ακόμα και στην περίπτωση που κριθεί δικαστικά ως παράνομη και άκυρη η απόλυσή του. Τώρα ο νόμος Γεωργιάδη, με περίβλημα τη μείωση της δοκιμαστικής περιόδου του εργαζόμενου από 12 σε 6 μήνες, προσθέτει την ευχέρεια στους εργοδότες να απολύουν τον εργαζόμενο μετά την 6μηνη δοκιμαστική περίοδο «αυτοδικαιώς», ενώ σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου εργαζόμενου τους πρώτους 12 μήνες μπορεί να λυθεί από τον εργοδότη χωρίς προειδοποίηση και χωρίς αποζημίωση απόλυσης.

➡ **Η εξουδετέρωση της άσκησης του δικαιώματος της απεργίας.** Με τον νόμο Χατζηδάκη εισήχθησαν μια σειρά διατάξεις που εμποδίζουν τη λήψη αποφάσεων για απεργία, για την άσκηση του δικαιώματος της απεργίας και για την περιφρούρησή της. Ο νόμος Γεωργιάδη έρχεται να ενισχύσει ακόμα περισσότερο το κρατικό και εργοδοτικό οπλοστάσιο παρεμπόδισης της άσκησης του δικαιώματος της απεργίας, καθώς τις αστικές ευθύνες που «χρεώνει» ο νόμος Χατζηδάκη στη συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζόμενων, όταν αυτή περιφρουρήσει

την απεργία, τις φορτώνει με βαριές ποινές φυλάκισης και πρόστιμα.

► **Η υπονόμηση της λειτουργίας των συνδικάτων.** Ο νόμος Χατζηδάκη με σωρεία άρθρων (φακέλωμα των σωματείων με το ΓΕ.ΜΗ.Σ.Ο.Ε, υποχρεωτικές εξ αποστάσεως ψηφοφορίες) έχει διαμορφώσει ήδη ένα πλαίσιο ασφυκτικότερου κρατικού και εργοδοτικού έλεγχου των συνδικάτων, αποδυνάμωσης της ζωντανής λειτουργίας και της δυνατότητας λήψης συλλογικών αποφάσεων. Όλα αυτά τα μέτρα, που δεν θα σταματήσει την κλιμάκωσή τους, ενσαρκώνουν μια κυβερνητική πολιτική που αποβλέπει στο ευρύτερο δυνατό ξήλωμα πολύχρονων εργατικών δικαιωμάτων. Δικαιώματα όπως: οι ΣΣΕ που έχουν γίνει πλέον σπάνιο είδος, με την κεντρικότερη από αυτές, την ΕΓΣΣΕ, να έχει μπει στον «πάγο» και ο κατώτατος μισθός και το μεροκάματο να καθορίζονται με απόφαση της κυβέρνησης

πάνω από μια δεκαετία. Μάλιστα, όπως είπε ο Κυρ. Μητσοτάκης στη ΔΕΘ, αυτό θα συνεχισθεί για «χρόνια ακόμα»! Η ημερήσια 8ωρη εργασία και η πενήνήμερη εβδομάδα που

σαρώνονται σε όλους τους κλάδους και η κυβέρνηση Μητσοτάκη έρχεται να εκτραχύνει την κατάργησή τους, δίνοντας στους εργοδότες νομοθετήματα για εκτεταμένη και φτηνή υπερωριακή απασχόληση, ακόμα και ξεχείλωμα του ημερήσιου εργατικού ωραρίου ως το ακρότατο ανθρώπινο όριο της 13ωρης συνεχούς εργασίας. Η σταθερή και πλήρης εργασία, που αντικαθίσταται σε όλο και μεγαλύτερο βαθμό με ποικίλες μορφές ελαστικής απασχόλησης, άλλα και με τη νομιμοποίηση των πιο άθλιων εκμεταλλευτικών σχέσεων, όπως οι «*συμβάσεις μηδενικών ωρών*».

Ταυτόχρονα ενσαρκώνουν μια πολιτική που θέλει να αδρανοποιήσει τη συνδικαλιστική δράση των εργαζομένων, να τους τρομοκρατήσει και να επιβάλει «σιγή νεκροταφείου» στους χώρους εργασίας, μια «νέκρα» απεργιών και εργατικών κινητοποιήσεων για να αλωνίζουν οι εργοδότες.

Πόσο πίσω θέλει να πάει τα εργατικά δικαιώματα το δείχνει το άρθρο του νόμου Γεωργιάδη που επαναφέ-

ρει, σε χειρότερη μορφή, την καταργημένη εδώ και 41 χρόνια διάταξη του μαύρου αντεργατικού νομού 330/1976, για τη φυλάκιση και την επιβολή χρηματικής ποινής σε όσους περιφρουρούν την απεργία. Και με ακόμη πιο χτυπητό τρόπο, το δείχνει το άρθρο για την θέσπιση 13ωρης ημερήσιας εργασίας, που καταργεί το νομοθέτημα του 1932(!), που δεν επέτρεπε η ημερήσια εργασία σε περισσότερους από έναν εργοδότες να είναι πάνω του νομίμου ανώτατου ημερήσιου ωραρίου εργασίας.

Ενώ τα νομοθετήματα της κυβέρνησης Μητσοτάκη έχουν ένα τέτοιο χαρακτήρα, φέρνουν, δηλαδή, δεκαετίες έως και αιώνες πίσω τα εργατικά δικαιώματα, με απέραντο θράσος αυτή προσπαθεί να τα πλασάρει, ως «προστασία της εργασίας», ως «σύγχρονα», «ωφέλιμα» και «καλύτερα για τους εργαζόμενους». Όμως αυτά, όσο και αν να προσπαθεί να τα «λουστράρει» η κυβερνητική προπαγάνδα, δεν είναι παρά καπιταλιστικές μορφές της πιο άγριας εργατικής εκμετάλλευσης που έχει εφεύρει η εργοδοσία. Και είναι γνωστό ότι ο ΣΕΒ τις έχει ταξινομήσει στις μελέτες του ως «σύγχρονες μορφές εργασίας»! Μορφές σκληρότερης εκμετάλλευ-

σης που θα έπρεπε να καταργηθούν και να μην υπάρχουν, αλλά αντί γι' αυτό η κυβέρνηση έχει αναλάβει αποστολή για το αντίθετο: να τις νομιμοποιήσει (ώστε να μην φαίνονται ως «παράτυπες» ή «παράνομες» με βάση την προγενέστερη νομοθεσία) και να τις καθιερώσει, χρησιμοποιώντας μάλιστα προκλητικά, ως άλλοθι, το ότι οι εργαζόμενοι «συμπληρώνουν» με αυτές (13ωρο, 6ήμερο, δεκάδες υπερωρίες κλπ) το πολύ χαμηλό επίπεδο μισθών που η ίδια και η εργοδοσία τους έχουν επιβάλει και τους εξαναγκάζουν να ψάχνουν για δεύτερη δουλειά και να κάνουν εξοντωτικά εργασιακά ωράρια!

Εκείνο που, αναμφισβήτητα, διακρίνει όλη την κυβερνητική επιχειρηματολογία για τα αντεργατικά νομοθετήματά της είναι η απέραντη απάθεια και η κτηνώδης αδιαφορία για το ότι αυτά σημαίνουν μια οικο-

νομική υπερεκμετάλλευση των εργαζόμενων με σοβαρές καταστρεπτικές επιπτώσεις στην υγεία τους, στην οικογενειακή και προσωπική ζωή τους. Κι αν έχουν πυκνώσει και πολλαπλασιασθεί σε τραγικό βαθμό τα εργατικά ατυχήματα, εξαιτίας της χειροτέρευσης των όρων και των συνθηκών εργασίας και του οικονομικού εξαναγκασμού των εργαζομένων να δουλεύουν εξαντλητικά σε τέτοιες συνθήκες και με τέτοιους όρους.

Η κυβέρνηση Μητσοτάκη περιβάλλει τα απανωτά αντεργατικά μέτρα της με μια ασύστολη προπαγάνδα εξαπάτησης, που δεν περιλαμβάνει μόνο τα απύθμενα ψεύδη Γεωργιάδη που εμφανίζουν ως «προστασία της εργασίας» το σύστημα των κυβερνητικών μέτρων, που ενισχύει ένα εργασιακό καθεστώς όπου δεν υπάρχει κανονικό και ανθρώπινο εργατικό ωράριο αλλά εξαλείφεται όλο και περισσότερο η σταθερή και πλήρης εργασία τα χέρια των εργοδοτών «απελευθερώνονται» όλο και περισσότερο ώστε να κάνουν εύκολα απολύσεις. Περιλαμβάνει και μεγάλες απάτες για «καλύτερους μισθούς», σαν κι αυτή που «μοίρασε» στη ΔΕΘ ο Μητσοτάκης για το «ξεπάγωμα των τριετιών» στους μισθούς του ιδιωτικού τομέα από το 2024. Ένα «ξεπάγωμα» άδειο περιεχόμενου, που κατακλύβει τις τριετίες 12 χρόνων, που για τους περισσότερους εργαζόμενους θα είναι μια πενιχρότατη αύξηση μετά το 2025 ή μετά το 2026, η οποία -ακόμα και αυτή- είναι αμφίβολο αν θα δοθεί, γιατί τελεί υπό την αίρεση ότι στα επόμενα χρόνια η ανεργία δεν θα ξεπεράσει το 10% (όπως προβλέπει ο διατηρούμενος μνημονιακός νόμος)!

Η κυβέρνηση Μητσοτάκη βρίσκει έδαφος και προχωρεί με επιθετικότητα μια όλο και σκληρότερη αντεργατική νομοθεσία, πατώντας και πάνω στην πολιτική των δυνάμεων που ελέγχουν τα εργατικά συνδικάτα, οι οποίες είτε με μια γραμμή υποταγής στα κυβερνητικά μέτρα και παράλυσης της συνδικαλιστικής αγωνιστικής δράσης (ΠΑΣΚΕ, ΔΑΚΕ, ΣΥΡΙΖΑ), είτε με μια γραμμή διάσπασης και αποσυμπίρωσης των εργατικών κινητοποιή-

σεων (ΠΑΜΕ), παγιδεύουν και καθηλώνουν τις διαθέσεις αγώνα και αντίστασης στην κυβερνητική πολιτική που ενυπάρχουν στους εργαζόμενους.

Μπροστά στο αντεργατικό έκτρωμα του Γεωργιάδη αναδεικνύεται, ξανά, η κρισιμότητα του ζητήματος της ταξικής αγωνιστικής ανασυγκρότησης του εργατικού συνδικαλιστικού κινήματος, για να μπορέσει να ξεφύγει από τη σημερινή άσχημη κατάσταση και να μπορέσει αποτελεσματικά να υπερασπίσει τα εργατικά και λαϊκά συμφέροντα.

Κι όσο σαν δούλοι εμείς μένουμε
σιωπηλοί,
οι ηγεμόνες δυναμώνουν,
ξεσκίζουν, βιάζουν, ληστεύουν,
των ανυπόταχτων τα μούτρα
τσαλακώνουν.

Βλαδίμηρος Μαγιακόφσκι

**Education Is Not A Product.
The Students Are Not Customers.
The Professors Are Not Tools.
The University Is Not A Factory.**

Διώκεται η ελεύθερη έκφραση! Διώκεται η ελεύθερη σκέψη!

ΝΑ ΣΗΜΑΝΕΙ Συναγερμός για τις Εκπαιδευτικές Ομοσπονδίες και το συνδικαλιστικό κίνημα!

Η φασιστικής έμπνευσης δίωξη που ασκήθηκε στον σύγχρονο Γιώργο Καββαδία, από τον «λαγό» προϊστάμενο της ΔΔΕ Πειραιά, συνιστά ένα ακραίο βήμα στην πολιτική της φίμωσης και της καταστολής. Γιατί με την τελευταία πειθαρχική δίωξη του Γιώργου Καββαδία εγκαινιάζεται ωμά, η δίωξη της ελεύθερης έκφρασης -της γνώμης- για πρώτη φορά μεταπολιτευτικά και μάλιστα στον ευαίσθητο χώρο της εκπαίδευσης.

Η δίωξη αυτή έχει σαφή πολιτική στόχευση. Πρόκειται για μια συνεχή επίθεση αυταρχισμού στο πρόσωπο ενός παλιού και καταξιωμένου αγωνιστή, με στόχο να απλωθεί το μήνυμα της φίμωσης, σε μια περίοδο που οι εκπαιδευτικοί αναμετρώνται με τις πιο ολέθριες κυβερνητικές πολιτικές που σχεδιάστηκαν ποτέ για το δημόσιο σχολείο. Με σαφή στόχο να φιωθεί μια φωνή και μια πολιτική που σταθερά εδώ και δεκαετίες αποτελεί αγκωνάρι στην κατεύθυνση της ανάπτυξης των εκπαιδευτικών αγώνων και κυρίως της πίστης στη δυνατότητά τους να νικούν. Πρόκειται για ένα ωμό χτύπημα σε μια εμβληματική μορφή του αγώνα για την υπεράσπιση του δημόσιου σχολείου και της δημοκρατίας σε αυτό.

Ο ακατονόμαστος προϊστάμενος ΔΔΕ Πειραιά δεν αποτελεί κάποια «παραφωνία», δεν είναι παρά το τεντωμένο χέρι του υπουργείου και της κυβέρνησης, που επιχειρεί με αυτόν τον τρόπο να εγκαινιάσει «νέες», παλιών όσο και σκοτεινών εποχών, πρακτικές για την καταστολή ενός κλάδου, που -κόντρα στο ρεύμα της εποχής- αντέχει ακόμα. Αντέχει να αμφισβητεί τις βουλές των «αρίστων», αντέχει να σηκώνει το ανάστημά του απέναντι στην αξιολόγηση και σε κάθε αντικειμενικό, εκπαιδευτικό και αντιδημοκρατικό μέτρο από αυτόν τον ορυμαγδό στον οποίο επιχειρούν να βυθισουν το δημόσιο σχολείο.

Ο Γιώργος Καββαδίας διώκεται γι' αυτά που έγραψε(!) σε ένα κείμενο από τα εκατοντάδες που δημοσιεύει κάθε χρόνο, εδώ και σχεδόν σαράντα χρόνια! Ένα κείμενο που δεν λέει τίποτα περισσότερο από την αλήθεια που αντιλαμβάνεται όποιος έχει την παραμικρή σχέση με το δημόσιο σχολείο. Έγραψε για «...την αξιολόγηση, τους μειωμένους διορισμούς και τις αλλαγές στις εργασιακές σχέσεις, με αναπληρωτές και ελαστικά εργαζόμενους εκπαιδευτικούς τα σχολεία μετατρέπονται σε κέντρα διερχομένων...» και για την «... σκληρή πολιτική της παραπέρα συρρίκνωσης του δημόσιου και δωρεάν χαρακτήρα της εκπαίδευσης...», δηλαδή για όλα αυτά που εδώ και χρόνια καταγγέλλει το εκπαιδευτικό κίνημα. Και γι' αυτά ασκείται εναντίον του πειθαρχική δίωξη με την κατηγορία της «κακόβουλης κριτικής»! Και ποιος είναι αυτός που κρίνει πότε η κριτική είναι κακόβουλη; Και, κυρίως, τι σημαίνει για τη δημόσια εκπαίδευση, την κοινωνία, τι σημαίνει για τη δημοκρατία η δίωξη για «κακόβουλη κριτική» σε έναν υπαυγό και μια κυβερνητική πολιτική;

Την ίδια μέρα και με την ίδια κατηγορία («κακόβουλη

κριτική προς την προϊστάμενη αρχή») παραπέμπεται στο πειθαρχικό συμβούλιο ο συναγωνιστής και γνωστός για το ήθος του Νεκτάριος Χατζηπανδρέου, ο οποίος σε ενημερωτικό σημείωμα σε εκπαιδευτική ιστοσελίδα αναφερόταν στην προηγούμενη πειθαρχική του δίωξη. (Διώξεις επτά εκπαιδευτικών της ΕΛΜΕ Πειραιά). Να σημειωθεί ότι η δίωξη του σ. Ν.Χ. είχε ασκηθεί για κριτική που άσκησε σε κλειστή ομάδα συναδέλφων. Με άλλα λόγια «τρόμος και αθλιότητα» για έκφραση προσωπικής άποψης ακόμα και σε «στενό κύκλο». Αυτό είναι το καθεστώς που θέλουν να επιβάλουν!

Η ράθυμη στάση των εκπαιδευτικών ομοσπονδιών μόνο ερωτηματικά μπορεί να δημιουργεί τέτοιες στιγμές. Η αφωνία και η αδράνεια του συνδικαλιστικού κινήματος μπροστά σε φαινόμενα εκφασισμού, σε τέτοιους μάλιστα καιρούς, γίνονται ένα ακόμη χτύπημα για το εκπαιδευτικό και συνδικαλιστικό κίνημα. Το ζήτημα της πειθαρχικής δίωξης πρέπει τώρα να γίνει υπόθεση όλου του συνδικαλιστικού κινήματος. Γιατί διώκεται η ελεύθερη έκφραση και οι αγώνες των εργαζομένων.

Ο σύντροφος Γιώργος Καββαδίας έχει μιλήσει εδώ και δεκαετίες με τη στάση του στο σχολείο και στους αγώνες. Όσο και αν θα το επιθυμούσαν οι διώκτες του, δε θα λυγίσει απέναντι σε καμία δίωξη. Το γνωρίζουν καλά. Το μήνυμα όμως που θέλουν να στείλουν δεν πρέπει να περάσει. Και αυτό δεν μπορεί να είναι υπόθεση του Γιώργου Καββαδία, του Εκπαιδευτικού Όμιλου, των Αγωνιστικών Παρεμβάσεων ή και της ΕΛΜΕ Πειραιά. Είναι υπόθεση όλων των προοδευτικών δυνάμεων του εκπαιδευτικού και λαϊκού κινήματος. Πρέπει αμέσως η ΟΛΜΕ να αναλάβει πρωτοβουλίες, όχι μόνο για να υπάρξει συντριπτική καταγγελία αυτής της φασιστικής δίωξης, όχι μόνο για να εκφραστεί η πιο πλατιά αλληλεγγύη στον Γιώργο Καββαδία, στον Νεκτάριο Χατζηπανδρέου και σε όσους άλλους διωχθούν από τον ΔΙΔΕ Πειραιά [ή από άλλους που πιθανόν θα ακολουθήσουν το παράδειγμά του], αλλά και για να ληφθούν οι αναγκαίες αποφάσεις εν-αίων μαζικών αγωνιστικών κινητοποιήσεων, ώστε να απαντηθεί και αυτή η προσπάθεια δημοκρατικής εκτροπής

- * Όχι στην ποινικοποίηση της ελεύθερης έκφρασης!
- * Όχι σε κάθε μέτρο εκφασισμού! Κανένας εφησυχασμός!
- * Να σταματήσει ΤΩΡΑ κάθε πειθαρχική δίωξη εναντίον του Γιώργου Καββαδία και του Νεκταρίου Χατζηπανδρέου. Να σταματήσει η βιομηχανία διώξεων της ΔΔΕ Πειραιά.
- * Η ΟΛΜΕ, μαζί με τη ΔΟΕ και την ΑΔΕΔΥ, να προχωρήσουν τώρα στις αναγκαίες αποφάσεις και κινητοποιήσεις.
- * Καλούμε κάθε πρωτοβάθμιο σωματείο, κάθε προοδευτική δύναμη, να σημάνει συναγερμό. Να εκδώσει ψηφίσματα αλληλεγγύης, να καταγγείλει τον φασιστικό κατήφορο της ΔΔΕ Πειραιά και της κυβέρνησης και να συμμετάσχει στις ερχόμενες κινητοποιήσεις.
- * Κάτω τα χέρια από τους αγωνιστές! Δεν θα περάσει η επιχείρηση φίμωσης και καταστολής. Αλληλεγγύη στους διωκόμενους αγωνιστές!

22/9/2023

ΑΓΩΝΙΖΟΜΑΣΤΕ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΠΟΙΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Με βάση το δελτίο τύπου της ΕΛΜΕ Πειραιά για τη συνάντηση με την Υφυπουργό Παιδείας Δ. Μιχαηλίδου και τις δηλώσεις ότι οι διώξεις του διευθυντή της ΔΔΕ «είναι τελείως αχρείαστες», αλλά και την απόφαση της πλειοψηφίας του ΔΣ της ΕΛΜΕ για συνάντηση με τον ΔΙΔΕ Πειραιά για τις διώξεις, οφείλουμε σε ό, τι μας αφορά να δηλώσουμε:

1. Αταλάντευτα αγωνιζόμαστε συλλογικά για να παρθούν πίσω όλες οι διώξεις των συναδέλφων μας και υπερασπιζόμαστε το δικαίωμα στην ελεύθερη έκφραση και την πολιτική και συνδικαλιστική δράση!

2. Απορρίπτουμε οποιαδήποτε «διαβάθμιση» ή «επιλογή» διώξεων και οποιαδήποτε προσπάθεια διαπραγμάτευσης σε αυτή την κατεύθυνση.

3. Δε μας κάνουν χάρη όσοι αναφέρονται στο «πάγωμα» των διώξεών μας. Δε μας αφορά η «επιλογή» διώξεων ή επιλεκτική ποινικοποίηση της πολιτικής και συνδικαλιστικής δράσης. Γιατί εξακολουθούν να υπάρχουν συναδέλφοί μας που διώκονται για τους ίδιους λόγους. Γιατί παραμένουν οι αιτίες που έχουν διαμορφώσει κλίμα φόβου και τρομοκρατίας στα σχολεία, συρρικνώνοντας τις όποιες παιδαγωγικές ελευθερίες και υπονομεύοντας την εκπαιδευτική διαδικασία.

4. Άλλωστε οι διώκτες μας είναι αυτοί που παραβιάζουν συνταγματικά κατοχυρωμένα δικαιώματα και ελευθερίες και οφείλουν να απολογηθούν. Γι' αυτό και οι όποιοι ελιγμοί τους με το «πάγωμα» των διώξεών μας για να ξεφύγουν από τη δύσκολη θέση και να προστατεύσουν το προσωπικό τους συμφέρον, μας αφήνει παγερά αδιάφορους.

5. Γι' αυτό δεν είναι δυνατόν να συνδιαλεγόμαστε με όσους εξακολουθούν προκλητικά και απειλητικά την ώρα που «παγώνουν» τις διώξεις μας να δηλώνουν ότι επιμένουν και θα «φτάσουν μέχρι τέλος» τις διώξεις για τις εξετάσεις PISA στο 1ο Γυμνάσιο (σκευωρία με βάση την οποία διώκονται οι συνάδελφοι: Γ. Καββαδίας, Α. Καλούσης, Δ. Μητρόπουλος, Α. Σακικώτη) και τις απροκάλυπτες πολιτικές διώξεις των συναδέλφων Ζ. Γκέρτσου και Π. Χουντή.

6. Δεν πρόκειται να σκύψουμε το κεφάλι –το δηλώνουμε εκ των προτέρων– και να πειθαρχήσουμε σε εντολές που μας μετατρέπουν από παιδαγωγούς σε «παιδονόμους» ή γρανάζια απεργοσπαστικού μηχανισμού, για να σπάσουμε αγωνιστικές κινητοποιήσεις των μαθητών μας, αλλά και σε κάθε απόφαση και ενέργεια περιορισμού των ελευθεριών και των δικαιωμάτων μας!

Όσοι επιμένουν ότι θα «πάνε τις διώξεις μέχρι τέλος», να ξέρουν ότι δε μας φοβίζουν, αλλά μας δυναμώνουν, για να συνεχίσουμε τον δικό μας αγώνα μέχρι τέλος. Δηλώνουμε παραφράζοντας τον ποιητή, ότι **«δεν βολευόμαστε με λιγότερο ουρανό»**. Ή, όπως ακριβώς λέει ένας άλλος ποιητής: **«Ας μην το κρύβουμε. Διψάμε για ουρανό»**.

* Γιώργος Κ. Καββαδίας, φιλόλογος στο 3ο ΓΕΛ Κερατσινίου, μέλος του ΔΣ της ΕΛΜΕ Πειραιά και της ΣΕ του περιοδικού «αντιτετράδια της εκπαίδευσης»

Νεκτάριος Χατζηανδρέου, φιλόλογος στο 1ο ΓΕΛ Πειραιά (αποσπασμένος κατά το 2023 – 24 στο Ζάννειο ΕΠΑΛ)

Κάτω τα χέρια από τον αγαπημένο μας καθηγητή

Σε κατάληψη προχώρησαν οι μαθητές του 3ου Λυκείου Κερατσινίου, διαμαρτυρόμενοι για τις απανωτές διώξεις του αγαπημένου τους καθηγητή Γιώργου Καββαδία από τον Διευθυντή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Πειραιά Διονύσιο Αναστασόπουλο, ο οποίος από την ώρα που ανέλαβε τη Διεύθυνση «μοιράζει» δεξιά και αριστερά απειλές, διώξεις, ΕΔΕ.

Είναι χαρακτηριστικά τα λόγια των μαθητών:

«Θέλουμε να τονίσουμε ιδιαίτερα την εκτίμηση που έχουμε στον κ. Καββαδία καθώς είναι ένας σπουδαίος άνθρωπος γεμάτος όρεξη, γεμάτος αγάπη για μας... έχει βοηθήσει τον καθένα από μας...»

Κάτω τα χέρια από τους απεργούς Η απεργία δεν καταστέλλεται!

Μετά τον νόμο Αχτσιόγλου της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ, μετά τον νόμο Χατζηδάκη και μετά τον νόμο Γεωργιάδη της κυβέρνησης ΝΔ και τον υπουργό να δηλώνει ότι θα προσφύγει ο ίδιος στον εισαγγελέα αν υπάρχει περιφρούρηση της απεργιακής κινητοποίησης σωματείου, ακόμα και αν δεν έχει καταγγελθεί από τον εργοδότη, η αντιαπεργιακή πολιτική των τελευταίων ετών βρίσκει μια ακόμα εφαρμογή, αυτή τη φορά στο Ρέθυμνο.

Το Α.Τ. Ρεθύμνου καλεί τέσσερις συναδέλφους για «εξηγήσεις», αφού του διαβιβάστηκε από την Εισαγγελία Πρωτοδικών «καταγγελία» μαθητή Λυκείου εναντίον τεσσάρων καθηγητριών επειδή απήργησαν στις 21/9/2023 και του «στέρξαν το δικαίωμα στη γνώση»! Οι συνάδελφοι συμμετείχαν στην απεργιακή κινητοποίηση της 21ης Σεπτεμβρίου εναντίον του νόμου Γεωργιάδη που ανατρέπει βασικά εργατικά δικαιώματα και που, ανάμεσα στα άλλα, καταστρατηγεί το θωρο και ποινικοποιεί το δικαίωμα στην περιφρούρηση της απεργίας. Με αυτόν τον τρόπο κλιμακώνεται η επίθεση στους εργαζομένους και συγκεκριμένα στους εκπαιδευτικούς και στο δικαίωμα του αγώνα και της απεργίας. Μετά τις διώξεις εναντίον εκπαιδευτικών για την έκφραση πολιτικής άποψης και γνώμης απέναντι στους φορείς εξουσίας, μετά τις διώξεις για συμμετοχή σε κινητοποιήσεις ενάντια στην αντεκπαιδευτική πολιτική της κυβέρνησης, μετά τις διώξεις για συμμετοχή σε διαδηλώσεις για την επέτειο της δολοφονίας Γρηγορόπουλου, μετά τις συνεχόμενες προσφυγές στα δικαστήρια για να βγουν παράνομες οι απεργιακές κινητοποιήσεις των εργαζομένων, αυτό το γεγονός έρχεται να ολοκληρώσει το δόγμα «νόμος και τάξη».

Η συνεχιζόμενη ακρίβεια, η καθήλωση των μισθών, η ε-

πιβολή αντεργατικών νόμων, η ιδιωτικοποίηση και η εμπορευματοποίηση βασικών κοινωνικών και δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών, η διάλυση του δημόσιου σχολείου, η επιβολή της αξιολόγησης-κατηγοριοποίησης σχολείων και εκπαιδευτικών, η αδιοριστία, η ελλιπής χρηματοδότηση χρειάζονται οπωσδήποτε και την καταστολή. Γι' αυτό και δημιουργούνται επιπλέον κατασταλτικοί μηχανισμοί και ένα αυταρχικό πλαίσιο εκφοβισμού και υποταγής.

Τα σωματεία, οι εργαζόμενοι, οι εκπαιδευτικοί δεν θα υποκύψουμε. Δεν θα αφήσουμε να επικρατήσει ο κοινωνικός αυτοματισμός, το «διαίρει και βασίλευε», ο κανιβαλισμός και η κοινωνική βαρβαρότητα ανάμεσα στους εργαζομένους, που αποτελούν προϋπόθεση για την κυβέρνηση, το κεφάλαιο και την ΕΕ για να επιβάλουν την αντιλαϊκή τους πολιτική. Θα συνεχίσουμε να οργανωνόμαστε στα σωματεία, μας, να οργανώνουμε απεργίες και διαδηλώσεις, για να ανατρέψουμε την πολιτική και τα σχέδιά τους για ένα μέλλον με ακόμη πιο βαθιά εκμετάλλευση των εργαζομένων. Απαιτούμε:

- ✓ Να σταματήσει αμέσως η διαδικασία στο Ρέθυμνο, να τοποθετηθεί το ΥΠΑΙΘΑ για το θέμα.
- ✓ Να σταματήσει η διαδικασία τρομοκράτησης και εκφοβισμού των εκπαιδευτικών.
- ✓ Να σταματήσουν όλες οι διώξεις εναντίον αγωνιζόμενων εκπαιδευτικών και εργαζομένων.
- ✓ Να καταργηθούν οι αντεργατικοί νόμοι Χατζηδάκη, Γεωργιάδη, Αχτσιόγλου. Να ανατραπεί το πλαίσιο αυταρχισμού και καταστολής των δημοκρατικών δικαιωμάτων.
- ✓ Ανατροπή της πολιτικής κυβέρνησης –ΕΕ– Κεφαλαίου, της κοινωνικής βαρβαρότητας και του δόγματος «νόμος-τάξη-κέρδος».

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ της ΕΛΜΕ ΡΕΘΥΜΝΟΥ

ΟΧΙ ΣΤΗΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ • ΚΑΛΕΣΜΑ ΣΕ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ

Παγκόσμια Ημέρα Εκπαιδευτικού σήμερα και με θλίψη και οργή πληροφορούμαστε ότι μαθητής Λυκείου του Ρεθύμνου προσέφυγε στην Εισαγγελία Πρωτοδικών και «κατήγγειλε» τέσσερις καθηγήτριές του επειδή απήργησαν στις 21/9/2023 και του «στέρξαν το δικαίωμα στη γνώση»! Η Εισαγγελία διαβίβασε την «καταγγελία» στο Α.Τ. Ρεθύμνου, που τώρα καλεί τις τέσσερις συναδέλφους για «εξηγήσεις».

Κανείς δεν πήγε στην Εισαγγελία να καταγγείλει την πολιτική ηγεσία για τις χιλιάδες διδακτικές ώρες που χάνονται λόγω αδιοριστίας των εκπαιδευτικών, αλλά τους ενόχλησε η συμμετοχή στην απεργία, που γίνεται και για την προάσπιση του δημόσιου και καθολικού χαρακτήρα της εκπαίδευσης.

Απευθυνόμαστε σε όλους τους συναδέλφους, αλλά και την κοινωνία και τα σωματεία του Ρεθύμνου και λέμε: Η απόπειρα τρομοκράτησης των εκπαιδευτικών και όλων των εργαζομένων δεν πρέπει να περάσει! Το δικαίωμα στην απεργία είναι ιερό και συνταγματικά κατοχυρωμένο!

• Καλούμε τους εκπαιδευτικούς, τους εργαζομένους, όλους τους πολίτες του Ρεθύμνου σε συγκέντρωση συμπάραστασης και διαμαρτυρίας την Παρασκευή 6 Οκτωβρίου στις 19.30 έξω από το αστυνομικό τμήμα Ρεθύμνου, όπου έχουν κληθεί οι συναδέλφισσες.

• Ζητάμε από τις ενώσεις και τα σωματεία του νομού και την ΟΛΜΕ να εκδώσουν σχετικά ψηφίσματα και να καλέσουν τα μέλη τους να συμμετάσχουν στη συγκέντρωση.

5/10/23

Εξεταστική φρενίτιδα για το Γυμνάσιο και το Λύκειο από το 2024

γράφει ο Γιώργος Καββαδίας

Δεν τους έφτανε η Τράπεζα θ(υ)μάτων και η Ελάχιστη Βάση Εισαγωγής (που απαγορεύει την είσοδο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σε πάνω από 20.000 υποψηφίους κάθε χρόνο), που καθιστούν το λύκειο εξεταστικό κότεργο ορθώνοντας νέους ταξικούς φραγμούς για τα παιδιά των λαϊκών τάξεων και στρωμάτων και των απομακρυσμένων περιοχών της χώρας, ετοιμάζουν από το 2024 νέα εξεταστικά πλέγματα. Οι μαθητές που αποφοιτούν από το δημοτικό και το γυμνάσιο θα εξετάζονται σε Γλώσσα, Μαθηματικά και ακόμη ένα μάθημα [φυσικές επιστήμες ή πληροφορική]. Δεν θα πρόκειται για απολυτήριες εξετάσεις, αλλά για διαγωνίσματα των οποίων η βαθμολογία δε θα μετράει για την πρόοδο κάθε μαθητή. Όμως θα αξιοποιούνται από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ) και την Αρχή Διασφάλισης της Ποιότητας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (ΑΔΙΠΠΔΕ). Προφανώς και ο «ανομολόγητος» στόχος είναι η σύνδεση με την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και των σχολείων. Αναφέρει χαρακτηριστικά η «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»: «*Ουσιαστικά, η πολιτεία κάθε χρόνο θα αποκτήει εικόνα για το επίπεδο των μαθητών της χώρας στα βασικά γνωστικά αντικείμενα και θα τα «περνάει» στους συμβούλους εκπαίδευσης και τους καθηγητές*».

Να θυμίσουμε ότι από τις σχετικά πρόσφατες δηλώσεις του νέου υπουργού Παιδείας Κυριάκου Περρακάκη, αποκαλύπτεται ότι τα σχολεία θα κατηγοριοποιούνται και με τη «βούλα» της βαθμολογίας των πανελλαδικών εξετάσεων! Άλλωστε και το ΙΕΠ αναφέρεται στη «συνοπτική δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης των σχολείων με μόνο σκοπό αυτό να συμβάλει στη διαφάνεια και ενημέρωση του κοινού σχετικά με το έργο των σχολείων» και τη δημοσιοποίηση για «διάχυση καλών πρακτικών».

Οι εξετάσεις δεν είναι «ουδέτερες»

Ο «μέγας μηχανισμός επιλογής»

Δεκάδες έρευνες και μελέτες έχουν δείξει ότι η σχολική επίδοση είναι συνάρτηση της κοινωνικής προέλευσης των μαθητών. Το γράφουμε και το φωνάζουμε σχεδόν σαράντα χρόνια. Η παραδοσιακή αντίληψη που ερμήνευε τη σχολική επιτυχία με τις εγγενείς νοητικές ικανότητες και την αποτυχία με την απουσία τους, δέχτηκε συντριπτικά χτυπήματα στο επίπεδο της θεωρίας από δεκάδες αναλύσεις και έρευνες, που απέδειξαν ότι η κοινωνική ανισότητα διευθύνει τη σχολική. Επομένως, η σχολική επιτυχία ή η αποτυχία δε γίνεται κατανοητή παρά μόνον εάν τη θεωρήσουμε ως ένα φαινόμενο κοινωνικά προσδιορισμένο. Το σχολείο, καθώς απευθύνεται σ' όλο τον μαθητικό πληθυσμό με τον ίδιο τρόπο, κι έχει από όλους τις ίδιες απαιτήσεις, αγνοώντας τις μορφωτικές ανισότητες, ενισχύει τα πλεονεκτήματα και ευνοεί όσους ήδη είναι ευνοημένοι, εκείνους δηλαδή που η κοινωνική προέλευση εφοδίασε με ανάλογη μορφωτική κληρονομιά. Τίποτα δεν είναι πιο άνισο από ένα σχολείο «ίσο» για «παιδιά άνισα». Το σχολείο ευνοεί εκείνους που είναι ήδη ευνοημένοι, αποκλείει, απωθεί, απαξιώνει τους άλλους.

Αξιολόγηση με βάση τις επιδόσεις των μαθητών

Με τις νέες εξετάσεις, την Τράπεζα Θεμάτων και τα αποτελέσματα των πανελλαδικών εξετάσεων, το Υπουργείο Παιδείας θα επιχειρήσει σταδιακά να αξιολογήσει τους εκπαιδευτικούς και τις σχολικές μονάδες, με βάση τις επιδόσεις των μαθητών. Είναι προφανές ότι η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας γνωρίζει πολύ καλά τις κοινωνικές παραμέτρους της σχολικής επίδοσης. Η στόχευση είναι αλλού και «φωτογραφίζει» κατευθείαν τον εκπαιδευτικό. Το ΥΠΑΙΘ θεωρεί κατάλληλο τον χρόνο να προβάλλει συστηματικά μια, έτσι κι αλλιώς, διαδεδομένη αντίληψη, σύμφωνα με την οποία για ό,τι «καλό» ή «κακό» γίνεται στα σχολεία την ευθύνη την έχει κυρίως ο εκπαιδευτικός. Μια τέτοια αντίληψη εναποθέτει μεγάλο φορτίο ευθύνης στους ώμους του δασκάλου και συνήθως, όταν τίθεται θέμα σχολικής αποτυχίας ή εκπαιδευτικής κρίσης, ο δάσκαλος είναι ο «αποδιοπομπαίος τράγος». Με αυτό τον τρόπο γίνεται ευκολότερη υπόθεση η επιβολή αυταρχικών μέτρων αξιολόγησης, εντατικοποίησης και διοικητικού ελέγχου.

Αξιολόγηση - Κατηγοριοποίηση σχολείων

Γι' αυτό η νέα δευτεροβάθμια εκπαίδευση συνιστά ένα αριστοκρατικό σύστημα, όπου θα κυριαρχεί η ταξική επιλογή, οι πολλαπλοί μηχανισμοί μορφωτικού αποκλεισμού (Βλ. Τράπεζα Θεμάτων, Ελάχιστη Βάση Εισαγωγής) και η ταξική διαφοροποίηση των σχολείων με βάση τους νόμους της αγοράς.

Η έκθεση Πισσαριδη, άλλωστε, πρότεινε για την αντιμετώπιση της παραπάνω «αγκύλωσης» τα εξής: «*Συνεχής αξιολόγηση, με βάση κριτήρια όπως οι επιδόσεις των μαθητών, το ποσοστό εισαγωγής των μαθητών στα Πανεπιστήμια, οι ειδικές προκλήσεις κάθε σχολείου. Σύνδεση της χρηματοδότησης των σχολείων με την επίτευξη εκπαιδευτικών στόχων. Δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των αξιολογήσεων και σύγκριση μεταξύ των σχολείων με αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών «διαχείρισης μεγάλων δεδομένων» (big data)*».

Μετασχηματισμός της ταυτότητας του δημόσιου σχολείου

Από τον Εκπαιδευτικό στον Τεχνικό και από τον Διευθυντή στον Μάνατζερ!

Νέο σύστημα επιλογής διοικήσεων και προϊσταμένων στο Δημόσιο προβλέπει το ν/σ που θα κατατεθεί στη Βουλή, με συμβόλαια απόδοσης, μόνους παραγωγικότητας και παύση υπαλλήλων. Αναφερόμαστε στο νέο «επιτελικό κράτος» με τις σαρωτικές αλλαγές στις δομές της δημόσιας διοίκησης που έχει ήδη προαναγγείλει η Κεραμέως. Μιλάμε για ένα νέο δημόσιο μάντζμεντ με στόχους που μένουν σκοπιμώς στο περιθώριο της δημόσιας συζήτησης και κυρίως με συνέπειες σε όλο τον δημόσιο τομέα.

Εξηγούμαστε: Σύμφωνα με την Έκθεση του Stephen Ball και της Deborah Youdell του Ινστιτούτου της Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου του Λονδίνου ("Η Κρυφή Ιδιωτικοποίηση στη Δημόσια Εκπαίδευση") το μάντζμεντ απόδοσης και ο ανταγωνισμός μεταξύ ιδρυμάτων έχουν πολλών ειδών επιπτώσεις στις σχέσεις, τόσο τις διαπροσωπικές όσο και μεταξύ των ρόλων (κάθετων και οριζόντιων), των εκπαιδευτικών στα σχολεία: πιο συγκεκριμένα, αύξηση των συναισθηματικών πιέσεων και εργασιακό στρες, αυξημένο ρυθμό και εντατικοποίηση της εργασίας και μεταβολές στις κοινωνικές σχέσεις.

Στη χώρα μας οι συνεχείς νομοθετικές παρεμβάσεις της περιόδου 2020-2022 έχουν ήδη δημιουργήσει τα στοιχεία της αυξανόμενης εσωτερικής αντιπαράθεσης μεταξύ των εκπαιδευτικών και της διοίκησης της εκπαίδευσης μέσα στον σχολικό χώρο. Παράλληλα είναι φανερό ότι η αντικατάσταση της ηθικής των υπηρεσιών από την ηθική του ανταγωνισμού προκαλεί «διάβρωση» του χαρακτήρα της εκπαίδευσης.

Το νέο δημόσιο μάντζμεντ και οι πρακτικές οι οποίες το συγκροτούν, προκαλούν αύξηση της παραγωγής διοικητικών εγγράφων και εκθέσεων και των υπηρεσιών υποστήριξης συστημάτων, καθώς και της χρήσης των συγκεκριμένων εργαλείων για τη δημιουργία αποδοτικών και συγκρίσιμων συστημάτων πληροφόρησης. Αυτό έχει ως συνέπεια τόσο την αύξηση της επιτήρησης του έργου και των αποτελεσμάτων των εκπαιδευτικών, όσο και ένα διευρυνόμενο χάσμα που αφορά τις αξίες, τους σκοπούς και τις οπτικές μεταξύ του διοικητικού προσωπικού, από τη μια πλευρά, το οποίο σπρώχνεται να εξαντλεί το ενδιαφέρον του πρωταρχικά στις δημόσιες σχέσεις και τη διαχείριση των εντυπώσεων και, από την άλλη πλευρά, του διδακτικού προσωπικού, που ενδιαφέρεται πρωταρχικά για την ολοποίηση του αναλυτικού προγράμματος, τον έλεγχο της σχολικής τάξης, τις ανάγκες των μαθητών και την τήρηση αρχείων.

Οι πιέσεις του ανταγωνισμού μπορούν, επίσης, να επηρεάσουν τις μορφές της παιδαγωγικής οι οποίες χρησιμοποιούνται στην τάξη, δίνοντας όλο και μεγαλύτερη έμφαση στη «διδασκαλία για τις εξετάσεις» μέσω της μηχανικής απομνημόνευσης και της επανάληψης. Τα σχολεία ωθούνται να εισαγάγουν την προπαρασκευή των μαθητών σε δεξιότητες γραπτών διαγωνισμάτων και εξετάσεων, καθώς και μαθήματα εξάσκησης σε εξετάσεις. Η εμπειρία της σχολικής τάξης που βιώνει ο μαθητής στενεύει και μειώνεται, ενώ ο εκπαιδευτικός γίνεται όλο και πιο εξαρτημένος από προσχεδιασμένα υλικά «στεγανά από τον εκπαιδευτικό», προκατασκευασμένα κρατικά προγράμματα, σχέδια αναλυτικών προγραμμάτων τα οποία ελέγχουν τον ρυθμό της διδασκαλίας και κατασκευαστικές διδακτικές μεθόδους. Ορισμένες έρευνες δείχνουν ότι οι λιγότερο έμπειροι εκπαιδευτικοί έχουν τις μεγαλύτερες πιθανότητες να υιοθετήσουν τέτοια προσχεδιασμένα σχήματα εργασίας και,

επομένως, οι μαθητές σε σχολεία «χαμηλών εισοδημάτων» είναι εκείνοι που έχουν τις περισσότερες πιθανότητες να βρεθούν αντιμέτωποι με τέτοια καθεστάτα σχολικής τάξης.

Το εργασιακό ωράριο "μπαζώνεται" με την απογείωση στις αναθέσεις εξωδιδασκτικών εργασιών. Είναι φανερό ότι με τον Ν. 4823/2021 το υπουργείο Παιδείας αυξάνει ακόμη περισσότερο τις εξωδιδασκτικές εργασίες και επιχειρεί να «μπαζώσει» το σύνολο του εργασιακού ωραρίου των εκπαιδευτικών. Παραμένει βεβαίως και ο φόρτος εργασίας που έχει ο εκπαιδευτικός μετά το τέλος του εργασιακού του ωραρίου στο σχολείο, καθώς μεταφέρει αρκετή δουλειά στο σπίτι του.

Να σημειώσουμε ότι, σύμφωνα με την υφυπουργό Παιδείας κ. Μακρή, δώδεκα πρόσθετες υπηρεσίες που συνδέονται με το γενικότερο εκπαιδευτικό έργο μπορούν να ανατίθενται στους εκπαιδευτικούς από τα όργανα διοίκησης του σχολείου πέραν της διδασκαλίας. Ανάμεσα σε αυτές είναι και η εκτέλεση διοικητικών εργασιών, γεγονός που υπογραμμίζει ότι οι εκπαιδευτικοί αναγκάζονται να επιτελούν και πλήθος γραφειοκρατικών εργασιών. Τις υπηρεσίες αυτές είχε απαριθμήσει η υφυπουργός, σε έγγραφη απάντηση που έδωσε στη Βουλή, αναφορικά με την προσφορά και άλλων υπηρεσιών που ανατίθενται από τα όργανα διοίκησης του σχολείου και συνδέονται με το γενικότερο εκπαιδευτικό έργο, όπως: ● η προετοιμασία του εποπτικού εκπαιδευτικού υλικού και των εργαστηριακών ασκήσεων ● η διόρθωση εργασιών και διαγωνισμάτων ● η καταχώρηση-ενημέρωση της αξιολόγησης των μαθητών ● η συμμετοχή στην προετοιμασία και την πραγματοποίηση εορταστικών, αθλητικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων ● ο προγραμματισμός και η αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου ● η επικοινωνία με δομές υποστήριξης του εκπαιδευτικού έργου ● η συνεργασία με εκπαιδευτικούς που διδάσκουν στο ίδιο τμήμα ή που διδάσκουν τα ίδια γνωστικά αντικείμενα ● οι παιδαγωγικές συναντήσεις για την κατάρτιση ομαδικών ή εξατομικευμένων προγραμμάτων υποστήριξης συγκεκριμένων μαθητικών ομάδων ή μαθητών ● η επίβλεψη σχολικών γευμάτων ● η ενημέρωση των γονέων και κηδεμόνων ● η τήρηση βιβλίων του σχολείου και ● η εκτέλεση διοικητικών εργασιών.

Δομή προσαρμοσμένη στην εφαρμογή των αντικειμενικών μέτρων: Ο Διευθυντής – manager

Οι διαφορετικές επιδόσεις των σχολείων στη βάση μετρήσιμων δεικτών, καθώς και η σχεδιαζόμενη «άρση των γεωγραφικών ορίων» και η «ελεύθερη επιλογή σχολείου», θέλει να σπρώξει τα δημόσια σχολεία σε έναν ανελέητο ανταγωνισμό προς «άγραν πελατών», από την οποία θα συναρτούν τη χρηματοδότηση και τη συνέχιση της λειτουργίας τους.

Σε ένα τέτοιο σχολείο "αυτόνομο", σε ένα τέτοιο σχολείο - επιχείρηση, δεν θα μπορούσε παρά να «κατασκευαστεί» αφενός μια μεγάλη -αριθμητικά- στρατιά στελεχών εκπαίδευσης και αφετέρου σχεδόν να καταργηθεί κάθε ουσιαστικός ρόλος του Συλλόγου Διδασκόντων, και οι εκπαιδευτικοί του να μετατραπούν σε απλά εκτελεστικά όργανα των άνωθεν εντολών, χωρίς ουσιαστικά δικαιώματα. Ένα τέτοιο σχολείο, φυσικά, δεν μπορεί να το διοικεί παρά ένας διευθυντής - δερβέναγας, με υπερεξουσίες, αξιολογητής και πιθανορικός προϊστάμενος, ένας διευθυντής - επιθεωρητής της δεκαετίας του '60 και παράλληλα manager, που προσομοιάζει στον ιδιοκτήτη - διευθυντή ιδιωτικής επιχείρησης.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΝΕΟΔΙΟΡΙΣΤΟΥΣ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ

Καλωσορίζουμε τους νεοδιόριστους συναδέλφους και αναπληρωτές που τοποθετήθηκαν σε σχολεία του νομού μας, είτε στην πόλη, είτε στην επαρχία. Ευχόμαστε καλή δύναμη, υγεία και αντοχή στο δύσκολο και ωραίο έργο της διδακτικής και της παιδαγωγικής ευθύνης, έργο το οποίο αναλαμβάνουμε όλες και όλοι οι εκπαιδευτικοί, με αίσθημα συλλογικής ευθύνης, ανεξάρτητα από τη σχέση εργασίας με την οποία εργαζόμαστε στην εκπαίδευση.

Το Δ.Σ της ΕΛΜΕ με βαθιά πίστη στις δημοκρατικές αρχές της συνδικαλιστικής ελευθερίας και της συλλογικής πάλης, αλλά και με απόλυτη συνείδηση της μέχρι τώρα εκπαιδευτικής προσφοράς των νεοδιόριστων, οι οποίοι, στην πλειονότητά τους, έχουν εργαστεί πολλά χρόνια πριν ως αναπληρωτές ή ως ωρομίσθιοι χαιρετίζει και υποδέχεται με πνεύμα ισοτιμίας, σεβασμού και εμπιστοσύνης στη συλλογική τους δύναμη όλες τις συναδέλφισσες και τους συναδέλφους κάθε ειδικότητας που τοποθετήθηκαν στον νομό μας, είτε ως νεοδιόριστοι, είτε ως αναπληρωτές. Βέβαια οι διορισμοί των μόνιμων εκπαιδευτικών ήταν ακόμη λιγότεροι φέτος (μόλις 4000), ενώ τα πραγματικά και λειτουργικά κενά στην Α/θμια και Β/θμια Εκπαίδευση ανέρχονται στις 55.000-60.000. Πρόκειται για μια δραματική περικοπή των δαπανών για την εκπαίδευση, η οποία επιβεβαιώνεται, με τον πιο κατηγορηματικό τρόπο, και στις προκλητικά μειωμένες προσλήψεις των αναπληρωτών (28.000), έτσι ώστε τα κενά και στις δυο βαθμίδες της εκπαίδευσης να ξεπερνούν τα 25.000, την ώρα που ο μισθός του νεοδιόριστου φτάνει μόλις τα 730 ευρώ!

Οι αποδοχές μας είναι καθηλωμένες και αφαιμαγμένες από τη μνημονιακή καταγίδα 12 χρόνων, έτσι ώστε να αδυνατούμε να καλύψουμε βασικές ανάγκες ήδη από το πρώτο 15μερο του μήνα, ενώ ο δείκτης της ακρίβειας έχει ξεπεράσει κάθε προηγούμενο και ο τιμάρριθμος ανεβαίνει στα ύψη.

Στα παραπάνω προβλήματα προσθέτουμε και την έλλειψη στέγης και το απρόσιτο ενοίκιο, συνθήκες που καθιστούν υπερβολικά δύσκολη την εγκατάσταση και διαμονή, ειδικά, των νεοδιόριστων και αναπληρωτών όχι μόνο στην πόλη μας, αλλά και πανελλαδικά.

Καταγγέλλουμε την κατάσταση ομηρίας, στην οποία κρατεί η κυβέρνηση τους νεοδιόριστους (ήδη από το 2020) και δεν τους μονιμοποιεί, χρησιμοποιώντας τους ως πολιορκητικό κριό για να περάσει το αντιδραστικό, αντικατασκευαστικό μέτρο της αξιολόγησης, ώστε να το γενικεύσει σε όλη την εκπαίδευση. Το σωματείο μας έδωσε και θα συνεχίσει να δίνει μεγάλες μάχες για την άμεση μονιμοποίηση όλων των νεοδιόριστων, χωρίς καμία αξιολόγηση.

Απέναντι σε αυτά τα προβλήματα κανείς συνάδελφος ΔΕΝ είναι μόνος του. Τόσο η αντιλαϊκή πολιτική της αδιοριστίας και της υποχρηματοδότησης της εκπαίδευσης, όσο και το καθεστώς των μισθών της πείνας, της ακρίβειας και συνολικότερα της αφαιμάξης του λαϊκού εισοδήματος που επιβάλλει η κυβέρνηση της ΝΔ, αλλά και οι προκάτοχές της (ΣΥΡΙΖΑ-ΠΑΣΟΚ/ΚΙΝΑΛ), απαιτούν ΜΑΖΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ και ενωτικό, ανυποχώρητο συλλογικό αγώνα. Τονίζουμε επίσης ότι η πολιτική της

υποχρηματοδότησης και της φτώχειας συμπορεύεται και με τα αντιλαϊκά μέτρα της ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ-ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗΣ-Εισαγωγής ιδιωτικο-οικονομικών κριτηρίων στην εκπαίδευση, μέτρα που έχουν στόχο: ✓ Την επιβολή του καθεστώτος της πειθαρχίας, ελέγχου τρομοκρατίας του κλάδου. ✓ Την άρση της μονιμότητας και την κατάργηση της οργανικής θέσης. ✓ Την απαξίωση της εργατικής δύναμης και την περαιτέρω καθήλωση των μισθών. ✓ Τη μετατροπή του νεοδιόριστου ξανά σε... αναπληρωτή, που θα αναζητεί σχολείο απασχόλησης, ανάλογα με το βαθμό της αξιολόγησής του. ✓ Τη διαβάθμιση των εκπαιδευτικών και των σχολείων σε ταξικές ζώνες εκπαίδευσης. ✓ Την εισαγωγή ιδιωτικο-οικονομικών κριτηρίων στην εκπαίδευση (χρηματοδότηση από σπόνσορες, τοπικές επιχειρήσεις, γονείς κλπ) και τη μετακύλιση της ευθύνης και της οικονομικής λειτουργίας των σχολείων στις πλάτες των γονιών.

Γενικά η περιώνυμη ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ είναι συνδεδεμένη: ➤ με το Αποκεντρωμένο και Κατηγοριοποιημένο σχολείο που θα υπάγεται στην Τ. Αυτοδιοίκηση. ➤ Με τα ατομικά σύμφωνα απασχολισιμότητας. ➤ Με την κατάργηση της κρατικής χρηματοδότησης για την εκπαίδευση και τη χρηματοδότηση των σχολείων από το ήδη αποδυναμωμένο ταμείο της Τ. Αυτοδιοίκησης, η οποία θα επιβάλει ανταποδοτικά τέλη στους γονείς για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών των σχολείων. ➤ Με την κατάργηση του ενιαίου προγράμματος σπουδών και την επίταση των μορφωτικών ανισοτήτων.

Για τους παραπάνω λόγους, η ΕΛΜΕ Ηρακλείου έδωσε και δίδει σταθερά τη μάχη ενάντια στο αντιδραστικό μέτρο της ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ, με όλα τα συλλογικά και συνδικαλιστικά μέσα (αποφάσεις των ΓΣ της ΕΛΜΕ και της ΟΛΜΕ, παραστάσεις διαμαρτυρίας στα σχολεία, ανάρτηση πανό, κλιμάκια επικοινωνίας με τους συλλόγους, συναντήσεις με τους νεοδιόριστους κλπ).

Σε αυτόν τον ενιαίο, συλλογικό, ενωτικό αγώνα καλούμε ΟΛΟΥΣ τους νεοδιόριστους, γνωρίζοντας καλά το καθεστώς των πιέσεων, του εκφοβισμού και της τρομοκρατίας που ασκούν σταθερά και αδιάλειπτα οι διοικητικοί μηχανισμοί επιβολής των αντιδραστικών μέτρων. Απέναντι σε αυτές τις πιέσεις και τους εκφοβισμούς **κανείς συνάδελφος δεν ήταν, ούτε θα είναι μόνος του.** Η αντίσταση απέναντι στο αντιδραστικό μέτρο της Αξιολόγησης, η πάλη ενάντια στον καθημερινό επιθεωρητισμό, η προάσπιση της σταθερής και μόνιμης εργασίας, η διεκδίκηση των αυξήσεων στους μισθούς μας, η μονιμοποίηση των νεοδιόριστων, των αναπληρωτών, χωρίς καμία αξιολόγηση, και οι μαζικοί διορισμοί μόνιμων, η πάλη ενάντια στον διαγωνισμό του ΑΣΕΠ που υποσκάπτει τα εργασιακά δικαιώματα, η κατοχύρωση των συνδικαλιστικών και πολιτικών ελευθεριών, η κατάργηση των μορφωτικών ανισοτήτων, είναι ΚΟΙΝΑ ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΠΑΛΗΣ ΟΛΩΝ των μελών του σωματείου μας. Αιτήματα πάλης που με την οργάνωση μιας κεντρικής μάχης, ενός μαζικού απεργιακού αγώνα μπορούν να διεκδικηθούν.

Για την προάσπιση όλων αυτών των αιτημάτων, ΚΑΛΟΥΜΕ όλους τους νεοδιόριστους και τους αναπληρωτές να συμμετάσχουν στις συλλογικές λειτουργίες της ΕΛΜΕ (Γ.Σ, συναντήσεις, παρακολούθηση των ΔΣ, συ-

σκέψεις, πορείες, επιτροπές αγώνα, απεργίες), για να διεκδικήσουμε:

➤ Αυξήσεις στους μισθούς, ώστε να ζούμε με αξιοπρέπεια από τους μισθούς μας-Κάτω η πολιτική της φτώχειας και ακρίβειας-Όχι στην επιδοματική πολιτική του λαϊκού εμπαιγμού.

➤ Μοιμοποίηση όλων των νεοδιοριστων και των αναπληρωτών, χωρίς καμία αξιολόγηση

➤ Καμία Αξιολόγηση-Διαβάθμιση-εισαγωγή ιδιωτικο-οικονομικών κριτηρίων στην εκπαίδευση.

➤ Κάλυψη όλων των κενών με μαζικούς διορισμούς μονίμων-Καμία εφαρμογή του ΑΣΕΠ-Όχι στο Προσόντολόγιο.

➤ Επανακατάκτηση και διεύρυνση όλων των οικονομικών, εκπαιδευτικών και εργασιακών κατακτήσεων που σάρωσε η μνημονιακή καταγίδα.

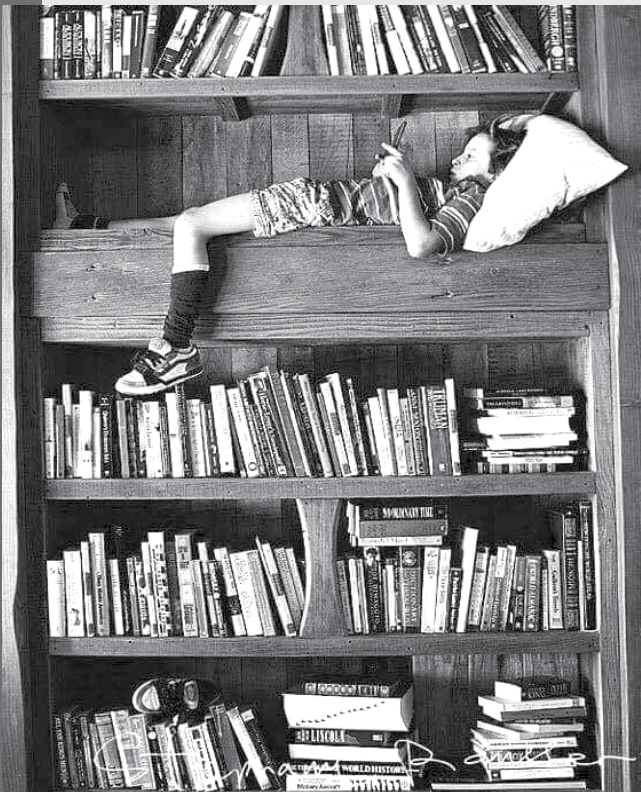
➤ Κατάργηση του αντιλαϊκού θεσμικού πλαισίου της επίτασης των μορφωτικών ανισοτήτων (τράπεζα θεμάτων-ΕΒΕ)-Καμία εμπορευματοποίηση της γνώσης.

➤ Καμία ποινικοποίηση της συνδικαλιστικής δράσης και συνολικά των λαϊκών αγώνων.

Ευχόμαστε σε όλες και όλους καλή και δημιουργική σχολική χρονιά και τους καλούμε στην ενωτική, συλλογική και δημοκρατική πάλη, που είναι αναγκαία, για να κάνουμε πράξη την προτροπή του Παλαμά:

**Σμίλεψε πάλι, δάσκαλε, ψυχές!
Κι ότi σ' απόμεινε ακόμη στη ζωή σου,
Μην τ' αρνηθείς! Θυσίασέ το
ως τη στερνή πνοή σου!
Χτίσ' το παλάτι, δάσκαλε σοφέ!**

**Κι αν λίγη δύναμη μεις' το κορμί σου μένει,
Μην κουρασθείς. Είν' η ψυχή σου ασαλωμένη.
Θέμελα βάλε τώρα πιο βαθειά,
Ο πόλεμος να μη μπορεί να τα γκρεμίσει.**

γράφει ο Γιάννης Μεγλιόπουλος

Μια νέα σχολική χρονιά ξεκίνησε με πυρκαγιές και πλημμύρες. Για τις ανυπολόγιστες καταστροφές στην κοινωνική και οικονομική ζωή, τις τραγικές συνέπειες στη ζωή του λαού μας έχουν γραφεί και ειπωθεί πολλά. Η ίδια η ζωή επιβεβαιώνει με τον πιο δραματικό τρόπο την τραγικότητα της κατάστασης που βιώνουν τα εργατικά και λαϊκά στρώματα της χώρας, ανάμεσά τους και χιλιάδες μαθητές και οι οικογένειές τους, χιλιάδες εκπαιδευτικοί ως οργανικό κομμάτι τους.

Η τραγική αυτή πραγματικότητα επιβεβαιώθηκε το καλοκαίρι που πέρασε διπλά. Όταν τεράστιες εκτάσεις γης, εκατομμύρια στρέμματα, παραδόθηκαν στις φλόγες, καταλήγοντας στάχτες κι αποκαΐδια, αφήνοντας πίσω μαυρίλα και ερείπια. Όταν, τη δεύτερη φορά, ένα ολόκληρο γεωγραφικό διαμέρισμα, εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι άρχισαν να ντύνονται κάτω από τόνους νερού και αδιαφορίας.

Στο βήμα της ΔΕΘ, με καθυστέρηση κάποιων ημερών από την ετήσια φιέστα αφού κρυβόταν επιμελώς από τη δημόσια θέα, ο πρωθυπουργός, για άλλη μία φορά, αποποιήθηκε των ευθυνών του. Επιχείρησε να αθώώσει την εγκληματική πολιτική που ασκεί. Έπαιξε για άλλη μια φορά το παιχνίδι της μετάθεσης ευθυνών, κατηγορώντας άλλοτε ως αποκλειστικά υπεύθυνη και ένοχη για τις ανυπολόγιστες καταστροφές την ...κλιματική αλλαγή ή σε περιπτώσεις που μπορούσε μετανάστες και πρόσφυγες που διαβαίνουν τη μεθόριο, αναζητώντας καταφύγιο και σωτηρία μέσα από δασικές διαδρομές. Με απύθμενο θράσος διαβεβαίωσε, πατώντας πάνω στα αποκαΐδια και τα λιμνάζοντα νερά, κλείνοντας μάτια και αυτιά μπροστά στον ανθρώπινο πόνο και τη δυστυχία, πως "λειτούργησε το επιτελικό κράτος"! Σκηνοθέτησε σε συνεργασία με τους επιτελείς του και τα ελεγχόμενα και καλοπληρωμένα ΜΜΕ μία παραπλανητική παράσταση με πρωταγωνιστή και σωτήρα τον ίδιο και την κυβερνήσή του. Η ενορχη-στρωμένη αντιστροφή της πραγματικότητας έρχεται βέβαια σε κατάφωρη αντίθεση με την αλήθεια που βιώνουν με τον πιο τραγικό τρόπο χιλιάδες απλοί άνθρωποι. Οστόσο, η προσπάθεια δημιουργίας εφρυσασμού κι αποπάτης, ότι δηλαδή το σιβαρό χέρι του κυβερνήτη θέτει υπό έλεγχο τα προβλήματα, συνεχίζεται αμείωτη. Η ίδια επιχείρηση βιασμού της αλήθειας στήνεται και σε σχέση με τις καταστροφές στην εκπαίδευση και τις βαρύτατες συνέπειες σ' αυτήν.

«Καταφέραμε και πετύχαμε, δουλεύοντας όλοι μαζί, ένα μικρό θαύμα, καθώς μέσα σε μόλις λίγες εβδομάδες ένα σχολείο το οποίο ήταν πρακτικά κατεστραμμένο ανοίγει και πάλι τις πόρτες του για τους μαθητές μας, για τους δασκάλους τους, καλύτερο από ό,τι ήταν πριν.» Δήλωσε ανερυθρίαστα, κομπάζοντας σε γονείς, μαθητές, εκπαιδευτικούς και παρατρεχάμενους, στον αγιασμό Δημοτικού Σχολείου στην περιοχή του Έβρου, που χτυπήθηκε βαριά από πυρκαγιές σχεδόν δύο εβδομάδων, την παντελή έλλειψη πυρόσβεσης, της ανυπολόγιστης περιβαλλοντικής καταστροφής και τόσων άλλων δεινών επί των κυβερνητικών του ημερών! Επιχειρώντας να ωραιοποιήσει τα πεπραγμένα του, διαθέτοντας στην πολιτική του φαρέτρα, εκτός από απύθμενο θράσος, μπόλικη δόση υποκρισίας και αδιαφορίας για τα θηριώδη προβλήματα της περιοχής, κόμπαζε με έπαρση για την επαναλειτουργία ενός και μόνου σχολικού κτίριου της καμμένης περιοχής. «Θέλω να γνωρίζετε ότι σε όλη αυτήν την προσπάθεια θα σταθούμε δίπλα σας. Και εδώ,

Χιλιάδες μαθητές και εκπαιδευτικοί θαμμένοι και πνιγμένοι στις στάχτες και στις λάσπες των καταστροφών και της εγκληματικής κυβερνητικής πολιτικής

για το σχολείο, το οποίο θα γίνει πολύ καλύτερο από ό,τι ήταν πριν», δήλωσε ο Μητσοτάκης. Και συνέχισε απότοπος την παράσταση υποσχόμενος να πράξει πράγματα, τα οποία έπρεπε ήδη να έχουν γίνει για να μην υπάρξει η καταστροφή ή για να μειωθούν οι τραγικές της συνέπειες. Και σε ένα κρεσέντο υποκριτικής τέχνης δε δίστασε να υποσχεθεί *“Πέραν των επισκευών, οι οποίες ολοκληρώθηκαν σε διάστημα μικρότερο των τριών εβδομάδων χάρη σε χρηματοδότηση της ΔΕΠΑ Εμπορίας”,* εργασίες ενεργειακής αναβάθμισης του κτιρίου, νέα κουφώματα, κατασκευή γυμναστηρίου και βιβλιοθήκης, ακόμη και γηπέδου 5Χ5! Τα πάντα γίνονται ομορφότερα και σωστότερα όταν την ευθύνη για τα σχολεία αναλαμβάνουν ιδιώτες επενδυτές!

Η δραματική κατάσταση στην περιοχή της Θεσσαλίας έπειτα από τις καταστροφικές πλημμύρες της κακοκαιρίας Daniel δημιούργησε ακόμη μεγαλύτερη αναστάτωση και τρικυμία στο κυβερνητικό στρατόπεδο, που είδε μέσα σε ελάχιστο χρονικό διάστημα από την επανεκλογή του να αποκαλύπτονται τα πραγματικά όρια της πολιτικής του. Οι καταστροφικές πλημμύρες και η ανυπαρξία προστατευτικών δομών και μέσω των εξαιτίας αντιλαϊκών πολιτικών πολλών ετών αποκάλυψαν με τον πιο ανάγλυφο τρόπο τη “γύμνια” του βασιλιά. Ίδια η πραγματικότητα και για την εκπαίδευση της περιοχής, που με τη σειρά της έγινε αποδέκτης των αμαρτιών των εκατότε κυβερνήσεων. Γιατί είναι δεδομένο πως και η εκπαίδευση -δομές και σχολικές μονάδες, μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικοί στις πλημμυρισμένες περιοχές - έγιναν αποδέκτες των “βλαβερών” συνεπειών της αντιλαϊκής και αντεκπαιδευτικής πολιτικής.

Ενώ υπό κανονικές συνθήκες η νέα σχολική χρονιά θα ξεκινούσε σε ολόκληρη τη χώρα στις 11 Σεπτέμβρη, ανοίγοντας τις πόρτες της σε πάνω από 1.300.000 μαθητές οι καταστροφικές πλημμύρες ανέβαλαν την έναρξη μαθημάτων σε ολόκληρη την περιοχή της Θεσσαλίας, σε Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Σύμφωνα με τις επίσημες ανακοινώσεις 1.034 σχολικές μονάδες στην Περιφέρεια Θεσσαλίας δεν επρόκειτο να ξεκινήσουν μαθήματα και η αναβολή της έναρξης αφορούσε 90.000 μαθητές και μαθήτριες και 11.500 εκπαιδευτικούς κάθε ειδικότητας. Το μέγεθος της καταστροφής είναι τέτοιο, τα προβλήματα, οι ζημιές και οι υφιστάμενοι κίνδυνοι τόσοι, που κατέστησαν την αναβολή της έναρξης των σχολικών μαθημάτων αναπόφευκτη. Η ανυπαρξία κάθε είδους μέριμνας, αντιπλημμυρικών και άλλων μέτρων που θα μπορούσαν να προστατεύσουν την περιοχή, δε χτύπησε μόνο ζωές, νοικοκυριά και περιουσίες, φυσικό και ζωικό κεφάλαιο, αλλά και σχολικές μονάδες και τις ζωές χιλιάδων μαθητών, που βρέθηκαν ξαφνικά είτε χωρίς σπίτι,

φτωχοί ή φτωχότεροι από πριν, είτε χωρίς σχολείο...ακόμη ακόμη και δίχως τα βασικά για τη ζωή, νερό και φαγητό που πρέπει να τα προμηθευτούν στη μαύρη αγορά του 2023.

Και για την κατάσταση της εκπαίδευσης στην πληγείσα περιοχή η κυβέρνηση της ΝΔ και ο πρωθυπουργός ο ίδιος αντιλαμβανόμενοι τα τραγικά αδιέξοδα που προξενούν οι πολιτικές που εφαρμόζουν ευλαβικά ενάντια σε χιλιάδες και χιλιάδες εργαζόμενους, επιχειρήσαν να αποσιωπήσουν την κατάσταση, να αποκρύψουν αιτίες και υπεύθυνους, να μεταθέσουν ευθύνες, να ωραιοποιήσουν την πολιτική τους και να εμφανιστούν ως μία συνετή κυβέρνηση η οποία, παρά το ότι μας χτυπούν θεομηνίες ανυπέρβλητου για τα ανθρώπινα μέγεθη χαρακτήρα, βρέθηκε

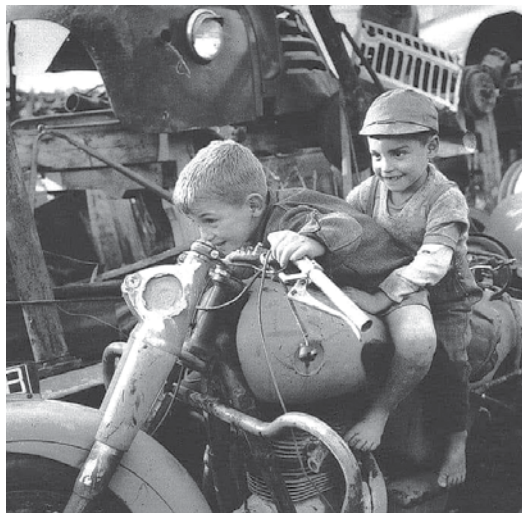
τάχιστα παρούσα στο πλευρό όσων δοκιμάζονται και πράττει όσα πρέπει να πράξει για να ανακάμψουμε. Είναι σίγουρο πως το μέγεθος των γεγονότων σε ό,τι αφορά τα σχολεία στην περιοχή οδήγησε το κυβερνητικό επιτελείο σε αρχική εξαφάνιση, βουβαμάρα ή και αντικρουόμενες δηλώσεις. Για την έναρξη για παράδειγμα των μαθημάτων στις πληγείσες περιοχές οι κυβερνητικές δηλώσεις, διά στόματος υπουργού και αρμόδιων υπυπουργών, φανερώνουν τη δύσκολη θέση στην οποία έχουν περιέλθει ακριβώς λόγω της δικής τους αφερέγγιας και βαθιά αντιλαϊκής πολιτικής. Έτσι έχουμε δηλώσεις που αναφέρουν ως άγνωστη την ημερομηνία της έναρξης των σχολικών μαθημάτων άλλες που αναφέρουν, έστω και

δειλά, πως σε λίγες ημέρες η κατάσταση θα εξομαλυνθεί, αντανανκλώντας προφανέστατα την ανάγκη του κυβερνητικού στρατόπεδο και να στήσει έγκαιρα την προπαγάνδα του με βασικό στόχο την αθώωση της κυβερνητικής πολιτικής.

Την ώρα που γράφονται αυτές οι γραμμές το ΥΠΑΙΘΑ και ο νέος “ψηφιακός” υπουργός, σε κοινή ανακοίνωση με την Περιφέρεια Θεσσαλίας δηλώνουν την ετοιμότητα του κράτους να ξεκινήσουν τα μαθήματα στις 25 Σεπτέμβρη. Όπως αναφέρουν: *“Το ΥΠΑΙΘΑ και η Περιφέρεια Θεσσαλίας βρίσκονται σε διαρκή επικοινωνία και συνεργασία με τους Δήμους της Περιφέρειας για την καθημερινή χαρτογράφηση της υφιστάμενης κατάστασης σε επίπεδο υγειονομικών συνθηκών, οδικής προσβασιμότητας και απαιτούμενων εργασιών αποκατάστασης στις κτιριακές υποδομές (...) πρωταρχικό μέλημα της κυβέρνησης και του υπουργείου είναι η ασφάλεια των μαθητών και των εκπαιδευτικών!”* Για πολλοστή φορά είμαστε μάρτυρες του επικοινωνιακού παιχνιδιού που επιχειρεί να κρύψει με ένα μαγικό, κυβερνητικό, ραβδί τα τεράστια προβλήματα που υπάρχουν. Έπειτα από τις αυτοψίες που διενεργήθηκαν από κλιμάκια της αρμόδιας για τα σχολικά κτίρια ΚΤΥΠ και που αφορούσαν έναν τεράστιο αριθμό σχολείων

κών μονάδων της χώρας, διαπιστώνεται με ικανοποίηση πως μόλις 10 σχολικά κτίρια έχουν καταστραφεί ολοσχερώς και το 10% των υπόλοιπων μονάδων έχουν υποστεί ζημιές, που θα χρειαστεί περίπου ένας μήνας για την αποκατάστασή τους. Όπως ο Γ.Γ του υπουργείου ανακοινώνει εάν χρειαστεί σε κάποιες περιπτώσεις θα μεταστεγαστούν σχολεία ή τάξεις σε όμορα σχολεία και δήμους, θα λειτουργήσουν σε πρωινή ή απογευματινή βάρδια, ενώ σε άλλες θα τοποθετηθούν οικίσκοι για τη διδασκαλία μαθητών και μαθητριών. Σε κάποιες πάλι περιπτώσεις, τίθεται ζήτημα ασφαλούς μεταφοράς των μαθητών στα σχολεία τους καθώς το οδικό δίκτυο -ιδίως στο Νότιο Πήλιο- έχει υποστεί σοβαρές καταστροφές. Αλλά και όπου υπάρχει η δυνατότητα μεταφοράς των μαθητών αυτή θα πραγματοποιείται με ναυλωμένα λεωφορεία. Για άλλες πάλι περιπτώσεις προκρίνεται η λειτουργία του "Ψηφιακού Σχολείου", της παραχώρησης τάμπλετ σε μαθητές και εκπαιδευτικούς. Δίνεται επιπλέον η δυνατότητα μετεγγραφής στους μαθητές που αυτοί και οι οικογένειές τους αναγκάστηκαν να μετακινηθούν σε άλλα μέρη σε σχολεία του τόπου εγκατάστασής τους. "Το ΥΠΑΙΘΑ σε συνεργασία με την Περιφέρεια Θεσσαλίας επιχειρούν να εξομαλύνουν όλα τα προβλήματα, ώστε να καταστήσουν ομαλή την επιστροφή των μαθητών..." και διαβεβαιώνουν πως μέχρι τις 25 Σεπτεμβρίου θα απομακρυνθούν πιθανές εστίες μόλυνσης. Για τη βασική ανάγκη σε νερό δίνεται η υπόσχεση πως, όπου υπάρχει "προβληματισμός" για την ποιότητά του θα παρέχεται σε μαθητές και εκπαιδευτικούς εμφιαλωμένο νερό. Ταυτόχρονα, όπου υπάρχει ανάγκη, θα παρέχονται μάσκες και τα αναγκαία αντισηπτικά. Το ΥΠΑΙΘΑ, σε μία επίδειξη ενδιαφέροντος για τα προβλήματα εκπαιδευτικών και μαθητών, υποστηρίζει πως ήδη παρέχεται μαθησιακή και ψυχολογική στήριξη σε χιλιάδες ταλαιπωρημένους από "ειδικούς" επιστήμονες που έχουν μεταβεί στη Θεσσαλία. Το πρόγραμμα υλοποιείται σε συνεργασία με το Κέντρο Παιδοψυχικής Υγιεινής και το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) Σχολικής Ψυχολογίας του ΕΚΠΑ περιλαμβάνει δε τρεις φάσεις: Στην πρώτη φάση του προγράμματος, τη Δευτέρα 11/9 και την Τρίτη 12/9, τηλεκπαίδευση των Συμβούλων Εκπαίδευσης και των Διευθυντριών/ντών όλων των σχολικών μονάδων. Κατά τη δεύτερη φάση, την Παρασκευή 15/9 και το Σάββατοκύριακο 16-17/9 θα πραγματοποιηθούν δια ζώσης επισκέψεις και συναντήσεις από κλιμάκιο ειδικών για την άμεση υποστήριξη γονέων και εκπαιδευτικών σε όλους τους νομούς της Περιφέρειας. Κατά την τρίτη φάση, θα πραγματοποιηθεί ατομική υποστήριξη μαθητών και γονέων, για όσο αυτό κρίνεται απαραίτητο. Επίσης, με την έναρξη διεξαγωγής των μαθημάτων θα προγραμματιστούν και ομαδικές συναντήσεις υποστήριξης μαθητών, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο. Σε κάθε πάντως περίπτωση, σύμφωνα με το υπουργείο Παιδείας και την κυβέρνηση, θα υπάρξει αναπλήρωση των χαμένων ημερών εντός του σχολικού έτους, σύμφωνα με το σχεδιασμό των κατά τόπους Διευθύνσεων Εκπαίδευσης.

Διαβάζοντας ή ακούγοντας κανείς τις κυβερνητικές ανακοινώσεις, αποκομίζει την εντύπωση πως τα πάντα έπειτα από την τεράστια καταστροφή έχουν ομαλοποιηθεί και όσα δεν έχουν θα εξομαλυνθούν άμεσα. Η πραγματικότητα ωστόσο είναι πολύ πιο σύνθετη και τα προβλήματα τέτοια και τόσα που εύκολα καταρρίπτουν τις κυβερνητικές προθέσεις

να καθυστερήσουν, να αποκρύψουν και να ωραιοποιήσουν τις "επιτυχίες" τους. Η ΟΛΜΕ σε ανακοίνωσή της κάνει λόγο για τεράστιους κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία των μαθητών και ζητά την επιπλέον αναβολή της έναρξης των μαθημάτων αφού ληφθούν πραγματικά μέτρα που θα αντιμετωπίζουν τα ζητήματα που έχουν ανακύψει. Ο Ιατρικός Σύλλογος Μαγνησίας επίσης επισημαίνει τους μεγάλους κινδύνους που ελλοχεύουν και ζητά να μην ανοίξουν οι σχολικές μονάδες εάν δεν απολυμανθούν κτίρια και προαυλίες και

εάν δε διασφαλιστεί πόσιμο και ακίνδυνο νερό. «Μετά από την έστω καθυστερημένη και ελλιπή ανακοίνωση της ΔΕΥΑΜΒ (επιχείρηση ύδρευσης), που αναφέρει ότι το νερό της είναι ακατάλληλο για ανθρώπινη χρήση, ο Ιατρικός Σύλλογος Μαγνησίας για λόγους υγειονομικής ασφάλειας και πρόληψης, συνιστά την αναβολή έναρξης της σχολικής χρονιάς μέχρι να υδροδοτηθεί η πόλη με νερό κατάλληλο για ανθρώπινη χρήση, να καθαριστούν και να απολυμανθούν οι αυλές και τα σχολικά κτίρια και να υπάρχει εύκολη πρόσβαση στα σχολεία με καθαρή πόλη χωρίς σκόνη και σφρούς λάσπης». Δίκαια αναφέρεται το ερώτημα πώς μία κυβέρνηση -ή βέβαια και πολλές διαδοχικές κυβερνήσεις- που δεν ενδιαφέρθηκε ποτέ πραγματικά για τη στελέχωση των σχολικών μονάδων με μόνιμους καθαριστές, συντηρητές και άλλο βοηθητικό σχολικό προσωπικό θέλει και θα πετύχει τον καθαρισμό και την απολύμανση δεκάδων και εκατοντάδων κτιρίων και προαυλιών και προφανώς αυτόματα αναφέρεται και η απάντηση πως κάτι τέτοιο δεν πρόκειται να γίνει.

Αναμενόμενη επίσης είναι η αμφιβολία αν όντως θα εξασφαλιστεί η μεταφορά εκατοντάδων ή και χιλιάδων μαθητών με ναυλωμένα λεωφορεία στα σχολεία τους, επειδή η κατάσταση του οδικού δικτύου δεν είναι επαρκώς ελεγχόμενη και ασφαλής αλλά και διότι είναι γνωστά τα χρόνια προβλήματα που κατοικοεδρεύουν στην ελληνική εκπαίδευση και αφορούν στη μεταφορά των μαθητών με λεωφορεία στα σχολεία τους, με πάρα πολλές περιπτώσεις τα δρομολόγια αυτά να μην πραγματοποιούνται ή να πραγματοποιούνται ελλιπώς.

Τεράστια ερωτήματα υφίστανται επίσης και για την ασφάλεια μαθητών και εκπαιδευτικών που θα κληθούν να εργαστούν σε καταπονημένα σχολικά κτίρια, καθώς μάλιστα, όπως και έχει καταγγελθεί επανειλημμένα από τα εκπαιδευτικά σωματεία και Ομοσπονδίες, η ηλικία και η κατάσταση στατικότητας των σχολικών κτιρίων της χώρας είναι, έτσι κι αλλιώς, τραγική. Δε χρειάζεται ασφαλώς μεγάλη προσπάθεια για να θυμηθεί κανείς τις περιπτώσεις καταρρεύσεων σε σχολικά κτίρια, που θέτουν σε κίνδυνο τη ζωή τόσο των μαθητών όσο και των εκπαιδευτικών, για τις οποίες οι εκπαιδευτικοί και το κίνημά τους έχουν μιλήσει τόσες και τόσες φορές χωρίς να εισακουστούν από τους θιασώτες των αντιεκπαιδευτικών πολιτικών. Όσο για τις υπόλοιπες κυβερνητικές υποσχέσεις, περί μαθησιακής και ψυχολογικής στήριξης των μαθητών στις πληγείσες περιοχές, και αυτές με τη σειρά τους καταρρέουν και αποκαλύπτεται ο κάλπικος χαρακτήρας τους αν αναλογιστούμε το χρονοδιάγραμμα της παρέμβασης που ανακοινώθηκε, με κάποιες ελάχιστες επιμορφώσεις στελεχών της εκπαίδευσης (μόλις δύο ημερών και μέσω τηλεκπαίδευσης), την μόλις τριών ημερών επίσκεψη των ειδικών στις πληγείσες περιοχές για να συναντήσουν δια ζώσης όσους έχουν πληγεί (παρόλο που πρόκειται για χιλιάδες), αλλά και τις αένας διεκδικήσεις για μαζικούς

διορισμούς εκπαιδευτικού και άλλου ειδικού, επιστημονικού, προσωπικού που θα συνδράμει μαθησιακά και ψυχολογικά, έτσι κι αλλιώς, τις σχολικές μονάδες της χώρας, διεκδικήσεις και αιτήματα που μένουν αδικαιώτα ή ικανοποιούνται με το σταγονόμετρο και μόνο για εντυπωσιασμό. Ωστόσο, αν όλα τα προηγούμενα δεν πετύχουν και εφόσον εμφανιστούν περαιτέρω προβλήματα, το “ψηφιακό” υπουργείο και ο “καταξιωμένος” υπουργός Παιδείας υπόσχονται χιλιάδες νέους διαδραστικούς πίνακες και τάμπλετ που θα βοηθήσουν στην επίλυση των προβλημάτων, ξεχνώντας ασφαλώς την προηγούμενη εμπειρία την περίοδο της πανδημίας που απέδειξε τα όρια των ψηφιακών λύσεων. Τίθεται ακόμη ένα καίριο ερώτημα που αγνοούμε εάν το έχουν ποτέ τους σκεφτεί οι κυβερνητικοί ιθύνοντες: σε ποια σπίτια και σχολικά κτίρια και υπό ποιες συνθήκες θα μπορούν μαθητές και μαθήτριες να τηλεεκπαιδευτούν;

Οι παραπάνω επισημάνσεις και ενστάσεις αποκαλύπτουν την εξόφθαλμη κυβερνητική προπαγάνδα και προσπάθεια να ανοίξει τα σχολεία, όχι σε καθεστώς ασφάλειας όπως υποστηρίζει, αλλά κινδύνου για τη ζωή και την υγεία χιλιάδων μαθητών και εκπαιδευτικών. Η κυβέρνηση ΝΔ-Μητσοτάκη επείγεται η έναρξη να πραγματοποιηθεί όπως όπως, δίχως τα προβλήματα να έχουν μπει ούτε σε τροχιά επίλυσης, με αποκλειστικό στόχο να αποτινάξει από επάνω της το βάρος της ευθύνης. Η κυβέρνηση ΝΔ-Μητσοτάκη δεν ενδιαφέρεται, όπως έχει πράξει και κατά το πρόσφατο παρελθόν, για το ασφαλές άνοιγμα των σχολικών μονάδων. Το μόνο που την ενδιαφέρει είναι η ωραιοποίηση μιας τραγικής και επικίνδυνης κατάστασης και η εμφάνισή της ως της δύναμης που πράττει προς το συμφέρον του λαού και του τόπου.

Η πραγματικότητα που βιώνει με ένταση και σε κάθε χώρο της ζωής του το τελευταίο διάστημα ο λαός μας σε κάθε γωνιά της χώρας αποτελεί συνέπεια και επακόλουθο της συνειδητής και εγκληματικής πολιτικής μίας κυβέρνησης που αδιαφορεί πλήρως για τη δημιουργία των απαραίτητων μηχανισμών και δομών, για τα αναγκαία μέτρα πρόληψης, αποτροπής και αντιμετώπισης των φυσικών καταστροφών, όποτε και αν αυτές

προκύψουν. Αποτελεί συνέπεια και επακόλουθο μίας πολιτικής που αδιαφορεί απόλυτα για την προστασία της ζωής του λαού, της περιουσίας που με κόπο και θυσίες απέκτησε, της υγείας του, της εργασίας του και του πολύτιμου φυσικού περιβάλλοντος που το βλέπει να καταστρέφεται. Όμοια, η πολιτική αυτή –και οι “επιτελείς” πολιτικοί της υπηρετές- αδιαφορούν εντελώς για τις συνέπειες στην εκπαίδευση χιλιάδων μαθητών και μαθητριών, αδιαφορούν εντελώς για το παρόν και το μέλλον τους, αδιαφορούν για τη ζωή τους. Όπως αδιαφορούν και για τους χιλιάδες εκπαιδευτικούς. Είναι ηλίθιο φαινότατο πως πρόκειται για μία πολιτική και μία κυβέρνηση που περιφρονεί βαθιά τον λαό και τη χώρα. Περιφρονεί βαθιά, παρά τις αντίθετες κατά καιρούς διακηρύξεις της, την εκπαίδευση χιλιάδων μαθητών και τις ανάγκες τους, την εργασία χιλιάδων εκπαιδευτικών και τις ανάγκες τους. Το μόνο που γνωρίζει, από τα γεννοφάσκια της, είναι να υπηρετεί και να υποκλίνεται σε ισχυρούς, ντόπιους και ξένους, αφεντάδες.

Ος εκπαιδευτικοί έχει αξία και ιδιαίτερη σημασία να συνηγορήσουμε, δίπλα στην αντικυβερνητική πολιτική και τη διάλυση του σχολείου που μεθοδεύεται εδώ και χρόνια, τις ανυπολόγιστες συνέπειες που επισωρεύονται στις πλάτες του λόγω των καταστροφών του τελευταίου διαστήματος. Μπορούμε με βεβαιότητα να υποστηρίξουμε ότι στα δεινά που η κυβέρνηση ΝΔ-Μητσοτάκη (και οι προκάτοχοί της ΣΥΡΙΖΑ-ΠΑΣΟΚ) έχουν σωρεύσει στο σώμα του ελληνικού σχολείου θα στοιβαχτούν και νέα προβλήματα εξαιτίας των πυρκαγιών και των πλημμυρών και της ανυπαρξίας ή διάλυσης δομών και υποδομών, που είναι κρίσιμες για την προστασία από αυτές.

Οι εκπαιδευτικοί και το κίνημά τους είναι αναγκασμένοι να αντιπαλέψουν το σύνολο της αντιλαϊκής και αντικυβερνητικής πολιτικής, με τρόπο μαζικό, διαρκή και ανεκπαιδευτικό, αγωνιζόμενοι στο πλάι του εργατικού και λαϊκού κινήματος. Ένα εκπαιδευτικό κίνημα που πρέπει να δυναμώσει, ένα εργατικό και λαϊκό κίνημα που πρέπει να υψωθεί και να διεκδικήσει χωρίς συμβιβασμούς, απογοητεύσεις και ηττοπάθεια, δίχως μεσσιανικές αυταπάτες, αναζητώντας ένα φωτεινότερο αύριο.

Φινλανδία "Occupy education" strikes!

γράφει ο Γ.Τσιάκας

Καταλήψεις Πανεπιστημίων και σχολείων

Επειδή οι «γνωστοί άσχετοι, που τα ξέρουν όλα», στην πρώτη κινητοποίηση θ' αρχίσουν πάλι να γράφουν, ότι μόνο στην Ελλάδα οι φοιτητές/ήτριες και οι μαθητές/ήτριες κάνουν καταλήψεις, ας δούμε από σήμερα τι συμβαίνει αλλού. Στη Φινλανδία δεκάδες πανεπιστήμια, ιδρύματα ανώτερης εκπαίδευσης και σχολεία βρίσκονται υπό κατάληψη σε ολόκληρη τη χώρα. Τα παιδιά των πανεπιστημίων και των σχολείων αντιδρούν στην κατάθεση προϋπολογισμού λιτότητας και ζητούν την παραίτηση της κυβέρνησης, εάν επιμείνει σ' αυτόν. Πολιτικοί της δεξιάς/ακροδεξιάς κυβέρνησης μιλούν για «αριστερούς εισβολείς», αλλά αντίθετα ομόθυμη είναι η αποδοχή των καταλήψεων από την κοινωνία (περισσότερα από 1.000 μέλη του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού του Πανεπιστημίου του Ελσίνκι υπέγραψαν κείμενο αλληλεγγύης και επίσης αλληλέγγυα εκφράστηκε η πρυτανεία). Το ίδιο ισχύει για τα εργατικά συνδικάτα και τα κόμματα της αντιπολίτευσης.

Τα συνδικάτα ξεκίνησαν ήδη τον αγώνα τους με στοχευμένες απεργιακές κινητοποιήσεις, ενώ οι φοιτητές/ήτριες έφεραν στις συζητήσεις την πρόταση για κήρυξη γενικής απεργίας.

Η κυβέρνηση έπαυξε με την ιδέα να εκκενώσει το Πανε-

πιστήμιο του Ελσίνκι, όπου ξεκίνησαν οι καταλήψεις, εκμεταλλευόμενη το γεγονός, ότι ο πρόεδρος της Φινλανδίας έπρεπε να συμμετάσχει σε μία σύσκεψη με θέμα την ασφάλεια της χώρας, που είχε σχεδιασθεί να γίνει στο Πανεπιστήμιο. Τελικά, δεν τόλμησε να στείλει την αστυνομία. Από τη μεριά τους οι καταλήψεις επέτρεψαν στον πρόεδρο να περάσει και να πραγματοποιήσει τη σύσκεψη, κι εκείνος με τη σειρά του ουσιαστικά νομιμοποίησε τις κινητοποιήσεις επισκεπτόμενος μετά τη σύσκεψη την κατάληψη και συζητώντας επί μακρόν με τις/τους καταλήψεις.

Συνεχίζουμε στον δρόμο της Κεραμέως βάζοντας ταφόπλακα στον δημόσιο και δωρεάν χαρακτήρα της εκπαίδευσης.

Πίσω από τα ψεύτικα τα λόγια τα μεγάλα του νέου υπουργού Παιδείας κρύβεται η σκληρή πολιτική παραπέρα συρρίκνωσης του δημόσιου και δωρεάν χαρακτήρα της εκπαίδευσης προς όφελος της ιδιωτικής. Αναλαμβάνοντας τα «καθήκόντά του» ο νέος υπουργός τόνισε μεταξύ άλλων:

«Στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, πλέον και Αθλητισμού, πραγματοποιήθηκε τα προηγούμενα τέσσερα χρόνια σημαντικό έργο που ώθησε σε αλλαγές σε κάθε τομέα της εκπαίδευσης. Η Νίκη Κεραμέως προώθησε αλλαγές απέναντι σε πολιτικές που κρατούσαν δέσμια τη χώρα, ενίσχυσε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης και αφήνει μια σημαντική παρακαταθήκη για το μέλλον. Ενδεικτικά αναφέρω τη δίχρονη προσχολική εκπαίδευση, τα αγγλικά που μπήκαν ήδη στο νηπιαγωγείο, τον διπλασιασμό του αριθμού προτύπων και πειραματικών σχολείων πανελλαδικά, μετά από 12 χρόνια τον διορισμό 25.000 μόνιμων εκπαιδευτικών, την εξωστρέφεια των ΑΕΙ, την έμφαση στη διαβίωση μάθηση. Το έργο αυτό θα μας δώσει τη βάση για να προχωρήσουμε σε μια ατζέντα περαιτέρω αλλαγών και βελτιώσεων.»

✓Επιχειρούν να ολοκληρώσουν τη μετατροπή του σχολείου σε επιχείρηση, στόχος δεμένος με ένα νήμα με τη λεγόμενη αυτονομία της σχολικής μονάδας, δηλαδή την αναζήτηση πόρων από το ίδιο το σχολείο, ακόμα και με χορηγούς, αφού εγκαταλείπεται ουσιαστικά από το κράτος. Με τις περιβόητες εξετάσεις PISA κ.α.

✓Με την πολιτική τους ενισχύουν την αναπαραγωγή του φαύλου κύκλου της ενδοσχολικής βίας. Αναπαράγονται σε καθημερινή βάση άγρια επεισόδια μεταξύ μαθητών, αλλά και μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών.

✓Άφησαν τα προσωπικά δεδομένα μαθητών και εκπαιδευτικών στο έλεος της Webex. Η ίδια η υπουργός Παιδείας αποδείχτηκε ιδανική Dealer για τις «δουλειές» που κάνει με την αμερικάνικη πολυεθνική CISCO, με τα ιδιωτικά σχολεία και άλλα ευαγή ιδρύματα.

✓Θεσμοθέτησαν την πανεπιστημιακή αστυνομία βάζοντας στην ημερήσια διάταξη τους ξυλοδαρμούς φοιτητών από τα ΜΑΤ και την καταστολή. Κατάργησαν το άσυλο, κα-

Ποια είναι η αλήθεια που κρύβει ο υπουργός Παιδείας; Ή, ας θυμηθούμε τα μέτρα της Ν. Κεραμέως και της κυβέρνησης:

✓Εξίσωσαν τα ιδιωτικά κολλέγια με τα δημόσια πανεπιστήμια. Εξίσωσαν τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων των κολεγίων με εκείνα των πτυχιούχων των πανεπιστημιακών σχολών.

✓Μείωσαν τον αριθμό εισακτέων με τις ΕΒΕ, αυξάνοντας την πελατεία της ιδιωτικής δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

✓Αύξησαν σε συνθήκες πανδημίας τους μαθητές μέσα στην τάξη, ενώ είχαν την ευκαιρία να τους μειώσουν. Οι μαθητές στοιβάγονται σε μικρές και ακατάλληλες αίθουσες με κινδύνους για την υγεία και τη ζωή τους και σοβαρές επιπτώσεις στην εκπαιδευτική διαδικασία. Συρρικνώνουν το σχολικό δίκτυο αυξάνοντας τους μαθητές – μετανάστες και οδηγώντας σε μαρασμό τα χωριά.

✓Με την αξιολόγηση, με τους μειωμένους διορισμούς και τις αλλαγές στις εργασιακές σχέσεις, με αναπληρωτές και ελαστικά εργαζόμενους εκπαιδευτικούς τα σχολεία μετατρέπονται σε κέντρα διερχομένων, χωρίς σταθερό προσωπικό, που πλημμυρίζουν από τον τοξικό ανταγωνισμό, τον χαφιεδισμό και την τρομοκρατία.

τάκτηση και δικαίωμα δεκαετιών με αγώνες και αίμα!

✓Στέλνουν μαθητές και εκπαιδευτικούς να κάνουν μάθημα σε κοντέινερ και σε άθλιες αίθουσες. Συχνά πυκνά πέφτουν οροφές ή πλημμυρίζουν σχολεία και η ζωή μαθητών, εκπαιδευτικών, γονιών εκτίθεται σε πολλαπλούς κινδύνους.

✓Συνεχίζουν την πολιτική υποχρηματοδότησης της δημόσιας εκπαίδευσης.

✓Συνεχίζουν τον διαρκή διασυρμό των εκπαιδευτικών μέσα από τα ελεγχόμενα ΜΜΕ, σέρνουν τους εκπαιδευτικούς μαζικά στα δικαστήρια για την άσκηση του συνταγματικά κατοχυρωμένου δικαιώματος της απεργίας – αποχής από την αξιολόγηση – χειραγώγηση – κατηγοριοποίηση εκπαιδευτικών και σχολείων.

✓Βομβαρδίζουν τους εκπαιδευτικούς με ένα σωρό εξωεκπαιδευτικές εργασίες, γραφειοκρατικό φόρτο, ευθύνες που διασπείρουν άγχος, αβεβαιότητα και αγωνία, επιδιώκοντας να τους μετατρέψουν από παιδαγωγούς σε υποταγμένους δημοσίους υπαλλήλους. Γενικότερα διαμορφώνεται ένα κλίμα που δυσκολεύει και «αφυδατώνει» το εκπαιδευτικό τους έργο.

✓Εξόρισαν την Τέχνη και την Κοινωνιολογία από τη Β/θμια εκπαίδευση.

✓Ξεχαρβαλώνουν την Τεχνική Εκπαίδευση και με τη

μαθητεία μάς γυρίζουν στον Μεσαίωνα, με στόχο την παροχή στενής ειδίκευσης και κατάρτισης για την παραγωγή μισοειδικευμένου προσωπικού για να χρησιμοποιηθεί ως καύσιμη ύλη στον βωμό της κερδοφορίας του κεφαλαίου.

Φτηνό σχολείο δεξιοτήτων και όχι ουσιαστική μόρφωση

«Φυσικά θα χρειαστούν και τομές – και θα γίνουν με πολύ οργανωμένο και πλήρη τρόπο, ως αποτέλεσμα μεθοδικής δουλειάς και διαβούλευσης. Να είστε σε κάθε περίπτωση σίγουροι ότι θα κάνουμε πολύ περισσότερα από όσα θα υποσχεθούμε. Αυτή είναι η κουλτούρα μας, το έχουμε ξανακάνει, θα το ξανακάνουμε και εδώ. (...) Πρώτον, εξ ορισμού, η μάθηση καθίσταται πλέον μία διά βίου διαδικασία. Η επανεκπαίδευση, η απόκτηση νέων δεξιοτήτων, τα πολλαπλά επαγγελματικά αντικείμενα αποτελούν μια πραγματικότητα και είναι ήδη εδώ. Η νέα γενιά θα κάνει περισσότερες από μια καριέρες και δεν θα εκπαιδευτεί με τον ίδιο τρόπο που εκπαιδεύτηκαν οι προηγούμενες – συμπεριλαμβανομένης και της δικής μου. Θα δείτε την αντανάκλαση αυτού του συμπεράσματος στο σύνολο της πολιτικής μας. Δεύτερον, αλλάζει ακόμα πιο ραγδαία ο τρόπος που μαθαίνουμε. Μια αναλογία από το Υπουργείο που παραδώσαμε πριν από λίγες εβδομάδες: στόχος μας είναι τα παιδιά μας να λειτουργούν λιγότερο σαν σκληροί δίσκοι και περισσότερο σαν επεξεργαστές. Αυτό σημαίνει, ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων, όπως η συνεργασία μεταξύ τους, περισσότερη κριτική σκέψη, καλύτερη επικοινωνία, δημιουργικότητα.»

Καλυμμένη υποτίμηση της ουσίας της μόρφωσης

Οι «ήπιες δεξιότητες», ο εθελοντισμός και η επιχειρηματικότητα, η προσαρμοστικότητα και η ανθεκτικότητα, η ρομποτική και η παραγωγικότητα, που εντάσσονται στους θεματικούς κύκλους των «εργαστηρίων δεξιοτήτων», αφενός παρεμβαίνουν στον προσανατολισμό και το μορφωτικό περιεχόμενο του σχολείου, αφετέρου, υπονομεύουν τα μορφωτικά και εργασιακά δικαιώματα, προωθώντας τον ατομικισμό, τον ανταγωνισμό και την άμεση εμπλοκή ιδιωτικών συμφερόντων στην εκπαίδευση.

Το ζήτημα των δεξιοτήτων είναι εξαιρετικής σημασίας, γιατί σχετίζεται άμεσα με το τι και το πώς μαθαίνουν τα παιδιά στο σχολείο, τι άνθρωπο, τι εργαζόμενο πρέπει να βγάλει το σχολείο, ώστε να είναι φτηνός, πειθαρχημένος, αποδοτικός και εκμεταλλεύσιμος. Ο δικός μας ΣΕΒ, που εξειδικεύει την παραπάνω «γραμμή», απαιτεί «*επένδυση σε περισσότερες, καλύτερες και σύγχρονες δεξιότητες, οι οποίες είναι αναγκαίες για την αποτελεσματική λειτουργία των επιχειρήσεων*».

Ουσιαστικά ΣΕΒ – ΥΠΑΙΘ – ΙΕΠ – ΑΔΙΠΠΔΕ, με βάση τις προτάσεις του ΟΟΣΑ, επιχειρούν να ολοκληρώσουν τον καμβά ενός φτηνού σχολείου, προσανατολισμένου στην αγορά και στις δεξιότητες, τεχνοκρατικού, απογυμνωμένου από κάθε ευρύτερο μορφωτικό ρόλο.

Στο στόχαστρο ο δημόσιος δωρεάν χαρακτήρα της εκπαίδευσης

Είναι ξεκάθαρο η πολιτική της κυβέρνησης να προωρήσει σε αυστηρή κατηγοριοποίηση σχολείων, εκπαιδευτικών, μαθητών και απελευθέρωση της επιλογής των σχολείων από τους γονείς, όπως συμβαίνει στις Αγγλοσαξονικές, κυρίως, χώρες.

Στο προεκλογικό πρόγραμμα της ΝΔ αναφέρεται επί λέξη: «*Ελεύθερη επιλογή από γονέα της σχολικής μονάδας φοίτησης των μαθητών*»!

Αυτό σημαίνει για τους γονείς ότι το παιδί τους δεν θα

μπορεί να φοιτήσει στο σχολείο της γειτονιάς του και θα βρίσκεται σε έναν αγώνα δρόμου ανεύρεσης σχολείου. Ο ανταγωνισμός για ένα «πρότυπο» σχολείο σημαίνει ότι τα υπόλοιπα θα παραμένουν απαξιωμένα, με ελλιπή χρηματοδότηση, με ελλείψεις σε δομές και εκπαιδευτικούς.

Ομολογεί η ΝΔ ότι στην ουσία επιδιώκουν το τέλος της δημόσιας δωρεάν εκπαίδευσης και τη δημιουργία μιας εκπαιδευτικής αγοράς. Είναι φανερό, στόχος του Κ. Μητσοτάκη και της Ν.Δ. είναι να κάνει πράξη τα λόγια του: «*Οι ανισότητες είναι φυσική επιλογή!*» Δεν αποτελεί πολιτική τους επιδίωξη η εξομάλυνση των ανισοτήτων και η ποιοτική αναβάθμιση των σχολείων. Στο βάθος δε αυτής της πολιτικής βρίσκεται η απαξίωση και η ιδιωτικοποίηση στην πράξη του δημόσιου σχολείου.

Να τους θυμίσουμε ότι η Νταϊάν Ράβιτς, διακεκριμένη Αμερικανίδα καθηγήτρια με ειδίκευση στην εκπαιδευτική πολιτική, μετά την εμπειρία της ως υφυπουργός Παιδείας επί Τζορτζ Μπους δήλωσε: «*Σήμερα δεν πιστεύω πως η αξιολόγηση ή η επιλογή σχολείου μπορούν να βελτιώσουν την ποιότητα της εκπαίδευσης. Η εκπαιδευτική πολιτική που ακολουθήσαμε αναστάτωσε τις κοινότητες, κατέδειξε σχολεία, εξαπάτησε τους μαθητές...*»

Γι' αυτό οι εκπαιδευτικοί και οι εργαζόμενοι έχουν χρέος να συμβάλουν στην οικοδόμηση ενός Πανεκπαιδευτικού Μετώπου για να ανασχέσουν τις πολιτικές που εξαγγέλλει ο νέος υπουργός Παιδείας και η κυβέρνησή του υπερασπίζοντας τον δημόσιο χαρακτήρα του σχολείου προβάλλοντας το όραμα για ενιαίο δημόσιο δωρεάν σχολείο χωρίς φραγμούς και διακρίσεις.

Πολύμορφος, παρατεταμένος, αγώνας διαρκείας για την ανατροπή της βάρβαρης πολιτικής της κυβέρνησης!

Ενα μήνα μετά την έναρξη της σχολικής χρονιάς και η «νέα» κυβέρνηση της ΝΔ έχει κάνει σαφές ότι απέναντι στους εργαζόμενους και την εκπαίδευση ο προσανατολισμός της νεοφιλελεύθερης πολιτικής της θα παραμείνει το ίδιο αντιλαϊκό, αντικατασκευαστικό και βαθιά ταξικός.

- Σε μια περίοδο που τρόφιμα και είδη πρώτης ανάγκης ακριβαίνουν διαρκώς, τα super market μοιάζουν με χρηματιστήριο και στα πρατήρια καυσίμων η τιμή της βενζίνης ξεπερνάει τα 2€/L, η κυβέρνηση με το νέο μισθολόγιο έσπευσε να κλείσει κάθε συζήτηση για αυξήσεις. Έτσι, ενώ μόνο φέτος οι εργαζόμενοι έχουν δει τους μισθούς τους να μειώνονται για μια ακόμα φορά την τελευταία δεκαετία, οι αυξήσεις που θα δοθούν θα είναι κάτω από 4% (1,3€/ημέρα) για τους περισσότερους συναδέλφους, ενώ δεν γίνεται καμιά συζήτηση για τον υποτίθεται προσωρινά κομμένο 13ο και 14ο μισθό και τη χαμένη μισθολογικά διετία 2016-2018. Και φυσικά ούτε λόγος για το κλεμμένο 40% του εισοδήματός μας από τις μνημονιακές πολιτικές που εφάρμοσαν την τελευταία δεκαετία όλες οι κυβερνήσεις.

- Η κυβέρνηση που υποσχόταν προσλήψεις και διορισμούς πριν τις εκλογές, τώρα προχωρά σε προσλήψεις αναπληρωτών πολύ λιγότερες από αυτές που έχουν ζητήσει οι ΔΔΕ, με αποτέλεσμα χιλιάδες συνάδελφοί μας αναπληρωτές να παραμένουν άνεργοι και χιλιάδες διδακτικές ώρες να χάνονται.

- Με επιμονή εξακολουθεί να προσπαθεί να προχωρήσει την αξιολόγηση του σχολείου και του εκπαιδευτικού. Στόχος είναι η κατηγοριοποίηση σχολείων και εκπαιδευτικών, η δημιουργία ενός ακόμη πιο ταξικού σχολείου για όλο και λιγότερους, στο οποίο η δημοκρατία και η παιδαγωγική ελευθερία δεν θα έχουν θέση.

- Με την εφαρμογή της ΕΒΕ και τη βήμα-βήμα επέκταση της τράπεζας θεμάτων, όλο και περισσότεροι μαθητές θα οδηγούνται εκτός σχολείου ή θα αποκλειστούν από την τριτοβάθμια εκπαίδευση προς όφελος των κάθε τύπου ιδιωτικών κολλεγίων. Οι επικείμενες αντιδραστικές αλλαγές, όπως η ελεύθερη επιλογή σχολείου, τα ιδιωτικά ΑΕΙ και ο διαγωνισμός του ΑΣΕΠ ολοκληρώνουν την προσπάθεια της κυβέρνησης να αλλάξει το DNA του δημόσιου και δωρεάν σχολείου, ιδιωτικοποιώντας και εμπορευματοποιώντας πλευρές του.

- Οι διώξεις εκπαιδευτικών πληθαίνουν, πράγμα που αποδεικνύει ότι δεν έχουμε να κάνουμε με «μεμονωμένα περιστατικά», αλλά με πολιτική αντισυνδικαλιστική ατζέντα της κυβέρνησης. Εκπαιδευτικοί διώκονται επειδή συμμετείχαν σε κινητοποιήσεις, επειδή έκαναν κριτική στους προϊσταμένους τους και πλέον, εκπαιδευτικοί κα-

Το ΔΣ της ΟΛΜΕ να αναλάβει τις ευθύνες του!

λούνται από την αστυνομία να δώσουν εξηγήσεις επειδή συμμετείχαν σε απεργία!

- Οι συνάδελφοι βρίσκονται αντιμέτωποι με μια σειρά αυθαιρεσίες. Οι υποχρεωτικές υπερωρίες και η παραβίαση του ωραρίου συντονισμένα πάνε να γίνουν καθεστώς σε όλη τη χώρα!

Είναι σαφές ότι όλο αυτό για να αντιμετωπιστούν χρειάζονται συντονισμένο πολύμορφο αγώνα διαρκείας. Έναν αγώνα με σχέδιο, κλιμάκωση και συγκεκριμένα βήματα. Και επειδή το επόμενο διάστημα έχουν οριστεί γενικές συνελεύσεις του κλάδου, η ομοσπονδία πρέπει να δώσει σε αυτές συγκεκριμένη και αγωνιστική κατεύθυνση.

Δυστυχώς φαίνεται ότι στο ΔΣ της ΟΛΜΕ δεν γίνεται κατανοητό αυτό!

Αν και ως Αγωνιστικές Παρεμβάσεις έχουμε προτείνει ήδη από τις αρχές του Σεπτέμβρη συγκεκριμένο πρόγραμμα δράσης για τις γενικές συνελεύσεις και έχουμε δηλώσει ότι είμαστε διατεθειμένοι να το συζητήσουμε, δυστυχώς από τις άλλες παρατάξεις δεν έχουμε δει κάποια συγκεκριμένη πρόταση, αλλά μάλλον υπεκφυγές. Έτσι η ΔΑΚΕ μας πρότεινε να περιμένουμε να δούμε τι θα κάνει η ΑΔΕΔΥ, ενώ οι ΣΥΝΕΚ δήλωσαν ότι θεωρούν ως απαράβατο όρο για την όποια απεργία τη συμμετοχή της ΔΟΕ. Δεν έκαναν όμως κάποια συγκεκριμένη πρόταση για το τι θα μπορούσε να προτείνει η ΟΛΜΕ στη ΔΟΕ, ούτε για το πώς θα μπορούσε η Ομοσπονδία να οδηγήσει τα πράγματα στην οργάνωση αυτής της απεργίας. Εντύπωση όμως μας προκαλεί ότι ούτε το ΠΑΜΕ έφερε κάποια συγκεκριμένη πρόταση για απεργιακό αγώνα, εκτός από το να μας πει ότι γενικά δεν είναι αρνητικό στην οργάνωση μιας απεργιακής κινητοποίησης, αλλά ότι βλέπουν τις κινητοποιήσεις βήμα-βήμα και πάντα σε συνεργασία με τα σωματεία του ιδιωτικού τομέα.

Ακόμα όμως και με αυτές τις τοποθετήσεις είναι εφικτό το ΔΣ της ΟΛΜΕ ενόψει των ΓΣ του κλάδου να καταλήξει σε συγκεκριμένη απεργιακή πρόταση για το επόμενο διάστημα. Από τη στιγμή που η παράταξη των ΣΥΝΕΚ και της ΑΣΕ-ΠΑΜΕ έχουν εκφραστεί θετικά υπέρ των απεργιακών κινητοποιήσεων μπορεί να υπάρξει πρόταση που να περιλαμβάνει τουλάχιστον μια 24ωρη απεργιακή κινητοποίηση στις αρχές του Νοέμβρη και αμέσως μετά ΓΣ όπου θα εκτιμηθεί η συνέχηση του αγώνα και των κινητοποιήσεων το επόμενο διάστημα.

Και επειδή γίνεται μεγάλη συζήτηση για το αν η όποια απεργία θα είναι μαζί ή χωρίς τη ΔΟΕ, να πούμε καλόπιστα ότι από τη στιγμή που ο συσχετισμός στα ΔΣ της ΟΛΜΕ και της ΔΟΕ είναι παραπλήσιος, μια απεργιακή πρόταση που πλειοψηφεί στην ΟΛΜΕ δεν θα είναι δύσκολο να πλειοψηφήσει και στη ΔΟΕ. Αν τώρα η προϋπόθεση της συμμετοχής της ΔΟΕ λειτουργεί ως υπεκφυγή, τότε το πρόβλημα είναι αλλού...

Είναι ώρα να αναλάβει ο καθένας τις ευθύνες του! Συγκροτημένα, συλλογικά, ανυποχώρητα, με σχέδιο, για την οργάνωση ενός πολύμορφου αγώνα διαρκείας, απαντάμε στην επίθεση κυβέρνησης-ΕΕ-ΟΟΣΑ-Κεφαλαίου στα εργασιακά δικαιώματα των εκπαιδευτικών και στα μορφωτικά δικαιώματα των μαθητών και των μαθητριών!

Να βάλουμε φραγμό στη βαρβαρότητα στους εργασιακούς χώρους και στις απάνθρωπες εργασιακές σχέσεις!

Σαν να μην έφτανε το χτύπημα στα εργασιακά δικαιώματα που δέχτηκαν οι εργαζόμενοι μόλις τον Ιούνιο του 2021 με τον ν. Χατζηδάκη, έρχεται τώρα ο ν. Γεωργιάδη να αποδείξει ότι τα πράγματα μπορούν να γίνουν πολύ χειρότερα και ότι η 8ωρη εργασία μπορεί πλέον να θεωρείται άπιαστο όνειρο! Ένα από τα πιο αντιδραστικά άρθρα του εν λόγω νομοσχεδίου αναφέρεται σε νέου τύπου συμβάσεις. Συγκεκριμένα, το άρθρο 10 μιλάει για την Ελάχιστη Προβλεψιμότητα της Εργασίας ως εξής: «όταν το πρόγραμμα οργάνωσης του χρόνου εργασίας του εργαζομένου είναι εξ ολοκλήρου ή ως επί το πλείστον μη προβλέψιμο, ο εργαζόμενος είναι υποχρεωμένος να δεχθεί να απασχοληθεί από τον εργοδότη [...] όταν η εργασία παρέχεται εντός προκαθορισμένων ωρών και ημερών αναφοράς [...] και όταν ο εργαζόμενος έχει ειδοποιηθεί από τον εργοδότη για την ανάθεση εργασίας εγγράφως ή με γραπτό μήνυμα μέσω κινητού τηλεφώνου (sms) ή με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή με άλλο πρόσφορο τρόπο, σε εύλογο χρόνο που δεν μπορεί να είναι μικρότερος των 24 ωρών πριν από την ανάληψη της εργασίας, πλην περιπτώσεων που δικαιολογούν αντικειμενικά μικρότερο χρόνο προειδοποίησης [...]»!

Μαζί με την αύξηση του ωραρίου σε 13 ώρες ημερησίως και την απασχόληση σε πολλούς εργοδότες, τώρα οι εργαζόμενοι καλούνται να εργαστούν «κατά παραγγελία», δηλαδή εκτάκτως και συγκεκριμένες ώρες (προφανώς τις ώρες αιχμής), με ειδοποίηση μέχρι και 24 ώρες νωρίτερα. Με άλλα λόγια, θα δεσμεύονται με συμβάσεις ότι θα δέχονται ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο ωράριο, το οποίο θα υπαγορεύεται από τον εργοδότη, τις ανάγκες του, την ζήτηση, λίγες ώρες μόνο πριν από την ανάληψη της εργασίας...

Με αφορμή φαινόμενα μαύρης και ελαστικής εργασίας σε κλάδους όπως του επισιτισμού, των καλλιτεχνών, των φορτοεκφορτωτών, της ιδιωτικής εκπαίδευσης, η κυβέρνηση αναλαμβάνει να ξεκαθαρίσει το τοπίο και να νομιμοποιήσει όλες τις παρατυπίες (εις βάρος του εργαζόμενου πάντα) που είχαν παρατηρηθεί, προωθώντας κάθε είδους ευέλικτη μορφή εργασίας.

Η μορφή που επιλέγει να το κάνει είναι ήδη γνωστή στα «προηγμένα» κράτη (πχ. στο Ηνωμένο Βασίλειο) ως «λευκές συμβάσεις» (white contracts), «συμβάσεις μηδενικών ωρών» (zero hours contracts) ή «συμβάσεις κατά παραγγελία» (on demand contracts), δηλαδή συμβάσεις που διαθέτεις τον εαυτό σου στον εργοδότη εν λευκώ και συμβάσεις που ξεκινούν από μηδενικό ωράριο, χωρίς δεσμεύσεις και προϋποθέσεις από πλευράς εργοδοσίας. Έτσι, ενσωματώνει απολύτως την αντίστοιχη Κοινοτική Οδηγία, λέγοντας

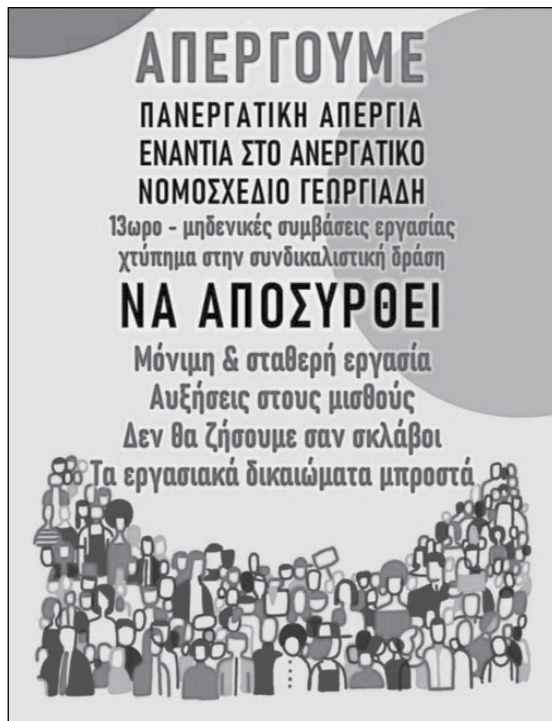
δια στόματος Γεωργιάδη «ο στόχος είναι να γίνουν οι εργασιακές μας σχέσεις περισσότερο ειλικρινείς. Δεν έχουμε εφεύρει κάτι νέο. Απλώς έχουμε χαρτογραφήσει τι γίνεται στα αλήθεια στον κόσμο που ζούμε και προσπαθούμε να βοηθήσουμε εργαζομένους και εργοδότες με έναν οργανωμένο τρόπο».

Είναι εμφανές ότι έτσι ποδοπατείται ο σταθερός ημερήσιος χρόνος εργασίας και νομιμοποιείται η πιο απάνθρωπη εκδοχή ευέλικτης απασχόλησης. Χωρίς σταθερό ωράριο δεν θα υπάρχει σταθερός μισθός, ούτε κατώτατα όρια αποδοχών (ο εργαζόμενος πληρώνεται μόνο για τις ώρες που εργάστηκε, όχι για τις ώρες που ήταν stand-by), επιδόματα, άδειες κτλ. Μην ξεχνάμε ότι οι ωρομίσθιοι εργαζόμενοι και όσοι θα υπογράφουν τέτοιου είδους συμβάσεις, δεν θα θεωρούνται

άνεργοι από την ΔΥΠΑ (τ. ΟΑΕΔ). Συγχρόνως, η κατάσταση συνεχούς ετοιμότητας του εργαζόμενου θα περιορίζει σημαντικά την προσωπική του ελευθερία για χάρη του εργοδότη, και δεν θα του αφήνει πρακτικά κανένα περιθώριο ξεκούρασης, προσωπικού χρόνου, οικογενειακού προγραμματισμού.

Πρόκειται για το αποκορύφωμα των ευέλικτων μορφών απασχόλησης, που προετοίμαζαν όλα οι προηγούμενοι αντεργατικοί νόμοι: μετά τις συμβάσεις μερικής ή εκ περιτροπής απασχόλησης, τώρα έρχονται οι συμβάσεις «μηδενικών ωρών», συμβάσεις χωρίς να είναι σαφείς οι βασικοί όροι εργασίας, όπως ο χρόνος και οι αποδοχές!

• Μηδενικές ώρες σημαίνει μηδενική ασφάλεια και μηδενικά δικαιώματα! • Η βαρβαρότητα στους εργασιακούς χώρους και οι απάνθρωπες εργασιακές σχέσεις πρέπει να σταματήσουν!

Ένα αποτρόπαιο – ρατσιστικό έγκλημα, ξανά, με τη σφραγίδα της κυρίαρχης πολιτικής και της εφοπλιστικής ασυδοσίας

Ένας άνθρωπος τρέχει και καταφέρνει να μπει στο πλοίο τελευταία στιγμή πριν τον απόπλου. Δυο μέλη του πληρώματος αντί να φροντίσουν για την ασφάλειά του ως όφειλαν, τον απωθούν με τη βία προς τα έξω. Ακολουθεί δεύτερη προσπάθεια και τα μέλη του πληρώματος με την ίδια βία ολοκληρώνουν το αποτρόπαιο... «pushback», με τον επιβάτη να πνίγεται στο λιμάνι του Πειραιά. Τελευταία πράξη της απίστευτης κτηνωδίας, η απάθεια με την οποία ο θύτης κοίταξε τον 36χρονο να παλεύει στα νερά της δίνης που δημιουργούσε η προπέλα του πλοίου.... Και η κανονική συνέχεια του απόπλου του πλοίου, με ευθύνη της εταιρίας η οποία μάλιστα αρχικά έσπευσε να διευκρινίσει σε ανακοίνωση για την καθυστέρηση του πλοίου ότι... «το πλοίο δεν φέρει καμία ευθύνη», παρά το γεγονός ότι γνώριζαν πολύ καλά τι συμβαίνει.

Το τελευταίο περιστατικό στον καταπέλτη του Blue Horizon έχει φυσικούς αυτουργούς. Έχει θύτες που οι πράξεις τους θυμίζουν περισσότερο κτήνη και λιγότερο ανθρώπους. Και δεν υπάρχει αμφιβολία ότι θα πληρώσουν για αυτές. Από τον ναύτη που έσπρωξε στη θάλασσα έναν επιβάτη, μέχρι τον πλοίαρχο που συνέχισε τον απόπλου ενώ γνώριζε για τον άνθρωπο στη θάλασσα και τον πνιγμό.

Όμως, πίσω από τα χέρια που διέπραξαν το έγκλημα και από αυτά που συνεχίζοντας απρόσκοπτα την πορεία του πλοίου επικείμενα να το αποσιωπήσουν, υπάρχουν πολιτικές κυβερνήσεων και εταιριών που οδήγησαν τα πράγματα σε αυτό το σημείο. Υπάρχουν πολιτικές που έχουν εδραιώσει ένα καθεστώς ασυδοσίας για τους εφοπλιστές, που με τη σειρά τους, ασκώντας κάθε μορφής πίεση, απαιτούν από τα πληρώματα να λειτουργούν ως γενίτσαροι-φρουροί της αισχροκέρδειάς τους. Και που σε αρκετές περιπτώσεις τα καταφέρνουν.

Τα περιστατικά αγενοούς και τραμπούκικης συμπεριφοράς πολλά. Λίγες μέρες πριν (4/9) στο F/B Νήσος Μύκονος, επιβάτισσα υποχρεώθηκε να πληρώσει και δεύτερο εισιτήριο (των 72€!) γιατί στο αρχικό δεν αναγράφονταν σωστά το όνομά της. Και αυτό έγινε με την απειλή της αποβίβασής της στη Σύρο και τη συνδρομή του λιμενικού. Λίγα χρόνια πριν, στο ίδιο πλοίο για αντίστοιχους λόγους έσπρωχναν επιβάτισσα. Όλο το τελευταίο διάστημα από τα πλοία της μίας(!) πλέον εταιρίας που λυμάνεται το Αιγαίο, οι επιβάτες είναι αντιμέτωποι με την όλο και πιο ακραία συμπεριφορά πληρωμάτων, με στόχο πάντα τη μεγιστοποίηση των κερδών της εταιρίας επί δικαίων και αδικών. «Τα ίδια πληρώματα είναι πάντα πρόθυμα να δικαιολογήσουν κάθε αυθαιρέσια της εταιρίας τους».

Τα χέρια του ύπαρχου και πολύ περισσότερο την απόφαση του πλοίαρχου να εγκαταλείψει το θύμα και να συνεχίσει το ταξίδι τα κινεί και αυτή η απαίτηση της εταιρίας. Η ασυδοσία και η δίψα για αισχροκέρδεια των ακραία επιδοτούμενων και κρατικοδιαίτων εφοπλιστών. Αυτά τα προσόντα, άλλωστε, αξιολογούν για να προσλάβουν και να προάγουν τους εργαζομένους τους. Τα χέρια του κάθε ύπαρχου τα απελευθερώνει μια ακροδεξιός πνοής κυρίαρχη πολιτική και προπαγάνδα. Που συμπυκνώνεται στις δηλώσεις της γνωστής τηλεπερσόνας-«δημοσιογράφου» Μάνδρου λίγες ακριβώς ώρες μετά το έγκλημα στον Πειραιά: «*As τον έσπρωχναν μέσα, as τον πλάκωναν στις κλωτσιές, όχι να τον σκοτώσουν!*»!

Αυτή ακριβώς την πρακτική του τραμπουκισμού και της αυτοδικίας, αυτή την πρακτική που δικαιολογεί η κάθε Μάνδρου, τροφοδοτεί μια κυβερνητική πολιτική που πνίγει ανθρώπους στην Πύλο, που καίει ζωντανούς στον Έβρο, που πνίγει στον Βόλο, που δολοφονεί στα Τέμπη. Αυτή η πολιτική που έχει θέσει την καταστολή στην ημερήσια διάταξη. Αυτή η πολιτική που διεκδικεί και προάγει ρουφιάνους και αυτόκλητους τραμπούκους, στα πλαίσια του κοινωνικού αυτοματισμού. Το απύθμενο θράσος της εταιρίας και των στελεχών της, το απελευθερώνει μια πολιτική που «δεν φέρει καμία ευθύνη» για τις ανεπίπττες καταστροφές και τα εγκλήματα που διαπράττει σε βάρος του λαού και του τόπου. Γι' αυτό και οι εφοπλιστές των οποίων «το πλοίο δε φέρει καμία ευθύνη», τώρα βγάζουν δακρύβρεχτες ανακοινώσεις παριστάνοντας τους αθώους.

Αυτή η κυρίαρχη πολιτική υφαίνει τα ερωτήματα που κυριάρχησαν στα ΜΜΕ αμέσως μετά το συμβάν στο Blue Horizon. Αν «ο 36χρονος είχε εισιτήριο;» Αν «ήταν έλληνας ή μετανάστης;». Λες και αν δεν είχε εισιτήριο ή αν δεν ήταν έλληνας δικαιολογούνταν η άσκηση βίας!

Είναι βέβαιο ότι από τη στιγμή που η εταιρία δεν μπόρεσε να αποσιωπήσει το έγκλημα, λόγω των στοιχείων που ευτυχώς παρουσίασαν οι επιβάτες, θα επικριρήσει να το χρεώσει αποκλειστικά στον ύπαρχο. Είναι επίσης βέβαιο ότι αν επιτρέψουμε κάτι τέτοιο, «νέοι» ύπαρχοι θα γεννηθούν ξανά και ξανά στο μέλλον. Αυτούς τους ύπαρχους που θυμήθηκε ο Βαρβιτσιώτης τον θρήνο των οικογενειών τους, που πήγαν για ένα μεροκάματο και γύρισαν... δολοφόνοι.

✓ **Καμία ανοχή στην εφοπλιστική ασυδοσία** ✓ **Καμία ανοχή στην πολιτική που γεννάει τη βία και τον εκφασισμό της κοινωνικής ζωής** ✓ **Η ακτοπλοία είναι δικαίωμα και ανάγκη των νησιωτών.**

7 Σεπτεμβρίου 2023

Εκπαιδευτικός Όμιλος

αντιτετράδια
ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ο πλήρης εκφυλισμός!

Ουρές και συνωστισμός... Πάνω από 147.000 πολίτες προσήλθαν, για να εκλέξουν τον Πρόεδρο του ΣΥΡΙΖΑ. Περίπου 40.000 γράφτηκαν κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας καταβάλλοντας δύο ευρώ! Η περιβόητη -αμερικανικής προέλευσης- «συμμετοχική δημοκρατία» (την οποία εγκαινίασε στην Ελλάδα ο Γ. Παπανδρέου κατά την εκλογή του στην προεδρία του ΠΑΣΟΚ και υιοθέτησε αργότερα και ο Αλ. Τσίπρας στον ΣΥΡΙΖΑ) θριάμβευσε για άλλη μια φορά!

Πρόκειται, στην πραγματικότητα, για κατάργηση της πραγματικής δημοκρατίας σε ένα κόμμα, μέσω δήθεν «πλατιών» δημοκρατικών διαδικασιών. Οι ζωντανές εσωκομματικές διαδικασίες και διεργασίες, όπου τα ενεργά μέλη κάθε συλλογικότητας συζητούν διεξοδικά, ψηφίζουν, αποφασίζουν, αντικαθίστανται από την εφήμερη εκλογική προτίμηση του κάθε τυχόντα, του «ισχυρού» υποτίθεται πολίτη που κινητοποιείται μόνο σε τέτοιες διαδικασίες, αφού έχει βομβαρδιστεί επικοινωνιακά και χειραγωγηθεί (μέσα από τα κατευθυνόμενα μηνύματα και την παραπληροφόρηση των κοινωνικών δικτύων και των ΜΜΕ) για να νομιμοποιήσει επιλογές προσώπων και πολιτικών που εκπορεύονται από ισχυρά συμφέροντα. Μια κραυγαλέα **περιφρόνηση** και ακύρωση των οργανωμένων συλλογικοτήτων και της πραγματικής δημοκρατίας, με τη δήθεν «εκλογή από τη βάση» να υπηρετεί τελικά σχεδιασμούς αντιδημοκρατικούς και αντιλαϊκούς.

Και η «βάση» μίλησε! Ο Στ. Κασσελάκης, εφοπλιστής εξ Αμερικής ορμώμενος, με σχέσεις με την Goldman Sachs (που έπαιξε κρίσιμο ρόλο στη μνημονιακή λεηλασία του λαού και της χώρας μας), συνεργάτης του CSIS (Κέντρο Στρατηγικών και Διεθνών Μελετών που ελέγχεται από το αμερικανικό στρατιωτικο-βιομηχανικό σύμπλεγμα και χαράζει στρατηγική, επικεφαλής του οποίου έχει διατελέσει το γνωστό «γεράκι» Ζμπίγκνιου Μπρεζιנסκι), με συμμετοχή στην εκλογική καμπάνια του Μπάιντεν, παντελώς άγνωστος στο πανελλήνιο μέχρι πρότινος, χωρίς καμία πολιτική διαδρομή και συγκρότηση, πρώην θαυμαστής του Κυρ. Μητσοτάκη, όχι αριστερός, μη μέλος του ΣΥΡΙΖΑ(!), μέσα σε είκοσι μόλις ημέρες, εξασφάλισε καθαρό προβάδισμα έναντι του μέχρι πρότινος φαβορί, της Έφης Αχτσιόγλου. Με στελέχη, βουλευτές και παράγοντες του ΣΥΡΙΖΑ να υποκλίνονται σε αυτόν και να δηλώνουν την υποστήριξή τους, ο ένας μετά τον άλλο.

Ένας ουρανοκατέβατος, ένας φυτευτός, μια καρικατούρα πολιτικού, έγινε πρόεδρος σε ένα κόμμα που ονομάζεται Συνασπισμός της Ριζοσπαστικής Αριστεράς! Ελέω, προφανώς, ισχυρών κέντρων των ΗΠΑ και της εγχώριας ολιγαρχίας, που τον εκτόξευσαν στη δημόσια ζωή της χώρας με όλους τους δυνατούς τρόπους, αναδεικνύοντάς τον σε πρόσωπο των ημερών... Με το λάιφ

στάιλ να κυριαρχεί και την πολιτική να είναι απούσα.

Είναι η τελική φάση εκφυλισμού του ΣΥΡΙΖΑ, που καμώθηκε πως ήταν η Αριστερά, για να υπηρετήσει τελικά τις ΗΠΑ, την ΕΕ και την ελληνική οικονομική ολιγαρχία, σε μια κρίσιμη γι' αυτούς φάση, όταν η λαϊκή αμφισβήτηση και ριζοσπαστικοποίηση έβαζε σε κίνδυνο την πολιτική σταθερότητα στην Ελλάδα των Μνημονίων. Ο συνήθης ρόλος και η αποστολή του ρεφορμισμού, παντού και πάντα, διασώστης της αστικής τάξης και του ιμπεριαλισμού...

Ο ΣΥΡΙΖΑ, ύστερα από τη βαθιά ιδεολογικοπολιτική κρίση που τον διακατέχει, μετά την απώλεια της κυβερνητικής εξουσίας και την τελευταία εκλογική του συντριβή, αποτέλεσμα της ολοκληρωτικής διάψευσης των λαϊκών προσδοκιών, παραδίδεται παντελώς, πετώντας και τα τελευταία προσηχηματικά ψήγματα «αριστερών» αναφορών. Είναι η προδιαγεγραμμένη πορεία όλων των ρεφορμιστικών κομμάτων. Την παρακολούθησαμε σε όλη την Ευρώπη, τα τελευταία χρόνια.

Οι σχεδιασμοί αυτών που κρατούν τα νήματα των εξελίξεων στην Ελλάδα είναι ο ΣΥΡΙΖΑ, με πρόεδρο Κασσελάκη, να μετασχηματιστεί σε ένα αντίγραφο του αμερικανικού Δημοκρατικού Κόμματος και να αποτελέσει, μαζί με τη ΝΔ του Μητσοτάκη, το δίπολο ενός πλήρως αμερικανοποιημένου πολιτικού συστήματος. Και με αυτή την προοπτική προσαρμόζονται, πλέον, όλα τα ασπόνδυλα πολιτικά στελέχη, βουλευτές και παράγοντες, που λιβανίζουν και υποστηρίζουν το «τίποτα» των ισχυρών κέντρων, προκειμένου να εξασφαλίσουν μια θέση στον θίασό του... **Διασυρμός και κατάντια!**

Δεν έλειψαν βεβαίως και τα «συντροφικά» μαχαιρώματα, οι ίντριγκες, τα λεγόμενα fake news, οι προβοκάτσιες και τα εξώδικα, με τον παραιτηθέντα Αλ. Τσίπρα σε ύπουλο -για άλλη μια φορά- ρόλο. Είναι οι αναπόφευκτοι νοσηροί κλυδωνισμοί στην πορεία της πλήρους προσαρμογής και εκφυλισμού, που ο πρώην αδιαμφισβήτητος ηγέτης τροχοδρόμησε, πειθήνιος εκτελεστής της υπερατλαντικής επιβολής στα διαδραματιζόμενα στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια.

Η κυβέρνηση, κουρελιάζοντας το Σύνταγμα, επιδιώκει να καταργήσει το άρθρο 16

Βασική προτεραιότητα αποτελεί για την κυβέρνηση της ΝΔ η αναθεώρηση του άρθρου 16, η οποία θα προωθηθεί στην επόμενη αναθεωρητική διαδικασία. Το «αναχρονιστικό», όπως το ονομάζει η κυβέρνηση, άρθρο 16, αποτελεί εμπόδιο για την απελευθέρωση της ίδρυσης ιδιωτικών πανεπιστημίων στην Ελλάδα. Η μέχρι τώρα μη αναθεώρησή του είναι το αποτέλεσμα των μεγαλειωδών κινητοποιήσεων του φοιτητικού κινήματος το μακρινό 2006-2007, που οδήγησαν σε αναδίπλωση την τότε αξιωματική αντιπολίτευση του ΠΑΣΟΚ του Γιώργου Παπανδρέου.

Γνωρίζοντας καλά τις δυσκολίες που θα έχει η κυβέρνηση στην προσπάθεια αναθεώρησης του άρθρου 16, ο Μητσοτάκης ήδη επιχειρεί να συγκεντρώσει τον μαγικό αριθμό των 180 βουλευτών. Είναι χαρακτηριστικό ότι κατά την εκφώνηση των προγραμματικών θέσεων, απευθυνόμενος στον πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ για να του ασκήσει πιέσεις είπε: «...οι μεγαλύτεροι θυμόμαστε τη συζήτηση για το άρθρο 16, την υπαναχώρηση του ΠΑΣΟΚ και του Γιώργου Παπανδρέου, όταν είχαμε την ευκαιρία. Εύχομαι κ. Ανδρουλάκη να μην κάνετε το ίδιο λάθος αυτή τη φορά, να βρούμε τους βουλευτές για να σταματήσει αυτό το κρατικό μονοπώλιο».

Το ΠΑΣΟΚ – ΚΙΝΑΛ από την άλλη εμφανίζεται έτοιμο να συνταχθεί με την κυβερνητική κατεύθυνση. Ο ίδιος ο Ανδρουλάκης χωρίς να κρύβεται καθόλου δήλωσε πως «(...) Η θέση μας για την Παιδεία, και μιλάω και σε σχέση με το Σύνταγμα, είναι ότι δεν θα μπορούμε εμπόδιο στην ίδρυση ενός ιδιωτικού πανεπιστημίου(...)» και πως «Αν εδώ συζητάμε για ένα ιδιωτικό πανεπιστήμιο, και εννοώ μη κρατικό, μη κερδοσκοπικό, όπως τα μεγάλα πανεπιστήμια στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ, είμαστε θετικοί, δεν θα μπορούμε εμπόδιο, αρκεί να πληροί υψηλά ακαδημαϊκά πρότυπα...». Οι κανόνες λειτουργίας των ιδιωτικών πανεπιστημίων και η ενίσχυση του δημόσιου πανεπιστημίου που ανέφερε στην ίδια συνέντευξη ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ αποτελούν κανονική υποκρισία και δεν είναι τίποτα περισσότερο από φερετζέ της αντιεκπαιδευτικής πολιτικής που διαχρονικά υπηρετεί το κόμμα αυτό.

Από την άλλη μεριά στον ΣΥΡΙΖΑ, όσο και αν τώρα εμφανίζεται τιμητής του άρθρου 16 και της δημόσιας και δωρεάν παιδείας, προχωρώντας μάλιστα και σε οικειοποίηση των αγώνων του φοιτητικού κινήματος που εμπόδισαν την προηγούμενη προσπάθεια αναθεώρησης του Συντάγματος, εδώ και χρόνια στελέχη και βουλευτές του φλερτάρουν ανοιχτά με την ιδέα της ίδρυσης ιδιωτικών πανεπιστημίων. Ο ίδιος ο Τσίπρας προεκλογικά δήλωνε σε τηλεοπτική εκπομπή πως είναι έτοιμος να συζητήσει για τα ιδιωτικά πανεπιστήμια αν αυτά είναι τύπου Χάρβαρντ, ενώ η βουλευτής Αθηνά Λινού άφηνε ανοιχτό το ενδεχόμενο να στηρίξει νομοθετική πρωτοβουλία για να ανοίξει ο δρόμος για την ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων. Ακόμα περισσότερο αποκαλυπτικός για τις τάσεις που εκδηλώνονται στο εσωτερικό του ΣΥΡΙΖΑ σχετικά με την ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων είναι ο νυν βουλευτής Κιλκίς του ΣΥΡΙΖΑ Π. Παππάς, ο οποίος σχολιάζοντας το ζήτημα δήλωσε «Είναι μια συζήτηση την οποία πρέπει να κάνει και ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ στα πλαίσια της παγκόσμιας πραγματικότητας. Είμαστε οι μόνοι ίσως, ή από τις λίγες δυτικές χώρες, που δεν έχουν πανεπιστήμια μη κερδοσκοπικά (...). Πρέπει νομίζω να σταματήσουμε να έχουμε αυτή την υποκριτική στάση. Αυτό βέβαια αποτελεί προσωπική μου ά-

ποψη, αλλά και μια ελπίδα (...)».

Φαίνεται λοιπόν ότι γύρω από την κυβέρνηση συντάσσεται μια συμμαχία προθύμων έτοιμη να στηρίξει τη συνταγματική αναθεώρηση και την ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων. Ωστόσο, και με δεδομένο το γεγονός ότι η αναθεώρηση του Συντάγματος θα ξεκινήσει το 2025 και θα ολοκληρωθεί στην επόμενη Βουλή, η κυβέρνηση της ΝΔ δεν διστάζει να προχωρήσει άμεσα στη λειτουργία ιδιωτικών πανεπιστημίων κουρελιάζοντας και καταπατώντας στην πραγματικότητα το ίδιο το Σύνταγμα, στο οποίο κατά τα άλλα ορκίζονται όλα τα αστικά κόμματα. Αξιοποιώντας το άρθρο 28 του Συντάγματος, η κυβέρνηση σκοπεύει να προχωρήσει στη σύναψη διακρατικών εκπαιδευτικών συμφωνιών με ξένα πανεπιστήμια και έτσι να επιτραπεί η εγκατάσταση παραρτημάτων των πανεπιστημίων αυτών στην Ελλάδα. Κι αυτό γιατί, σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο, η επικύρωση διακρατικών συμφωνιών υπερισχύει κάθε άλλης αντίθετης διάταξης νόμου. Ερμηνεύει λοιπόν το Σύνταγμα με τέτοιο τρόπο ώστε στην πραγματικότητα να το παρακάμψει και να εφαρμόσει τις νεοφιλελεύθερες κατευθύνσεις του δικαίου της ΕΕ, στο οποίο έχει υποταχθεί κάθε έννοια εθνικού δικαίου και το οποίο προβλέπει την «ελευθερία ίδρυσης εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ή παραρτημάτων με τη μορφή της επιχειρηματικής ελευθερίας».

Πρόκειται στην πραγματικότητα για πολιτική που θα χτυπήσει ακόμα περισσότερο τη δημόσια και δωρεάν τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων θα σημάνει την υποβάθμιση των δημόσιων πανεπιστημίων και το χτύπημα των πτυχίων. Το μέτρο της ΕΒΕ και η όλο και μικρότερη κρατική χρηματοδότηση οδηγεί τα δημόσια πανεπιστήμια σε μείωση των φοιτητών και υποβάθμιση του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου, γεγονός που δημιουργεί πελατεία για τα ιδιωτικά πανεπιστήμια, κυρίως από τα πιο εύπορα κοινωνικά στρώματα. Αντίθετα, τα παιδιά που προέρχονται από τα πιο φτωχά λαϊκά στρώματα θα είναι καταδικασμένα στην καλύτερη περίπτωση σε ένα απαξιωμένο πανεπιστήμιο με πτυχία χωρίς αξία και θα αποτελούν φθινό μελλοντικό εργατικό δυναμικό χωρίς δικαιώματα. Αυτό είναι το μέλλον του ελληνικού δημόσιου πανεπιστημίου και οι κυβερνητικές διαβεβαιώσεις περί διασφάλισης της ποιότητας των δημοσίων πανεπιστημίων αποτελούν στάχτη στα μάτια προκειμένου να κουκουλωθεί η νέα πραγματικότητα που θα προκύψει με την ίδρυση των ιδιωτικών πανεπιστημίων.

Μπροστά στη νέα μεγάλη επίθεση που προετοιμάζει η κυβέρνηση απέναντι στο δημόσιο πανεπιστήμιο, το φοιτητικό κίνημα πρέπει να βγει ξανά στον δρόμο του αγώνα. Να πιάσει το νήμα των αγώνων που ήδη εδώ και χρόνια δίνονται μπλοκάροντας τους κυβερνητικούς σχεδιασμούς. Από τη νικηφόρα μάχη ενάντια στην αναθεώρηση του άρθρου 16 το 2006-2007 μέχρι σήμερα, όπου το ζήτημα της πανεπιστημιακής αστυνομίας που έχει οδηγήσει σε απανωτές παλινωδίες και αντιφάσεις τα στελέχη της κυβέρνησης της ΝΔ για το πώς θα χειριστούν το ουσιαστικό μπλοκάρισμά της από τον αγώνα του φοιτητικού κινήματος, οι μεγαλειώδεις φοιτητικές κινητοποιήσεις, η συσπείρωση των φοιτητών στις γενικές τους συνελεύσεις, συνολικά ο οργανωμένος αγώνας των φοιτητών δείχνουν το δρόμο που πρέπει να βαδίσουν ενάντια στην αναθεώρηση του άρθρου 16.

Τα ιδιωτικά πανεπιστήμια ως «όχημα εκκαθάρισης» των δημόσιων

γράφει ο Γιώργος Γρόλλιος *

Στις προγραμματικές δηλώσεις της κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας (6-8/7/2023), ο Πρωθυπουργός και ο Υπουργός Παιδείας τόνισαν ότι θα επιδιώξουν την αλλαγή του άρθρου 16 του Συντάγματος, με στόχο να αρθεί το κρατικό μονοπώλιο στην ανώτατη εκπαίδευση και να ιδρυθούν «μη κρατικά», δηλαδή ιδιωτικά πανεπιστήμια. Μάλιστα, η κυβέρνηση σκοπεύει να προωθήσει άμεσα τη δυνατότητα για σύναψη διακρατικών εκπαιδευτικών συμφωνιών που προβλέπει το άρθρο 28 του Συντάγματος, ώστε εκπαιδευτικά ιδρύματα τα οποία λειτουργούν σε άλλες χώρες να εγκαταστήσουν παραρτήματά τους επίσημα στην Ελλάδα, παραρτήματα που θα είναι ισότιμα με τα ελληνικά δημόσια πανεπιστήμια.

Πρόκειται για μια ξεκάθαρη παραβίαση του Συντάγματος, αφού δηλώνεται ρητά ότι ένα άρθρο του, το 28ο, θα χρησιμοποιηθεί για να μην εφαρμοστεί ένα άλλο, το 16ο. Και όλα αυτά συμβαίνουν, μάλιστα, ενώ ο Πρωθυπουργός και ο Υπουργός Παιδείας ορκίζονται ότι κυβερνούν και θα συνεχίσουν να κυβερνούν τηρώντας το Σύνταγμα!

Η επιμονή στην επιβολή της λειτουργίας ιδιωτικών πανεπιστημίων στην Ελλάδα από την κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας μπορεί να ερμηνευθεί με βάση τουλάχιστον τέσσερις παράγοντες.

✕Ο πρώτος είναι οι δεσμεύσεις της νεοφιλελεύθερης Δεξιάς του Μητσοτάκη προς τμήματα του ελληνικού και ξένου κεφαλαίου που επιθυμούν να επενδύσουν στον τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης στην Ελλάδα, προσδοκώντας σε ανάλογα κέρδη. Οι επιθυμίες αυτές συνδέονται, βέβαια, με την ύπαρξη ανάλογης πελατείας παιδιών οικογενειών οι οποίες θέλουν να αποκτήσουν οι γόνοι τους πτυχία, αποφεύγοντας τις εισαγωγικές εξετάσεις στα δημόσια πανεπιστήμια, καθώς και τα αναγκαία έξοδα της διαμονής τους για σπουδές στο εξωτερικό επί τουλάχιστον 4-6 χρόνια.

✕Ο δεύτερος παράγοντας είναι η θέληση της νεοφιλελεύθερης Δεξιάς του Μητσοτάκη να πάρει ρεβάνς για την πολιτική της ήπια στη μάχη για την αναθεώρηση του άρθρου 16 του Συντάγματος στη διάρκεια της δεκαετίας του 2000, όταν ένα ορμητικό φοιτητικό κίνημα ανέτρεψε την ανάλογη προσπάθεια της τότε κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας. Δεν είναι τυχαίο ότι στη διάρκεια των προγραμματικών δηλώσεων, ο Μητσοτάκης ζήτησε από τον Ανδρουλάκη να μην επαναλάβει το «λάθος» της υπαναχώρησης του τότε προέδρου του ΠΑΣΟΚ Παπανδρέου στην αναθεώρηση του άρθρου 16, διαφωνία η οποία υπαγορεύτηκε από τον φόβο του τελευταίου για τις κοινωνικές αντιδράσεις.

✕Ο τρίτος παράγοντας είναι η επιδίωξη της νεοφιλελεύθερης Δεξιάς του Μητσοτάκη να επιταχύνει τη διαδικασία επιχειρηματοποίησης της ανώτατης εκπαίδευσης στη χώρα μας, δηλαδή την αμεσότερη υπαγωγή της στις ανάγκες του κεφαλαίου και τη λειτουργία των πανεπιστημίων, ιδιωτικών

και δημόσιων, ως προσαρτημάτων των επιχειρήσεων. Τα ιδιωτικά πανεπιστήμια θα αποτελέσουν πρότυπα τέτοιων προσαρτημάτων, εμπεδώνοντας και επιταχύνοντας τη λειτουργία των δημόσιων πανεπιστημίων με βάση ιδιωτικο-οικονομικά κριτήρια, που έχει ήδη δρομολογηθεί με την εφαρμογή του νόμου του 2022 για την τριτοβάθμια εκπαίδευση της κυβέρνησης Μητσοτάκη.

✕Ο τέταρτος παράγοντας είναι ο στόχος της νεοφιλελεύθερης Δεξιάς του Μητσοτάκη να εκκαθαρίσει τις εστίες αμφισβήτησης της κυρίαρχης αστικής πολιτικής και ιδεολογίας και της αντίστασης σ' αυτές στο εσωτερικό των δημόσιων πανεπιστημίων, χρησιμοποιώντας τα ιδιωτικά ως υποδείγματα ιδρυμάτων στα οποία δεν υπάρχουν πολιτικές αντιπαραθέσεις. Σ' αυτόν τον παράγοντα θα επικεντρώσουμε την προσοχή μας παρακάτω.

Η δημόσια ανώτατη εκπαίδευση στην Ελλάδα, για λόγους που συνδέονται κυρίως με την ιστορία των λαϊκών διεκδικήσεων και αγώνων, είναι από τους λίγους εκπαιδευτικούς χώρους στους οποίους οι φοιτητές έχουν την ευκαιρία να θέτουν ερωτήματα σχετικά με τις γνώσεις που αποκτούν. Να αμφισβητούν τις απόψεις και τις πρακτικές των φονταμενταλιστών της αγοράς, των θρησκόληπτων και των υποστηρικτών του αυταρχισμού που απεχθάνονται τον ορθολογισμό και την κριτική σκέψη. Να συζητούν θέματα κοινωνικής δικαιοσύνης και ελευθερίας, ζητήματα που σχετίζονται με την εξουσία και την κοινωνική αλλαγή. Έχουν την ευκαιρία να απαιτούν τα προγράμματα σπουδών τους να εμπεριέχουν τη θεωρητική και πρακτική μελέτη των επίμαχων κοινωνικοπολιτικών ζητημάτων της χώρας από τη σκοπιά της κάθε μιας επιστήμης την οποία σπουδάζουν.

Οι ακαδημαϊκοί δάσκαλοι έχουν την ευκαιρία να εκφράζουν τις απόψεις τους, να αντιμετωπίζουν τα κρίσιμα κοινωνικά προβλήματα με συστηματικές μελέτες, έρευνες και ιστορικό αναστοχασμό, καθώς και να σκιαγραφούν εναλλακτικές λύσεις που συνδέουν την ανώτατη δημόσια εκπαίδευση με την κοινωνία. Να μην υποβαθμίζονται σε τεχνικούς ή υπαλλήλους που διεκπεραιώνουν καθήκοντα, διακηρύσσοντας την πολιτική ουδετερότητά τους. Να συνδέουν τη διδασκαλία τους με την κατανόηση και την αμφισβήτηση των δομών της κοινωνικοπολιτικής εξουσίας, ώστε να βοηθούν τους φοιτητές να γίνονται κριτικοί φορείς δράσης.

Οι δημόσιοι διανοούμενοι, οι ακαδημαϊκοί δάσκαλοι έχουν την ευκαιρία να μην καταρτίζονται, απλώς, τους φοιτητές για την αγορά εργασίας, αλλά να τους μορφώνουν για να επηρεάζουν τις πολιτικές και τις αξίες που διαμορφώνουν τις ζωές τους και τον κόσμο. Να βοηθούν τους φοιτητές να κατανοούν ότι οι ιστορίες και οι εμπειρίες τους είναι σημαντικές, ότι ο λόγος και οι πράξεις τους παίζουν σημαντικό ρόλο στον αγώνα τους να αλλάξουν τον κόσμο. Να μην υποκύπτουν στην

ΑΦΙΕΡΩΜΑ:
Ιδιωτικά ΑΕΙ
Άρθρο 28
εναντίον
άρθρου 16...

εργαλειακή λογική η οποία αδιαφορεί για ζητήματα ιστορίας, ηθικής, και κοινωνικής δικαιοσύνης, να προωθούν τον διάλογο και την κριτική σκέψη. Να αξιοποιούν παιδαγωγικές πρακτικές που καλλιεργούν τη γνώση και τις ικανότητες οι οποίες είναι απαραίτητες για την αμφισβήτηση και την αντίσταση στην καταπίεση και στην εκμετάλλευση.

Μπορεί κάποιος να επισημάνει ότι λίγες από τις δυνατότητες οι οποίες προαναφέρθηκαν πραγματώνονται στα σημερινά δημόσια ελληνικά πανεπιστήμια. Αυτή η επισήμανση δεν απέχει πολύ από την πραγματικότητα. Όμως, σε ιδιωτικά πανεπιστήμια οι πιθανότητες για την πραγμάτωση τέτοιων δυνατοτήτων, αν δεν είναι μηδενικές, είναι, χωρίς αμφιβολία, ελάχιστες σε σχέση με εκείνες που υπάρχουν στα δημόσια. Η υποβάθμιση των ανθρώπων σε αναλώσιμα υλικά είναι η ίδια η ουσία του νεοφιλελευθερισμού και ακριβώς σε αυτή την κατεύθυνση κινούνται τα ιδιωτικά πανεπιστήμια, όπως και οι άλλες μορφές ιδιωτικής εκπαίδευσης. Η στοχαστικότητα, η κριτική τοποθέτηση, η ανθρωπιά, η κοινωνική δικαιοσύνη, η ισότητα και η δημοκρατία είναι έννοιες που σταματούν έξω από την πόρτα τους.

Σε μια εποχή κατά την οποία εκείνοι που έχουν κηρύξει πόλεμο ενάντια στις λαϊκές κοινωνικές τάξεις και στρώματα χαρακτηρίζονται από απροκάλυπτη αλαζονεία και αναλγησία, η ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων θα αποτελέσει επιβράβευσή τους. Τα ιδιωτικά πανεπιστήμια συνδέονται, ιδιαίτερα στην εποχή του νεοφιλελευθερισμού, με την αναγωγή του κοινωνικού κυνισμού, του πεσιμισμού και της απαξίωσης της πολιτικής σε κυρίαρχες αξίες. Συνδέονται με τη θρησκευτικού τύπου πίστη στην αγορά ως πανάκεια για τη λύση όλων των προβλημάτων, με την αναγόρευση της κερδοφορίας σε μέτρο υπευθυνότητας και της κατανάλωσης σε μέτρο αξίας των ανθρώπων, καθώς και με τον άνευ όρων σεβασμό της ιεραρχίας και της εξουσίας, τον άκραιο ανταγωνισμό και ατομικισμό. Τα ιδιωτικά πανεπιστήμια παραμερίζουν τις έννοιες του δημόσιου συμφέροντος και της κοινωνικής ευθύνης, αξιολογώντας τις σχέσεις και τις πνευματικές δραστηριότητες με βάση την ποσοτικοποίηση και την αποτελεσματικότητα που εξυπηρετούν τα συμφέροντα του κεφαλαίου.

Με βάση τα προηγούμενα, η αναγκαιότητα της συλλογικής εναντίωσης στα κυβερνητικά σχέδια για την ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων είναι φανερή. Με την απαραίτητη σημείωση, όμως, ότι εννοούμε μια εναντίωση η οποία δεν θα γίνεται στη βάση μιας λογικής ελιτίστικης απομόνωσης της ακαδημαϊκής κοινότητας, αλλά θα θεμελιώνεται στη λογική της σύνδεσης της μόρφωσης των φοιτητών με τα σύγχρονα επίμαχα κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα, για να ενισχύσει ακριβώς εκείνο που η νεοφιλελεύθερη Δεξιά του Μητσοτάκη προσπαθεί συστηματικά να εκκαθαρίσει στην ελληνική ανώτατη εκπαίδευση: τις εστίες ιδεολογικοπολιτικής αμφισβήτησης της κυρίαρχης αστικής πολιτικής και ιδεολογίας και της αντίστασης σ' αυτές.

***Ομότιμος καθηγητής Παιδαγωγικού
Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Α.Π.Θ.**

**Αναθεώρηση του άρθρου 16 του Συντάγματος
και ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων:**

Πριν και μετά, στάσεις και αντιστάσεις

*γράφει η Τίνα Ζορμπαλά **

Ηδη στις προεκλογικές εξαγγελίες της (εκλογές Μαΐου/Ιουνίου 2023), η ΝΔ έθεσε ως προμετωπίδα της πολιτικής της την αναθεώρηση του άρθρου 16, παρ. 5 και 8 του Συντάγματος (16Σ). Αποτελεί στρατηγική επιλογή της Δεξιάς η ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων στην Ελλάδα ήδη από τη δεκαετία του '80, και έκτοτε την επαναφέρει με κάθε ευκαιρία στο προσκήνιο. Η απόπειρα αναθεώρησης του άρθρου 16Σ συνεχίστηκε από την κυβέρνηση της ΝΔ (επί υπουργίας Μ. Γιαννάκου) το 2006/07, βρίσκοντας απέναντί της ένα μεγαλειώδες φοιτητικό και πανεπιστημιακό κίνημα, που απέτρεψε την συνταγματική αναθεώρηση στο σύνολό της.

Η επαναφορά του ζητήματος της αναθεώρησης του 16Σ, ώστε να επιτραπεί η ίδρυση ιδιωτικών και μη κρατικών πανεπιστημίων είναι κάτι αναμενόμενο μετά τα όσα έχουν δρομολογηθεί στην τριτοβάθμια εκπαίδευση τα τελευταία 20 χρόνια περίπου. Ενδεικτικά να αναφέρουμε:

- Απαξίωση και υποβάθμιση του δημόσιου πανεπιστημίου μέσα από τη συνεχή υποχρηματοδότησή του.
- Εμπορευματοποίηση του δημόσιου πανεπιστημίου και λειτουργία του με οικονομικά κριτήρια αγοράς, μέσα από νόμους ψηφισμένους απ' όλες τις κυβερνήσεις των τελευταίων χρόνων: κυρίως μέσα από την επιβολή διδασκτρών στα μεταπτυχιακά προγράμματα, τα οποία αρχικά επιβλήθηκαν από τους ίδιους τους πανεπιστημιακούς για να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που προέκυπταν από την υποχρηματοδότηση και στη συνέχεια θεσμοθετήθηκαν πλέον με νόμο, από την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ επί υπουργίας Κ. Γαβρόγλου.
- Κατάργηση των δημοκρατικά εκλεγμένων διοικήσεων των πανεπιστημίων (Πρυτάνεις, Κοσμήτορες) και θεσμοθέτηση ολιγαρχικών Συμβουλίων Διοίκησης, ανάλογων με αυτά των ιδιωτικών επιχειρήσεων.
- Νομιμοποίηση κάθε είδους ανοικτών εξ αποστάσεως πανεπιστημίων, κολλεγίων, ΙΕΚ ακόμη και σε συνεργασία με ιδιώτες.
- Αναγνώριση των επαγγελματικών δικαιωμάτων κολλεγίων που εμφανίζονται ως παραρτήματα ξένων πανεπιστημίων και δικαίωμα των αποφοίτων τους να δίνουν εξετάσεις στον ΑΣΕΠ για διορισμό στο δημόσιο, κάτι που εκ των πραγμάτων οδηγεί στην υποβάθμιση του πτυχίου του δημόσιου πανεπιστημίου.

Μ' όλα τα παραπάνω που προηγήθηκαν, είχε ουσιαστι-

κά ανοίξει από καιρό ο δρόμος για την ίδρυση ιδιωτικών και μη κρατικών πανεπιστημίων. Χρειαζόταν μόνο να βρεθεί το νομικό εργαλείο για να επιτραπεί η ίδρυσή τους, πριν ακόμη την αναθεώρηση του άρθρου 16Σ. Αυτό το εργαλείο βρήκε η κυβέρνηση στο άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος. Πιο συγκεκριμένα:

Σύμφωνα με το άρθρο 16Σ «*η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με πλήρη αυτοδιοίκηση. Τα ιδρύματα αυτά τελούν υπό την εποπτεία του Κράτους, έχουν δικαίωμα να ενισχύονται οικονομικά από αυτό και λειτουργούν σύμφωνα με τους νόμους που αφορούν τους οργανισμούς τους*». Με βάση το ελληνικό Σύνταγμα, τα πανεπιστήμια πρέπει να είναι Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, πλήρως αυτοδιοικούμενα, τα οποία να τελούν υπό την εποπτεία του Κράτους. Είναι σαφές από τη συγκεκριμένη διατύπωση ότι δεν επιτρέπεται ίδρυση πανεπιστημίου από ιδιωτικό φορέα ή εν γένει από κάποιον ιδιώτη.

Η κυβέρνηση της ΝΔ με σαφήνεια δηλώνει ότι θα προχωρήσει σε αναθεώρηση του Συντάγματος. Επειδή όμως βιάζεται, ανακοίνωσε για πρώτη φορά στην ιστορία της προσπάθειας ίδρυσης ιδιωτικών πανεπιστημίων, ότι η ίδρυση είναι εφικτή στη βάση του άρθρου 28Σ. Σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος «*οι γενικά παραδεγμένοι κανόνες του διεθνούς δικαίου, καθώς και οι διεθνείς συμβάσεις, από την επικύρωσή τους με νόμο και τη θέση τους σε ισχύ σύμφωνα με τους όρους καθεμιάς, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του εσωτερικού ελληνικού δικαίου και υπερισχύουν από κάθε άλλη αντίθετη διάταξη νόμου. Η εφαρμογή των κανόνων του διεθνούς δικαίου και των διεθνών συμβάσεων στους αλλοδαπούς τελεί πάντοτε υπό τον όρο της αμοιβαιότητας*».

Η κυβέρνηση θεωρεί ότι οι διακρατικές συμφωνίες ως διεθνείς συμβάσεις ενσωματώνονται στο εθνικό δίκαιο και υπερεπέρχονται άλλων διατάξεων. Με βάση αυτό, εάν σε χώρα της ΕΕ υπάρχουν ιδιωτικά πανεπιστήμια και μ' αυτήν την χώρα υπάρχει διακρατική συμφωνία, αυτή η τελευταία μπορεί να διαμορφώσει ένα δεσμευτικό πλαίσιο, στη βάση του άρθρου 28Σ, που να επιτρέπει να ιδρυθεί ένα ιδιωτικό πανεπιστήμιο στην Ελλάδα. Η σύνδεση των διακρατικών συμφωνιών με τα ιδιωτικά πανεπιστήμια δηλώνεται και από τον ΓΓ ανώτατης Εκπαίδευσης. Οι διακρατικές συμφωνίες, με άλλα λόγια, γίνονται το νομικό εργαλείο, προκειμένου να ιδρύνονται στην χώρα ιδιωτικά πανεπιστήμια και μ' αυτόν τον τρόπο παρακάμπεται το άρθρο 16Σ. Η ΕΕ φροντίζει να δίνει τα εργαλεία στις χώρες μέλη της, ώστε όχι μόνο να περνάνε οι καπιταλιστικές αναδιαρθρώσεις, αλλά και να επιταχύνονται.

Ήδη συνταγματολόγοι υποστηρικτές των ιδιωτικών πανεπιστημίων στην Ελλάδα θεωρούν ότι το άρθρο 16Σ όχι μόνο δεν εμποδίζει αλλά επιβάλλει τη συμμόρφωση με τους κανόνες υπερέχουσας ισχύος της ενωσιακής και της διεθνούς έννομης τάξης, από άλλους δε αυτή η συμμόρφωση χαρακτηρίζεται ως ερμηνευτική ακροβασία.

Έτσι, την εποχή που τα δικαστήρια της χώρας αποφασί-

ζουν για τη συνταγματικότητα όλων των επιλογών των κυβερνήσεων, είτε πρόκειται για Μνημόνια, είτε για απεργίες (όλες κρίνονται παράνομες και καταχρηστικές), είτε πρόκειται για την πανεπιστημιακή αστυνομία, είτε για την τοποθέτηση ανεμογεννητριών σε καμμένες δασικές εκτάσεις, δρομολογείται να επιτραπεί, μέσω ενός νομικού εργαλείου, η ίδρυση ιδιωτικών και μη κρατικών πανεπιστημίων.

Με την αναθεώρηση ή την παράκαμψη του άρθρου 16 του Συντάγματος, η κυβέρνηση παραδίδει μέρος του χώρου της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στο ιδιωτικό κεφάλαιο. Αυτό αποτελεί, άλλωστε, βασική της επιδίωξη για όλα τα δημόσια αγαθά (βλ. υγεία, μεταφορές, ρεύμα, νερό). Βασικός στόχος, επομένως είναι και οι πανεπιστημιακές σπουδές, σε κάποιο μέρος τους, να παραδοθούν στους ιδιώτες, αφήνοντας ένα κομμάτι τους, και αυτό εμπορευματοποιημένο, στο δημόσιο. Επιπλέον, στόχος είναι ένα ακόμη μεγαλύτερο μέρος της έρευνας και διδασκαλίας να είναι κατευθυνόμενες από ιδιωτικά συμφέροντα.

Η ταυτόχρονη λειτουργία ιδιωτικών και δημόσιων πανεπιστημίων θα οδηγήσει τα τελευταία, όπως ακριβώς συνέβη και με τα νοσοκομεία ή τις μεταφορές, σε υποβάθμιση και απαξίωση. Το δημόσιο πανεπιστήμιο, που ήδη υποχρηματοδοτείται, θα ωθηθεί σε περαιτέρω εμπορευματοποίηση και σε μια λειτουργία με όλο και περισσότερα ιδιωτικο-οικονομικά κριτήρια. Η επιβολή διδασκτρών και σε προπτυχιακό επίπεδο θα είναι ένα επόμενο βήμα. Ήδη σε πολλά δημόσια πανεπιστήμια λειτουργούν ξενόγλωσσα προπτυχιακά προγράμματα με διδάκτρα. Το δημόσιο πανεπιστήμιο θα γίνει πιο ταξικό. Η πρόσβαση στη μόρφωση θα γίνεται ακόμη πιο επιτακτικά με όρους αγοράς και οικονομικών δυνατοτήτων. Θα δημιουργηθούν πανεπιστήμια για λίγους που έχουν την οικονομική άνεση να πληρώσουν υψηλά διδάκτρα και σε πανεπιστήμια για τους νέους των λαϊκών στρωμάτων. Στόχος της κυβέρνησης της ΝΔ είναι να εμποδωθεί έμπρακτα η αντίληψη ότι οι φτωχοί πρέπει να παραμείνουν φτωχοί και αμόρφωτοι.

Η περαιτέρω εμπορευματοποίηση του δημόσιου πανεπιστημίου θα έχει ακόμη πιο δυσμενείς επιπτώσεις στη βασική έρευνα και τις ανθρωπιστικές-κοινωνικές επιστήμες. Θα επηρεάσει όμως και άλλα επιστημονικά πεδία. Επιπλέον, μεγάλες επιπτώσεις θα έχει σε όλα τα περιφερειακά πανεπιστήμια, που λόγω της γεωγραφικής θέσης τους, δηλαδή λόγω απόστασης από τα μεγάλα αστικά κέντρα, θα βρεθούν σε μια δυσχερή θέση όσον αφορά την επιλογή τους από υποψήφιους

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: Ιδιωτικά ΑΕΙ

Άρθρο 28
εναντίον
άρθρου 16...

φοιτητές και υποψήφιος φοιτητής, καθώς μεγάλος αριθμός γονέων πιθανόν να δώσει προτεραιότητα σε ένα αμφιβόλου ποιότητας σπουδών ιδιωτικό ίδρυμα της γειτονιάς του, παρά σε ένα «μακρινό» δημόσιο πανεπιστήμιο. Τα περιφερειακά πανεπιστήμια βρίσκονται ήδη σε δυσχερή θέση, μετά τη θεσμοθέτηση της Ελάχιστης Βάσης Εισαγωγής (επί Υπουργίας Ν. Κεραμέως) που ήρθε ως «φυσικό επακόλουθο» της ανωτατοποίησης όλων των ΤΕΙ και της ίδρυσης νέων Τμημάτων από την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ (επί Υπουργίας Κ. Γαβρόγλου).

Επειδή «υπεράσπιση» του δημόσιου πανεπιστημίου δεν σημαίνει κατ' ανάγκη και θέση κατά του ιδιωτικού - μη κρατικού πανεπιστημίου και κατά της αναθεώρησης του άρθρου 16Σ, πρέπει τα συνδικαλιστικά όργανα των φοιτητών, των μελών ΔΕΠ και των εργαζόμενων μέσα στα πανεπιστήμια να διακηρύξουν με καθαρότητα και σαφήνεια τη θέση τους κατά των ιδιωτικών και μη κρατικών πανεπιστημίων.

Η Ομοσπονδία των πανεπιστημιακών, η ΠΟΣΔΕΠ, με ανακοίνωσή της περιορίζεται στην άποψη ότι η ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων δεν λύνει τα κρίσιμα προβλήματα της τριτοβάθμιας, χωρίς να έρχεται σε αντίθεση με τα ιδιωτικά και τα μη κρατικά πανεπιστήμια. Αυτή η άποψη αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο αποδοχής τους.

Την ίδια στιγμή υπάρχει μια μερίδα του πανεπιστημιακού σώματος που έχει υλικά συμφέροντα από την εφαρμοζόμενη κυβερνητική πολιτική και όχι μόνο συμφωνεί, αλλά συμβάλλει στην εμπορευματοποίηση του ίδιου του δημόσιου πανεπιστημίου. Είναι πολύ πιθανόν να συμφωνεί και με την ίδρυση των ιδιωτικών πανεπιστημίων.

Αυτό φάνηκε ξεκάθαρα και από τις αντιδράσεις των μελών ΔΕΠ απέναντι στις εκλογές για τα Συμβούλια Διοίκησης του Νόμου Κεραμέως. Από την μία, όλοι οι σύλλογοι μελών ΔΕΠ, ακόμη και η ΠΟΣΔΕΠ (απόφαση ΕΓ ΠΟΣΔΕΠ 16/6/2022) τάχθηκαν κατά του συγκεκριμένου τρόπου διοίκησης, χαρακτηρίζοντάς τον ολιγαρχικό, αντιδημοκρατικό και ότι με αυτόν ξεκινάει μια γκρίζα εποχή για τα πανεπιστήμια και από την άλλη, η συντριπτική πλειοψηφία των ίδιων συλλόγων, η ίδια η

ΠΟΣΔΕΠ και τα μέλη ΔΕΠ συμμετείχαν ενεργά στις εκλογές αυτού του αντιδημοκρατικού οργάνου. Σε κάποιες περιπτώσεις όχι μόνο συμμετείχαν ως ψηφοφόροι, αλλά ως υποψήφιοι αυτών των ολιγαρχικών οργάνων. Σ' αυτές τις εκλογές δεν έλειψε η συμμετοχή της συντριπτικής πλειοψηφίας των μελών και υποστηρικτών του ΣΥΡΙΖΑ, ακόμη και μέρους της αντικαπιταλιστικής αριστεράς, που έβλεπαν τη συμμετοχή ως άλωση εκ των έσω - κάτι που θυμίζει αρκετά την συζήτηση στην αριστερά για τη συμμετοχή στις εκλογές Μακεζίνη επί κούντας.

Αυτή η διαμορφωμένη κατάσταση τα τελευταία χρόνια, αποτελεί εκ των πραγμάτων εμπόδιο στην ανάπτυξη πανεπιστημιακού κινήματος ενάντια στην ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων, όπως αυτό το οποίο βιώσαμε το 2006/07, όταν η συμμετοχή της Ομοσπονδίας, της τότε αγωνιστικής ΠΟΣΔΕΠ (υπό την ηγεσία του τότε προέδρου της, Λάζαρου Απέκν και του γραμματέα της, Γιάννη Μαϊστρου), έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη ενός ρωμαλέου φοιτητικού και πανεπιστημιακού κινήματος που κατάφερε να αποτρέψει την συνταγματική αναθεώρηση στο σύνολό της.

Χωρίς μεγάλες εκπλήξεις η στάση των κομμάτων στον πολιτικό χώρο εκτός ΝΔ: το ΠΑΣΟΚ βλέπει με θετικό τρόπο την ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων, κάτι που χαιρέτισε η κυβέρνηση της ΝΔ, με τα στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ, όπως άλλωστε σε όλα τα πολιτικά θέματα, να εκφράζουν μια αμφίσημη στάση που κλίνει προς την αποδοχή ίδρυσης ιδιωτικών πανεπιστημίων. Η κομμουνιστική και αντικαπιταλιστική αριστερά έχει μέχρι στιγμής μια ξεκάθαρη θέση ενάντια στην αναθεώρηση του 16Σ και την ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων.

Δεν είναι εύκολο να προβλεφθεί εάν οι διδάσκοντες, οι εργαζόμενοι στα Πανεπιστήμια, οι φοιτητικοί σύλλογοι, θα μπορέσουν να συγκροτήσουν ένα δυναμικό κίνημα ενάντια στην ίδρυση των ιδιωτικών πανεπιστημίων. Σίγουρο είναι ότι το αγωνιστικό κομμάτι της πανεπιστημιακής κοινότητας θα δώσει, με όσες δυνάμεις διαθέτει, αγώνα για να ορθωθεί ένα τείχος ενάντια στη νεοφιλελεύθερη επέλαση και στη διάλυση του δημόσιου πανεπιστημίου. Ας ελπίσουμε κάτι ανάλογο, δυναμικό και αγωνιστικό, με αυτό που βλέπουμε στην κατεστραμμένη από τις πλημμύρες Θεσσαλία, σ' ένα άλλο επίπεδο, αυτό της αλληλεγγύης.

*** Πρόεδρος Συλλόγου ΔΕΠ Πανεπιστημίου Αιγαίου**

• «Στο άρθρο 28 του Συντάγματος, το οποίο όπως διαμορφώθηκε από την αναθεώρηση του Συντάγματος το 2001, προβλέπει τις διακρατικές συμφωνίες και την ενίσχυση του ευρωπαϊκού αν θέλετε νομοθετικού πλαισίου σε σχέση με το ελληνικό αντίστοιχο. Οπότε, όπως και εμείς μπορούμε, οι Έλληνες μπορούν να ιδρύσουν παραρτήματα δικών τους Πανεπιστημίων στην Ευρώπη, έτσι και η Ευρώπη μπορεί να ιδρύσει δικά τους Πανεπιστήμια στην Ελλάδα, έχει ήδη συμβεί. Υπάρχουν ήδη παραρτήματα ελληνικών Πανεπιστημίων που δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό και αντιστοίχως θα γίνει και στην Ευρώπη». βλ. <https://www.ertnews.gr/roi-idiseion/o-zoras-g-g-anotatis-ekpaideysis-ti-na-penimenoime-apo-ta-idiotika-panepistimiorou-tha-erthoun-sti-xora-mas/>

• Ε. Βενιζέλος: Τα ιδιωτικά ΑΕΙ, το εκλογικό όριο και το Σύνταγμα. Καθημερινή, 9/7/2023. Στο: <https://www.kathimerini.gr/politics/562510915/e-venizelos-os-ta-idiotika-aei-to-eklogiko-orio-kai-to-syntagma/> Ανακτήθηκε 16/9/2023

• Ι. Καμισίδου: Το Πανεπιστήμιο ανάμεσα στο κράτος και την αγορά. Στο: <https://www.epohi.gr/article/46834/to-panepisthmio-anamesa-sto-kratos-kai-tin-ago-16-9-2023>

• Ήδη από τις αρχές του 2019 από τον πρωθυπουργό της χώρας γίνεται μια σαφής ταξική κατηγοριοποίηση: παιδιά από το Περιστέρι που δεν πάνε στο Πανεπιστήμιο αλλά γίνονται ψυκτικοί ή κατασκευάζουν ανελκυστήρες, σε αντίθεση προφανώς με παιδιά άλλων περιοχών που μπορούν να σπουδάσουν σε ένα δημόσιο πανεπιστήμιο βλ. https://www.youtube.com/watch?v=fV_YtaM3wMl

• βλ. Απόφαση ΕΓ ΠΟΣΔΕΠ 10/7/23.

• Με τον νόμο Κεραμέως «ξεκινάει μια γκρίζα εποχή για τα Πανεπιστήμια, με επικράτηση μηχανισμών, υπόγειες συνεννοήσεις συμφερόντων και ανταλλάγματα».

• Ν. Ανδρουλάκης για αναθεώρηση άρθρου 16: Θετικό το ΠΑΣΟΚ σε μια ουσιαστική μεταρρύθμιση βλ. <https://www.liberal.gr/politiki/n-androulakis-0>

• Αναλυτικά όλες οι δηλώσεις των στελεχών του ΣΥΡΙΖΑ: <https://www.rizospastis.gr/story.do?id=12117790>

Δημόσιο Πανεπιστήμιο Ιδιωτικοποίηση ή κοινωνική κατάκτηση;

γράφει ο Γιάννης Μαϊστρός*

Εισαγωγικά

Προκειμένου να κατανοήσουμε τα βαθύτερα αίτια της σημερινής κοινωνικής κρίσης, την απομάκρυνση από την ιδεολογία και τις πεποιθήσεις που γαλούχησαν τις προηγούμενες γενιές, παραθέτουμε, απόσπασμα από το βιβλίο του Π. Κονδύλη "Ατομο και μαζική δημοκρατία", όπου περιγράφοντας τη μαζική, δημοκρατία, αναφέρει: [...] "διαμορφώνεται η άτεγκτη κατάσταση, όπου η κοινωνικοποίηση ως εσωτερικευση κανόνων παραχωρεί τη θέση της σε μια απνευμάτιστη διεργασία ή διαδικασία άσπλαχνης χρησιμοθηρίας και υπολογιστικότητας." Και προσθέτει: [...] "η προγραμματικά επιδιωκόμενη τυπική διάρθρωση των κανόνων και της συμπεριφοράς στην οικονομία, τη διοίκηση και την πολιτική γίνεται όλο και περισσότερο απλή πρόσοψη, πίσω από την οποία ανθούν και ευδοκούν η ευνοιοκρατία, η διαφθορά, καθώς και η εγκληματικότητα".

Αναγνωρίζουμε άραγε στη σημερινή εποχή της παγκοσμιοποίησης, αυτά τα "άνθη" κατά Κονδύλη, με τη συλλογικότητα να έχει αφήσει ελεύθερο πεδίο στον ατομισμό και την αδιαφορία για τον γείτονα, τον πλησίον ή τον "άλλον"; Πράγματι, δεν μας εφραυάζουν συμπτώματα έκπτωσης της πολιτικής, πολλώ δε μάλλον της ιδεολογίας, όπως π.χ. αυτά που αναφέρονται στην κεντρική πολιτική σκηνή, και κυριαρχία της "επικοινωνίας", των κοινωνικών δικτύων, δηλαδή του "φαίνεσθαι" και όχι του "είναι"! Ωστόσο μερικά αντιπαραδείγματα, που ευτυχώς επιβιώνουν, τροφοδοτούν την αισιόδοξη στάση που έχουν υγιή κοινωνικά κύτταρα, όπως π.χ. οι πολιτικές ομάδες που αποτρέπουν πλειστηριασμούς, οι εθελοντικές ομάδες που προσέτρεξαν να ανακουφίσουν πληγέντες κατά τις πρόσφατες κλιματικές καταστροφές, με αιχμή στον Έβρο και τη Θεσσαλία.

Αντιμεταρρύθμιση

• Εμπορευματοποίηση της Εκπαίδευσης.

Προκειμένου να εμβαθύνουμε στη διαχρονική λειτουργία των μηχανισμών εξουσίας στη χώρα μας και ιδιαίτερα στην επίθεση εναντίον των δημόσιων αγαθών και των λαϊκών κατακτήσεων, με παράδειγμα την ανώτατη εκπαίδευση, αρκεί μια συνοπτική επισκόπηση στην κατάσταση και τα αιτήματα που κινητοποιήσαν ολόκληρη την εκπαιδευτική κοινότητα πριν από δύο δεκαετίες περίπου. Εύκολα αναγνωρίζουμε τη σημερινή εικόνα στα ΑΕΙ, όπου τα περισσότερα, αν όχι όλα, τα αιτήματα της περιόδου 2006-2007 εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι σήμερα.

Ήταν στέρεη η πεποίθηση ότι το δημόσιο πανεπιστήμιο επιτελεί σημαντικό κοινωνικό έργο, εκπαιδευτικό, επιστημονικό, πολιτιστικό. Αντιμετωπίζει όμως μεγάλα προβλήματα στη λειτουργία του, στο πλαίσιο ενός ολοένα και πιο αντιλαϊκού αστικού συστήματος διακυβέρνησης.

Καταγράφκαν πριν δύο δεκαετίες τα προβλήματα του Πανεπιστημίου, που οφείλονται στην ακολουθούμενη πολιτική των κυβερνήσεων, πολιτική που οδηγεί στην υποβάθμιση των πανεπιστημιακών σπουδών και στην αλλαγή του δημόσιου και ακαδημαϊκού χαρακτήρα και κοινωνικού ρόλου του Πανεπιστημίου.

Κεντρικά αιτήματα της εκπαιδευτικής κοινότητας αναδείχθηκαν η χρηματοδότηση της παιδείας τουλάχιστον στο 5% του ΑΕΠ (που αντιστοιχούσε στο 15% του κρατικού προϋπολογισμού) και η υπεράσπιση της δημόσιας και δωρεάν ανώτατης εκπαίδευσης, με τη μη αναθεώρηση του άρθρου 16 του Συντάγματος.

Το παν-εκπαιδευτικό κίνημα στηριζόμενο σε λαϊκές κινητοποιήσεις, απέτρεψε την αναθεώρηση αυτή, ακυρώνοντας την πολιτική της τότε κυβέρνησης, η οποία, με αλαζονεία και αυταρχισμό, επιχειρούσε να επιβάλει την αντι-μεταρρύθμισή της στο Πανεπιστήμιο.

• Το "Σύστημα Μπολόνια".

Από εκείνα τα χρόνια εξακολουθεί και εντεινεται η πολιτική απαξίωσης του Πανεπιστημίου, η οποία είναι συνδυασμός «εγκατάλειψης» (μείωση της χρηματοδότησης, μεγάλες ελλείψεις προσωπικού, ίδρυση νέων Τμημάτων χωρίς προϋποθέσεις σε κάθε γωνιά της χώρας) και θεσμικής υποβάθμισης: Οδηγίες Ε.Ε., ΑΣΕΠ, ΔΟΑ-ΤΑΠ, Συμβούλιο Αναγνώρισης Επαγγελματικής Ισοτιμίας (ΣΑΕΙ), 'Διασφάλιση ποιότητας', Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδας (ΔΙ.ΠΑ.Ε), 'Προσχέδιο νόμου - πλαίσιο', απόπειρα αναθεώρησης του

άρθρου 16, θεσμοθέτηση της Βάσης του 10, ίδρυση Πανεπιστημιακής Αστυνομίας.

As δούμε ορισμένα χαρακτηριστικά αυτής της αντιμεταρρύθμισης (που βασίστηκε στο "Σύστημα Μπολόνια"). Πρόκειται για αλλαγές που επιχειρούσε να επιβάλει η κυβέρνηση, μια μεγάλη οπισθοδρόμηση, που ως τις μέρες μας παραμένουν σε εκκρεμότητα ή υπό εφαρμογή, ενώ άλλες εφαρμόστηκαν ήδη:

◆ Μείωση της χρηματοδότησης που οδηγεί τα Πανεπιστήμια σε οικονομική εξαθλίωση με σκοπό να αναγκαστούν να αναζητήσουν πόρους από ιδιώτες, δηλαδή να μετατραπούν σε «ανταγωνιστικές επιχειρήσεις» με επιχειρηματική «ερευνητική» δραστηριότητα μέσα στα Πανεπιστήμια. Η πολιτική αυτή συνομολογήθηκε στη Σύνοδο Υπουργών Παιδείας του ΟΟΣΑ, στην Αθήνα το καλοκαίρι του 2006.

◆ Οι χαμηλοί μισθοί και οι αντι-ακαδημαϊκές συνθήκες εργασίας των πανεπιστημιακών και διεύρυνση των εποχικών - συμβασιούχων διδασκόντων (Π.Δ. 407/80).

◆ Η κυρίαρχη πολιτική για την έρευνα και η άποψη για το Πανεπιστήμιο περιθωριοποιεί τη βασική έρευνα, ευνοεί το «επιχειρηματικό Πανεπιστήμιο» και την είσοδο των επιχειρήσεων μέσα στο Πανεπιστήμιο.

◆ Η ανύπαρκτη φοιτητική μέριμνα (εστίες, εστιατόρια, βιβλιοθήκες, εργαστήρια, σπουδαστήρια, αμφιθέατρα, αίθουσες διδασκαλίας) ακυρώνουν τη «δωρεάν» ανώτατη εκπαίδευση.

◆ Η καθιέρωση της «βάσης του 10» για την εισαγωγή στην ανώτατη εκπαίδευση, η οποία στο όνομα της αναβάθμισης διώχνει εκτός δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος χιλιάδες νέους, τους στέλνει ως "πελατεία" να "αγοράσουν" εκπαίδευση από ιδιωτικές επιχειρήσεις ΙΕΚ, Κολέγια, ξένα ΑΕΙ).

◆ Το αποτυχημένο «σύστημα Μπολόνια», που οδηγεί στην υποβάθμιση των σπουδών, με το οποίο προωθήθηκαν προεδρικά διατάγματα για την ισοτίμηση τριετών πτυχίων του εξωτερικού με πενταετή πτυχία ελληνικών ιδρυμάτων.

◆ Η διάσπαση της επιστημονικής ενότητας των προγραμμάτων σπουδών και τυποποίησή τους με την εφαρμογή του συστήματος πιστωτικών μονάδων - προϋπόθεση για την εμπορευματοποίησή τους - οδηγεί στην διάλυση των πτυχίων και στην ακύρωση των συλλογικών επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων.

◆ Η κατάταξη των Πανεπιστημίων ('ranking') με την επιβολή του

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: Ιδιωτικά ΑΕΙ Άρθρο 28 εναντίον άρθρου 16...

«αυστήματος διασφάλισης ποιότητας – πιστοποίησης στην ανώτατη εκπαίδευση», που εξαρτά την ύπαρξη πανεπιστημιακών τμημάτων και ιδρυμάτων από τους αγοραίους κανόνες της «ανταγωνιστικότητας».

♦ Η ακύρωση της αυτοδιοίκησης και ακαδημαϊκής αυτοτέλειας των ιδρυμάτων με τη θεσμοθέτηση των Συμβουλίων Διοίκησης, όπου με θολή και αντιδημοκρατική διαδικασία μπορούν να συμμετάσχουν στις διοικήσεις των ΑΕΙ επιχειρηματίες και άλλοι ξένοι προς την ανώτατη εκπαίδευση τεχνοκράτες (managers).

♦ Η αναθεώρηση του ίδιου του Συντάγματος - άρθρου 16 – για την κατάργηση της δωρεάν δημόσιας ανώτατης εκπαίδευσης και η αναγνώριση των διαφόρων Κέντρων Ελευθέρων Σπουδών και Κολεγίων που έχουν 'ενοικιάσει' τίτλους από Πανεπιστήμια του εξωτερικού, ως ισότιμων με τα δημόσια Πανεπιστήμια.

Η ΕΕ, αφού στήριξε τη διαδικασία μετατροπής τομέων όπως η βιομηχανία χάλυβα και η γεωργία, αντιμετωπίζει επιτακτική ανάγκη εκσυγχρονισμού της "Βιομηχανίας της γνώσης" και ιδιαίτερα των Πανεπιστημίων της!

Αντιμετώπιζε η τότε κυβέρνηση, αντιμετωπίζει και η σημερινή, το δημόσιο Πανεπιστήμιο ως προβληματική δημόσια επιχείρηση που πρέπει να 'εξυγιανθεί', όπως άλλες δημόσιες επιχειρήσεις! Ακολουθεί το πρότυπο 'εξυγιάνσης' της αγοράς τηλεπικοινωνιών, αερομεταφορών και ηλεκτρικής ενέργειας, και συγκεκριμένα προηγείται η απαξίωση του δημόσιου φορέα και η τεχνητή δημιουργία έτοιμης 'πελατείας' για τους ιδιώτες που θα ενσκήψουν!

Πρόκειται για την πιο επιθετική πολιτική νεοφιλελευθερισμού που κυριαρχεί συγκυριακά στην Κομισιόν, την οποία υιοθετούν οι κυβερνήσεις των τελευταίων χρόνων.

Ακαδημαϊκές Ελευθερίες – Πανεπιστημιακό Άσυλο

Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει στο Πανεπιστημιακό Άσυλο που ισχυροποιήθηκε με τον Νόμο 1268/1982. Σύμφωνα με μελέτη των καθηγητών του ΕΚΠΑ Α. Δημόπουλου και Σ. Βλαχόπουλου "Πανεπιστημιακό Άσυλο", [...] το άρθρο 16 παράγραφος 1, α' του Συντάγματος ορίζει ότι «Η τέχνη και η επιστήμη, η έρευνα και η διδασκαλία είναι ελεύθερες. Η ανάπτυξη και προαγωγή τους αποτελεί υποχρέωση του κράτους». Την υποχρέωση αυτή του κράτους υλοποίησε ο εκτελεστικός Ν 1268/82 ο οποίος αντικαταστάθηκε από τον Ν 3549/2007 «Για την δομή και την λειτουργία των Α.Ε.Ι.», ο οποίος αναγνώρισε το "πανεπιστημιακό άσυλο" που συμβάλλει στην «κατοχύρωση της ακαδημαϊκής ελευθερίας, της ελεύθερης επιστημονικής αναζήτησης και της ελεύθερης διακίνησης των ιδεών» (άρθρο 3 Ν 3549/2007).

Το Πανεπιστημιακό Άσυλο καταργήθηκε "θεσμικά" τον Αύγουστο 2019, από την κυβέρνηση της Ν.Δ., παρά τις αντιδράσεις της αντιπολίτευσης, και κυρίως τις φοιτητικές κινητοποιήσεις. Ωστόσο, η Πανεπιστημιακή Αστυνομία (ΟΠΠ) που θεσμοθετήθηκε από αυτή την κυβέρνηση, ειδικά για να παρεμβαίνει στους χώρους των ΑΕΙ, δεν λειτουργήσε καθώς δεν έγινε δεκτή από την πανεπιστημιακή κοινότητα, και αποκρούστηκε κάθε προσπάθεια εγκατάστασής της από φοιτητικούς συλλόγους.

Ιδιωτικά Πανεπιστήμια – Σύνταγμα (Άρθρο 16)

Το άρθρο 16 του Συντάγματος ορίζει πως η παιδεία αποτελεί «βασική αποστολή του Κράτους» (παρ. 2). Προβλέπει ότι η ανώτατη εκπαίδευση «παρέχεται αποκλειστικά από ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου» (παρ. 5). Επίσης, τους απενέ-

μει «πλήρη αυτοδιοίκηση» (παρ. 5). Εντούτοις, θέτει τα ιδρύματα «υπό την εποπτεία του Κράτους» και αναγνωρίζει στους καθηγητές τους την ιδιότητα του «δημόσιου λειτουργού» (παρ. 6). Οι διατάξεις αυτές, όπως ερμηνεύονται μέχρι σήμερα από το ανώτατο διοικητικό δικαστήριο της χώρας, το Συμβούλιο της Επικρατείας, απαγορεύουν την ίδρυση και τη λειτουργία ιδιωτικών πανεπιστημίων (ΣτΕ, Ολμέλεια 2274/1990, 3457/1998).

Το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την ανώτατη εκπαίδευση, είναι αρκετά αυστηρό και "απαγορεύει την ίδρυση ιδιωτικών Πανεπιστημίων". Τα δε ελληνικά ΑΕΙ χαρακτηρίζονται και είναι δημόσια και όχι κρατικά. Ωστόσο, το νομικό "παράθυρο" για την καταστράτηγηση του Συντάγματος άνοιξε με τη θεσμοθέτηση της αναγνώρισης επαγγελματικών ισοτιμιών των αποφοίτων δημόσιων ελληνικών ΑΕΙ με αυτά πανεπιστημίων της αλλοδαπής (Μεγάλης Βρετανίας, Ιταλίας, Γαλλίας, Κύπρου κ.λπ.).

Έτσι, στην ερώτηση "αν υπάρχουν σήμερα ιδιωτικά Πανεπιστήμια στην Ελλάδα" η αβίαστη απάντηση είναι "Ναι"! Πράγματι τα 33 κολέγια που λειτουργούν συνολικά σ' όλη την Ελλάδα, εκ των οποίων 4 στην Αθήνα κι άλλα τόσα στη Θεσσαλονίκη, πιστοποιούν την κατάφαση. Και φυσικά με δίδακτρα, που ξεκινάνε από 4.500 και φτάνουν τις 9.000 ευρώ το χρόνο!

Οι υπερασπιστές ίδρυσης ιδιωτικών Πανεπιστημίων, επιχειρηματίες και νεοφιλελεύθεροι πολιτικοί, φροντίζουν να "καταγγείλουν" τα λειτουργούντα Πανεπιστήμια ως "κρατικά", χαρακτηρίζοντάς τα με αρνητικό πρόσημο. Επιθέτουν δε τον απαξιωτικό χαρακτηρισμό: "κρατικό μονοπώλιο" επειδή, κατά το Σύνταγμα, το κράτος οφείλει να μεριμνά για την αυτοδιοίκηση και καλή λειτουργία τους και να τα χρηματοδοτεί. Ούτε το ένα ούτε το άλλο ισχύουν πλήρως! Κι αυτή η απαξίωση των ελληνικών δημόσιων ΑΕΙ, συνεπέφερε την υποβάθμιση της ποιότητάς τους, καθώς εκτός από τη μείωση της χρηματοδότησης, οι τελευταίες κυβερνήσεις επέβαλαν θεσμικές παρεμβάσεις αλλοίωσης του δημόσιου χαρακτήρα και του αυτοδιοικητού. Ωστόσο, η συνταγή αυτή, της συκοφάντησης ενός δημόσιου αγαθού, ώστε στη συνέχεια να θεωρηθεί απαξιωμένο ή αναχρονιστικό και να ανοίξει τον δρόμο για την επέλαση της αγοράς, δηλαδή του "ελεύθερου ανταγωνισμού", αποτελεί τον πολιορκητικό κριό ακύρωσης σχεδόν κάθε δημοκρατικής και λαϊκής κατάκτησης. Πλήρης αντιστροφή της πραγματικότητας, σκόπιμη, με δόλο και προπαντός από συμφέρον! Είναι μύθος ότι δεν θα είναι κερδοσκοπικά τα ιδιωτικά Πανεπιστήμια, αν και όποτε τολμήσουν να τα ιδρύσουν αλλάζοντας το Άρθρο 16 του Συντάγματος.

Με δυο λόγια, το "πείραμα" δείχνει να πετυχαίνει το σκοπό του. Προηγούμενες κυβερνήσεις που δεν κατάφεραν να αλλάξουν το Άρθρο 16 του Συντάγματος, το κατάργησαν με τη θεσμοθέτηση των ιδιωτικών Κολεγίων (με δίδακτρα) που τα διαφημίζουν ως Πανεπιστήμια. Η άλωση του δωρεάν χαρακτήρα των δημόσιων ΑΕΙ συνεχίστηκε με την επιβολή διδασκτρών στα μεταπτυχιακά, καταστρατηγώντας το Σύνταγμα, λες και οι μεταπτυχιακές σπουδές δεν είναι "ανώτερες ή ανώτατες". Πράγματι, η απόφαση του Συμβουλίου Επικρατείας (ΣτΕ – Ολομέλεια - 2411/2012), έκρινε σύμφωνη με το Σύνταγμα την εισαγωγή διδασκτρών για τα μεταπτυχιακά, παρά τη ρητή πρόβλεψη της παραγράφου 3 του άρθρου 16 πως «όλοι οι Έλληνες έχουν δικαίωμα δωρεάν παιδείας, σε όλες τις βαθμίδες της».

Η συνέχεια δόθηκε με τη Βάση Εισαγωγής του 10, επιβάλλοντας φραγμό στην εισαγωγή μεγάλου αριθμού υποψηφίων φοιτητών, κυρίως εκείνων που αντικειμενικά δεν είχαν τη οικονομική δυνατότητα να τρέχουν από πολύ νωρίς στα φροντιστήρια για τις εισαγωγικές εξετάσεις. Αξίζει να τονιστεί και η δραστηκή παρέμβαση στο αυτοδιοικητο που είναι η θεσμοθέτηση των Συμβουλίων Διοίκησης των ΑΕΙ. Πρόκειται για δαιδαλώδη μη δημοκρατική διαδικασία, ό-

που επετράπη σε μη πανεπιστημιακούς, ακόμη και σε επιχειρηματίες, να συμμετέχουν στη διοίκηση των ΑΕΙ!

Και σαν να μην έφταναν όλα αυτά, ίδρυσαν την Πανεπιστημιακή Αστυνομία, προκειμένου να αμφισβητήσουν και να υποκαταστήσουν ακόμη και δοτές διοικήσεις των ΑΕΙ. Φυσικά αυτό το τελευταίο μέτρο αποκρούστηκε από τη δραστητική παρέμβαση των φοιτητικών συλλόγων και ουσιαστικά ακυρώθηκε.

Κινήματα: Φοιτητικό - Πανεπιστημιακό - Πανεκπαιδευτικό

Την περίοδο που άνησε το πανεκπαιδευτικό κίνημα για την αποτροπή της αλλαγής του άρθρου 16 του Συντάγματος (2006-2007), διαμορφώθηκαν συνθήκες στήριξής του από πολιτικές οργανώσεις της αριστεράς, που αγκάλιασαν και δυνάμωσαν τις συλλογικότητες που έδρασαν στην πρώτη γραμμή. Το φοιτητικό κίνημα με τους συλλόγους του, οι εκπαιδευτικοί και των δύο βαθμίδων με τη ΔΟΕ και την ΟΛΜΕ, οι πανεπιστημιακοί με την ΠΟΣΔΕΠ κατάφεραν να επιδράσουν καταλυτικά στις επιλογές της κυβέρνησης και τμήματος της τότε αντιπολίτευσης ώστε να μην αλλάξει το Άρθρο 16.

Σ' αυτή τη συγκυρία, οι πανεπιστημιακοί που ήσαν αφιερωμένοι στο λειτούργημά τους, τη διδασκαλία και την έρευνα προς όφελος των φοιτητών και της κοινωνίας, αποφάσισαν μαζί με τους φοιτητές και την εκπαιδευτική κοινότητα συνολικά να αποκρούσουν την αντιμεταρρύθμιση και να διεκδικήσουν την επίλυση των προβλημάτων.

Προκειμένου να μην ξεχαστούν αλλά, κυρίως, για να κριθούν ως μέρος κοινωνικών κατακτήσεων, παραθέτουμε αποσπάσματα από τις τοποθετήσεις του Δικτύου Πανεπιστημιακών, που είχε τότε την πλειοψηφία στην ΠΟΣΔΕΠ:

«[...] ένα δημόσιο δημοκρατικό πανεπιστήμιο που να υπηρετεί τις λαϊκές ανάγκες, μπορεί να υπάρξει μόνο μέσα από αγώνες που υπερασπίζονται το δημόσιο και δωρεάν χαρακτήρα του και τα δικαιώματα όσων σπουδάζουν και εργάζονται σε αυτό. Σε τέτοιους αγώνες συμμετείχαμε οι πανεπιστημιακοί, ενάντια στην ιδιωτικοποίηση των ΑΕΙ που επιχειρούσε η αναθεώρηση του άρθρου 16, αλλά και στο σύνολο των νόμων της νεοφιλελεύθερης εκπαιδευτικής αναδιάρθρωσης. Συναντηθήκαμε με το κύμα των φοιτητικών και εκπαιδευτικών κινητοποιήσεων, πάντα με αγωνία για το μέλλον σε μια εποχή κρίσης. Ελπίζοντας και σήμερα στη δυνατότητα νέων αγώνων ως είναι αυτή μια συμβολή στο ξεδίπλωμά τους.

Δεν τρέφουμε καμιά αυταπάτη ότι το πανεπιστήμιο που υπερασπιζόμαστε θα υπάρξει μετά από συνεννοήσεις σε κοινοβουλευτικό ή κυβερνητικό επίπεδο. Μόνο ένα πολύμορφο κίνημα, ανοιχτό στην κριτική σκέψη μπορεί να τρέφει τις ελπίδες και τα όνειρά μας, αλλά και να φέρει την ανατροπή της κυριαρχίας του νεοφιλελεύθερου πανεπιστημίου στην υπηρεσία της αγοράς.»

Ίσως και σήμερα να μπορεί να δημιουργηθεί ένας κόμπος αλληλο-πληροφόρησης και συζήτησης (για το Άρθρο 16 και όχι μόνο) που να μπορεί να προσφέρει ιδέες, γνώση, προτάσεις και ίσως ευκαιρίες συντονισμού σε ένα νέο κίνημα. Η αντίσταση δεν μπορεί να είναι ατομική. Δεν μπορούμε άλλωστε στην καθημερινότητα του πανεπιστημίου να σφυρίζουμε αδιάφορα για «μικροζημιές και μικροκέρδη» συμπηφίζοντας. Δύναμή μας μπορεί να γίνεται η αλληλεγγύη, η κοινή δράση, η συλλογική αμφισβήτηση και σκέψη, αλλά και η καθημερινή δημιουργία, εκπαιδευτική και ερευνητική, που παλεύει με τα όρια των κυρίαρχων απόψεων, αξιών και θεσμών. Γιατί η δημιουργικότητα, η αξιοπρέπεια και ο αγώνας των πανεπιστημιακών είναι απαραίτητες εάν θέλουμε να έχουμε ένα πανεπιστήμιο που να αναλογεί στις σύγχρονες κοινωνικές και λαϊκές ανάγκες, που να είναι ανοιχτό στην κριτική σκέψη και πράξη, που να συμβάλει στην υπόθεση της κοινωνικής χειραφέτησης.

“Φύλακες γηγορείτε...” Το βέβαιο είναι ότι τα συμφέροντα που έχασαν την ευκαιρία που τους έδινε το πολιτικό προσωπικό της πλειοψηφίας το 2006-2007, ακάματα προσπαθούν να εκμεταλλευτούν τη “βιομηχανία της γνώσης”, με όποια μέσα και ρωγμές τους προσφέρονται.

Πόσο έτοιμη είναι η πανεπιστημιακή κοινότητα, οι εκπαιδευτικοί, οι φοιτητές και μαθητές να αποκρούσουν τη νέα επίθεση που βρίσκεται υπό επεξεργασία;

***Επίκουρος Καθηγητής ΕΜΠ, πρώην Αντιπρόεδρος ΠΟΣΔΕΠ**

Η λέξη «μονοπώλιο» μπορεί να αφορά τραπεζολόχαρτα, σπέρτα ή άλλα εμπορεύματα

‘Οχι πάντως την παιδεία ή την υγεία!

Ας ενημερώσει κάποιος τα think tank του νεοφιλελευθρισμού, ότι ο εκμαυλισμός συνειδήσεων δεν προχωράει όπως θα εύχονταν

Με μια πρωτοφανή δήλωση, μιλώντας για την αναθεώρηση του συντάγματος, ο Μητσοτάκης, φρόντισε να κάνει καθαρό και στους πλέον καλόπιστους, ότι η ΝΔ αντιμετωπίζει την εκπαίδευση ως εμπόρευμα! Ό,τι ακριβώς δηλαδή, καταλογίζουν στο κόμμα του τα εκπαιδευτικά σωμάτια της χώρας και όχι μόνο.

“Να καταργηθεί επιτέλους αυτό το αδιανόητο μονοπώλιο του κράτους στην ανώτατη εκπαίδευση, που τόσα προβλήματα έχει δημιουργήσει” (11/6). Και αδιανόητο και μονοπώλιο! Τόσο πολύ ενοχλεί τον Μητσοτάκη, ότι μετά από τόσα χρόνια υπονόμευσης της δημόσιας εκπαίδευσης και προώθησης των ιδιωτικών συμφερόντων του χώρου, διατηρούνται -πλάι στα ιδιωτικά σχολεία και κολλέγια- και τα δημόσια ιδρύματα, με αποτέλεσμα τα κοράκια του χώρου να μετράνε διαφορότητα κέρδη! Αυτά είναι προφανώς και τα «τόσα προβλήματα» που έχουν δημιουργηθεί, σύμφωνα πάντα με τον Μητσοτάκη. Καθώς και το γεγονός ότι η ευθύνη για το περιεχόμενο, τους στόχους και τη λειτουργία της εκπαίδευσης δεν έχει αφεθεί εντελώς στις επιδιώξεις των αρραχτικών και αφορούν ακόμα και στο «κρατικό μονοπώλιο».

Το ότι είναι αδιανόητο για τους ένθερμους του νεοφιλελευθρισμού ότι ακόμα δεν τα έχουν καταφέρει να εξαφανίσουν τη δημόσια εκπαίδευση το γνωρίζαμε. Από τη λύσσα τους να καταργηθεί το άρθρο 16, που αποτελεί ίσως και το τελευταίο θεσμικό ανάχωμα. Το ότι έχουν φτάσει στο σημείο, όταν μιλάνε για τα αγαθά της παιδείας ή της υγείας, να τα συνδυάζουν με επίθετα που αφορούν εμπορεύματα, επιχειρήσεις και καρτέλ, είναι σίγουρα στοιχείο μιας «νέας» μαινόμενης και ταχέως αποθρασυνόμενης δεξιάς. Οι «άριστοι» της ΝΔ ζαλισμένοι από τα εκλογικά αποτελέσματα προτρέχουν. Θέλουν να κρυφτούν, αλλά η χαρά δεν τους αφήνει. Οι κυνικές δηλώσεις Πνευματικού και Κουμουτσάκου για το ΕΣΥ δικαίως προκάλεσαν αναταράξεις. Ο λαγός Πνευματικός θυσιάστηκε για τις ανάγκες της ψηφοθηρίας. Τα ΜΜΕ φρόντισαν να περάσουν την εξίσου «αδιανόητη» δήλωση Μητσοτάκη στα ψιλά.

Η υγεία, η παιδεία και η πρόνοια αποτελούν θεμελιώδεις κοινωνικές κατακτήσεις, καθοριστικές για τη ζωή των εργαζομένων και της νεολαίας. Δεν είναι εμπορεύματα!

Όσο και αν βιάζονται οι θιασώτες της βαρβαρότητας να ξεμπερδεύουν με αυτά, ένα είναι σίγουρο. Το μέλλον των κατακτήσεων της δημόσιας παιδείας, της υγείας και της πρόνοιας, δεν θα κριθεί στις κάλπες και στις «αυτοδυναμίες». Θα κριθεί ακριβώς εκεί που κερδήθηκαν όλα αυτά. Στους δρόμους του αγώνα. Στη μαζικότητα, τη διάρκεια και τον προσανατολισμό τους.

Γι' αυτό και είναι επιτακτική η ανάγκη ανασύνταξης της πραγματικής αριστεράς! Της αριστεράς που σκέφτεται, πιστεύει, προσανατολίζει, της αριστεράς που με πράξεις και όχι στα λόγια, οδηγεί σε αυτούς τους αγώνες. **Της αριστεράς που τολμά να αγωνίζεται. Που τολμά να νικά!**

Για την εμπορευματοποίηση της εκπαίδευσης και την αναθεώρηση του άρθρου 16

 γράφει ο Γιώργος Τσιάκαλος*

Οι επιχειρούμενες αλλαγές στην εκπαίδευση είναι επιμέρους έκφραση της επιχειρούμενης νεοφιλελεύθερης συνολικής αναδιάρθρωσης της κοινωνίας. Ο κυρίαρχος δημόσιος λόγος εμφανίζει τις επιχειρούμενες ριζικές αλλαγές στο σύνολο του εκπαιδευτικού συστήματος να έχουν, δήθεν, αφετηρία κάποιες σημαντικές δυσλειτουργίες του, οι οποίες χαρακτηρίζονται ως «κρίση του εκπαιδευτικού συστήματος». Όμως η έννοια «κρίση ενός συστήματος» υπάρχει μόνο ως σχέση της λειτουργίας του συστήματος αυτού προς τους σκοπούς ύπαρξής του, και οι σκοποί ορίζονται από την κοινωνία και ειδικότερα την πολιτική. Συνεπώς, όταν κάποιος ισχυρίζεται ότι υπάρχει κρίση στο εκπαιδευτικό σύστημα μπορεί να συμβαίνουν δύο πράγματα: να συμμερίζεται τους σκοπούς ύπαρξης του συστήματος και το πλαίσιο μέσα στο οποίο λειτουργεί, αλλά να θεωρεί ότι ο τρόπος λειτουργίας του (επιλογή μεθόδων ή εφαρμογή) δεν συμβάλλει ή/και παρεμποδίζει την επίτευξη των σκοπών, ή να μην συμμερίζεται τους σκοπούς ή/και το πλαίσιο λειτουργίας και, επιδιώκοντας την ανατροπή τους, να χρησιμοποιεί προσχηματικά την έννοια «κρίση του εκπαιδευτικού συστήματος».

Στην πρώτη περίπτωση μιλούμε πράγματι για κρίση του εκπαιδευτικού συστήματος και η απάντηση στην κρίση είναι μια «εκπαιδευτική μεταρρύθμιση», που στηρίζεται στα πορίσματα της επιστήμης. Στη δεύτερη περίπτωση είναι σωστό να μιλούμε για «ανατροπή» της μέχρι τότε ισχύουσας κοινωνικής συνείδησης σε σχέση με τον ρόλο και το πλαίσιο λειτουργίας του εκπαιδευτικού συστήματος και η συνακόλουθη πολιτική πρόταση είναι μια «ριζική αναδιάρθρωση» που στηρίζεται σε ιδεολογήματα.

Αυτό που βιώνουμε στον κόσμο τα τελευταία χρόνια (και στην Ελλάδα τα τελευταία 10 χρόνια) είναι η προσπάθεια μιας ριζικής αναδιάρθρωσης που χαρακτηρίζεται από την ανακατανομή του δημόσιου πλούτου από τα κάτω προς τα επάνω και έχει αφετηρία ορισμένες βασικές αρχές της νεοφιλελεύθερης ιδεολογίας.

Όμως με σκοπό την αποτελεσματικότερη χειραγώγηση των ανθρώπων οι επιχειρούμενες αλλαγές ονομάζονται από τους ιθύνοντές τους «μεταρρύθμιση» (και όχι «ανατροπή» ή «αναδιάρθρωση») καθώς η έννοια αυτή στο μυαλό των περισσότερων συνδέεται, αυθόρμητα με θετικές εξελίξεις.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση της εκπαίδευσης το ενδιαφέρον των κρατούντων βρίσκεται σήμερα κατά κύριο λόγο στην ανατροπή του πλαισίου μέσα στο οποίο παραδοσιακά συντελείται η εκπαίδευση (από αρμοδιότητα και ευθύνη του δημοσίου μετατρέπεται σε υπόθεση της αγοράς), και κατά δεύτερο λόγο στην αλλαγή των σκοπών και του περιεχομένου της (κυρίως στην ανώτατη εκπαίδευση και στη βαθμίδα του λυκείου), με στόχο τον προσανατολισμό τους στις ανάγκες και στα συμφέροντα της οικονομίας της αγοράς.

Το εγχείρημα υποταγής της εκπαίδευσης στην αγορά εντάσσεται στο πλαίσιο της γενικότερης πολιτικής ιδιωτικοποίησης των δημόσιων υπηρεσιών και αφορά σε έναν κλάδο από τους πιο αναπτυσσόμενους και αειφόρους, με τζίρο, παγκοσμίως, πολλών τρισεκατομμυρίων ευρώ.

Χαρακτηριστικά:

Για τις ΗΠΑ υπολογίζεται ότι η εκπαίδευση είναι ο δεύτερος σε μέγεθος κλάδος της οικονομίας της χώρας με ένα τζίρο

750δισ δολαρίων το χρόνο και εκρηκτική ανάπτυξη. Πιο συγκεκριμένα το 1997 το αντίστοιχο ποσό ήταν 737 δισεκατομμύρια, από τα οποία 348 αφορούσαν στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, και απ' αυτά τα 320 αφορούσε την κρατική χρηματοδότηση των δημόσιων σχολείων. Από τους οπαδούς της οικονομίας της αγοράς σημειώνεται με πικρία ότι στην περίπτωση της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης πρόκειται για μια αγορά ίσου μεγέθους με εκείνο της αμερικανικής αυτοκινητοβιομηχανίας, μόνον που ανήκει σχεδόν πλήρως στο δημόσιο τομέα. Στις χώρες του ΟΟΣΑ στα μέσα της δεκαετίας του 1990 ξοδεύονταν περίπου 6% του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος για την εκπαίδευση, και 80% απ' αυτά αποτελούσαν δαπάνες του δημοσίου για τη χρηματοδότηση των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

Το εγχείρημα της νεοφιλελεύθερης αναδιάρθρωσης αφορά στη μεταφορά αυτού του τεράστιου πλούτου από τη δημόσια διαχείριση στον ιδιωτικό τομέα και στην αγορά, γιατί μόνον η αγορά υπόσχεται άμεσο κέρδος για τους κεφαλαιοκράτες (ενώ η εκπαίδευση ως δημόσιο αγαθό, όπως θα δούμε αργότερα, ικανοποιούσε επίσης τις ανάγκες της οικονομίας συμβάλλοντας στην προετοιμασία του απαραίτητου εργατικού δυναμικού, αλλά δεν παρείχε άμεσο κέρδος).

Παραδείγματα ιδιωτικοποιήσεων άλλων σημαντικών τομέων που μέχρι πριν λίγα χρόνια βρίσκονταν στην ευθύνη του δημοσίου και η ιδιωτικοποίησή τους φαινόταν αδιανόητη: Ενέργεια, τηλεπικοινωνίες, αερομεταφορές, σιδηρόδρομοι, κρατικές τράπεζες, ύδρευση. Η υγεία βρισκόταν σε μια ενδιάμεση κατάσταση και περνάει όλο και περισσότερο σε ιδιώτες. Η πιο σημαντική αναδιάρθρωση προς όφελος του κεφαλαίου είναι αυτή που βρίσκεται σε εξέλιξη και αφορά στην ιδιωτικά χρηματοδοτούμενη σύνταξη.

Η δυνατότητα αυτή δόθηκε με σχετικές αποφάσεις και συμφωνίες στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Οργάνωσης Εμπορίου, σύμφωνα με τις οποίες η εκπαίδευση αποτελεί εμπόρευμα του οποίου η προσφορά και η διακίνηση υπόκειται στους κανόνες της αγοράς και της κερδοσκοπίας. Σήμερα η Τράπεζα Επενδύσεων Merrill Lynch εκτιμά ότι ο όγκος της παγκόσμιας αγοράς υπηρεσιών και προϊόντων εκπαίδευσης ανέρχεται σε 2,2 τρισεκατομμύρια δολάρια. Η Ευρώπη είναι η περιοχή που υπόσχεται στο κεφάλαιο νέες και ιδιαίτερα προσοδοφόρες αγορές εξαιτίας του γεγονότος ότι η εκπαίδευση παραδοσιακά αποτελεί ένα αγαθό που θεωρείται ζωτικό και κατά κανόνα μέχρι σήμερα παρέχονταν στη συντριπτική πλειονότητα του πληθυσμού δωρεάν από το κράτος.

Για πολλούς λόγους, που θα δούμε αργότερα, η Ελλάδα αποτελεί μια πολύ προσοδοφόρα και ταυτόχρονα πολύ εύκολη αγορά για τους ιδιώτες. Δεν χρειάζεται να φανταστούμε το μέλλον της αγοράς εκπαίδευσης που επιφυλάσσεται στην Ευρώπη, επειδή το γνωρίζουμε ήδη από το παρελθόν και το παρόν του «υπαρκτού νεοφιλελευθερισμού» σε άλλα μέρη του κόσμου. Στο δημόσιο λόγο που αναπτύσσεται στην Ελλάδα σε σχέση με την αλλαγή του άρθρου 16 του συντάγματος (και την εισβολή της αγοράς στην εκπαίδευση γενικότερα) υποτιμούνται οι σοβαρές αλλαγές που θα επέλθουν εφόσον δεν ανακοπεί η νεοφιλελεύθερη επέλαση. Η υποτίμηση είναι συχνά αποτέλεσμα άγνοιας των πραγματικών δεδομένων, αλλά είναι επίσης, ορισμένες φορές, και αποτέλεσμα συνειδητής προσπάθειας απόκρυψης όσων επέρχονται εάν ανοιχθεί η πόρτα στις πρακτικές του νεοφιλελευ-

θερισμού. Γι' αυτό χρειάζεται να δούμε τον κόσμο της εκπαίδευσης στο πλαίσιο του «υπαρκτού νεοφιλελευθερισμού», δηλαδή εκεί που ήδη εφαρμόζεται, αφού μάλιστα αυτός είναι ο κόσμος που επιδιώκει να κατακτήσει και όσες περιοχές δεν βρίσκονται ακόμη υπό την κυριαρχία του.

Κατ' αρχήν πρέπει να σημειώσουμε ότι υπάρχουν δύο βασικές μορφές ιδιωτικής επιχειρηματικής παρέμβασης στον χώρο της εκπαίδευσης είναι: α) οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται μέσα σε ήδη υπάρχοντα εκπαιδευτικά ιδρύματα τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημόσιου τομέα (όλων των βαθμίδων) και β) οι επιχειρήσεις που ιδρύουν και λειτουργούν εκπαιδευτικά ιδρύματα (όλων των βαθμίδων).

Η πρώτη περίπτωση αφορά σε επιχειρήσεις που αναλαμβάνουν ορισμένες δραστηριότητες των σχολείων, από την καθαριότητα και τη φύλαξη (βλ. εργαλαβίες καθαριότητας και φύλαξης στα ελληνικά δημόσια πανεπιστήμια), έως τη διοίκηση και τη διαχείρισή τους (μάντζμεντ). Από τα μέσα της δεκαετίας του 1990 δημιουργήθηκαν και λειτουργούν πολλές τέτοιες επιχειρήσεις οι οποίες είναι γνωστές ως education management organizations (EMOs). Σ' αυτές συγκαταλέγονται οι ιδιαίτερα επιτυχημένες στο χρηματιστήριο εταιρείες Nobel Education Dynamics Inc. (Nobel Learning Communities Inc.), Edison Schools, Education Alternatives Inc. (TesseracT Group), και η «οικογενειακή» Sabis School Network. Πρέπει να τονιστεί ότι η μέχρι τώρα εμπειρία αποδεικνύει ότι η ιδιωτικοποίηση και μόνον τομέων της διοίκησης επηρεάζει τις παιδαγωγικές διαδικασίες, καθώς συνδέεται με την ανάπτυξη μιας ιδιαίτερης ατμόσφαιρας αξιολόγησης (new culture of assessment).

Στην ίδια μορφή επιχειρηματικότητας μπορούμε να συμπεριλάβουμε τις περιπτώσεις συνεργασίας σχολείων με ιδιωτικές επιχειρήσεις. Η συνεργασία-συναλλαγή μπορεί π.χ. να συνίσταται στην ανάληψη των δαπανών για την υλικοτεχνική υποδομή των σχολείων, με αντάλλαγμα την αποκλειστική εισαγωγή και χρήση προϊόντων της εταιρείας-χορηγού (τα οποία μπορεί να είναι τα συγκεκριμένα τρόφιμα στα κυλικεία και τα ρούχα της γυμναστικής έως το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό υλικό).

Η δραστηριότητα αυτού του τύπου ιδιωτικών επιχειρήσεων μέσα στα εκπαιδευτικά ιδρύματα ονομάζεται από ορισμένους κριτικούς παρατηρητές «επιχειρηματικός αποικισμός της εκπαίδευσης» ("corporate colonization of education"). Όπως, δηλαδή, υπάρχουν νέες χώρες στις οποίες εισβάλλει ο καπιταλισμός και τις υποτάσσει για να δημιουργήσει νέες αγορές, έτσι και ο νεοφιλελευθερισμός εισβάλλει σε κοινωνικούς και δημόσιους χώρους (σαν να ήταν χώρες) και τους υποτάσσει για να τους μετατρέψει σε αγορές, με όλους τους νόμους και τα χαρακτηριστικά που έχει η οικονομία της αγοράς.

Η δεύτερη μορφή επιχειρηματικής παρέμβασης στην εκπαίδευση είναι τα ιδιωτικά σχολεία («καθαρά» ιδιωτικά ή με τη μορφή «μη κρατικού κοινωφελούς ιδρύματος»). Η Ελλάδα, σε αντίθεση προς τις περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει σχετική πείρα στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Όμως αυτό που επιδιώκεται με την εφαρμογή των νεο φιλελεύθερων συνταγών είναι κάτι εντελώς καινούριο, αφού αφορά στην χρηματοδότηση των ιδιωτικών σχολείων από το κράτος (με αφαίρεση πόρων από τα δημόσια σχολεία) μέσα από το ιδεολόγημα της παροχής στους πολίτες του δικαιώματος να «επιλέγουν ελεύθερα το σχολείο προτίμησής τους» («ελεύθερη επιλογή σχολείου») στη διευκόλυνση της εισόδου ιδιωτών στη μεταλυκειακή εκπαίδευση, ιδιαίτερα με τη δυνατότητα ίδρυσης ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (σε συνδυασμό με έμμεση ή/και άμεση οικονομική ενίσχυσή τους).

Για τον τρόπο που εισάγεται και τις αλλαγές που συνεπάγεται η νεοφιλελεύθερη πολιτική στον τομέα αυτό θα μιλήσουμε αργότερα. Αυτό που χρειάζεται να πούμε εδώ είναι ότι η πρόωπη και η ενίσχυση της «καθαρής» ιδιωτικής εκπαί-

δευσης υποβοηθείται από την είσοδο επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στα δημόσια εκπαιδευτικά ιδρύματα. Γι' αυτό οι EMOs δραστηριοποιούνται παράλληλα και στην ίδρυση (μερικές φορές εξαγορά) και λειτουργία ιδιωτικών σχολείων. Ο αριθμός των μαθητών που φοιτούν στα σχολεία αυτών των επιχειρήσεων αυξάνεται καθημερινά με γρήγορους ρυθμούς. Στα σχολεία, π.χ., των Edison Schools στις ΗΠΑ και στη Μεγάλη Βρετανία φοιτούν σήμερα 285.000 μαθητές από τους οποίους 23.000 στην δεύτερη (όπου οι δραστηριότητες τις εταιρείας ξεκίνησαν το σχολικό έτος 2004-2005).

Μερικά σχόλια κύκλων της Wall Street (με αφορμή την απόκτηση 16% των μετοχών της Nobel Education Dynamics Inc. από την εταιρεία επενδύσεων Knowledge Universe LLC το 1998) δείχνουν παραστατικά το ενδιαφέρον της ιδιωτικής οικονομίας και τις τάσεις που διαφαίνονται στο μέλλον: «Αναμένουμε τα επόμενα δέκα χρόνια μια συνεχή μεταφορά δημόσιων πόρων προς την ιδιωτική οικονομία», «Η βιομηχανία της εκπαίδευσης, με πρωτοβουλία την ιδιωτική οικονομία, βρίσκεται στην αρχή ενός εντυπωσιακού κύκλου ανάπτυξης», «Η προσδοκία ενός τζίρου 50 ή 100 δισεκατομμυρίων δολαρίων είναι εντελώς ρεαλιστική». Γι' αυτό στην έκθεση Education Industry Report υπογραμμίζονταν ότι «η εκπαίδευση αναγνωρίζεται όλο και περισσότερο ως τομέας επενδυτικής δραστηριότητας».

Η ιδιωτικοποίηση και η εμπορευματοποίηση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης προωθεί και θεσμοθετεί τον «πανεπιστημιακό καπιταλισμό» ανατρέποντας πλήρως την αυτοτέλεια των πανεπιστημίων και την ελευθερία της έρευνας και της διδασκαλίας.

Η εκστρατεία χειραγώγησης που αναπτύσσεται εδώ και χρόνια πολλοί ισχυροί νεοφιλελεύθεροι θεσμοί είχε ως αποτέλεσμα να δημιουργηθεί η εντύπωση ότι οι αλλαγές που προτείνονται έρχονται να υπηρετήσουν την ανάπτυξη στενών σχέσεων ανάμεσα στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και την οικονομία (έτσι ώστε η τριτοβάθμια εκπαίδευση να συμβάλλει στην ανάπτυξη της οικονομίας και να υποστηρίζει τη γρήγορη και εύκολη είσοδο των αποφοίτων στην αγορά εργασίας). Όμως αυτού του είδους οι σχέσεις υπήρχαν και παλιότερα και αναπτύχθηκαν συστηματικά με τις μεταρρυθμίσεις στο δεύτερο ήμισυ του 20ού αιώνα. Άρα το νέο στοιχείο δεν είναι αυτό. Ούτε πρόκειται για μια διαφορά ποσοτικού χαρακτήρα ή αυστηρότερης θεσμοθέτησης σήμερα σε σχέση με το παρελθόν.

Πρόκειται, αντίθετα, για ριζική μετατροπή της φύσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς θεωρείται πια ότι είναι μια αγορά, όπου συναντιούνται ελεύθεροι και ισότιμοι εταίροι με

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: Ιδιωτικά ΑΕΙ

Άρθρο 28

εναντίον

άρθρου 16...

σκοπό να ανταλλάξουν ή να αγοράσουν ή να πουλήσουν προϊόντα, και (όπου) οι τιμές για τα εμπορεύματα και τις υπηρεσίες καθορίζονται από το νόμο της προφοράς και της ζήτησης. Συνεπώς, αφού πρόκειται για αγορά, έχουν δικαίωμα συμμετοχής σ' αυτήν και οι ιδιώτες. Η πιο σωστά: δικαίωμα συμμετοχής σ' αυτήν έχουν κυρίως οι ιδιώτες.

Το ερώτημα που ήδη έχει προκύψει (για την περίπτωση που οι επιδιωκόμενες θεσμικές αλλαγές περάσουν και παγιωθούν), είναι εάν το ίδιο δικαίωμα θα συνεχίσει να το έχει και το κράτος ή, αντίθετα, η παρουσία του θα θεωρηθεί ως αντίθετη προς την αρχή του υγιούς ανταγωνισμού (που «οφείλει» να ισχύει στην οικονομία της ελεύθερης αγοράς).

Στο πλαίσιο αυτής της νεοφιλελεύθερης μετατροπής της φύσης των Πανεπιστημίων πρέπει να κατανοηθεί και η σπουδή για αλλαγή του άρθρου 16 του συντάγματος. Στο ίδιο πλαίσιο πρέπει να κατανοηθεί επίσης το γεγονός ότι τα Κέντρα Ελευθέρων Σπουδών έπαιρναν και παίρνουν την άδεια λειτουργίας τους από τις υπηρεσίες του Υπουργείου Εμπορίου και όχι από το Υπουργείο Παιδείας.

Σε σχέση με το ερώτημα αυτό υπάρχουν προς το παρόν δύο διαφορετικές τάσεις στο πλαίσιο του πολιτικού, οικονομικού και κοινωνικού φάσματος που είναι προσανατολισμένο στην ιδεολογία της οικονομίας της αγοράς:

Η πρώτη, που στις διαπραγματεύσεις της GATS προωθήθηκε από τις κυβερνήσεις των ΗΠΑ, της Νέας Ζηλανδίας και της Αυστραλίας, επιδιώκει την πλήρη απελευθέρωση της αγοράς εκπαίδευσης σε ολόκληρο τον κόσμο από οποιαδήποτε παρέμβαση των εθνικών κρατών. Η επιβολή της θα σήμαινε την μονοπωλιακή κυριαρχία των επιχειρήσεων των ΗΠΑ στην παγκόσμια αγορά.

Η δεύτερη, επιδιώκει να ενισχύσει την κυριαρχία των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, και για τον σκοπό αυτό δεν συμμερίζεται την άποψη για περιορισμό της συμμετοχής του κράτους, αλλά επιδιώκει μια νέα μορφή συμμετοχής του σε συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα (με ταυτόχρονη ελεύθερη την ίδρυση και τη λειτουργία ιδιωτικών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης). Πρόκειται γι' αυτό που φαίνεται να επιλέγουν τα κόμματα του δικομματισμού στην Ελλάδα υιοθετώντας αντίστοιχες επιλογές άλλων χωρών της Ευρώπης (π.χ. Γερμανία). Κατά πόσο αυτό είναι δυνατόν μετά από κάποιες πρόσφατες ενέργειες στην Παγκόσμια Οργάνωση Εμπορίου είναι προς διερεύνηση.

Το βασικό όμως είναι ότι και στις δύο περιπτώσεις αυτό που αποτελεί άμεσο στόχο τους είναι να γίνει κυρίαρχη η φιλοσοφία της οικονομίας της αγοράς σε όλους τους τομείς λειτουργίας των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Για την επίτευξη αυτού του σκοπού δραστηριοποιούνται ισχυρές οργανώσεις των βιομηχάνων και των εργοδοτών και -όχι μόνον επηρεάζουν, αλλά σε μεγάλο βαθμό- υπαγορεύουν την εκπαιδευτική πολιτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στις κυβερνήσεις των ευρωπαϊκών χωρών. Οργανώσεις και ιδρύματα αυτού του είδους διαθέτουν υψηλά ποσά για να διαμορφώσουν σχετικές προτάσεις, και, κυρίως, για να τις προωθήσουν στην κοινή γνώμη ως μια πολιτική πρόταση, από την εφαρμογή της οποίας εξαρτάται, δήθεν, η ποιότητα της εκπαίδευσης, η επιβίωση της οικονομίας και η ευημερία των πολιτών. Ανάμεσα στις οργανώσεις αυτές πρωτοπόρο ρόλο παίζουν η Ένωση των Ομοσπονδιών των Βιομηχάνων και Εργοδοτών της Ευρώπης (UNICE = Union of Industrial and Employers' Confederations of Europe) και η Ευρωπαϊκή. Στρογγυλή Τράπεζα των Βιομηχάνων (ERT = European Round Table of Industrialists).

Στην πρώτη, όπου συμμετέχουν 34 Ομοσπονδίες Βιομηχάνων και Εργοδοτών των χωρών της Ευρώπης, οφείλεται το κείμενο «Για μια πολιτική παιδείας και κατάρτισης στην υπηρεσία του ανταγωνισμού και της απασχόλησης –Επτά προτεραιότητες» που χρησιμοποιήθηκε ως βάση για τις αποφάσεις της Λισσαβόνας (Μάρτιος 2000).

Στη δεύτερη, που αποτελείται από εκπροσώπους 40 περίπου μεγάλων ευρωπαϊκών επιχειρήσεων (από την Ελλάδα συμμετέχει ο Δημήτριος Δασκαλόπουλος της ΔΕΛΤΑ), οφείλονται πολλά κείμενα και δραστηριότητες, μεταξύ των οποίων οι «Δέκα Προτάσεις» («για ταχεία πρόοδο προς την κατεύθυνση της μεγαλύτερης ανταγωνιστικότητας με τη βοήθεια της Οικονομίας της Γνώσης»). Στις προτάσεις αυτές περιλαμβάνονται «η χρησιμοποίηση των εμπειριών της Οικονομίας προς όφελος της Παιδείας», «η έναρξη διαδικασιών για μια νέα διαπραγμάτευση και αποτίμηση του επαγγέλματος των εκπαιδευτικών», και «η δημιουργία μιας ευρωπαϊκής υπηρεσίας on-line για την δια βίου μάθηση». Σε όλες τις διαβουλεύσεις αυτών των οργανώσεων, και στις αντίστοιχες των κυβερνήσεων, συμμετέχουν, σύμφωνα με τις δικές τους δηλώσεις, και εκπρόσωποι της Κοινωνίας των Πολιτών (!). Ενοείται ότι πρόκειται για εκπροσώπους αυτού που παλαιότερα ονόμασα «Κοινωνία των Πολιτών της Υψηλής Κοινωνίας».

Μέχρι σήμερα από τους ισχυρούς θεσμικούς παράγοντες της εκπαίδευσης έχει ταχθεί εναντίον αυτών των επιδιώξεων η Ομοσπονδία Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων, η οποία τον Σεπτέμβριο του 2001 εξέδωσε, από κοινού με διάφορες Ομοσπονδίες Πανεπιστημίων της Αμερικής, σχετική ανακοίνωση με τον τίτλο «Κοινή δήλωση για την Ανώτατη Εκπαίδευση και την GATS». Σ' αυτήν οι ομοσπονδίες αντιτίθενται σε κάθε μορφή παγκοσμιοποίησης της αγοράς της εκπαίδευσης προβάλλοντας τις εξής δύο αρχές:

Η Ανώτατη Εκπαίδευση υπηρετεί το δημόσιο συμφέρον και δεν αποτελεί εμπόρευμα (πρόκειται για υιοθέτηση αρχής που διατυπώθηκε σε σχετικό κείμενο της UNESCO το 1998).

Η διαφάνεια και η ανοιχτή διαβούλευση με όλους τους ενδιαφερομένους είναι «εκ των ουκ άνευ».

Η αλήθεια είναι ότι από το 2001 μέχρι σήμερα οι προσπάθειες της Ομοσπονδίας Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων έχουν υπονομευθεί σε μεγάλο βαθμό από τα ίδια τα πανεπιστήμια (έτσι ώστε σήμερα η Ομοσπονδία να διακρίνεται σχεδόν αποκλειστικά για τις δραστηριότητές της ως ένας από τους εταίρους που προωθούν την εφαρμογή των αποφάσεων της Μπολόνια). Για την υπονόμηση των αντιστάσεων και την αλλαγή του γενικού κλίματος έχουν χρησιμοποιηθεί και χρησιμοποιούνται σε όλες τις χώρες της Ευρώπης η «πειθώ» των νόμων (που καταρτίζονται και ψηφίζονται με αντίθετη την συντριπτική πλειοψηφία της πανεπιστημιακής κοινότητας), η χρόνια υποχρηματοδότηση των δημόσιων πανεπιστημίων, (καθώς και) πολλά κονδύλια (από την ΕΕ, τις κυβερνήσεις και διάφορα «κοινωνικά ιδρύματα») που μοιράζονται με τέτοιο τρόπο ώστε να εθίζονται στη λογική και στην πρακτική της οικονομίας της αγοράς τα Πανεπιστήμια και -κυρίως- οι πανεπιστημιακοί.

Σ' εμάς μέχρι τώρα είναι γνωστές μόνον οι υποσχέσεις των νεοφιλελεύθερων σύμφωνα με τις οποίες ο ανταγωνισμός θα βοηθήσει και τα δημόσια πανεπιστήμια, η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα θα οδηγήσει σε συνολική αύξηση των διαθέσιμων πόρων, η ύπαρξη ιδιωτικών πανεπιστημίων θα διευρύνει τις δυνατότητες επιλογής των πολιτών, η διάθεση των δημόσιων πόρων αποκλειστικά σε όσους έχουν οικονομική ανάγκη -με μόνο κριτήριο τις επιδόσεις τους- θα ενισχύσει την κοινωνική δικαιοσύνη, αφού ο καθένας απ' αυτούς θα έχει περισσότερα χρήματα στη διάθεσή του απ' ό,τι έχει τώρα. Αυτές είναι οι υποσχέσεις, που αποδεικνύονται όμως υποκριτικές, αφού οι αρνητικές επιπτώσεις αυτών των αλλαγών είναι πλέον γνωστές καθώς ήδη έχουν εμφανιστεί στις χώρες του «υπαρκτού νεοφιλελευθε-

ρισμού». Η καταγραφή τους ακόμη και από ανθρώπους που ανήκουν στο πανεπιστημιακό κατεστημένο των ΗΠΑ είναι αποκαλυπτική. Τα δύο παραδείγματα που παρατίθενται στη συνέχεια είναι χαρακτηριστικά.

Ο Derek Bok, που διετέλεσε περισσότερο από 20 χρόνια πρόεδρος του Harvard, πολύ παραστατικά περιγράφει στο βιβλίο του "Universities in the Marketplaces: The Commercialization of Higher Education (Princeton 2003) το γεγονός ότι οι εμπορευματικού χαρακτήρα δραστηριότητες των πανεπιστημίων υπονομεύουν τις ακαδημαϊκές αξίες (που κανονικά πρέπει να διέπουν τη λειτουργία τους). Δείχνει μάλιστα ότι οι επιπτώσεις αυτές είναι ιδιαίτερα ανησυχητικές στον κλάδο των φυσικών επιστημών καθώς οι όροι που επιβάλλονται στην (συν)χρηματοδοτούμενη από τον ιδιωτικό τομέα έρευνα απειλούν τη βασική αρχή της ελεύθερης δημοσιοποίησης των αποτελεσμάτων και τη συνακόλουθη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ερευνητών, στις οποίες αναμφισβήτητα οφείλεται η ραγδαία πρόοδος της επιστήμης. Οι ίδιοι όροι, και μάλιστα πολύ πιο αυστηροί, επιβάλλονται ιδιαίτερα για τη χορήγηση υποτροφιών σε νέους/ες επιστήμονες.

Τα πορίσματα σχετικής έρευνας της Σχολής Φυσικών Επιστημών του Πανεπιστημίου του Berkeley για τις επιπτώσεις της συνεργασίας του πανεπιστημίου με την ελβετική φαρμακοβιομηχανία Novartis (πρώην Sandoz) αποκαλύπτουν ως ιδιαίτερα αρνητικά φαινόμενα, μεταξύ άλλων, την παραμέληση της έρευνας που γίνεται προς όφελος της κοινωνίας, το αρνητικό κλίμα μεταξύ των μελών του επιστημονικού προσωπικού στη Σχολή, και την απώλεια της φήμης του Πανεπιστημίου ως ιδρύματος που υπηρετεί αντικειμενικά την επιστημονική έρευνα. Η έρευνα αφορούσε σε μια οικονομικά ιδιαίτερα δελεαστική συμφωνία που έγινε το 1998, σύμφωνα με την οποία η Novartis παρέχει στο πανεπιστήμιο 25 εκατομμύρια δολάρια τον χρόνο και σε αντάλλαγμα αποκτά το δικαίωμα να επιλέγει, πρώτη αυτή, και να αγοράζει προς εκμετάλλευση 1/3 των εφευρέσεων που γίνονται ως απόρροια των ερευνών του Ινστιτούτου Μικροβιολογίας. Επιπλέον παίρνει δύο θέσεις στην πενταμελή Επιτροπή Ερευνών του Πανεπιστημίου. Πρέπει να σημειωθεί ότι η συμφωνία αυτή έγινε από τη διοίκηση του Πανεπιστημίου και της Σχολής παρόλο που η πλειοψηφία των μελών του Ινστιτούτου Μικροβιολογίας ήταν και είναι αντίθετη σ' αυτήν.

Από το γεγονός ότι τα παραπάνω παραδείγματα αφορούν σε εμπειρίες που είχαν δύο από τα σημαντικότερα και πιο αναγνωρισμένα πανεπιστήμια του κόσμου, μπορεί κανείς εύκολα να

κατανοήσει τις συνθήκες που μπορούν να επικρατήσουν σε πανεπιστήμια τα οποία αντικειμενικά είναι λιγότερο καλά και κυρίως εδώ και καιρό γίνονται στόχος συστηματικής κατασκευοφάντησης με σκοπό την απαξίωσή τους στην κοινή γνώμη (όπως π.χ. είναι τα πανεπιστήμια της Ελλάδας). Οι αρνητικές επιπτώσεις στη λειτουργία του πανεπιστημίου, που αναδείχθηκαν παραπάνω, αποτελούν τη μία πλευρά αυτών που επιφέρει η νεοφιλελεύθερη αναδιάρθρωση. Η άλλη πλευρά αφορά στην οικονομική επιβάρυνση των φτωχών κοινωνικών τάξεων και των μεσαίων κοινωνικών στρωμάτων και στη συνακόλουθη διεύρυνση των κοινωνικών ανισοτήτων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και μέσα από την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Η ίδρυση ιδιωτικών (μη κρατικών, μη κερδοσκοπικών) πανεπιστημίων νομιμοποιεί και θεσμοθετεί τους ταξικούς διαχωρισμούς στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και ταυτόχρονα οδηγεί σε μεγαλύτερη οικονομική αφαιμάξη των φτωχότερων κοινωνικών τάξεων και των μεσαίων κοινωνικών στρωμάτων.

Σε σχέση με τις προσπάθειες αλλαγής του άρθρου 16 του συντάγματος έχουν γεννηθεί και έχουν διαδοθεί πολλοί μύθοι που λειτουργούν -μερικές φορές ανεξάρτητα ή/και αντίθετα από τις προθέσεις όσων τους διαδίδουν- εφησυχαστικά και αποπροσανατολιστικά για τους πολίτες. Είναι ανάγκη να διαλυθούν στο φως τηςπραγματικότητας του «υπαρκτού νεοφιλελευθερισμού».

Πρώτος μύθος: Υπάρχει ουσιαστική διαφορά ανάμεσα στις παρακάτω κατηγορίες ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης: α) ιδιωτικά β) μη κρατικά γ) μη κερδοσκοπικά (κατά κανόνα κοινωφελών ιδρυμάτων). Η αλήθεια είναι ότι υπάρχουν διαφορές μεταξύ τους ως προς τη νομική τους μορφή, αλλά καμιά ουσιαστική διαφορά ως προς τη φύση τους, τον τρόπο λειτουργίας τους, την επιβάρυνση που συνεπάγονται για όσους και όσες θέλουν να φοιτήσουν σ' αυτά, και τις επιπτώσεις τους στην κοινωνία.

Συχνά ορισμένα ιδρύματα φέρουν και τους τρεις χαρακτηρισμούς στον τίτλο τους, όπως δείχνει το παράδειγμα του «Διεθνούς Πανεπιστημίου της Βρέμης» στη Γερμανία (International University Bremen), που ιδρύθηκε το 1999 και, σωστά, ήδη θεωρείται ότι είναι ένα από τα πολύ καλά νέα πανεπιστήμια. Στην αυτο-παρουσίασή του αναγράφεται: «*Ιδιωτικό, ανεξάρτητο πανεπιστήμιο, καταχωρημένο ως μη κερδοσκοπική οργάνωση*» και διευκρινίζεται ως προς την έννοια «ανεξάρτητο πανεπιστήμιο» ότι σημαίνει «ανεξάρτητο από τον κυβερνητικό έλεγχο ως προς την αποστολή του, τις στρατηγικές του αποφάσεις, και τους πόρους του». Θα παραμείνουμε σ' αυτό το πανεπιστήμιο για να αναδείξουμε ορισμένα χαρακτηριστικά αυτών των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που ιδρύονται πρόσφατα στην Ευρώπη.

Στο ιδρυτικό καταστατικό του αναφέρεται ότι πρόκειται για «ιδιωτικό θεσμό με στόχο την προώθηση της Παιδείας και της Επιστήμης» και ταυτόχρονα ότι «το Διεθνές Πανεπιστήμιο Βρέμης είναι κοινωφελές ίδρυμα». Η σύγκλητός του αποτελείται από τέσσερα άτομα μεταξύ των οποίων οι πρώην υπουργοί εξωτερικών των ΗΠΑ και της Γερμανίας James A. Baker και Hans-Dietrich Genscher.

Ουσιαστικά διοικείται από ένα διοικητικό συμβούλιο του οποίου τα μέλη είναι στην συντριπτική πλειοψηφία εκπρόσωποι διαφόρων επιχειρήσεων. Μετά από μια συμφωνία που έκανε το πανεπιστήμιο με την εταιρεία Jacobs (καφές, σοκολάτες, τρόφιμα κλπ.) -παρόμοιας μορφής με εκείνη ανάμεσα στο Berkeley και τη Novartis- θα ονομάζεται από φέτος Jacobs International University Bremen. Τα διδάκτρα είναι για τις προπτυχιακές σπουδές 15.000 και για τις μεταπτυχιακές 20.000 ευρώ τον χρόνο.

Τα ίδια περιπου ισχύουν για τα άλλα ιδιωτικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς η θεσμική μορφή την οποία επιλέγουν αποτελεί συνάρτηση αποκλειστικά του φορολογικού καθεστώτος που επικρατεί τη συγκεκριμένη στιγμή.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: Ιδιωτικά ΑΕΙ Άρθρο 28 εναντίον άρθρου 16...

Δεύτερος μύθος: Τα ιδιωτικά πανεπιστήμια θα περιοριστούν μόνον σε σχολές και κλάδους που δεν απαιτούν επενδύσεις στην υλικοτεχνική υποδομή και, συνεπώς, δεν θα αφορούν στις θετικές επιστήμες και στην Ιατρική. Δεν είναι αλήθεια, όπως αποδεικνύεται ήδη από το γεγονός ότι το πρώτο ιδιωτικό πανεπιστήμιο της Γερμανίας ήταν το Ιατρικό Πανεπιστήμιο του Witten/Herdecke. Το ίδιο ισχύει για τις άλλες επιστήμες, καθώς για την ανάπτυξή τους ενδιαφέρονται επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε σχετικούς επιστημονικούς κλάδους.

Χαρακτηριστικά είναι, πάλι για την ίδια χώρα, το πανεπιστήμιο HfB – Business School of Finance & Management που ίδρυσαν και λειτουργούν στην Φρανκφούρτη οι μεγαλύτερες τράπεζες, και το ΤΕΙ Τηλεπικοινωνιών στη Λειψία που ίδρυσε και λειτουργεί η Γερμανική TELECOM (η φερόμενη ως υποψήφιος αγοραστής του ΟΤΕ).

Τρίτος μύθος: Τα ιδιωτικά πανεπιστήμια θα είναι χαμηλότερης ποιότητας από τα δημόσια και, συνεπώς, η ίδρυσή τους δεν πρόκειται να επηρεάσει τα δημόσια πανεπιστήμια. Η αλήθεια είναι ότι πολλά ιδιωτικά πανεπιστήμια θα είναι χειρότερα και θα περιορίζονται στη διδασκαλία (παρλείποντας συνειδητά την έρευνα), ενώ ορισμένα ιδιωτικά πανεπιστήμια θα είναι καλύτερα από τα δημόσια (με αποτέλεσμα να αποψιλώνουν τα τελευταία από ικανό προσωπικό). Θα έχουμε δηλαδή αυτό που υπάρχει ήδη στις ΗΠΑ και από τους ιδεολόγους του νεο φιλελευθερισμού θεωρείται φυσικό και επιθυμητό. Είναι χαρακτηριστικό για τάσεις που επικρατούν σήμερα στην Ευρώπη ότι στο κείμενο της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης που φέρει τον τίτλο «Ο ρόλος των πανεπιστημίων στην κοινωνία της γνώσης» και στο οποίο «καταδεικνύεται» η υστέρηση της Ευρώπης απέναντι στις ΗΠΑ, υπογραμμίζεται σε μια υποσημείωση η κατάσταση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στις ΗΠΑ:

«Συγκριτικά υπάρχουν πάνω από 4.000 ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στις ΗΠΑ. 550 από αυτά παρέχουν διδακτορικούς τίτλους και 125 αναγνωρίζονται ως «ερευνητικά πανεπιστήμια». Περίπου 50 από αυτά συγκεντρώνουν τις βασικές ικανότητες ακαδημαϊκής έρευνας στις ΗΠΑ, την κρατική χρηματοδότηση που υποστηρίζει την πανεπιστημιακή έρευνα και τα βραβεία Νόμπελ της χώρας για τις επιστήμες». Αυτό περίπου είναι το μέλλον της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που επιδιώκεται με την ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων.

Σημαντικές, όμως, θα είναι και οι κοινωνικές επιπτώσεις, καθώς η πρόσβαση στους τρεις τύπους πανεπιστημίων – αυτό δείχνουν όλες οι εμπειρίες από τον κόσμο του «υπαρκτού νεοφιλελευθερισμού» – εξαρτάται από τις οικονομικές δυνατότητες των οικογενειών. Ως αντίλογος στην τελευταία παρατήρηση διατυπώνονται δύο προτάσεις:

Η πρώτη αφορά στα «κουπόνια» που μπορεί να δίνει το κράτος σε κάθε φοιτητή με τα οποία θα πληρώνει το πανεπιστήμιο που επιλέγει (στην Ελλάδα έχει διατυπωθεί από τους Μάνο και Ανδριανόπουλο, αλλά και από το ΠΑΣΟΚ στην τελευταία συζήτηση στη Βουλή).

Η δεύτερη αφορά στη δυνατότητα χρηματοδότησης των σπουδών με ειδικά φοιτητικά δάνεια (που μπορεί να επιδοτούνται από το κράτος). Γνωρίζουμε και για τα δύο ότι δεν αλλάζουν την πραγματικότητα που σχετίζεται με την ταξική προέλευση των φοιτητών/τριών, αλλά αντίθετα την κάνουν πολύ πιο δραματική. Αυτό όμως που αλλάζει είναι ότι στη μεν πρώτη περίπτωση έχουμε μεταφορά πόρων από τον δημόσιο στον ιδιωτικό τομέα (που κάνει τα δημόσια πανεπιστήμια ακόμη πιο φτωχά), στη δε δεύτερη περίπτωση έχουμε μεταφο-

ρά δημόσιων πόρων προς τις τράπεζες και ταυτόχρονα επιβάρυνση των νέων ανθρώπων με χρέη που οδηγούν σε πολυποίκιλες εξαρτήσεις. Συνολικά παρατηρούμε πολύ μεγάλη αύξηση των διδάκτρων (στις ΗΠΑ στη δεκαετία 1993-2003 η αύξηση αυτή ήταν 47%) και των άλλων οικογενειακών δαπανών για τη φοίτηση σε ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Το τελευταίο είχε ως αποτέλεσμα να είναι πολύ λιγότερες σήμερα οι οικογένειες στις ΗΠΑ που μπορούν να στείλουν τα παιδιά τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και πολύ περισσότερα τα νοικοκυριά που για να στείλουν τα παιδιά τους στο πανεπιστήμιο χρεώνονται (και μάλιστα με ακόμη μεγαλύτερα ποσά).

Οι επιπτώσεις στα δημόσια πανεπιστήμια θα αφορούν (πέραν από την αποψίλωση από ικανό προσωπικό, που αναφέρθηκε ήδη), στη δραματική μείωση των πόρων τους. Στην πίεση των ιδιωτικών πανεπιστημίων προς ακόμη μεγαλύτερες αλλαγές στο πνεύμα της οικονομίας της αγοράς. Ως προς το πρώτο οι εμπειρίες μιλούν από μόνες τους, έτσι ώστε ορισμένοι παρατηρητές των περικοπών στα κρατικά πανεπιστήμια των ΗΠΑ να εκτιμούν ότι σε περίπτωση που δεν αντιστραφούν οι τάσεις των τελευταίων χρόνων θα πρέπει να μιλούμε για το τέλος της «κρατικής περιόδου» στην ιστορία της τριτοβάθμιας Παιδείας των ΗΠΑ. Ως προς το δεύτερο είναι χαρακτηριστική η πρόσφατη δήλωση της Ομοσπονδίας Ιδιωτικών Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της Γερμανίας: «Θέλουμε να δώσουμε το εναρκτήριο λάκτισμα για τις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις στα Ανώτατα Ιδρύματα και να τις διαμορφώσουμε από κοινού. Ένας από τους σημαντικότερους στόχους της Ομοσπονδίας μας είναι η ισότιμη μεταχείριση όλων των ιδρυμάτων από το κράτος – ανεξάρτητα από τον φορέα τους, τη νομική τους μορφή ή τον εσωτερικό τους κανονισμό».

Είναι φανερό ότι οι ισχυρές οργανώσεις των βιομηχάνων και των εργοδοτών αποκτούν για τις επιδιώξεις τους έναν νέο – και «θεσμικά έγκυρο» – σύμμαχο, και είναι φυσικό να βοηθήσουν με τη σειρά τους αυτόν τον σύμμαχο να διεκδικήσει ένα μεγάλο μέρος του δημόσιου πλούτου που μέχρι σήμερα κατευθυνόταν στα δημόσια ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Τέταρτος μύθος: Δεν θα βρεθούν στην Ελλάδα επιχειρηματίες για να κάνουν τις απαραίτητες επενδύσεις παρά μόνον οι «μικρομεσαίοι» ιδιοκτήτες των σημερινών Κέντρων Ελευθέρων Σπουδών. Συνεπώς, όσα συνέβησαν στις άλλες χώρες («τρεψτάξεις πανεπιστημίων», μεταφορά πόρων, αύξηση των οικογενειακών δαπανών) δεν πρόκειται να συμβούν εδώ. Πρόκειται για λάθος που προέρχεται από πλήρη άγνοια του τρόπου που λειτουργεί η καπιταλιστική κοινωνία. Όσοι το ισχυρίζονται εννοούν ότι σε ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον το μεγάλο κεφάλαιο θα αφήσει μια αγορά με τζίρο πολλών δισεκατομμυρίων ευρώ στην αποκλειστική νομή των μικρών και μικρομεσαίων. Η αλήθεια είναι ότι η Ελλάδα, ως μία από τις ελάχιστες χώρες της ΕΕ όπου η προσφορά θέσεων σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης υπολείπεται κατά πολύ της ζήτησης, αποτελεί την πιο προνομιακή αγορά τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ευρώπη. Υπενθυμίζω την εξέλιξη σε άλλες χώρες που αντιμετώπιζαν παρόμοια κατάσταση. Σε χώρες όπως η Βραζιλία, οι Ινδίες, η Κολομβία, η Ινδονησία, η Κορέα και οι Φιλιππίνες το ποσοστό αυτών που φοιτούν σε ιδιωτικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κυμαίνεται μεταξύ 60 και 85%. Μόνο στην Κίνα ιδρύθηκαν στο διάστημα 1995-1999 500 νέα ιδρύματα κατά κανόνα από επιχειρηματίες χωρών του ΟΟΣΑ.

Συνεπώς, το μόνο που κάνει ο μύθος είναι να συμβάλλει στον εφησυχασμό που με βεβαιότητα θα οδηγήσει σε ένα δυσάρεστο ξύπνημα.

***Ομότιμος καθηγητής ΠΤΔΕ του ΑΠΘ**

***Πρόκειται για παλιότερο κείμενο του Γ.Τσ., που διατηρεί όμως, δυστυχώς, την επικαιρότητα του, λόγω της προσπάθειας ίδρυσης, ιδιωτικών ΑΕΙ και στη χώρα μας.*

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ, ΚΟΠΩΣΗ, ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ και «ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ» στο ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Μια συνοπτική περιγραφή

✍️ γράφει ο Τάσος Πατρώνης*

Ignorance is Strength (Η Αγνοια είναι Δύναμη), George Orwell, 1984

Αντί εισαγωγής: Ιδιωτικά πανεπιστημιακά προγράμματα ή Πολύ Κακό για το Τίποτα

Κάθε αυθαίρετη αλλαγή άρθρων του Συντάγματος είναι μια βαθιά αντιδημοκρατική ενέργεια. Αλλά στην περίπτωση μας πρόκειται και για κωμωδία, στην οποία θα ταίριαζε ο τίτλος του Σαίξπηρ Πολύ κακό για το τίποτα, γιατί τα «ιδιωτικά» πανεπιστήμια απλούστατα δεν θα υπάρξουν. Η κατάσταση με την αδιοριστία των νέων πτυχιούχων μας είναι όντως οδυνηρή, αλλά στις χώρες όπου υπάρχουν αληθινά ιδιωτικά Πανεπιστήμια (ΗΠΑ, Αγγλία, Ιαπωνία κ.α.) είναι πολύ οδυνηρότερη, καθώς εκεί οι νέοι, εκτός από την Οδύσσεια της εξεύρεσης εργασίας, έχουν να ξεπληρώσουν και τα χρέη από τα «φοιτητικά δάνεια» που έχουν πάρει για να σπουδάσουν και οι δικαστικοί επιμελητές τους κυνηγούν ανελέητα¹. Σε ένα από τα θέματα που ασχολούμαι σε τούτο το άρθρο διαφαίνεται πως στη χώρα μας δεν κινδυνεύουμε τουλάχιστον απ' αυτήν την επιδείνωση, χάρη στον προστατευτισμό της παραδοσιακής οικογένειας. Επίσης, ο τωρινός ορμαγδός είναι πραγματικά πολύ κακό για το τίποτα. Αν δεν πρόκειται απλά για το σύστημα franchising, με γνωστά ονόματα ξένων πανεπιστημίων², θα έχουμε μάλλον ιδιωτικά προγράμματα κάποιων επιτήδειων, πρόχειρα στημένα είτε αντιγραμμένα από ξένα πανεπιστημιακά τμήματα με αυτόματη μετάφραση (!) όπως στην εικόνα:

Όλο το ζήτημα είναι, λοιπόν, να καταλάβουν οι νέοι και οι νέες μας (και οι γονείς τους) ότι στην Ελλάδα θα πρόκειται για φτηνο-δουλειές ή φαρσο-κωμωδίες, όπως στις ταινίες του Θανάση Βέγγου. Όπως μου δήλωσε επιγραμματικά και ιδιαίτερα για τα λεγόμενα «προγράμματα δημιουργικής γραφής» ένας γνωστός και άξιος βορειοπειρώτης συγγραφέας, «όλα αυτά γίνονται για να σου πάρουν χρήματα»! Θεωρώ, όμως, ότι η παρούσα συζήτηση για τα επερχόμενα ιδιωτικά προγράμματα «τριτοβάθμιας εκπαίδευσης» είναι μια καλή αφορμή για να ανοίξει μια συνολική συζήτηση για την κατάσταση του σύγχρονου (και όχι μόνο του ελληνικού) πανεπιστημίου. Γι' αυτό τον λόγο εδώ θα επιχειρήσω να μιλήσω για το ίδιο το υπάρχον και ήδη εμπορευματοποιημένο πανεπιστήμιό μας, καλώντας και άλλους να το κάνουν, αν δεν το έχουν ήδη κάνει, ώστε να ανοίξει ένας ευρύτερος διάλογος. Απ' τον διάλογο αυτόν δεν μπορεί να αποκλειστεί κανείς καλοπροαίρετος συζητητής, ο οποίος δεν θέτει την αγορά ως το κύριο κριτήριο καταξίωσης των πανεπιστημίων μας.

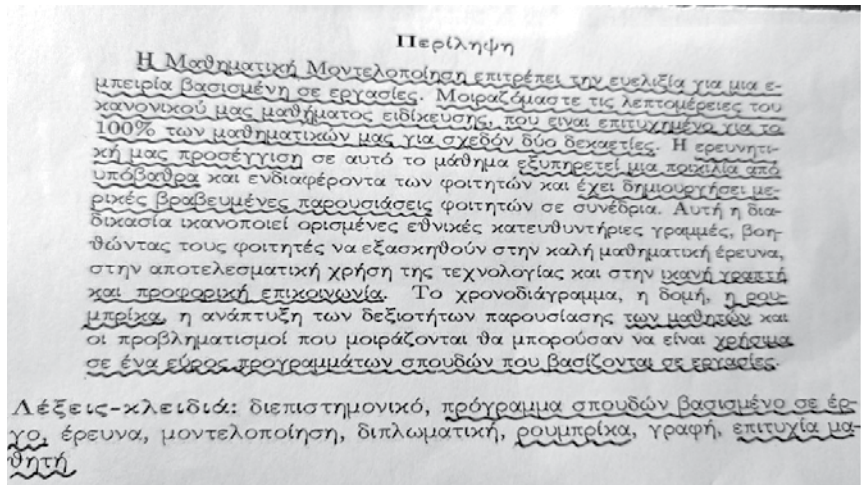
1. Από τα φυσικο-μαθηματικά στο Πανεπιστήμιο των αρχών της μεταπολίτευσης, μέχρι το διεθνές εμπόριο που σήμερα λέγεται «επιστημονική έρευνα»

Απ' όσο ξέρω δεν υπάρχει κάποια κοινωνικο-ιστορική μελέτη για τα μαθηματικά και τη φυσική στο σύγχρονο ελληνικό πανεπιστήμιο, από τα χρόνια της μεταπολίτευσης μέχρι σήμερα. Γι' αυτό, θα αρκετώ στο προσωπικό μου αρχείο της μνήμης και στην κοινωνιολογική παρατήρηση, με τον κίνδυνο να δώσω μία μερική μόνο (ελπίζω όχι μεροληπτική) εικόνα/μαρτυρία.

Τα τεκταινόμενα στη Φυσικομαθηματική Σχολή της Αθήνας από την πτώση της χούντας μέχρι τον Νόμο Πλαίσιο 1268 του '82, που άλλαξε τελείως τη δομή του Δημόσιου Πανεπιστημίου, μπορώ να τα περιγράψω ως εξωτερικός και συμμετοχικός παρατηρητής με άμεση πρόσβαση/επαφή, καθώς εκείνη την εποχή εκπονούσα τη διδακτορική μου διατριβή στα μαθηματικά ως ανεξάρτητος ερευνητής, υπότροφος του ΙΚΥ. Οι έδρες των καθηγητών ήταν αληθινά φέουδα, με τους υφηγητές, τους επιμελητές, τους υπαγόμενους βοηθούς και επιστημονικούς συνεργάτες στο έλεος του κάθε

κυρίαρχου. Η διδακτική προσφορά των καθηγητών θεωρούνταν πάρεργο. Το κίνημα του Ε.Δ.Π. αντιστάθηκε με μια μεγάλη απεργία σ' αυτή την κατάσταση, αλλά ο αγώνας ήταν άνισος εξαιτίας της παντοδυναμίας και της αυστηρά ιεραρχικής δομής των πανεπιστημιακών εδρών.

Τα πρώτα χρόνια της μεταπολίτευσης ήμουν μάρτυς μιας μεγάλης διαμάχης μεταξύ δύο εδρών της Φυσικομαθηματικής Σχολής της Αθήνας, που σημάδεψε και το μαθηματικό τμήμα μετά την κατάργηση των εδρών και τον χωρισμό των τμημάτων με το Νόμο 1268: της διαμάχης της Έδρας Γενικών Μαθηματικών του Στ. Ζερβού με την Έδρα Αναλύσεως του Στ. Νεγρεπόντη. Αυτή η διαμάχη έχει ιστορική σημασία, καθώς εκφράζει τη σύγκρουση δύο παραδοσεων που ήταν για πολλά χρόνια παρούσες στην Ελλάδα και παραδοπούσαν ιδεολογικά τις αντίπαλες μικρο-ομάδες των αμερικανο-σπουδαγμένων και των ευρω-σπουδαγμένων καθηγητών: την παράδοση των

αγγλο-αμερικανικών σπουδών στις φυσικο-μαθηματικές επιστήμες, που δίνει περισσότερη έμφαση στους υπολογισμούς, την τυπική λογική, τις μετρήσεις και τις «εφαρμογές», έναντι της αντίστοιχης κεντρο-ευρωπαϊκής παράδοσης (Γαλλία, Γερμανία και παλιότερα Ρωσία και Πολωνία), που ήταν πιο θεωρητική και κάπως πιο φιλοσοφημένη. Η κεντροευρωπαϊκή παράδοση, που είναι παλιότερη, επέτρεπε την ύπαρξη ευγενών πρωτοβουλιών και μιας ιπποτικής συμπεριφοράς, όπως αυτή του καθηγητή Σπύρου Ζερβού, ενώ η αγγλο-αμερικανική παράδοση, στα πλαίσια ενός απρόσωπου τεχνοκρατικού συστήματος, είναι ψυχρή και αδήριτη.

Παρόλα αυτά, μετά το 1982, ένα τυφλό σύστημα κριτών για τις δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά ήταν αποδεκτό από όλους, ενώ τα περιοδικά που ζητούσαν αμοιβή για να δημοσιεύσεις μια εργασία ήταν επιλήψιμα. Απ' αυτό και μόνο το γεγονός, προκύπτει ότι το ελληνικό Πανεπιστήμιο των αρχών της Μεταπολίτευσης ήταν πιο αξιόπιστο από τα τωρινά εμπορευματοποιημένα προγράμματα «έρευνας» και διδασκαλίας, τα αδρά πληρωμένα από τους φοιτητές μεταπτυχιακά και κάποια συμπληήματα που κακοποιούν κάθε έννοια διεπιστημονικότητας³.

Στο ίδιο συμπέρασμα καταλήγουμε και αν εξετάσουμε τον τρόπο καθορισμού των κριτηρίων εγκυρότητας, ή, πιο απλά, τον κα-

2. Το Πανεπιστήμιο της Κόπωσης και οι σχέσεις εξουσίας μέσα σ' αυτό

Το Μετσόβιο Πολυτεχνείο δεν σουχάζει ποτέ (είναι γνωστό ότι το καλοκαίρι κλείνει λίγο πριν από το Δεκαπενταύγουστο, και ανοίγει πέντε μέρες μετά, για την εξεταστική περίοδο Σεπτεμβρίου!). Θα έλεγα ότι το Πολυτεχνείο επιχειρεί να συνθέσει την παλιότερη επιστημονική παράδοση με τις νέες «καινοτομίες», όπως οι γενικότητες για τη διδασκαλία και τη μάθηση (ΚΕ.ΔΙ.ΜΑ.), η εκπαίδευση πάνω σε ειδικά λογισμικά όπως το MATLAB κ.α., με αποτέλεσμα να μην επαρκεί ο συνήθης χρόνος της πανεπιστημιακής εργασίας. Έτσι, σήμερα μια καριέρα στο Πολυτεχνείο και σε άλλα «παραγωγικά» Α.Ε.Ι. της χώρας μερικές φορές -ιδιαίτερα για τις γυναίκες- ανταποκρίνεται σ' αυτό που η σύγχρονη κοινωνιολογία αποκαλεί «Κοινωνία της Κόπωσης», δηλώνοντας με τον όρο αυτό ότι οι άνθρωποι θυσιάζουν τον εαυτό τους στον βωμό της εργασιακής επίδοσης⁴. Όμως, μέσα σ' αυτή τη δίνη, γενικά οι πανεπιστημιακοί επικοινωνούν ή/και συνεργάζονται σε διάφορα επίπεδα μεταξύ τους για διάφορους λόγους, περισσότερο ή λιγότερο ουσιαστικούς.

Παλιότερα, μέχρι και τις αρχές της μεταπολίτευσης, δεν ήταν έτσι τα πράγματα. Οι πανεπιστημιακές έδρες μπορεί, γενικά εξεταζόμενες, να έμοιαζαν με φέουδα, αλλά εξετάζοντας αυτά τα «φέουδα» ως προς την κατακόρυφη ιεράρχησή τους, από πάνω προς

θορισμό της συμβολικής αξίας εκείνων που θέλουν να ανέβουν τις καθηγητικές βαθμίδες: η συμβολική αυτή αξία, καθοριζόταν παλιά στη Γαλλία από τις ανακοινώσεις στην Ακαδημία Επιστημών του Παρισιού, ενώ στους αμερικανο-σπουδαγμένους καθηγητές η συμβολική αξία καθοριζόταν ανάλογα με τις δημοσιεύσεις σε μια λίστα αξιολόγησης των περιοδικών. Μέχρι πριν από μερικά χρόνια ήταν άγνωστο πως καταρτιζόταν αυτή η λίστα, ενώ σήμερα καθορίζεται από εκδοτικούς οργανισμούς όπως ο Springer, οι οποίοι σχετικά πρόσφατα επέβαλαν ένα απροκάλυπτο καθεστώς κερδοσκοπίας. Η διαδικασία απόκτησης δημοσιεύσεων είναι πλέον καθαρά εμπορική, αφού στα περισσότερα ηλεκτρονικά επιστημονικά περιοδικά πρέπει να πληρώσεις αδρά για να υπάρχει ανοικτή πρόσβαση (ακόμα και από εμένα) στο ίδιο σου το κείμενο. Στα περιοδικά του εκδοτικού οίκου Springer η ταρίφα πλησιάζει τα 2400 Ευρώ. Κάποια απ' τα «δευτεροκλασάτα» ηλεκτρονικά περιοδικά δηλώνουν έδρα τους την Ινδία ή το Πακιστάν. Έτσι ο χαρακτηρισμός Bon-rout-1' Orient, που κάποτε σήμαινε κάποιον με επαρκή προσόντα για να διοριστεί στην Ελλάδα και στη Μέση ή Άπω Ανατολή, σήμερα τείνει να πάρει τη σημασία «καλός σύμφωνος με τα κριτήρια που καθορίζονται από επιτήδειους που δηλώνουν ως έδρα τους την Ανατολή».

τα κάτω, έμοιαζαν σαν να αποτελούνται από «κάστες» που δεν επικοινωνούσαν επί ίσοις όροις μεταξύ τους: καθηγητές, υφηγητές, επιμελητές, βοηθοί, επιστημονικοί συνεργάτες. Μια πυραμίδα εξουσίας, όπου η ροή της πληροφορίας (εντολές, μαθήματα, διόρθωση γραπτών, διεκπεραίωση γραφειοκρατικών εργασιών) θύμιζε πολύ τη δομή των στρατιωτικών μονάδων.

Θα λέγαμε ότι κάποιες «κάστες» απομένουν και στο σύγχρονο ελληνικό πανεπιστήμιο παρά τον «εκδημοκρατισμό» του: είναι α) τα μέλη του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού με μόνιμη εργασία (ή οι επίκουροι καθηγητές που αναμένουν μονιμοποίηση). β) Οι πρώην καθηγητές-τριες Β' Βάθμιας Εκπαίδευσης με διδακτορικό που εντάχθηκαν στο Πανεπιστήμιο (οι Ε.Δ.Ι.Π., που τραβούν και το περισσότερο κουπί). γ) Οι συμβεβλημένοι με το Πανεπιστήμιο "πρεκάριοι", ερευνητές και διδάσκοντες. δ) οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και υποψήφιοι διδάκτορες. Οι σχέσεις εξουσίας αντανακλώνται συνήθως στο δικαίωμα του λόγου και το χρόνο ομιλίας μέσα σε κάθε (δια ζώσης ή διαδικτυακή) ομήγυρη. Και οι ομηγύρεις αυτές αποφασίζουν για το πρόγραμμα σπουδών, την κατανομή των θέσεων και της χρηματοδότησης, για την πνευματική ζωή και την πνευματική καρατόμηση.

3. Τα μαθηματικά ως δεσποτικό σημαίνουν⁵

Κατά το 19ο αιώνα, αν ήσουν μια γυναίκα μαθηματικός, όπως η Sophie Germain, θα έπρεπε να καλύψεις το μαθηματικό σου έργο κάτω από ένα ανδρικό προσωπείο. Ανάλογα και ένας ποιητής όπως ο Ανδρέας Κάλβος, ίσως έκρυψε την εξαιρετική μαθηματική απόδοσή του στα γαλλικά ενός βιβλίου του Ι. Καρανδονού κάτω από τα αρχικά Α. Κ., όπως υποστηρίζει ο ιστορικός των μαθηματικών Δ. Πατσόπουλος⁶.

Τα «καθαρά μαθηματικά» και οι «καθαροί μαθηματικοί» καταλήγουν σήμερα να αποτελούν ένα είδος νοσταλγικής γραφικότητας για μια βιομηχανία ευπώλητων βιβλίων. Μπορεί όμως κανείς να κατατάξει τους μαθηματικούς σε τρεις ομάδες, κατά σειρά αναγνωρισιμότητας: στους «μεγάλους μαθηματικούς» όλων των εποχών, στους πανεπιστημιακούς καθηγητές υψηλών βαθμίδων των μαθηματικών τμημάτων (συνήθως άντρες) και σ' όλους τους υπόλοιπους μαθηματικούς (ανάμεσά τους και οι καθηγητές της Β' Βάθμιας Εκπαίδευσης). Θα τολμήσω να πω ότι αρκετοί από τους

μαθηματικούς της ενδιάμεσης ομάδας έχουν για τον εαυτό τους και το σινάφι τους κάπως μεγαλύτερη ιδέα απ' όσο θα' πρεπε, και αυτό συμβαίνει, δυστυχώς, στα περισσότερα πανεπιστημιακά μαθηματικά τμήματα του κόσμου. Το αποτέλεσμα είναι να καταπιέζουν τους φοιτητές και τους χαμηλότερους στην ιεραρχία συναδέλφους τους (και ιδιαίτερα τις γυναίκες) ως δεσποτικοί υπερρόπτες, σ' έναν κωμικό βαθμό που δεν συναντάται συχνά στα υπόλοιπα πανεπιστημιακά τμήματα. Είναι αρκετά φαντασμένοι: «Πώς έλαβα το χάρισμα (τη δωρεά)».⁷

Μερικοί από αυτούς εκπαιδεύτηκαν από νωρίς ως «παιδιά θαύματα», με αποτέλεσμα να αδιαφορούν για όσα σπουδαία συμβαίνουν στον κόσμο ή/και να τα αγνοούν επιδεικτικά: «Η μαθηματική κοινωνικοποίησή μου άρχισε το πελώριο καλοκαίρι του 1968. Όταν οι μέλλοντες συνάδελφοί μου τραγουδούσαν συνθήματα στους δρόμους του Παρισιού, την ημέρα, και τύπωναν προκηρύξεις τη νύχτα (...), όταν οι πόλεις στην Αμερική καίγονταν από αντίδραση

για τη δολοφονία του Μάρτιν Λούθερ Κινγκ [...] ακόμα εγώ μπήκα στο θερινό πρόγραμμα μαθηματικών για γυμνασιόπαιδα, στο Temple University.»

Για αρκετούς από αυτούς η οικογενειακή καταπίεση, που λογικά θα τους οδηγούσε σε μια εφηβική εξέγερση, αντικαταστάθηκε από μια βολική πλατωνιστική βεβαιότητα γύρω από τα μαθηματικά: «Στη διάρκεια των θερινών μαθημάτων, η σιγουριά των θρησκευτικών, πατριωτικών και οικογενειακών αφηγήσεων, που συνόδευσαν τα πρώτα δεκατέσσερα χρόνια της ζωής μου, ταράχτηκε πλησιάζοντας μερικές φορές στη ρήξη πόσο βολικά ήρθε, τότε ακόμα, μια νέα υπερχρονική βεβαιότητα, που θα έπαιρνε τη θέση [αυτών των αφηγήσεων]!»

4. Μεταξύ μαθηματικού φορμαλισμού και μάνατζμεντ

4.1 Καθηγητής-Φροντιστής «downloader»

Ο πενήνταχρονος Γιάννης Απειρογιάννης⁸ αγαπάει πολύ τα μαθηματικά, αλλά για να επιβιώσει κάνει τον πανεπιστημιακό φροντιστή. Απογοητευμένος από τη φορμαλιστική διδασκαλία, που συνοδεύεται από μια υπεροπτική μέχρι κακεντρέχειας καθηγητική συμπεριφορά, που υπέστη μέχρι να πάρει το πτυχίο του σ' ένα από τα μαθηματικά τμήματα της χώρας μας, μπήκε πρόσφατα σ' ένα «ανοικτό και εξ αποστάσεως» μεταπτυχιακό πρόγραμμα «εφαρμογών των μαθηματικών», ελπίζοντας ότι έτσι θα βάλει κάποια πράγματα στο μυαλό του με τάξη και νόημα. Απογοητεύτηκε όμως και πάλι, και τη φορά αυτή ήταν διπλή η απογοήτευση και η αγανάκτηση. Στη θεωρία δεν είχε τίποτα καινούριο να μάθει, παρά ένα συμπίλημα των ήδη γνωστών του μαθηματικών γνώσεων και κυρίως αλγοριθμικών μεθόδων (όπως στη γραμμική άλγεβρα), που διδάσκονταν τώρα από on-line ξενόγλωσσα εγχειρίδια. Στην πράξη τού ζητούσαν να αντιγράψει τον τρόπο χρήσης των αλγορίθμων ενός ειδικού λογισμικού από κάποια προηγούμενη μεταπτυχιακή εργασία. «Γιατί τότε να πληρώνω αυτό το μεταπτυχιακό και να μην τα κάνω όλα μόνος μου;» είπε στον εαυτό του και διέκοψε τη φοίτηση. Ο Απειρογιάννης, βέβαια, έχει μάθει να ακολουθεί μια ιδεολογική πρακτική όπου όλα, αλγόριθμοι, λογισμικά και εγχειρίδια, ακόμα και προχωρημένα πανεπιστημιακά συγγράμματα πρέπει να είναι ελεύθερα προσβάσιμα σε όλους τους χρήστες του Διαδικτύου, χωρίς την αναγνώριση πνευματικών δικαιωμάτων, και αν κάποια τέτοια βιβλία ή λογισμικά δεν είναι προσβάσιμα, τα «κατεβάζουμε» μόνοι μας ημιπαράνομα...

4.2 «Μοντελοποίηση» και Problem Solving vs Γαλλική Διδακτική

Αναφέρθηκα πιο πάνω στην υπεροψία μιας μεγάλης μερίδας καθηγητών στα μαθηματικά τμήματα όλου του κόσμου (όχι μονάχα της χώρας μας). Θα ασχοληθώ τώρα με ένα παράδειγμα στον αντίποδα του φορμαλισμού και της υπεροπτικής μαθηματικής στάσης, τα μαθήματα του μάνατζμεντ και μιας «διδακτικής των θετικών επιστημών», όπου, δυστυχώς μερικές φορές, αγνοούνται και η καθαρά γνωστική διάσταση αλλά και η παιδαγωγική και διδακτική:

Η μοντελοποίηση συνιστά μια ουσιαστική διαδικασία μάθησης διότι εμπλέκει εκπαιδευτικούς και εκπαιδευόμενους σε διαδικασίες λήψης αποφάσεων, σε αντιδιαστολή με γεγονότα και απομνημονεύσεις (sic) καθορίζοντας προσωπικές στάσεις και γνώμες βασισμένες σε επιστημονικές γνώσεις, μέσω των μοντέλων και της διαδικασίας κατασκευής, ελέγχου και βελτίωσής τους, οι εκπαιδευόμενοι κατανοούν φαινόμενα οικονομικά, βιολογικά κ.α.⁹

Αν κανείς πίστευε πραγματικά αυτά που λέει το παραπάνω απόσπασμα, θα περίμενε οι εκπαιδευόμενοι να κατανοήσουν τη φτώχεια και την εξαθλίωση των ανθρώπων με βάση την τυπική περιγραφή ενός (μαθηματικού) οικονομικού μοντέλου. Αλλά και πάλι, σε ποια οικονομική θεωρία ή/και κοσμο-αντίληψη θα στηρίζεται αυτό το μοντέλο;

Λίγο παρακάτω, στο ίδιο κείμενο, φαίνεται σαν οι άνθρωποι που το έχουν γράψει να αγνοούν ότι καμμία ψηφιακή προσομοίωση δε γίνεται χωρίς τη βοήθεια ενός ήδη κατασκευασμένου μαθηματικού μοντέλου:

Η εκπαιδευτική προσομοίωση είναι ένα μοντέλο με το οποίο ο εκπαιδευόμενος αλληλεπιδρά στη διαδικασία της μάθησης.¹⁰

Μερικοί οραματίζονται την προσομοίωση ως την εκπαίδευση του μέλλοντος, καθώς σε «συνδέει» με την πραγματικότητα χωρίς να

είναι καθόλου πραγματική. Είναι σαν να ονειρεύεσαι, και ποιος φύγοπος δε θα ήθελε να εκπαιδευτεί κοιμώμενος; Μόνο που έτσι μπορεί να εκπαιδευονται τα κυνηγετικά σκυλιά και οι αστροναύτες, όχι όμως οι κυνηγοί, ούτε οι αστροφυσικοί. Στην πραγματικότητα η προσομοίωση αφορά γρήγορες δουλειές, που μπορεί να τις κάνει και μια μηχανή, αλλά κι αυτήν κάποιος πρέπει να τη βάλει σε λειτουργία, γιατί ασεικίηπο δεν υπάρχει.

Αν υπήρχε κάτι θετικό στην προσομοίωση και στις αναλογίες μεταξύ μορφών, μια σχολαστική γαλλική αντίληψη φρόντισε από τη δεκαετία του '80 να το εξοβελίσει. «Not γόμπλεμ σολβινγκ!» (Not Problem solving!) μου έλεγε εμφαστικά η Colette Laborde, όταν επισκεπτόταν την Ελλάδα προσκεκλημένη σε συνέδρια, εννοώντας τον Polya και το πασίγνωστο βιβλίο του How to solve it (Πώς να το λύσω). Η περιφημη γαλλική διδακτική των μαθηματικών ήθελε πάντα τις προβληματικές καταστάσεις στη σχολική τάξη να είναι τεχνικά αναπαραγωγίμες και τον δάσκαλο να έχει έναν προδιαγεγραμμένο ρόλο, ως «μηχανικός καταστάσεων» (κάτι που άθελά μας μάς θυμίζει τη σταλινική αντίληψη του λογοτέχνη ως «μηχανικού των ψυχών»). Στην πραγματικότητα κάποιος στη Γαλλία φαίνεται ότι ήθελε τον δάσκαλο να είναι μάνατζερ της σχολικής τάξης, ένας μάνατζερ που θα καθοδηγούσε ένα πρότζεκτ μάθησης. Απ' αυτή την κριτική εξαιρούνται τα IREM (Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα Έρευνας για τη Διδασκαλία των Μαθηματικών), όπου υπήρχε μια αρκετά πιο δημιουργική επικοινωνία μεταξύ πανεπιστημιακών ερευνητών και καθηγητών της Β' Βάθμιας Εκπαίδευσης.

4.3 Μάνατζμεντ αντί πολιτικής. Προς μια «δικτατορία των αλγορίθμων»;

Το μάνατζμεντ στην «επιστήμη της διδακτικής», όπως και στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση των δασκάλων της Α' Βάθμιας και Β' Βάθμιας εκπαίδευσης, μπορεί να παραλληλιστεί με το μάνατζμεντ στην πολιτική διακυβέρνηση. (Δεν είναι τυχαίο ότι στην Ελλάδα και οι δύο αυτές διαδικασίες εμφανίζονται συστηματικά από τα τέλη της δεκαετίας του '80 και μετά.) Η δεκαεπταετία 1990-2005 (που για την Ελλάδα περιλαμβάνει και την «επάρτην περίοδο Σημίτη») χαρακτηρίζεται από την απελευθέρωση των αγορών και την εφαρμογή ενός «επιστημονικού μάνατζμεντ» στην πολιτική. Το γεγονός, όμως, ότι από το 1991 επέστρεψαν στην Ευρώπη και στα Βαλκάνια οι εθνικισμοί, που έδωσαν στο NATO την ευκαιρία να βομβαρδίσει αναισχυντα το Βελιγράδι, καθώς και η παγκόσμια οικονομική κρίση που ακολούθησε από το 2008, δείχνουν, εκτός των άλλων, ότι το πολυθρύλητο μάνατζμεντ αποτυγχάνει οικτρά στη διαχείριση των ανθρώπινων καταστάσεων. Δεν μπορείς να προγραμματίζεις τις πολιτικές σου ενέργειες, την εκπαιδευτική σου πολιτική, ή τη διδασκαλία σου σαν να πρόκειται π.χ. για την αναζήτηση της πιο συμφέρουσας μετάβασης από τα εργοστάσια παραγωγής στις αγορές.

Ακόμα και το μάνατζμεντ στον τωρινό πόλεμο στην Ουκρανία δεν είναι το ίδιο μ' αυτό τον προηγούμενων πολέμων, είναι ψηφιακό και αφορά περισσότερο τις μηχανές παρά τους ανθρώπους: τα drones, που σκοτώνουν κατ' επιλογήν, είναι βασικά αλγόριθμοι που «μαθαίνουν» από δεδομένα. Γενικότερα, στον σημερινό καπιταλιστικό κόσμο («δυτικό» και «ανατολικό») έχουμε ένα μάνατζμεντ που θέτει σε δεύτερη μοίρα την Ανθρώπινη Νοημοσύνη, καθώς στηρίζεται κατά μεγαλύτερο ποσοστό στην Τεχνητή: μοιάζει να τείνουμε προς μια «δικτατορία των αλγορίθμων», και σ' αυτή την τάση δεν είναι καθόλου αμέτοχο το σημερινό πανεπιστήμιο.¹¹

5. Πανεπιστημιακός “Πρεκάριος”, λόγιος μαθηματικός και παραδοσιακός οικογενειάρχης

Ο κ. Φιλάρετος είναι διδάκτορας της διδακτικής των μαθηματικών και συν-συγγραφέας κάποιων ενδιαφερόντων άρθρων σε επιστημονικά περιοδικά του ίδιου αντικειμένου. Μακρινός απόγονος μιας σημαντικής Μικρασιατικής οικογένειας, ασχολείται και με τη λογοτεχνία, καθώς και με έκδοση ιστορικο-φιλολογικών μελετών για τα ζητήματα της Μικρασίας και του νησιού όπου ζει. Θα άξιζε, ως λόγιος, δάσκαλος και γνώστης των “ανώτερων” μαθηματικών, να έχει μόνιμη θέση σε πανεπιστήμιο, αλλά διδάσκει σ’ ένα επαρχιακό μαθηματικό τμήμα με σύμβαση, που κάθε χρόνο περιμένει με αγωνία να ανανεωθεί. Η συμβασιακή αμοιβή του είναι το κύριο έσοδο για να ζει με την ανήμπορη για λόγους υγείας να εργαστεί σύζυγό του και με τα δύο τους παιδιά. Ο κ. Φιλάρετος είναι αρκετά αντιπροσωπευτική περίπτωση του Πανεπιστημιακού Πρεκαριάτου¹² (δηλ. της επισφαλούς εργασίας στο πανεπιστήμιο), αλλά ταυτόχρονα ανταποκρίνεται απόλυτα και στο πρότυπο του παραδοσιακού Έλληνα οικογενειάρχη, παρ’ όλη τη σχετικά νέα ακόμα ηλικία του. Τούτη η μελέτη περίπτωσης μας πληροφορεί ταυτόχρονα και για την κατάσταση των “πρεκάρων” πανεπιστημιακών δασκάλων, άλλα και για τις επιλογές της παραδοσιακής ελληνικής οικογένειας σχετικά με τις σπουδές των

παιδιών της. Ως “πρεκάριος” πανεπιστημιακός δάσκαλος και ερευνητής ο κ. Φιλάρετος ζει με ένα διαρκές άγχος, καθώς η επισφαλής συνθήκη εργασίας του δεν του επιτρέπει να είναι σίγουρος για τίποτα, κάτι που είναι πολύ κακό για τη διδασκαλία και την έρευνα, που απαιτούν ηρεμία. Παρ’ όλα αυτά αγαπάει τους φοιτητές του, με τους οποίους συνεργάζεται και σε ερευνητικά θέματα καθώς, στο μικρό τμήμα όπου βρίσκεται, δεν έχει με ποιους να συνεργαστεί στο ιδιαίτερα απαιτητικό του επιστημονικό αντικείμενο. Ως οικογενειάρχης, η περίπτωση του μας δείχνει καθαρά τις επιλογές μιας παραδοσιακής ελληνικής οικογένειας –και ιδιαίτερα μιας μικροαστικής παραδοσιακής οικογένειας της επαρχίας: οι επιλογές για το γιο του είναι, σπουδές στον ίδιο κλάδο με το επάγγελμα του πατέρα και, στην παρούσα μακρά περίοδο οικονομικής κρίσης, ένα πανεπιστήμιο κοντά στον τόπο διαμονής της οικογένειας, ώστε να είναι εύκολη η μετάβαση των γονιών για βοήθεια. Έτσι, χάρη στον προστατευτισμό, ή καλύτερα την ασφυκτική σχεδόν σχέση προστασίας που η ελληνική παραδοσιακή οικογένεια προσφέρει στα παιδιά της, η αυτονόμηση των φοιτητών/-τριών από τους γονείς, όπως και τα τυχόν υψηλά διδάκτρα, μοιάζουν να είναι μάλλον απίθανα.

6. Επάγγελμα: γκουρού με μεταπτυχιακούς τίτλους

6.1 «Να τελειώνουμε!»

Πριν από μερικά χρόνια, ήρθε και με βρήκε ως υπεύθυνο επίκουρο καθηγητή η μεταπτυχιακή φοιτήτρια δεσποινίς Άρπα-Κόλλα. Ήταν μια «πρωτοπόρος» γιατί, σε αντίθεση με την υπόλοιπη ομάδα των λιγοστών φοιτητών που ακολουθούσαν το μεταπτυχιακό μας πρόγραμμα διδακτικής των μαθηματικών, η δεσποινίς Άρπα-Κόλλα μου ζήτησε να κάνει σε λίγο χρόνο μια διπλωματική εργασία με θέμα την Ειδική Αγωγή στα Μαθηματικά. Της εξήγησα ότι ένα τέτοιο θέμα απαιτούσε διεπιστημονική συνεργασία τουλάχιστον τεσσάρων κλάδων (Ψυχολογία, Διδακτική των Μαθηματικών, Γενική Παιδαγωγική και Ειδική Αγωγή) και θα χρειαζόταν παρατεταμένο χρόνο. Ήταν ανένδοτη, με πολύ άγχος και έτοιμη να βάλει τα κλάματα, επιμένοντας «να τελειώνουμε γρήγορα». Βιαζόταν για οικογενειακούς λόγους, και με προοπτική να εργαστεί άμεσα στον τομέα της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, ύστερα και από ένα ταχύρρυθμο σεμινάριο που θα έκανε εξ αποστάσεως, για το οποίο δεν ήθελε να μου πει περισσότερα. Της είπα πρώτα να γράψει μια δική της περίληψη της σχετικής βιβλιογραφίας, και μου έφερε ένα συνονθύλευμα από Cory-Paste άρθρα και αποσπάσματα βιβλίων, που μου φαινόταν και τα ίδια πρόχειρα και αδόκιμα γραμμένα. Προσπάθησα μαζί της να βάλουμε κάποια τάξη σ’ αυτό το χάος και ξαφνικά την έχασα: η δεσποινίς Άρπα-Κόλλα πήγε αλλού για μάστερ και διπλωματική. Η πιο πάνω μεταπτυχιακή φοιτήτρια είχε προφανώς λειτουργήσει με γνώμονα το ατομικό της συμφέρον, αλλά οι κινήσεις της προμήνυσαν μια γενική τάση «ταχύρρυθμης εξιδίκευσης», με σκοπό τον διορισμό στη Β’ Βάθμια Εκπαίδευση, κάτω από την ταυτότητα του μαθηματικού/φυσικού κλπ «Καθηγητή Ειδικής Αγωγής». Αυτή είναι μια ασαφής και μάλλον εκ του προχείρου κατασκευασμένη επαγγελματική ταυτότητα, καθώς οι εν λόγω καθηγητές συνδυάζουν ένα ειδικό γνωστικό πεδίο (μαθηματικά/φυσική κτλ.) με ένα δημοφιλές μεταπτυχιακό δίπλωμα στην Ειδική Αγωγή, χωρίς μια εμφανή διεπιστημονική διασύνδεση ανάμεσα στα αντίστοιχα πεδία και με κύριο μοχλό ή «μέθοδο» μάθησης τον μπιχεβιορισμό.

Όλα αυτά, βέβαια, δεν είναι συνέπεια μόνο μιας «πανεπιστημιακής» προχειρότητας, αλλά και του γεγονότος ότι, για λόγους οικονομίας, το κράτος διορίζει μονάχα έναν/μία εκπαιδευτικό εκεί που

θα έπρεπε να λειτουργεί ολόκληρη διεπιστημονική ομάδα. Για να καταφέρει (ή μάλλον για να καταφέρει να φανεί ότι κάνει κάτι) αυτός ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να προσποιηθεί ότι είναι ένας παντογνώστης «γκουρού». Στην πραγματικότητα δεν θα ξέρει σχεδόν τίποτα, γιατί η Ειδική Αγωγή διδάσκεται με βιωματικά παραδείγματα, και όχι μέσα από διαδικτυακές φόρμες και γενικότητες, όπως η παρουσίαση θεωρίας και ασκήσεων μέσα από το «power point».

6.2 Ένα ακόμα μεταπτυχιακό με πολύ μεγάλη ζήτηση

Ένα μεγάλο, διεπιστημονικό πρόγραμμα της λεγόμενης «δημιουργικής γραφής» παίρνει κάθε φορά πάνω από 100 μεταπτυχιακούς φοιτητές, σαν να πρόκειται για προπτυχιακούς εισακτέους σε μεγάλο επαρχιακό πανεπιστήμιο. Σ’ αυτό το πρόγραμμα διδάσκουν και θεωρητικοί λογοτεχνίας, αλλά και απλοί λογοτέχνες που διδάσκουν την ... εμπειρία τους. Φυσικά, αυτό το πρόγραμμα λειτουργεί με διδάκτρα, αλλά η μεγάλη ζήτησή του δεν οφείλεται σε λόγους αναζήτησης εργασίας, όπως στην περίπτωση της ειδικής αγωγής. Οι λόγοι της ζήτησης εδώ είναι πολύ πιο κοντά στην ανθρώπινη ματαιοδοξία και τα πάθη της ψυχής. Είναι πασιγνωστό ότι εδώ και πολλά χρόνια οι Νεοέλληνες φιλοδοξούν σε μεγάλα, υπέρμετρα θα λέγα, ποσοστά να γίνουν συγγραφείς και ποιητές. Πάρα πολλοί έχουν εκδώσει και ποιητικές συλλογές ή πεζά αφηγήματα, αλλά φυσικά πολύ λίγοι απ’ αυτούς έχουν πραγματικό ταλέντο. Η φιλοδοξία αυτή (ή στην πραγματικότητα η ματαιοδοξία και η πλάνη) έχει γίνει τα τελευταία χρόνια αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης από διαφόρων ειδών επιτήδειους¹³.

Παράδειγμα: Η κ. Ισμήνη έχει εκδώσει αρκετές ποιητικές συλλογές. Θέλει όμως πολύ να γράψει και σε πρόζα, και δεν μπορεί: όλα της βγαίνουν ποίηση. Καταφεύγει, λοιπόν, σ’ ένα «γκουρού» του είδους, ένα « διδάκτορα δημιουργικής γραφής». Αυτός τη βάζει να περιγράψει γραπτά τα αντικείμενα του σπιτιού της και του περιβάλλοντα χώρο. Δεν της αναφέρει τίποτα για το γαλλικό «Nouveau Roman» («Νέο Μυθιστόρημα») της δεκαετίας του ‘50 και τις ανάλογες περιγραφές του Αλαίν Ρομπ-Γκριγιέ, της Ναταλί Σαρρώτ και του Ζωρζ Περέκ. Αν υποθέσουμε με καλή πίστη ότι αυτός ο γκουρού ήξερε την ιστορία της «μεθόδου» του, δε θα έπρεπε να τη μεταδώσει και στην κ. Ισμήνη; (Αλλά βέβαια τότε δεν θα ήταν, πλέον, «γκουρού»!)

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΑΕΙ Άρθρο 28 εναντίον άρθρου 16...

Παραπομπές:

1. Guy 2. Standing, Το Πρεκαριάτο, η νέα επικίνδυνη τάξη, εκδόσεις Τόπος 2022.
3. Για το θέμα αυτό (και άλλα σχετικά) επιχειρηματολογεί πειστικά ο καθηγητής Γιώργος Σταμάτης ήδη από το 2008 με το βιβλίο του *Ο Νεοφιλελεύθερος Εναγκαλισμός του Πανεπιστημίου*, στις εκδόσεις ΚΨΜ.
4. Βλ. πιο κάτω, στο εδάφιο 6 τούτου του άρθρου.
5. Μπιούγκ Τσουλ Χαν, *Η Κοινωνία της Κόπωσης*, εκδ. Όπερα 2015.
6. G. Deleuze - F. Guattari, *Καπιταλισμός & Σχιζοφρένεια*, τόμος 2: Χίλια πλατώματα, εκδόσεις Πλέθρον, 2017.
7. Δ. Πατσόπουλος, «Νέα στοιχεία για την ιστορική αποκατάσταση της Καλβικής μετάφρασης του 1827», *Νέα Εστία*, τευχ. 1894, Μάρτιος 2023.
8. Τα εδώ αποσπάσματα είναι από το σχεδόν αυτοβιογραφικό βιβλίο του Michael Harris *Mathematics without Apologies*, Princeton University Press (2015), σε δική μου απόδοση και έμφαση, γιατί η κατά λέξη ελληνική μετάφραση του βιβλίου από τις εκδόσεις Ροπή (2018) δεν αποδίδει το προτιθέμενο νόημα.
9. Τα ψευδώνυμα των προσώπων που παρατηρούσα κοινωνιολογικά γι' αυτό το άρθρο έχουν επινοηθεί από μένα χωρίς να τους ρωτήσω, και να τους ζητάω συγγνώμη γι' αυτό.
10. Απόσπασμα από κείμενο που δημοσιεύτηκε στα πρακτικά ενός από τα ετήσια Πανελλήνια Συνέδρια Μαθ. Παιδείας της Ελληνικής Μαθηματικής Εταιρείας.
11. Ο.π. στο ίδιο κείμενο (η έμφαση δική μου).
12. Βλ. Δ Καλογήρου-Λουμίτης και Τ. Πατρώνης, *αντιτετράδια*, τεύχος 135.
13. Στο ίδιο.
14. Η λέξη «επιτήδειος», που χρησιμοποιώ σε τούτο το άρθρο, ας μη θεωρηθεί προσβλητική. Άλλωστε στην επίσημη μονοθεσία «επιτήδευμα» θεωρείται κάθε (μικρή, μεσαία ή μεγάλη) εμπορική επιχείρηση.

***Πρώην Επίκουρος Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Πάτρας**

ΠΡΟΑΓΓΕΛΙΑ

Η Επιτροπή Εκπαιδευτικών για την Επανάδρυση
του Κέντρου Πολιτισμού

“Ο ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ”

και του “Εκπαιδευτικού Ομίλου”

με χαρά σας κάνει γνωστό, ότι

την Κυριακή 5 Νοεμβρίου - ώρα 5 το απόγευμα

θα παρουσιαστεί,

σε ανοιχτή εκδήλωση στο Παπαστράτειο Μέγαρο Αγρινίου
το βιβλίο

ΔΥΣΒΑΤΗ ΠΟΡΕΙΑ Διαρκείας

Αναφέρεται στη Βιογραφία

του Δασκάλου και Κοινωνικού Αγωνιστή **Σωκράτη Μιχ. Ζαραβίνα**.

Τη συνέταξε, τη φρόντισε και την περπάτησε

η συμπολίτισσά μας κ. **Πέγκυ Χ. Κονδυλοπούλου** σύμβουλος εκδόσεων.

Το αναλυτικό πρόγραμμα της εκδήλωσης θα ανακοινωθεί έγκαιρα.

81
χρόνια

**απέναντι:
στην ευτέλεια
τη ματαιοδοξία
και την παρακμή**

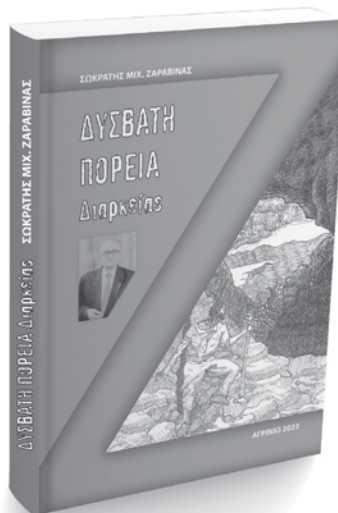
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
για την επανίδρυση του Κέντρου Πολιτισμού
“Ο ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ”
και του Εκπαιδευτικού Ομίλου

ΔΥΣΒΑΤΗ ΠΟΡΕΙΑ Διαρκείας

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΜΙΧ. ΖΑΡΑΒΙΝΑΣ

Ένας σεμνός Αγωνιστής Πλήρους Απασχόλησης και παντός καιρού.

Κυριακή 5 Νοεμβρίου ώρα 5μ.μ.
στο Παπαστράτειο Μέγαρο.

Μια αλλιώςτική Βιογραφία
με Αφηγήσεις, Συνεντεύξεις, Μαρτυρίες και Καταγραφές
με τη μορφή μικρών Διηγημάτων - Χρονογραφημάτων Διαλόγου.
Συνοδεύονται από φωτογραφίες, ντοκουμέντα και τραγούδια.

Για την αστυνομική εισβολή στον «Ευαγγελισμό» στο Ηράκλειο Κρήτης

◆ Κάτω η πολιτική της καταστολής και της τρομοκρατίας

Η κυβέρνηση της ΝΔ έχει εξαπολύσει ένα όργιο συλλήψεων και έχει επιβάλει ένα επικίνδυνο κλίμα καταστολής από το Σάββατο (30/9) στην πόλη του Ηρακλείου, μετά την έφοδο της αστυνομίας στο κτίριο του «Ευαγγελισμού», το οποίο ανήκει στην Ιατρική σχολή του Πανεπιστημίου και λειτουργεί για πολλά χρόνια ως χώρος αυτοδιαχείρισης. Κατά την επιχείρηση εκκένωσης του κτιρίου, αντιμετωπίστηκαν με βιαιότητα και βασανίστηκαν όσοι βρίσκονταν στο κτίριο. Ανάμεσα στους συλληφθέντες ήταν και συνάδελφός μας, αυτόπτης μάρτυρας της πτώσης του νεαρού μεταπτυχιακού στο ΠΚ από ύψος 12 μέτρων, μετά από βίαιη εξώθησή του. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής, που είχε σπασμένα πόδια και ρωγμώδη κατάγματα στην σπονδυλική στήλη, μεταφέρθηκε στο Βενιζέλειο, όπου συγκαλύφθηκε το περιστατικό και η σοβαρότητά του, πήρε παράνομα εξιτήριο και μεταφέρθηκε πίσω στην αστυνομική διεύθυνση. Μόνο μετά από πολύ έντονες διαμαρτυρίες, δεκατρείς ώρες αργότερα, εισήχθη στο ΠΑΓΝΗ, όπου έγινε γνωστό το εύρος των τραυματισμών του. Οι δέκα συλληφθέντες θα βρεθούν αντιμέτωποι με πλήρες κατηγορητήριο, ενώ ανάμεσα στους συλληφθέντες είναι και ένας ακόμη υποψήφιος διδάκτορας. Το κλίμα της καταστολής συνεχίστηκε και επιτάχθηκε αμέσως μετά, με το χτύπημα της συγκέντρωσης αλληλεγγύης από τις αστυνομικές δυνάμεις που κατέφυγαν στη χρήση χημικών και των ΜΑΤ στο κέντρο του Ηρακλείου(!), προκειμένου να κάνουν σαφές το δόγμα «Νόμος και Τάξη».

Τη Δευτέρα 02/10 αστυνομικές δυνάμεις περικύκλωσαν αναίτια τα γραφεία του αθλητικού σωματείου «Τηγανίτης», όπου παγίδευσαν 70 περίπου άτομα, απειλώντας με ρίψη δακρυγόνων και πραγματοποίησαν τρεις προσαγωγές για εξακρίβωση στοιχείων, δείγματα της ακραίας καταστολής και του αυταρχισμού της αστυνομίας και του κράτους. Την ίδια μέρα προσήχθη και ο συνάδελφός μας και μέλος του ΣΕΕΗ από την ασφάλεια, ενώ περπατούσε.

Για την όλη αρνητική εξέλιξη φέρει βαρύτερες ευθύνες η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου, που όχι μόνο δεν προσοπίστηκε θεμελιώδεις πολιτικές και λαϊκές ελευθερίες, αλλά επιπλέον υπέβαλε αίτημα στην αστυνομία για τη βίαιη εκκένωση του κτιρίου! Το αίτημα αυτό προσβάλλει συνολικά την πανεπιστημιακή κοινότητα και τις συλλογικές ελευθερίες που αυτή οφείλει να προσοπίζεται, ενώ ταυτόχρονα εναρμονίζεται πλήρως με την αντιδραστική πολιτική της κυβέρνησης, που είναι πολιτική εκφασισμού του κράτους και κατάργησης θεμελιωδών πολιτικών ελευθεριών και συλλογικών κατακτήσεων.

Καταδικάζουμε την πολιτική της αστυνομοκρατίας, της κρατικής βίας και καταστολής των θεμελιωδών συλλογικών, δημοκρατικών ελευθεριών. Καταδικάζουμε το βασανισμό και τη βίαιη μεταχείριση που δέχτηκαν όσοι βρίσκονταν στο κτίριο του «Ευαγγελισμού» στις 30/09, καταδικάζουμε τις βίαιες συλλήψεις των δέκα στο κτίριο του «Ευαγγελισμού» στις 30/09 και την προσαγωγή τους στην αστυνομική διεύθυνση Ηρακλείου, καταδικάζουμε τη βάρβαρη εξώθηση του μεταπτυχιακού φοιτητή από την ταράτσα του κτιρίου του «Ευαγγελισμού» στις 30/09 και τη συγκαλύψη της σοβαρότητας του τραυματισμού του, καταδικάζουμε την καταστολή

• ΝΑ ΑΠΑΛΛΑΓΟΥΝ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΟΙ ΣΥΛΛΗΦΘΕΝΤΕΣ ΚΑΙ ΝΑ ΑΦΕΘΟΥΝ ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ, ΝΑ ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΘΕΙ Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ • ΚΑΜΙΑ ΠΟΙΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
• ΚΑΤΩ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗΣ 4/10/2023

της αστυνομίας έξω από τα γραφεία του αθλητικού σωματείου «Τηγανίτης» και την απαράδεκτη προσαγωγή του συνάδελφού μας στις 02/09, ενώ ήταν στο δρόμο, για εξακρίβωση στοιχείων, ενώ δήλωσαν ότι τον γνωρίζουν, δείγμα της εδραίωσης της επιβολής του δόγματος «αποφασίζομεν και διατάσσομεν» και της κατάλυσης θεμελιωδών δημοκρατικών δικαιωμάτων.

Τονίζουμε ότι στόχος των ερευνητών-ερευνητριών κάθε βαθμίδας πρέπει να είναι η προσπάθεια των συλλογικών δημοκρατικών κατακτήσεων των εργαζομένων, του φοιτητικού και συνολικότερα λαϊκού κινήματος και η καταδίκη της πολιτικής της αστυνομικής βίας και τρομοκρατίας του λαού.

(...) είναι προφανές ότι το κλίμα της καταστολής αυτές τις μέρες στο Ηράκλειο συνδέεται άρρηκτα με ένα εσωτερικό νήμα με το αντίστοιχο κλίμα καταστολής και συλλήψεων το Νοέμβριο του 2021 κατά την απαγόρευση της συγκέντρωσης του Πολυτεχνείου, με την πανεπιστημιακή αστυνομία και την επίθεση στις βασικές κατακτήσεις του φοιτητικού κινήματος, με τις διώξεις συνδικαλιστών και την ποινικοποίηση των αγώνων, ενώ αντανάκλαται και στη βία που ασκεί ο υποστηριζόμενος από τη ΝΔ δήμαρχος Βόλου.

Η Πρυτανεία του Πανεπιστημίου Κρήτης και το κράτος έχουν τεράστια ευθύνη για τις τεράστιες ελλείψεις σε επίπεδο κρατικής χρηματοδότησης προς τα πανεπιστήμια, για την έλλειψη σίτισης και στέγασης των φοιτητών, δεν υπάρχουν εστίες στο Ηράκλειο, για τις συνθήκες εργασιακής γαλέρας στα πανεπιστήμια και στα ερευνητικά ιδρύματα και για τους υποτρόφους του ΙΚΥ, που τους αφήνουν έκθετους απέναντι στο κράτος με χρέη χιλιάδων ευρώ. Στοχεύουν στην επιβολή ιδιωτικο-οικονομικών κριτηρίων στη λειτουργία των πανεπιστημίων και των ερευνητικών ιδρυμάτων και στην εξυπηρέτηση των συμφερόντων και του κέρδους του κεφαλαίου στα πανεπιστήμια.

Αντίθετα, οι φοιτητικοί σύλλογοι, το φοιτητικό και εργατολαϊκό κίνημα, τα σωματεία των εκπαιδευτικών καθώς και τα σωματεία των διδασκόντων και ερευνητών στα πανεπιστήμια και στα ερευνητικά ιδρύματα, όπως και ο ΣΕΕΗ, έχουν αγωνιστεί χρόνια για τη δημόσια και δωρεάν παιδεία, για τη δωρεάν σίτιση και στέγαση των φοιτητών, για την κάλυψη των αναγκών σε υποδομές, σε εργαστηριακό εξοπλισμό, για την κάλυψη των διδακτικών και ερευνητικών αναγκών των ιδρυμάτων, για τη χρηματοδότηση και στήριξη των φοιτητών και των ερευνητών σε κάθε βαθμίδα της έρευνας. Ο ΣΕΕΗ έχει παλέψει όλη αυτή την περίοδο για την άρση του απαράδεκτου όρου περί επιστροφής των δεδουλευμένων των υποτρόφων του ΙΚΥ και θα συνεχίσει να παλεύει για μη επιστροφή των δεδουλευμένων τους.

Η εν λόγω βίαιη εκκένωση του αυτοδιαχειριζόμενου χώρου του «Ευαγγελισμού» σαφώς και δεν είναι ασύνδετη με την επιδίωξη της εμπορικής αξιοποίησης αυτού του χώρου, αλλά και με τη συνολικότερη στόχευση της σύνδεσης του Πανεπιστημίου με το επιχειρηματικό κέρδος. Εντάσσεται στο συνολικότερα πλαίσιο της τρομοκρατίας, του εκφοβισμού και της καταστολής του «εχθρού λαού», που χειμάζεται όχι λόγω των καιρικών φαινομένων, αλλά λόγω της επιβολής μιας στυγνά αντιλαϊκής πολιτικής φτώχειας, ανεργίας, ακρίβειας. Μιας πολιτικής μορφωτικής περιθωριοποίησης των λαϊκών στρωμάτων, εργασιακής σκλαβιάς και ανελευθερίας, όπως επιβεβαιώνουν όχι μόνο οι νόμοι Γεωργιάδη-Χατζηδάκη, αλλά συνολικά τα μέτρα της κυβέρνησης της ΝΔ, αλλά και των προκατόχων της, που είναι απόλυτα εναρμονισμένα με τις επιταγές της ντόπιας ολιγαρχίας, αλλά και των ιμπεριαλιστικών μηχανισμών (ΕΕ-ΗΠΑ-ΝΑΤΟ).(...)

Δεκαετίες περικοπών οδηγούν τα σχολικά κτίρια της «Μεγάλης» Βρετανίας στην κατάρρευση

γράφει ο Remco v.d. Meer

Στις αρχές Σεπτεμβρίου, το Υπουργείο Παιδείας του Ηνωμένου Βασιλείου διέταξε το κλείσιμο πάνω από εκατό δημόσιων σχολικών κτιρίων λόγω ανησυχιών για την ασφάλειά τους. Τα κτίρια είχαν κατασκευαστεί με τη χρήση RAAC, ενός τύπου σκυροδέματος που χρησιμοποιήθηκε από τη δεκαετία του 1950 έως τη δεκαετία του 1980 σε πολλά δημόσια κτίρια, το οποίο τώρα έχει αρχίσει να καταρρέει. Τα συνδικάτα, μεταξύ των οποίων το Εθνικό Συνδικάτο Εκπαίδευσης (NEU) και προοδευτικές ομάδες σχολίασαν ότι για τα προβλήματα των υποδομών ευθύνονται οι περικοπές στον προϋπολογισμό που εφάρμοσε το κυβερνών Συντηρητικό Κόμμα. Ήδη από το 2010, το Συντηρητικό Κόμμα περιέκοψε τον προϋπολογισμό που προοριζόταν για την ανακαίνιση πολλών σχολικών κτιρίων στο Ηνωμένο Βασίλειο. Ο σημερινός πρωθυπουργός, Ρίσι Σουνάκ, είχε επικριθεί μόλις πριν από λίγα χρόνια, όταν, ενώ ήταν υπουργός Οικονομικών, αρνήθηκε να δώσει επαρκή χρηματοδότηση στο Υπουργείο Παιδείας για την ανακατασκευή 300-400 σχολείων που περιείχαν το επικίνδυνο σκυροδέμα. Αυτόν τον Σεπτέμβριο, τα αγγλικά μέσα ενημέρωσης ανέφεραν επίσης ότι εκείνη την περίοδο (το 2020) είχε μπλοκάρει την ανακαίνιση των νοσοκομείων που είχαν κατασκευαστεί με το ίδιο υλικό.

Σε συνδικαλιστικό συνέδριο στις 12 Σεπτεμβρίου, ο γενικός γραμματέας του Εθνικού Συνδικάτου Εκπαίδευσης δήλωσε ότι "700.000 παιδιά καθημερινά διδάσκονται σε σχολεία που χρειάζονται απεικονισμένα επισκευές, ενώ το 90% των σχολείων εξακολουθούν να περιέχουν αμιάντο, δημιουργώντας ένα επίπεδο κινδύνου που υπερβαίνει κατά πολύ αυτό στο οποίο είναι αποδεκτό να εκθέτουμε τα παιδιά μας".

Το συνδικαλιστικό συνέδριο, στο οποίο συμμετέχει το NEU, είναι σε μεγάλο βαθμό ευθυγραμμισμένο με το σοσιαλδημοκρατικό Εργατικό Κόμμα του Ηνωμένου Βασιλείου, γι' αυτό και επιτίθεται υποκριτικά κυρίως στις περικοπές του προϋπολογισμού που έχουν γίνει από το Συντηρητικό Κόμμα. Αλλά για τους εκπαιδευτικούς και τον λαό που ενδιαφέρονται για την εκπαίδευση στο Ηνωμένο Βασίλειο, είναι προφανές ότι οι δεκαετίες λιτότητας -τόσο από την ανοικτή δεξιά πτέρυγα όσο και από τη λεγόμενη "αριστερά" του Εργατικού Κόμματος, είχαν καταστροφικές επιπτώσεις στο βρετανικό δημόσιο σχολικό σύστημα.

Ενώ οι πλουσίοι στέλνουν τα παιδιά τους σε ακριβά ιδιωτικά σχολεία της ελίτ, οι βρετανικές εργατικές τάξεις αντιμετωπίζουν το κλείσιμο σχολείων, τις ελλείψεις εκπαιδευτικών και τώρα ακόμη και τον κίνδυνο κατάρρευσης των οροφών. Δεν είναι λοιπόν περιεργο που οι εκπαιδευτικοί του Ηνωμένου Βασιλείου έχουν πραγματοποιήσει αρκετές απεργίες το 2022 και το 2023, ενώ περισσότερες αγωνιστικές δράσεις ανακοινώθηκαν στις 18 Σεπτεμβρίου του τρέχοντος έτους. Ανάμεσα στα αιτήματα των συνδικάτων των εκπαιδευτικών είναι τόσο η ενίσχυση της κρατικής μέριμνας για τις σχολικές υποδομές, όσο και η αύξηση των μισθών και η μείωση του φόρτου εργασίας.

Η Αμερικανική Ένωση Καθηγητών (AAUP) συνοψίζει τα δεδομένα του Εθνικού Κέντρου Εκπαιδευτικών Στατιστικών (NCES) σχετικά με τον τύπο των διορισμών καθηγητών και ακαδημαϊκού προσωπικού στην τριτοβάθμια εκπαίδευση των ΗΠΑ από το φθινόπωρο του 1987 έως το φθινόπωρο του 2021.

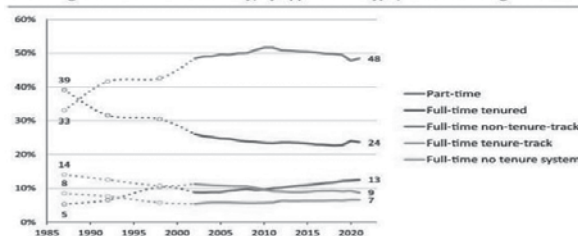
Επικράτηση της έκτακτης και μη μόνιμης απασχόλησης στα Πανεπιστήμια

ΗΠΑ

Η AAUP αναγνωρίζει τρεις τύπους διορισμών καθηγητών πλήρους απασχόλησης: (α) μόνιμη (με συνεχόμενη μονιμότητα), (β) σε τροχιά μονιμότητας (με δοκιμαστική περίοδο), συνήθως επίκουροι καθηγητές και (γ) μη μόνιμο συμβασιούχοι τύπου 407, που θα έπρεπε να περιορίζονται σε επισκέπτες ή προσωρινές αντικαταστάσεις λόγω αδειών κλπ. Ωστόσο, τα κολλέγια και τα πανεπιστήμια των ΗΠΑ βασίζονται όλο και περισσότερο σε μέλη ΔΕΠ που έχουν έκτακτους διορισμούς που δεν είναι επιλέξιμοι για μονιμότητα, συμπεριλαμβανομένων διορισμών με δυνατότητα ανανέωσης συμβάσεων (συνήθως πλήρους απασχόλησης εκτός μονιμότητας) και πρόσθετων (συνήθως μερικής απασχόλησης ορισμένου χρόνου). **Ευρήματα:** 1. Το ακαδημαϊκό εργατικό δυναμικό των Η.Π.Α. έχει μετατοπιστεί από σχολές πλήρους απασχόλησης ή διδακτικού προσωπικού με τροχιά μονιμότητας σε έκτακτη απασχόληση, συμπεριλαμβανομένων μελών ΔΕΠ πλήρους απασχόλησης χωρίς μονιμότητα, πλήρους απασχόλησης χωρίς σύστημα μονιμότητας και μελών ΔΕΠ μερικής απασχόλησης. 2. Πάνω από τα 2/3 (68% = 48%+11%+7%) των μελών ΔΕΠ στα κο-

λλέγια και τα πανεπιστήμια των Η.Π.Α. είχαν έκτακτο ακαδημαϊκό προσωπικό το φθινόπωρο του 2021, σε σύγκριση με περίπου 47% το φθινόπωρο του 1987. 3. Σχεδόν οι μισοί (48%) των μελών ΔΕΠ σε κολλέγια και πανεπιστήμια των ΗΠΑ εργάζονταν με μερική απασχόληση το φθινόπωρο του 2021, σε σύγκριση με περίπου 33% το 1987. 4. Περίπου το 24% των μελών ΔΕΠ στα κολλέγια και τα πανεπιστήμια των ΗΠΑ είχαν μόνιμο διορισμό πλήρους απασχόλησης το φθινόπωρο του 2021, σε σύγκριση με περίπου 39% το φθινόπωρο του 1987. 5. Η διαχρονική τάση: Η αντιστροφή στην αναλογία μόνιμων καθηγητών και μερικής απασχόλησης ακαδημαϊκού προσωπικού άλλαξε μέσα σε 13 χρόνια 1987-2000, τα χρόνια του ανεξέλεγκτου νεοφιλελευθερισμού (προεδρίες Ρέγκαν-πατήρ Μπους-Κλίντον). Εκτοτε παραμένει περίπου σταθερή, αν και διαφαίνεται μια άνοδος στα tenure-track faculty (συνήθως επίκουροι καθηγητές σε τροχιά μονιμότητας) σε σχέση με τους tenured professors (συνήθως καθηγητές και αναπλ. καθηγητές).

The US academic workforce has shifted from mostly full-time tenured or tenure-track faculty to mostly contingent faculty. Percentage of total number of faculty, by appointment type, fall 1987 through fall 2021

Note: Figures represent nonmedical instructional staff (instruction/research/public service or primarily instruction), with or without formal faculty status, in degree-granting nonprofit institutions participating in Title IV federal financial aid programs in the United States (fifty states and the District of Columbia). Percentages may not sum to 100 percent because of rounding.

Για το ζήτημα των φοιτητικών χρεών

ΗΠΑ

Φαίνεται ότι οι Δημοκρατικοί θα επιχειρήσουν να χρησιμοποιήσουν πάλι προεκλογικά το ζήτημα των φοιτητικών χρεών. Το τελευταίο πλάνο του Μπάιντεν σχετικά με το ζήτημα απορρίφθηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο στα τέλη του Ιούνη, με έξι ψήφους κατά και τρεις υπέρ. Πολλοί τον κατηγορούν ότι αυτό ήθελε και ο ίδιος, ενεργώντας με τέτοιο τρόπο ώστε να υπάρξει αυτή η εξέλιξη. Από και πέρα, το κατώτατο ωρομίσθιο των 15 δολαρίων, οι επιταγές των 2000 δολαρίων για την επανένταξη της οικονομίας μετά την πανδημία, η επιλογή για κάλυψη Υγείας μέσω του δημοσίου, έχουν πάει όλα περίπατο.

Σύμφωνα με άρθρο στο The Hill στις 8 Ιουλίου: «Οι Δημοκρατικοί ελπίζουν να ελέγξουν την οργή για την απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου σχετικά με τα φοιτητικά χρέη, ώστε να κινητοποιήσουν τους νεότερους ψηφοφόρους το 2024, μια δημογραφική κατηγορία που βοήθησε το κόμμα στην επίτευξη κρίσιμων επιτυχιών στις ενδιάμεσες» [...] «Η απόφαση του Δικαστηρίου την περασμένη εβδομάδα απέτρεψε το σχέδιο του προέδρου Μπάιντεν για διαγραφή χρεών και άφησε πολλούς αποθαρρυσμένους και χωρίς δυνατότητες ή ελπίδες για αποπληρωμή των αυξανόμενων φοιτητικών χρεών τους [...] Για την ώρα ο Μπάιντεν δεν σπκώνει το βάρος της ευθύνης. Αλλά οι Δημοκρατικοί αναγνωρίζουν τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν με την ομάδα ψηφοφόρων που έχει ήδη ξινίσει με τον πρόεδρο και που αισθάνεται ακόμη λιγότερο πρόθυμη να τον στηρίξει, εφόσον απέτυχε να ικανοποιήσει μια υπόσχεση κλειδί». Το άρθρο επίσης αναφέρει ότι η υπόσχεση του Μπάιντεν τον Νοέμβριο για διαγραφή από 10 έως 20 χιλιάδες δολάρια φοιτητικό χρέος ανά δανειολήπτη, οδήγησε τους νέους μαζικά στην κάλη υπέρ των Δημοκρατικών στις περασμένες ενδιάμεσες. Τώρα ο Μπάιντεν υπόσχεται ότι θα κάνει χρήση της Πράξης για την Ανώτερη Εκπαίδευση της δεκαετίας του '60 ώστε, θεωρητικά, να μπορέσει να προσφέρει ελάφρυνση των χρεών. Εδώ βέβαια προκύπτει το ερώτημα, θα το επιχειρήσει προεκλογικά, ώστε να εξασφαλίσει τη νίκη του στις προσεχείς εκλογές;

Σύμφωνα με το άρθρο της The Hill: «Το υπουργείο παιδείας αναμένεται να οργανώσει συνεδρίαση στις 18 Ιουλίου, αλλά η άγνωστη φύση της νομοθετικής διαδικασίας αφήνει μέχρι στιγμής την πόρτα ανοικτή σε ερωτηματικά για το πότε, ή και το αν, μπορεί να παρθεί μια απόφαση για το πόσο χρέος μπορεί να διαγραφεί». Όποιος κατάλαβε, κατάλαβε. Οι νέοι Αμερικάνοι στενάζουν κάτω από τα συσσωρευόμενα φοιτητικά χρέη και την ίδια ώρα βλέπουν τη διοίκηση Μπάιντεν να δαπανά αμύθητα ποσά, στηρίζοντας στρατιωτικά και πολιτικά το καθεστώς του Ζελένσκι στην Ουκρανία. Αυτός είναι ο αμερικάνικος ιμπεριαλισμός απέναντι στους νεαρούς πολίτες του.

Κάθε φορά που ο Μπάιντεν αποτυγχάνει να εκπληρώσει μια από

τις υποσχέσεις του, κατηγορεί τον μηχανισμό των Ρεπουμπλικάνων, λες και είναι άγνωστες οι προθέσεις τους. Κατόπιν ανακοινώνει ότι θα συνεχίσει την προσπάθεια και σκαρφίζεται ένα νέο σχέδιο που υποτίθεται ότι θα προσπελάσει τα εμπόδια που θέτουν οι Ρεπουμπλικάνοι, αρκεί να επανεκλεγεί. Έτσι οι ανεκπλήρωτες υποσχέσεις γίνονται για τους Δημοκρατικούς του Μπάιντεν «το δώρο που συνεχίζει να δίνει» κατά την αμερικάνικη έκφραση.

Σύμφωνα με ανακοίνωση του Λαϊκού Κόμματος στις ΗΠΑ: «Το σχέδιο για ελάφρυνση των φοιτητικών χρεών του Τζο Μπάιντεν είναι εντελώς θέατρο. Μπορούσε να διαγράψει τα χρέη από την πρώτη μέρα της προεδρίας του. Αντ' αυτού, περίμενε μέχρι τον Αύγουστο του 2022 για να το ανακοινώσει, ώστε όταν το Ανώτατο Δικαστήριο θα αποφάσιζε αυτό το καλοκαίρι ότι απαιτείται έγκριση από το Κογκρέσο, οι Δημοκρατικοί δεν θα είχαν πλέον την πλειοψηφία σε αυτό για να το περάσουν. Αυτό επιτρέπει στον Μπάιντεν να επιρρίπτει τις ευθύνες στους Ρεπουμπλικάνους στο Ανώτατο Δικαστήριο και στο Κογκρέσο που εμποδίζουν την ελάφρυνση (...) Αν ο Μπάιντεν είχε ελαφρύνει τα χρέη στο ξεκίνημα της προεδρίας του, οι Δημοκρατικοί θα διατηρούσαν την πλειοψηφία στο Κογκρέσο, όταν το Δικαστήριο θα αποφάσιζε ότι πρέπει να εγκριθεί από αυτό. Τότε θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν την πλειοψηφία τους για να περάσουν το νομοσχέδιο ελάφρυνσης των φοιτητικών χρεών. Όμως ο Μπάιντεν και οι Δημοκρατικοί δε θέλουν πραγματικά να διαγράψουν το φοιτητικό χρέος, οπότε και καθυστέρησαν την ανακοίνωση της ελάφρυνσης, ώστε να έχουν οι Ρεπουμπλικάνοι τον έλεγχο στο Κογκρέσο, όταν το Ανώτατο Δικαστήριο το απέρριψε. Έτσι μπορούν να σκώσουν τα χέρια ψηλά και να κατηγορήσουν πάλι τους Ρεπουμπλικάνους (...). Ο Τζο της Γουόλ Στρίτ και οι πλούσιοι κορηγοί του, θέλουν 43 εκατομμύρια Αμερικάνους να συνεχίσουν να συνθλιβονται από φοιτητικά χρέη 1.8 τρις. δολαρίων, κυνηγώντας ένα πτυχίο. Αν οι φοιτητές ήταν μια καταρρέουσα τράπεζα, και τα δύο κόμματα θα την είχαν διασώσει ήδη».

Η υπόσχεση της ελάφρυνσης του φοιτητικού χρέους εξελίσσεται όπως εξελίχθηκε η υπόθεση περί εισαγωγής στο σύνταγμα του σκεπτικού της απόφασης Ρού εναντίον Γουέντ για τις αμβλώσεις, πριν αυτή αναθεωρηθεί. Δηλαδή σε φιάσκο. Οι νέοι Αμερικάνοι δε μπορούν να περιμένουν τίποτα από τον Μπάιντεν σχετικά με τα φοιτητικά χρέη τους. Ο ίδιος ο Μπάιντεν είναι στην πραγματικότητα ο δημιουργός αυτής της κρίσης, με τις νομοθετικές πρωτοβουλίες του περί απελευθέρωσης της δανειοληψίας από το 1978 και μετά. Αν οι νέοι θέλουν να πετύχουν κάτι πάνω στο ζήτημα, όπως και σε άλλα, πρέπει να οργανωθούν και να βαδίσουν τον δρόμο του αγώνα σε συντονισμό με την εργατική τάξη στις ΗΠΑ, που τα τελευταία χρόνια φαίνεται να ενεργοποιείται όλο και περισσότερο.

Οι απόφοιτοι της Γάζας απαιτούν λύσεις από την UNRWA για τα υψηλά ποσοστά ανεργίας

ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ

Πραγματοποιήθηκε διαμαρτυρία μπροστά από τα κεντρικά γραφεία της Υπηρεσίας Αρωγής και Έργων των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNRWA), όπου οι διαδηλωτές ζήτησαν από το σώμα να παράσχει περισσότερες ευκαιρίες εργασίας στη Γάζα και να τερματιστεί ο αποκλεισμός που επέβαλε στον θύλακα το Ισραήλ. Δεκάδες πτυχιούχοι συμμετείχαν στη διαμαρτυρία, υψώνοντας πλακάτ που καταγγέλλουν την επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης και την έλλειψη ευκαιριών εργασίας εν μέσω της απότομης αύξησης του ποσοστού ανεργίας στη Γάζα, το οποίο, σύμφωνα με την Παλαιστινιακή Κεντρική Στατιστική Υπηρεσία, είναι υψηλότερο από 45%. Τα Ηνωμένα Έθνη δήλωσαν ότι το 81% του πληθυσμού ζει σε συνθήκες φτώχειας.

Οι στατιστικές για την ανεργία των νέων, που καλύπτουν άτομα ηλικίας 19 έως 29 ετών, είναι ιδιαίτερα έντονες σε σύγκριση με την κατεχόμενη Δυτική Όχθη: 32% στη Δυτική Όχθη είναι άνεργοι, έναντι 70% στη Γάζα. Χωρίς δουλειά, χωρίς ελπίδα.

Ο Salah Abdel Ati, νομικός και οικονομικός ερευνητής με έδρα τη Γάζα, είπε στο Al Jazeera ότι οι απόφοιτοι πανεπιστημίου θα πρέπει να είναι σε θέση να έχουν ευκαιρίες εργασίας, αλλά ότι ο αποκλεισμός της Γάζας από το Ισραήλ από το 2007 είχε βλάψει σοβαρά την οικονομία του θύλακα. 180.000 φοιτητές αποφοιτούν ετησίως από πανεπιστήμια στη Γάζα, εισερχόμενοι σε μια αγορά εργασίας όπου οι ευκαιρίες είναι λίγες. «*Δεδομένου ότι οι πρόσφυγες αντιπροσωπεύουν το 70% του πληθυσμού [στη Γάζα], η UNRWA καλείται να τους παρέχει ευκαιρίες εργασίας και επιχειρησιακά προγράμματα, ειδικά υπό το φως των δύσκολων οικονομικών συνθηκών*». Σύμφωνα με τον Abdel Ati, τοπικές εκτιμήσεις έδειξαν ότι περίπου 200.000 πτυχιούχοι στη Γάζα είναι άνεργοι και τα ποσοστά ανεργίας αυξάνονται. Απευθύνοντας το μήνυμά του στον γενικό επίτροπο της UNRWA, ζήτησε τη δημιουργία ενός προγράμματος έκτακτης ανάγκης για αποφοίτους στη Λωρίδα της Γάζας. «*Οι νέοι χρειάζονται αναπτυξιακά έργα και να τους παρέχονται δάνεια με ευνοϊκούς όρους που τους βοηθούν να χτίσουν το μέλλον τους*».

Τη Δευτέρα, ο σύμβουλος μέσω ενημέρωσης του οργανισμού στη Γάζα, Αντνάν Αμπου Χάσνα, δήλωσε ότι η UNRWA χρειάζονταν 190 εκατομμύρια δολάρια μέχρι το τέλος του έτους για να ξεπεράσει το δημοσιονομικό έλλειμμα. Αυτό περιλαμβάνει χρηματοδότηση για την κάλυψη των μισθών του προσωπικού, καθώς και 75 εκατομμύρια δολάρια για κουπόνια τροφίμων στη Γάζα επειδή είναι σανίδα σωτηρίας για τους ανθρώπους. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εργασίας, το ποσοστό ανεργίας στη Γάζα είναι από τα υψηλότερα στον κόσμο. «*Σχεδόν κάθε δύο οι-*

κονομικά ενεργούς ανθρώπους στη Γάζα ο ένας είναι εκτός δουλειάς (...) Τα δύο τρίτα είναι άνεργοι και λίγοι μπορούν να βρουν

δουλειά», ανέφερε ο οργανισμός σε έκθεση που κυκλοφόρησε φέτος. Η οικονομική κρίση που αντιμετωπίζει η Γάζα, η οποία έχει αντιμετωπίσει πολυάριθμες επιθέσεις από το Ισραήλ από τότε που η Χαμάς ανέλαβε την εξουσία το 2007, αποδεικνύεται επίσης από το ότι περισσότεροι από τους μισούς Παλαιστίνιους στη Γάζα βασίζονται στην ανθρωπιστική βοήθεια και σχεδόν το ένα τρίτο των νοικοκυριών βιώνει «καταστροφικά» ή «ακραία» επίπεδα ανάγκης.

Οι συνθήκες στη Λωρίδα της Γάζας, κλειστή από τον έξω κόσμο σε μια έκταση 365 τετραγωνικών χιλιομέτρων, έχουν αναγκάσει πολλούς Παλαιστίνιους της Γάζας να σκεφτούν κάτι που είναι γνωστό ότι είναι δύσκολο για αυτούς – την αποχώρηση.

Ο Musbah Mukhaimer, 29 ετών, σπούδασε διοίκηση υγείας και έχει εργαστεί ως εθελοντής σε διάφορες κρατικές και ιδιωτικές επιχειρήσεις, αλλά δεν κατάφερε να βρει μια σταθερή ευκαιρία εργασίας. «*Ένας νεαρός στην ηλικία μου έχει απόλυτη ανάγκη από δουλειά για να χτίσει το μέλλον του, να παντρευτεί και να κάνει οικογένεια, αλλά η ζωή στη Γάζα δεν εγγυάται ούτε τα βασικά*». Ο Μουχάμερ κάλεσε την UNRWA να ενεργοποιήσει προγράμματα για την επαναπρόσληψη αποφοίτων, τονίζοντας ότι «*η παλαιστινιακή νεολαία έχει το δικαίωμα να ζήσει μια αξιοπρεπή ζωή όπως ο υπόλοιπος κόσμος (...)* Χρειαζόμαστε προγράμματα και κατάρτιση για τη δημιουργία θέσεων εργασίας που να υποστηρίζουν τους αποφοίτους στην απόκτηση ευκαιριών εργασίας και στην παροχή μιας αξιοπρεπούς ζωής σε αυτούς και τις οικογένειές τους».

Τα βρετανικά συνδικάτα υποστηρίζουν το μποϊκοτάζ του Ισραήλ λόγω της καταπίεσης των Παλαιστινίων

Τα συνδικάτα στο Ηνωμένο Βασίλειο ψήφισαν ψήφισμα υπέρ του μποϊκοτάζ του Ισραήλ, καταδικάζοντας την καταπίεση του παλαιστινιακού λαού. Το ψήφισμα, το οποίο προτάθηκε από την Εθνική Ένωση Εκπαιδευσης στο Συνέδριο Συνδικάτων στο Λίβερπουλ, ζητούσε την πολιτική αντίθεση στο επερχόμενο νομοσχέδιο για την οικονομική δραστηριότητα των δημόσιων φορέων, το οποίο, εάν ψηφιστεί από το Κοινοβούλιο, θα δυσκολέψει το μποϊκοτάζ του Ισραήλ.

Ζήτησε επίσης υποστήριξη για έναν συνασπισμό περισσότερων από 70 ομάδων που ονομάζεται Right to Boycott (Δικαίωμα στο Μποϊκοτάζ), ο οποίος περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις οργανώσεις:

Friends of the Earth (Φίλοι της Γης), Greenpeace, Liberty (Ελευθερία), Quakers (Κουακέρου), Methodist Church (Εκκλησία Μεθοδιστών), the Muslim Association of Britain (Μουσουλμανική Ένωση Βρετανίας) και Na'ama: British Jews Against Occupation (Βρεανοί Εβραίοι Εναντίον της Κατοχής).

Το ψήφισμα ανέφερε ότι το νομοσχέδιο «θα υπονομεύσει τις ηθικές επενδύσεις και προμήθειες από δημόσιους φορείς περιορίζοντας τη συνεκτίμηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των εργαζομένων, του διεθνούς δικαίου και των περιβαλλοντικών ανησυχιών, που συνδέονται με τη συμπεριφορά ενός ξένου κράτους». Επί-

σης: «Βλάπτει την ελευθερία του λόγου, την τοπική δημοκρατία, την αποκέντρωση και τα δικαιώματα των μελών του συνταξιοδοτικού συστήματος».

Ο Μπεν Τζαμάλ, διευθυντής της εκστρατείας για την αλληλεγγύη στην Παλαιστίνη, δήλωσε: «Χαιρετίζουμε την ψήφιση αυτής της σημαντικής πρότασης που επιβεβαιώνει τη διαρκή υποστήριξη του βρετανικού συνδικαλιστικού κινήματος στον παλαιστινιακό αγώνα για απελευθέρωση και την αντίθεσή του στις προσπάθειες της κυβέρνησης στην καταστολή του κινήματος BDS (Μποϊκόταζ, αποεπένδυση, κυρώσεις). Η πρόταση απορρίπτει κάθε προσπάθεια απονομιμοποίησης της παλαιστινιακής έκκλησης για μποϊκοτάζ, αποεπένδυση

και κυρώσεις κατά του Ισραήλ και των εταιρειών που υποστηρίζουν την καταπίεσή του και την υποστήριξή του στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Προτρέπουμε την ηγεσία του Εργατικού Κόμματος να δώσει προσοχή σε αυτή τη συντριπτική ψήφο ενός σώματος που εκπροσωπεί εκατομμύρια Βρετανούς εργάτες, συμπεριλαμβανομένων χιλιάδων μελών του Εργατικού Κόμματος».

Το Εργατικό Κόμμα δήλωσε ότι θα αντιταχθεί στο νομοσχέδιο της κυβέρνησης, αλλά χαρακτήρισε «προβληματικές» τις προτάσεις ότι η εκστρατεία του BDS υποκινείται αποκλειστικά από την αντίθεση στην ισραηλινή καταπίεση των Παλαιστινίων.

Πηγή: Arab News

ΗΠΑ

Καταγγελία φοιτητών κατά του Πανεπιστημίου του Ιλινόις για φυλετικές διακρίσεις εναντίον των Παλαιστινίων

Φοιτητές στο Πανεπιστήμιο του Ιλινόις του Σικάγο υπέβαλαν ομοσπονδιακή καταγγελία εναντίον του ιδρύματος, υποστηρίζοντας ότι το προσωπικό έκανε διακρίσεις λόγω της εθνότητάς τους και της εθνικής καταγωγής τους. Οι επτά φοιτητές, έξι Παλαιστίνιοι Αμερικανοί και μία Εβραία Αμερικανίδα, προσπάθησαν να συμμετάσχουν σε μια ενημερωτική συνεδρία μέσω της πλατφόρμας τηλεδιάσκεψης Zoom τον Ιανουάριο σχετικά με ένα καλοκαιρινό πρόγραμμα σπουδών στο Ισραήλ. Κατά τη διάρκεια και μετά τη βιντεοκλήση, οι φοιτητές λένε ότι υπέστησαν ρατσιστικό «σκανάλισμα», και δέχτηκαν παρενόχληση και φίμωση από το προσωπικό του πανεπιστημίου και, αργότερα, από την αστυνομία της πανεπιστημιούπολης. Στην κλήση Zoom, το προσωπικό του UIC αρνήθηκε στους μαθητές με αραβικά και μουσουλμανικά ονόματα να εισέλθουν στη συνεδρία, ενώ άλλοι φοιτητές που είχαν δυτικότροπα ονόματα μπορούσαν να συμμετάσχουν. Μόνο αφού αρκετοί από τους Παλαιστίνιους φοιτητές αποφάσισαν να αλλάξουν τα ονοματεπώνυμά τους σε μη αραβικά ψευδώνυμα, το προσωπικό του πανεπιστημίου τους επέτρεψε να μπουν στη συνεδρία. Οι σπουδαστές λένε ότι αυτό έδειξε την πρόθεση του προσωπικού να απαγορεύσει σε Άραβες και μουσουλμάνους φοιτητές να συμμετέχουν και να κάνουν κρίσιμες ερωτήσεις. Στην Εβραία φοιτήτρια, που έχει όνομα ευρωπαϊκής καταγωγής, επετράπη η είσοδος αμέσως, και είδε τις κατάφωρες διακρίσεις σε βάρος των φίλων της.

Η ομάδα πολιτικών δικαιωμάτων Palestine Legal εκπροσωπεί τους φοιτητές στην καταγγελία, η οποία κατατέθηκε στα μέσα Σεπτεμβρίου στο Γραφείο Πολιτικών Δικαιωμάτων του Υπουργείου Παιδείας των ΗΠΑ. Οι φοιτητές λένε ότι το δημόσιο πανεπιστήμιο έχει παραβιάσει τις υποχρεώσεις του για μη διάκριση βάσει του χωρίου VI του Νόμου για τα Πολιτικά Δικαιώματα του 1964. Το χωρίο VI προστατεύει τα άτομα από το να «αποκλείονται από τη συμμετοχή, να [στερούνται] τα οφέλη ή να [υποβάλλονται] σε διακρίσεις» λόγω φυλής, χρώματος ή εθνικής καταγωγής.

Πριν από την ενημερωτική συνάντηση, το γραφείο του προγράμματος σπουδών στο εξωτερικό δημοσίευσε μια αγγελία για την εκδήλωση στο Instagram, καλώντας τους φοιτητές να συμμετάσχουν. Το ταξίδι στο Ισραήλ διαφημίστηκε ως μια ευκαιρία «να μάθετε περισσότερο για το πώς μπορείτε να βυθιστείτε σε νέους πολιτισμούς, μουσική, χορό και φαγητό, εμπλουτίζοντας παράλληλα την ακαδημαϊκή εμπειρία σας στο UIC».

Οι φοιτητές που κατέθεσαν την καταγγελία, οι οποίοι είναι μέλη των Students for Justice in Palestine (Φοιτητές για τη Δικαιοσύνη στην Παλαιστίνη) απάντησαν στην ανάρτηση «υποδεικνύο-

ντας το καλά τεκμηριωμένο μοτίβο του Ισραήλ να κάνει διακρίσεις εναντίον Παλαιστινίων, συμπεριλαμβανομένων των Παλαιστινίων Αμερικανών, και επέκριναν την απόφαση του πανεπιστημίου να φιλοξενήσει ένα ταξίδι στο καθεστώς apartheid. Στη συνέχεια, το UIC αφαίρεσε την ανάρτησή του», αναφέρει η καταγγελία. Τέτοια προγράμματα σπουδών στο εξωτερικό αποτελούν συχνά μέρος μιας προσπάθειας ισραηλινής προπαγάνδας «που έχει σχεδιαστεί για να δώσει στους διεθνείς φοιτητές μια «θετική εμπειρία» του Ισραήλ, ξεπλένοντας την κατοχή και την άρνηση των παλαιστινιακών δικαιωμάτων», σύμφωνα με το PACBI, την Παλαιστινιακή Εκστρατεία για το Ακαδημαϊκό και Πολιτιστικό Μποϊκοτάζ του Ισραήλ. Οι επικριτές έχουν επανειλημμένα επισημάνει ότι παραβιάζουν επίσης ρήτρες για τα ίσα δικαιώματα επειδή το Ισραήλ αρνείται τακτικά την είσοδο σε άτομα με βάση την παλαιστινιακή, αραβική, μεσανατολική ή μουσουλμανική καταγωγή τους. Οι φοιτητές ήθελαν να είναι σε θέση να εκφράσουν τις ανησυχίες τους στο προσωπικό και τους διδάσκοντες σχετικά με τη μεροληπτική φύση αυτών των τύπων ταξιδιών.

Σχεδιασμός για την απομάκρυνση των σπουδαστών

Οι επικοινωνίες μέσω email που ελήφθησαν κατόπιν αιτήματος ελευθερίας πληροφοριών και έφτασαν στο The Electronic Intifada δείχνουν ότι το προσωπικό του UIC παρακολούθησε τις πληροφορίες εγγραφής των μαθητών πριν από την εκδήλωση Zoom και διασταύρωσε ονόματα σε ένα υπολογιστικό φύλλο με μαθητές που είχαν επικρίνει το πρόγραμμα στο Instagram. Τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου δείχνουν ότι τα μέλη του προσωπικού του πανεπιστημίου προσπάθησαν να σχεδιάσουν στρατηγική για την κατάσταση με τουλάχιστον ένα άτομο εκτός του πανεπιστημίου – τον Daniel Wehrenfennig, διευθυντή του CIEL, μιας μη κερδοσκοπικής οργάνωσης με έδρα την Καλιφόρνια που οργανώνει ταξίδια φοιτητών σε διάφορες περιοχές «σύγκρουσης» σε όλο τον κόσμο. Ο Kyle Rausch, ο εκτελεστικός διευθυντής του γραφείου σπουδών του UIC στο εξωτερικό, έγραψε ένα email στον Wehrenfennig στις 19 Ιανουαρίου 2023, παρουσιάζοντάς του δύο πανεπιστημιακούς συναδέλφους: την Vered Arbel, την εκπαιδευτρια που επρόκειτο να ηγηθεί του ταξιδιού στο Ισραήλ, και την Irina Krygova, που εργάστηκε με τον Rausch στο πρόγραμμα σπουδών στο εξωτερικό και βοήθησε στο συντονισμό του ταξιδιού. «Δυστυχώς, μια ανάρτηση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης που προώθησε το πρόγραμμα έλαβε αρνητικά σχόλια από υποστηρικτές του κινήματος BDS», (...) και είμαστε πολύ σίγουροι ότι αυτοί οι διαμαρτυρόμενοι είναι πιθανό να συμμετάσχουν στην ενημερωτι-

κή συνεδρία τη Δευτέρα». Το BDS αντιπροσωπεύει το μοϊκοϊκόζ, την αποεπένδυση και τις κυρώσεις – μια εκστρατεία με επικεφαλής τους Παλαιστίνιους για να λογοδοτήσει το Ισραήλ για παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, παρόμοια με το κίνημα που βοήθησε να τερματιστεί το apartheid στη Νότια Αφρική. Ο Rausch είπε στο email ότι είχε μιλήσει νωρίτερα τηλεφωνικά με τον Wehrenfennig και «μοιράστηκε εν συντομία μερικές από τις προκλήσεις που αντιμετωπίσαμε για την προώθηση του προγράμματος *Elements in Motion*» - το όνομα που δόθηκε στο ταξίδι στο Ισραήλ για σπουδές στο εξωτερικό. Σύμφωνα με τον Rausch, ο Wehrenfennig «ανέφερε ότι έχει εμπειρία στην αντιμετώπιση τέτοιων ζητημάτων», προσθέτοντας, «έτσι σκέφτηκα ότι θα ήταν ωραίο να κάνω μια σύνδεση». Σε μια απάντηση που εστάλη στους Rausch, Arbel και Krymova στις 21 Ιανουαρίου, ο Wehrenfennig έγραψε: «Θα χαρώ να συνεχίσω τη συνομιλία και να μοιραστώ μερικές από τις σκέψεις μου σχετικά με την κατάσταση που αντιμετωπίζετε με την επερχόμενη ενημέρωση». «Γνωρίζετε κάποιον από τους διαδηλωτές ή έχετε κάποια προσωπική ή θεσμική σχέση μαζί τους;» ρώτησε ο Wehrenfennig. «Καταφέραμε να αναγνωρίσουμε ότι τουλάχιστον μερικοί από τους σχολιαστές που έχουν εγγραφεί για την ενημερωτική συνεδρία είναι φοιτητές του UIC», απάντησε ο Rausch την επόμενη μέρα. «Πιστεύω ότι το σχέδιο είναι η Vered (εκπαιδύτρια που επρόκειτο να ηγηθεί του ταξιδιού στο Ισραήλ) να δεχτεί μόνο εκείνους τους μαθητές που γνωρίζει ότι έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για το πρόγραμμα αύριο». Τουλάχιστον αυτό το μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου υποδεικνύει ότι ο Rausch και οι συνάδελφοί του σκόπευαν να αποφασίσουν μόνοι τους, με βάση τα δικά τους κριτήρια, ποιοι φοιτητές του UIC θα μπορούσαν να συμμετέχουν στην ενημερωτική συνεδρία και ποιοι θα απαγορεύονταν. Τα τρία στελέχη του UIC και ο Wehrenfennig αντάλλαξαν πολλά email με στόχο να προγραμματίσουν μια επόμενη κλήση στην οποία θα συμμετείχαν όλοι για να συζητήσουν περαιτέρω το θέμα, αλλά τα email δεν αναφέρουν αν αυτή η κλήση πραγματοποιήθηκε ποτέ και, αν ναι, τι συζητήθηκε.

Στην ομοσπονδιακή καταγγελία τους, τα μέλη του SJP αναφέρουν ότι δεν μπόρεσαν να συμμετάσχουν στην ενημερωτική συνεδρία, αντ' αυτού υποβιβάστηκαν σε μια «αίθουσα αναμονής» στο Zoom. Αφού τους αρνήθηκαν την πρόσβαση στη συνεδρία, αρκετοί από τους φοιτητές αποφάσισαν μεταξύ τους να αλλάξουν τα εμφανιζόμενα ονόματά τους σε ψευδώνυμα που ακούγονται δυτικά. «Έτσι άλλαξα το όνομά μου σε ένα είδος κοινού ονόματος, Rebecca Goldstein», είπε ο Salaam Khater στην Electronic Intifada. Ο Khater είναι ο πρόεδρος του τμήματος Students for Justice in Palestine του UIC. «Σκέφτηκα ότι, ξέρετε, αν θέλουν να είναι προφανείς με τις διακρίσεις σε βάρος των αραβικών ονομάτων, ας δούμε αν όντως θα ενδώσουν. Και μέσα σε ένα λεπτό, ίσως δύο, αν μπορώ να θυμηθώ ακριβώς, με άφησαν να μπω στο Zoom», είπε.

Πολιτική ατζέντα

Όταν οι Παλαιστίνιοι φοιτητές άλλαξαν τα ονοματεπώνυμά τους σε ψευδώνυμα ευρωπαϊκού τύπου και αφέθηκαν να μπουν στη συνεδρία, η Jenin Alharithi – η οποία άλλαξε το όνομά της σε “Hayley” – είπε στην Electronic Intifada ότι εξέφρασε την ανησυχία της για το ρατσιστικό «σκανάρισμα» και τους αντιπαλαιστινιακούς περιορισμούς στο αεροδρόμιο. «Είπα, έχω διαβατήριο [ΗΠΑ] και παλαιστινιακή ταυτότητα. Έτσι, όταν πηγαίνω στην Παλαιστίνη, δεν με βλέπουν ως Αμερικανή πολίτη, με βλέπουν ως Παλαιστίνη πολίτη. Και η μετακίνησή μου είναι πραγματικά περιορισμένη κάθε φορά που πηγαίνω εκεί - δεν μπορώ πραγματικά να μπω από το αεροδρόμιο του Τελ Αβίβ», εξήγησε. Ρώτησε τον διοργανωτή της σχολής του ταξιδιού στο Ισραήλ σχετικά με το πώς το προσωπικό θα φιλοξενούσε Παλαιστίνιους και Μουσουλμάνους φοιτητές που

θα «σκανάρονταν» φυλετικά στο αεροδρόμιο. Είπε ότι δεν πήρε οριστική απάντηση. Άλλοι άρχισαν επίσης να εκφράζουν ηθικές ανησυχίες σχετικά με το ταξίδι, «και τότε οι διαμεσολαβητές έγιναν πολύ απορριπτικοί», είπε η Alharithi. «Κάποια στιγμή, με σίγησαν στα μισά της ερώτησής μου», πρόσθεσε.

Αντί να αντιμετωπίσει τις ανησυχίες των φοιτητών σχετικά με τον μεροληπτικό αντίκτυπο των πολιτικών αποκλεισμού του Ισραήλ, ο ανώτερος αναπληρωτής διευθυντής του γραφείου σπουδών στο εξωτερικό είπε στους φοιτητές ότι ερωτήσεις σχετικά με τη μεταχείριση των Παλαιστίνιων από την ισραηλινή κυβέρνηση «και τον αντίκτυπο που θα είχε αυτό στους φοιτητές παλαιστινιακής καταγωγής του UIC που ενδιαφέρονται για το ταξίδι ήταν ακατάλληλες», αναφέρει η καταγγελία. Ο Ράους φέρεται να είπε στους φοιτητές ότι «δεν θα απαντούσε σε ερωτήσεις που «διαμαρτύρονταν» για το ταξίδι και απείλησε να διώξει άτομα που «δεν συμμορφώνονταν με το αίτημά τους για ειρηνική ενημέρωση», προσθέτει η καταγγελία.

«Αυτή η ρατσιστικά φορτισμένη γλώσσα όχι μόνο αγνόησε τη σημασία των ανησυχιών των φοιτητών για το αν θα επιτραπεί στους Παλαιστίνιους φοιτητές να έχουν πρόσβαση σε πανεπιστημιακά προγράμματα εξισού, αλλά επίσης απεικόνιζε την ανησυχία τους για τη διακριτική μεταχείριση σε ένα πανεπιστημιακό πρόγραμμα ως επιθετική ή βίαιη», σημειώνει η καταγγελία. Μια άλλη μαθήτρια, η Soha Khatib, δεν άλλαξε το όνομά της σε ψευδώνυμο και δεν την άφησαν καθόλου να μπει στη συνεδρία Zoom. Στη συνέχεια, έστειλε email στον Rausch και ζήτησε να έχει μια συνάντηση μαζί του. Σε εκείνη τη συνάντηση, που πραγματοποιήθηκε λίγες ημέρες μετά την ενημερωτική συνάντηση, είπε ότι αρχικά δεν ανέφερε το γεγονός ότι ήταν Παλαιστίνια. «Σκέφτηκα ότι αν δεν το ανέφερα, θα μπορούσα να κάνω περισσότερη συζήτηση», είπε η Khatib στην Electronic Intifada. «Αλλά, σε όλη τη διάρκεια του ανέφερα το γεγονός ότι είμαι μικτή και ότι η μαμά μου είναι Μαύρη. Και είχα αναφέρει τη μεταχείριση των Αιθίοπων στο Ισραήλ. Είπα, πώς σκοπεύετε να προστατέψετε τους μαύρους φοιτητές, εκτός από τους Παλαιστίνιους φοιτητές, που είναι πιθανό να αντιμετωπίσουν ρατσισμό στην ισραηλινή κοινωνία;» Ο διαχειριστής «δεν απάντησε και είπε ότι ένωθε τους τόνους μιας πολιτικής ατζέντας. Και υπέθεσε ότι είμαι Παλαιστίνια και με ρώτησε αν είχα πάει ποτέ [εκεί]». Ρώτησε «γιατί ήθελα να πάω τόσο πολύ αν ένωθα ότι θα μου φέρνονταν άσχημα». Σύμφωνα με την Khatib, ο διαχειριστής δήλωσε ότι ήταν ομοφυλόφιλος και ότι δεν θα ήθελε να πάει στη Σαουδική Αραβία λόγω της μεταχείρισης που θα αντιμετώπιζε εκεί. «Ήταν πραγματικά τρομακτικό να το ακούσω», είπε. «Απλώς για να το χρησιμοποιήσει ως τρόπο για να διώξει την απογοήτευσή μου που όχι μόνο δεν μπορώ να μου φέρονται το ίδιο στην πατρίδα μου, από την οποία προέρχεται η οικογένειά μου, αλλά και το γεγονός ότι όταν το αναφέρω σε ακαδημαϊκούς χώρους, μια πανεπιστημιούπολη όπου έχουμε σκοπό να μάθουμε και να ακούσουμε για τις ιδέες των άλλων, με σταματούν αμέσως, με διώχνουν και ακυρώνονται».

Κλιμάκωση

Τον Φεβρουάριο, τα μέλη του SJP παρακολούθησαν μια έκθεση προγράμματος σπουδών στο εξωτερικό, μια εκδήλωση στην πανεπιστημιούπολη αφιερωμένη στα διάφορα ταξιδιωτικά προγράμματα που είναι διαθέσιμα στους φοιτητές του UIC. Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης, η Salaam Khater είπε ότι πήγε στο Rausch, θέλοντας να του μιλήσει για την αντιμετώπιση που βίωσαν η ίδια και οι φίλοι της στη συνεδρία Zoom. Η Khater λέει ότι απέρριψε τους ισχυρισμούς της ότι οι μαθητές είχαν αποκλειστεί και υφίστανται διακρίσεις. Ο διαχειριστής ισχυρίστηκε ότι οι μαθητές έλεγαν ψέματα. Στη συνέχεια, ο Rausch ισχυρίστηκε ότι η καθηγή-

τρια που καθοδηγούσε το ταξίδι «δέχονταν μόνο μαθητές των οποίων τα ονόματα αναγνώριζε». Αυτή η απάντηση φάνηκε παραπλανητική στους Παλαιστίνιους φοιτητές, οι οποίοι γνώριζαν ότι τρεις από αυτούς είχαν γίνει δεκτοί με τα εικονικά ονόματα Hayley, Rebecca Goldstein και Alissa James – φοιτητές που δεν υπάρχουν καν, πολύ περισσότερο γνώριζαν τον καθηγητή. Μια άλλη Παλαιστίνια φοιτήτρια, η οποία είχε παρακολουθήσει προηγουμένως ένα από τα μαθήματα της Arbel και ως εκ τούτου ήταν αναγνωρίσιμη από αυτήν, «δεν έγινε δεκτή στη συνεδρία Zoom έως ότου [η φοιτήτρια] άλλαξε το εμφανιζόμενο όνομά της».

Την επόμενη εβδομάδα, ο SJP άρχισε να δημοσιοποιεί στο Instagram μέρη από συνομιλίες που τα μέλη τους λένε ότι είχαν με το προσωπικό της UIC, συμπεριλαμβανομένης της Arbel, επισημαίνοντας τόσο τις περιπτώσεις διακρίσεων όσο και το ξέπλυμα του Ισραηλινού apartheid από το προσωπικό του UIC. Στις 13 Φεβρουαρίου, οι φοιτητές ανάρτησαν παρόμοια φυλλάδια μέσα σε ένα κτίριο της πανεπιστημιούπολης που στεγάζει το Τμήμα Κινησιολογίας και Διατροφής, όπου διδάσκει η Arbel. Δύο καθηγητές μέσα στο κτίριο «κατέβασαν τα φυλλάδια και απείλησαν να καλέσουν την αστυνομία εάν δεν φύγουν από το κτίριο», αναφέρει η καταγγελία. «Και καθώς κατεβαίναμε κάτω, όταν άνοιξαν οι πόρτες, αμέσως συναντηθήκαμε με τέσσερις αστυνομικούς», είπε η Soha Khatib στην Electronic Intifada. «Και αυτό ήταν προφανώς πολύ τρομακτικό», είπε η Khatib, σημειώνοντας ότι η εμπλοκή της αστυνομίας «για την ανάρτηση αφισών είναι απλώς κάτι τρελό – ήταν φύλλα χαρτιού εκτυπωτή». «Τότε οι αστυνομικοί μας είπαν ότι δεν μας επέτρεπαν να φύγουμε», είπε η Χατίμπ. «Αυτό ήταν μπερδεμένο, γιατί στον επάνω όροφο αν απλώς φύγεις, οι αστυνομικοί δεν πρόκειται να έρθουν και ακολουθήσαμε τις άμεσες εντολές. Ωστόσο, αυτό δεν ήταν αρκετό. Και τότε ήταν που τα πράγματα άρχισαν να κλιμακώνονται». Καθώς οι φοιτητές προσπάθησαν να φύγουν, η Jenin Alharithi είπε στους αστυνομικούς της πανεπιστημιούπολης ότι μπορούσαν να μιλήσουν με τους δικηγόρους τους. Η Alharithi ισχυρίζεται ότι ένας αστυνομικός την άρπαξε και της ζήτησε να δείξει τη φοιτητική της ταυτότητα. «Είπα, φεύγουμε, δεν υπάρχει ανάγκη για κλιμάκωση, αλλά μετά η αστυνομία άρχισε να λέει «Όχι, δεν μπορείς να φύγεις, κρατείσαι αυτή τη στιγμή», είπε η Αλχαρίθι. Λέει ότι η αστυνομία δεν τους είπε ποτέ το λόγο της κράτησης.

«Μας είπαν ότι η διανομή φυλλαδίων επιτρέπεται», είπε στους αστυνομικούς. «Τόσοι πολλοί οργανισμοί στην πανεπιστημιούπολη

διανέμουν φυλλάδια κάθε μέρα και δεν τους συμβαίνει τίποτα. Εσείς απλά μας στοχεύετε γιατί ξέρετε τι υπάρχει στα φυλλάδιά μας. Ξέρετε ποιο είμαστε και θέλετε απλώς να μας τιμωρήσετε αυτή τη στιγμή επειδή είμαστε Παλαιστίνιοι και αγωνιζόμαστε για την παλαιστινιακή υπόθεση». Η Alharithi ανέφερε αυτό το περιστατικό στην πανεπιστημιακή αστυνομία, η οποία στη συνέχεια το διερεύνησε μόνη της και διαπίστωσε «ότι οι ενέργειες του αστυνομικού δεν συνιστούσαν παραβίαση των πολιτικών του τμήματος».

Η διοίκηση δεν σταμάτησε εκεί. Λίγο αργότερα, ο εκτελεστικός διευθυντής του προγράμματος σπουδών στο εξωτερικό έστειλε email στην Khatier ζητώντας από τον SJP να αφαιρέσει τις φωτογραφίες από τις αναρτήσεις στο Instagram, ισχυριζόμενος ότι επρόκειτο για παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων. Απειλеше επίσης να κινηθεί νομικά. Στη συνέχεια, το Γραφείο του Κοσμήτορα των Φοιτητών ανακοίνωσε τον Μάρτιο ότι η SJP θα αντιμετωπίσει πειθαρχικές κατηγορίες για το φυλλάδιο. Σύμφωνα με την πανεπιστημιακή αστυνομία, τα φυλλάδια του SJP παραβίαζαν τις πολιτικές της πανεπιστημιούπολης επειδή δεν είχαν προεγκριθεί από το πανεπιστήμιο. Η Khatier είπε στην Electronic Intifada ότι ο κανόνας των φυλλαδίων εφαρμόζονταν επιλεκτικά στο SJP.

Στη συνέχεια, οι φοιτητές υπέβαλαν καταγγελίες στο Γραφείο Πρόσβασης και Ισότητας του πανεπιστημίου, απαιτώντας από τη διοίκηση να διερευνήσει τη μεταχείριση που δέχτηκαν οι Παλαιστίνιοι φοιτητές, τόσο κατά τη διάρκεια όσο και μετά την ενημερωτική συνεδρία του Ιανουαρίου. Το πανεπιστήμιο ενημέρωσε τους φοιτητές τον Ιούλιο ότι είχε κλείσει την αναθεώρησή του χωρίς να διεξαγάγει καμία εσωτερική έρευνα – ουσιαστικά αποφάσισε ότι οι ισχυρισμοί των φοιτητών περί διακρίσεων ήταν αβάσιμοι. «Έτσι, με αυτήν την απάντηση, αποφασίσαμε όλοι να μεταφέρουμε αυτήν την καταγγελία στα ανώτερα στελέχη και να την αναφέρουμε στο Γραφείο Πολιτικών Δικαιωμάτων του Υπουργείου Παιδείας», είπε η Khatier. Εάν η ομοσπονδιακή κυβέρνηση βρει στοιχεία διάκρισης κατά των Παλαιστίνιων στο UIC, εξήγησε, θα αποτελέσει παράδειγμα για άλλους Άραβες φοιτητές στις ΗΠΑ. «Ως Παλαιστίνιοι, δεν πρέπει να νιώθετε ότι πρέπει να μείνετε σιωπηλοί, ή να ομαλοποιήσετε το apartheid ή να ομαλοποιήσετε το Ισραήλ. Ακριβώς επειδή είναι αυτό με το οποίο είναι εντάξει όλοι γύρω σας, ή είναι αυτό που οι καθηγητές και η σχολή σας λένε να σκεφτείτε, εσείς ως Παλαιστίνιοι έχετε κάθε δικαίωμα να παραπονεθείτε ότι υφίστανται διακρίσεις».

Πηγή: Electronic Intifada

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ

Καλή πατρίδα, σύντροφε!

Το βιβλίο της Ελένης Νικολαΐδου "Καλή πατρίδα, σύντροφε!" παρουσιάζει τη ζωή των πολιτικών προσφύγων στην υπερορία μετά τη λήξη του εμφυλίου πολέμου, την αποκαθήλωση του Νίκου Ζαχαριάδη και παράλληλα εξετάζει την ιδεολογική στροφή της Σοβιετικής Ένωσης επί Ν. Χρουσόφ.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Ο Δημήτρης Γληνός στη Σοβιετική Ένωση*

✍️ *γράφει ο Γιώργος Βασιλείου***

Delídes

από την ιστορία

Οι κοινωνικοί, πολιτικοί και οικονομικοί μετασχηματισμοί στην ΕΣΣΔ κατά τη διάρκεια του Μεσοπολέμου προσέλκυσαν το ενδιαφέρον τόσο της διεθνούς κοινής γνώμης στην Ευρώπη και τη Βόρειο Αμερική, όσο και σε άλλα μέρη του κόσμου. Δημοσιογραφικές αποστολές, επισκέψεις αντιπροσωπειών κομμουνιστικών κομμάτων και εργατικών συνδικάτων, επιστημόνων, αλλά και κυβερνητικών αξιωματούχων, πραγματοποιούνταν συνεχώς.

Από την Ελλάδα ξεχωρίζουν τα ταξίδια του Νίκου Καζαντζάκη, του Κώστα Βάρναλη και του Δημήτρη Γληνού. Ο μεν πρώτος θα επισκεφτεί τη χώρα των Σοβιέτ ως κυβερνητικός αξιωματούχος, συνεργάτης εφημερίδων και προσκεκλημένος της σοβιετικής κυβέρνησης, οι δε τελευταίοι ως συμμετέχοντες στο Διεθνές Συνέδριο Συγγραφέων που διοργάνωσε η Ένωση Σοβιετικών Συγγραφέων το 1934. Ο Γληνός θα παραμείνει για δύο μήνες στην ΕΣΣΔ. Η εφημερίδα «Νέος Κόσμος» θα δημοσιεύσει τις εντυπώσεις του σε 84 συνέχειες.

Το ιστορικό πλαίσιο

Βρισκόμαστε λίγα μόλις χρόνια μετά το Κραχ του 1929 και τη Μεγάλη Ύφεση που συντάραξε τον Δυτικό Κόσμο. Μέσα σε λιγότερο από δύο δεκαετίες οι Έλληνες στον Μεσοπόλεμο πέρασαν από τη βασιλεία στη δημοκρατία και πάλι πίσω. Στις δύο μορφές πολιτεύματος αντιστοιχούσαν δύο συντάγματα που παραβιάστηκαν από τρεις δικτατορίες, ενώ εκδηλώθηκαν εννέα στρατιωτικά πραξικοπήματα, αλλά δεν πρόλαβαν να εκραγούν, ενώ οι παρασκηνακές πιέσεις των στρατιωτικών φατριών στην πολιτική εξουσία ήταν μόνιμες. Οι δε ψηφοφόροι κλήθηκαν επτά φορές σε βουλευτικές εκλογές και μία φορά σε γερουσιαστικές. Περίπου είκοσι κυβερνήσεις ανέλαβαν τη διαχείριση των κοινών, ύστερα από εκλογές ή στρατιωτικά πραξικοπήματα¹.

Η αστάθεια σε όλα τα επίπεδα της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής ζωής ήταν ολοφάνερη. Στο ίδιο πλαίσιο, «εάν η μεγάλη τομή της πρώτης περιόδου του 20ου αιώνα υπήρξε η εμφάνιση, το 1918, του πρώτου ταξικού κόμματος, του ΣΕΚΕ, το οποίο αποτέλεσε τη μήτρα από την οποία βγήκε η μακρά σειρά των ελληνικών κομμουνιστικών και αριστερών κομμάτων του 20ου αιώνα, την ίδια εποχή διαμορφώθηκαν επίσης οι δύο μεγάλες πολιτικές παρατάξεις που ηγεμόνευε η αστική τάξη. Πυρήνας ή μίας ήταν το Κόμμα των Φιλελευθέρων»².

Η πώλωση κυριάρχησε

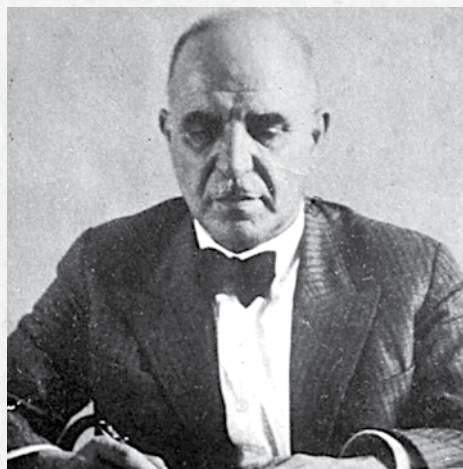
Πώλωση «πρώτα πρώτα οικονομικής που είχε τις ρίζες της στις συνέπειες των πολέμων και της Καταστροφής και έπειτα δεν θεραπεύτηκε αλλά παγιώθηκε, μολονότι επικράτησε η ιδέα της κρατικής παρέμβασης στην οικονομία, που προπαγάνδιζαν επίμονα οι σοσιαλιστές». «Από τις αρχές της δεκαετίας του '30, το ψυχικό κλίμα μεταστρεφόταν. Η Κρίση όξυνε τις κοινωνικές συγκρούσεις και το κράτος, παρά τη σχετικά γρήγορη οικονομική ανάκαμψη ως αποτέλεσμα και των προστατευτικών για τη βιομηχανία μέτρων, ακολουθούσε το δρόμο της καταστολής»³.

Η μεταστροφή του Γληνού

¹ Χρήστος Χατζηιωσήφ, «Κοινοβούλιο και δικτατορία», στο Συλλογικό Χρήστος Χατζηιωσήφ (επιμ.) Ιστορία της Ελλάδας του 20ου αιώνα - 1922-1940 Ο Μεσοπόλεμος, Τ. Β2, σ. 37

² Χρήστος Χατζηιωσήφ, «Κοινοβούλιο και δικτατορία», στο Συλλογικό Χρήστος Χατζηιωσήφ (επιμ.) ό.π., Τ. Β2, σ. 40

³ «Πολιτική, Ιδεολογία της Επιστήμης και Τεχνολογία στον Δημόσιο Λόγο του

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο συγκροτήθηκε ο Δημήτρης Γληνός ως διανοούμενος και σταδιακά μεταστράφηκε στις κομμουνιστικές ιδέες. Τότε σε μεγάλο κομμάτι των διανοούμενων σε Ελλάδα και Δυτικό Κόσμο επικρατούσε προβληματισμός για τον μετασχηματισμό που συντελούνταν στη Σοβιετική Ένωση. Ο Έλληνας στοχαστής αποτέλεσε κομμάτι μιας ευρύτερης τάσης διεθνώς, με σημαντικό κομμάτι της διανομής να στρέφεται προς τη χώρα των Σοβιέτ, με φόντο την παγκόσμια οικονομική κρίση.

Το 1926 υπήρξε καθοριστική χρονιά για τον Δημήτρη Γληνό. Εκτιμά πως η δυνατότητα προώθησης μιας ουσιαστικής εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης μέσω των κρατικών μηχανισμών ήταν μηδαμινή και απομακρύνεται από τα δη-

μόσια αξιώματα. Τότε ξεκίνησε την έκδοση του περιοδικού «Αναγέννηση», ενώ στη συνέχεια θα πρωταγωνιστήσει στη διάσπαση του Εκπαιδευτικού Ομίλου (Μάρτιος 1927). «Καθώς η πεποίθησή του ότι τα εκσυγχρονιστικά – με τη φόρτιση που εκείνος απέδιδε στον όρο – αποθέματα του βενιζελισμού είχαν εξαντληθεί, τον ωθούσε στην οριστική διάρρηξη των δεσμών του με το βενιζελικό στρατόπεδο ήδη από τα τέλη της δεκαετίας του '20, έβρισκε πως μόνο ο κομμουνισμός μπορούσε να ενσαρκώσει το όραμα της κοινωνικής χειραφέτησης»⁴. Σταδιακά θα προσεγγίσει και το ΚΚΕ, αν και οι σχέσεις τους θα περάσουν από διάφορες φάσεις.

Υπέρ της Σοβιετικής Ένωσης ο Δημήτρης Γληνός τάσσεται το 1928, επηρεαζόμενος και από τη γνωριμία του με τον Καζαντζάκη. Στις 11/1/1928 θα διοργανωθεί στο θέατρο «Αλάμπρα» η δημόσια ομιλία δύο διανοουμένων, του Νίκου Καζαντζάκη και του Ελληνορουμάνου Παναΐτ Ιστράτι, για τις θετικές εντυπώσεις τους από την επίσκεψή τους στη χώρα των Σοβιέτ. Η εκδήλωση διεξάγεται υπό τη σκέπη του Εκπαιδευτικού Ομίλου, ενώ διοργανωτής θα είναι ο ίδιος ο Γληνός, που θα δικαστεί για αυτή την πράξη. Τελικά θα αθωωθεί, με το δικαστήριο να αποδέχεται τον ισχυρισμό του πως η ομιλία ήταν ενημερωτική και προάσπιζε την ελευθερία του λόγου.

Ο Δημήτρης Γληνός «δεν απέρριπτε το σύνολο των παραδοχών της φιλελεύθερης νεωτερικότητας. Εκπροσωπώντας στρώματα τα οποία διεκδικούσαν την ουσιαστική συμμετοχή τους στην εν λόγω θέσμιση, αναγνώ-

Ελληνικού Μεσοπολέμου», στο Συλλογικό Σαββαΐδου-Μεργουίτη Ελ., Μέρμανος Γ., Παπανελοπούλου Φ., Χριστοπούλου Χρ. (επιμ.), Επιστήμη και Τεχνολογία: ιστορικές και ιστοριογραφικές μελέτες, Αθήνα 2013, σ. 285

⁴ Βασίλης Α. Μπογιατζής, Μεταωρος Μοντερνισμός – Τεχνολογία, Ιδεολογία της Επιστήμης και Πολιτική στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου (1922-1940), Αθήνα 2012, σ. 412-413

ριζε ότι οι φορείς της είχαν προδώσει τους ριζοσπαστικούς στόχους και προσανατολισμούς τους, ενώ παράλληλα, ό,τι διατηρούσαν από αυτή, δεν αποσκοπούσε πουθενά αλλού παρά στον φενακισμό των μαζών οι οποίες εμφανίζονταν στο ιστορικό προσκήνιο. Θεωρούσε ότι τα – υπαρκτά – θετικά της φιλελεύθερης θέσμησης τα διατηρούσε, αλλά και επρόκειτο να τα επεκτείνει ο κληρονόμος του αστικού πολιτισμού, το προλεταριάτο»⁵.

Η αναζήτηση «σωτηρίας» (Salvation Abroad)

Μία από τις βασικές έννοιες της κοινωνιολογίας των διανοούμενων είναι ο όρος «salvation abroad» (η αναζήτηση σωτηρίας έξω από τη χώρα). Η καταπίεση, η αδυναμία έκφρασης και ο αποκλεισμός των διανοούμενων από τη διακυβέρνηση στη χώρα τους, τούς οδηγούν στην αναζήτηση της «σωτηρίας» ή ακόμα και εκείνης της κοινωνίας όπου θα μπορούσαν να πραγματοποιήσουν τις προσδοκίες τους. Σε αυτό το πλαίσιο τοποθετεί τους διανοούμενους του Μεσοπολέμου, το θαυμασμό και τη στήριξη τους στη Σοβιετική Ένωση. Αυτό πράττει και ο Γλνός: «Οργάνωση της παραγωγής σε όλους τους κλάδους απάνω σε βάση κολλεκτιβιστική, ξαναθεμελίωμα και ξαναχτισμο όλης της ζωής, αλλαγή ριζική της κοινωνικής σύνθεσης, αδιάκοπο γκρέμισμα των παλιών ρυθμών, ξαναχτισμο των ανθρώπων μαζί με τους θεσμούς, δημιουργία νέων ανθρώπων. Η πιο βαθιά, η πιο οργανική επανάσταση, που έγινε στην ιστορία»⁶.

Η εποχή της Μεγάλης Ύφεσης αποτέλεσε ένα γεγονός τραυματικό «που σημάδεψε τους διανοούμενους του '30. Δεν αντέδρασαν όλοι με τον ίδιο τρόπο, αλλά το σοκ ήταν γενικό»⁷. «Αλλά στον ορίζοντα, σε μία χώρα που λίγοι είχαν προσέξει προηγουμένως στα σοβαρά και από τους οποίους οι περισσότεροι την είχαν κοιτάξει με μία μίξη διασκέδασης και περιφρόνησης – στη Σοβιετική Ένωση – έμοιαζε να υπάρχει κυριαρχία»⁸. Ο Γλνός συνομιλεί μαζί τους μέσα από το έργο του: «Βαθύτερη επίδραση απάνω στη λογοτεχνία είχε η κρίση η οικονομική και ο φασισμός. Γιατί αρχίζει η διάσπαση μέσα στους λογοτέχνες που υπηρετούσαν ως τώρα με την τέχνη τους την αστική την τάξη. Τυπικό παράδειγμα στην Αμερική ο Ντράιζερ και στη Γαλλία ο Αντρέ Ζιντ. Ένας μεγάλος συγγραφέας σαν τον Ζιντ, ένα άντρας, που φέρνει μέσα του όλο τον πολιτισμό της Δύσης και τη Γαλλική πνευματική παράδοση, δηλώνει, πως η εξέλιξη της Σοβιετικής Ένωσης τον έπεισαν, ότι είναι αναγκαίο και επιθυμητό να εξυψωθεί ο καπιταλισμός και πως είναι υπέρτατο χρέος του κάθε τίμιου ανθρώπου να υποστηρίξει με όλη τη δύναμή του το σοσιαλισμό και τη Σοβιετική Ένωση»⁹.

Μια χώρα όπου ο διανοούμενος δεν θα ήταν στο περιθώριο της κοινωνικής ζωής, αλλά στο επίκεντρο, «δημόσιος διανοητής» (public intellectual) που παρεμβαίνει ενεργά καθορίζοντας τις αποφάσεις κοινωνικών ομάδων και κρατικών θεσμών. Το ίδιο το συνέδριο που διοργάνωσε η Ένωση Σοβιετικών Συγγραφέων θα αποτελέσει για τον Γλνό δείγμα της σημαντικής θέσης της διανοήσεως στη Σοβιετική Ρωσία. «Οι δρόμοι έχουν γεμίσει με κόκκινες πλατιές λουριδες πάνινες στα χτίρια, στις σκαλωσιές, στους δρόμους, στις πλατείες. Επιγραφές μεγάλες παντού. "Χαίρετε συγγραφείς της Σοβιετικής Ένωσης"». «Οι εφημερίδες όλων των γλωσσών, που κυκλοφορούν στη Σοβιετική Ένωση είναι γεμάτες από άρθρα, εικόνες, πληροφορίες, χαιρετισμούς, συνεντεύξεις για το συνέδριο. Πολιτικοί, ακαδημαϊκοί, καλλιτέχνες, μηχανικοί, συνδικάτα εργατικά, εργοστάσια, λεσχές εργατικές, κύκλοι λογοτεχνικοί, εργατικοί, δημοσιεύουν γνώμες, προτροπές, ψηφίσματα σχετικά με το συνέδριο»¹⁰.

Σημαντικό ρόλο διαδραματίζει παράλληλα η απήχηση του έργου των λογοτεχνών: «Οι εργάτες είχαν ενήμεροι, διαβασμένοι. Έβλεπε κανένας,

πως η λογοτεχνία είχε γίνει ένα κομμάτι από τη ζωή τους, μια ανάγκη ζωτική σαν την τροφή»¹¹. Για τον Γλνό «η Σημερινή Ρωσία» αποτελεί τον κατεξοχήν τόπο όπου οι «άνθρωποι ανεβαίνουν προς το φως»¹². Και μαζί με αυτούς ο συγγραφέας, ο πνευματικός άνθρωπος, ο διανοούμενος βρίσκει νόημα στον σκοπό του, αντίκρισμα στο έργο του. «Στα τελευταία δεκαπέντε χρόνια πουλήθηκαν στη Σοβιετική Ένωση πέντε δισεκατομμύρια βιβλία»¹³, θα πει ο διευθυντής του κρατικού εκδοτικού οίκου για τη λογοτεχνία. «Τώρα η τέχνη έγινε μια ζωντανή κοινωνική λειτουργία, έγινε μια ανάγκη της ολόκληρης. Ο τεχνίτης βρίσκεται σε άμεση επαφή με όλο το πλήθος. Και το πλήθος πάει προς τον τεχνίτη. Τον αγαπά, τον τιμά, τον εμπνέει, τον καθοδηγεί, τον ελέγχει. Άλλαξε ο Μαϊκίνας φίλε μου. Δεν είναι πια ένας, δεν είναι λίγοι, είναι όλο το προλεταριάτο, όλος ο εργαζόμενος λαός»¹⁴, αναφωνεί ο Γλνός.

«Ο Σοβιετικός Πολιτισμός»

Θεμελιώδεις μετασχηματισμοί συντελούνται όμως και στην οικονομία: «Τη στιγμή που οι άλλοι με τη σειρά όλοι τους μπαίνουν στην ακαταμάχητη ρουφήχτρα της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης και κλείνουν τις φάμπρικές τους και πετάν τους εργάτες στους δρόμους κατά εκατομμύρια και δεν ξέρουν τι να κάνουν τα απούλητα προϊόντα τους, εκεί, ανεργία δεν υπάρχει, δεν έχουν εργάτες αρκετούς για τις φάμπρικές, που ανοίγουνε κάθε μέρα. Εκεί συντελούνται έργα γιγάντια, φράγματα ποταμών, ηλεκτροδυναμικές εγκαταστάσεις, ανοίγονται νέα λεκανοπέδια με κάρβουνα, νέα βουνά με σιδηρομετάλλευμα, νέες υπόγειες λίμνες από πετρέλαιο. Άνοιξε τους κόλπους της η γη, η σκεπασμένη με τους πάγους και χύνει τα αγαθά της στον νέο άνθρωπο, τον ελεύθερο προλετάριο που τη δουλεύει με τόση αγάπη»¹⁵.

«Στο εξωτερικό οι εργαζόμενοι όλου του κόσμου είδαν μπροστά στα μάτια τους να υψώνεται σα λαμπρό και παρήγορο αστέρι μέσα στα φοβερά σκοτάδια της παγκόσμιας κρίσης κατόρθωμα του απολυτρωμένου προλεταριάτου της πρώτης σοσιαλιστικής χώρας του κόσμου»¹⁶, θα γράψει ο Γλνός. Ο «Σοβιετικός Πολιτισμός» συνιστά για τον Έλληνα στοχαστή έναν νέο παράδειγμα, μία άλλη κοινωνία. Όλα αποτελούν μια διαφορετική κοινωνική οργάνωση, νέο τρόπο σκέψης και ζωής με σύνθημα «ολοένα ψηλότερα!», όπου «τη δράση την έχουν στα χέρια τους οι νέοι»¹⁸. Αυτός ο νέος πολιτισμός προσέλκυσε τους διανοούμενους του Δυτικού Κόσμου. Άλλωστε, «η πίστη στη δυνατότητα προοδευτικής μεταρρύθμισης του πραγματικού στη βάση επιστημονικών απαιτήσεων, συνόδευε τον Γλνό ήδη από την ένασή του στη σοσιαλδημοκρατική πτέρυγα του βενιζελικού στρατοπέδου»¹⁹.

Γράφει ο ίδιος: «Αφού ο κύριος σκοπός της ρούσικης επανάστασης είναι να δημιουργήσει μια κοινωνία χωρίς τάξεις και να καταργήσει την εκμετάλλευση του ανθρώπου από τον άνθρωπο, η επανάσταση αυτή πετυχαίνει, αν ο άξονας της αντιθετικής αυτής κίνησης πηγαίνει προς την πραγμάτωση του σκοπού. Δεν πετυχαίνει, αν η αντιθετική αυτή εξέλιξη δεν έχει κεντρικό άξονα ή ο κεντρικός της άξονας δεν πάει στην κατάργηση των κοινωνικών τάξεων και της εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο, ή καταργεί τις παλιές και δημιουργεί νέες κοινωνικές τάξεις»²⁰. Ολόκληρη η προσπάθεια οικοδόμησης της νέας κοινωνίας γίνεται με σχέδιο. «Το κόμμα που οδηγεί το προλεταριάτο στον νικηφόρο δρόμο του χρόνου με το χρόνο προετοίμαζε το σχέδιο για τη δουλειά της επερχόμενης χρονιάς. Το κρατικοποιημένο μέρος της οικονομίας βάδιζε απάνω σε προκαθορισμένα σχέδια. Ιδρύθηκε ειδική κρατική υπηρεσία για τα σχέδια αυτά, το "Γκόσπλαν"»²¹.

⁵ Βασίλης Α. Μπογιατζής, στο ίδιο, σ. 458

⁶ Εφημ. Νέος Κόσμος, αρ. 505, 27 Σεπτεμβρίου 1934

⁷ Lewis Coser, Men of Ideas – A Sociologist's View, New York 1970, σ. 235 απόδοση δική μου

⁸ Lewis Coser, ό.π., σ. 237, απόδοση δική μου

⁹ Εφημ. Νέος Κόσμος, αρ. 524, 16 Οκτωβρίου 1934

¹⁰ Εφημ. Νέος Κόσμος, αρ. 516, 8 Οκτωβρίου 1934

¹¹ Στο ίδιο

¹² Υπότιτλος δύο άρθρων του Γλνού, εφημ. Νέος Κόσμος, αρ. 518, 10 Οκτωβρίου 1934... και εφημ. Νέος Κόσμος, αρ. 519, 11 Οκτωβρίου 1934

¹³ Εφημ. Νέος Κόσμος, αρ. 521, 13 Οκτωβρίου 1934

¹⁴ Στο ίδιο

¹⁵ Εφημ. Νέος Κόσμος, αρ. 538, 30 Οκτωβρίου 1934

¹⁶ Εφημ. Νέος Κόσμος, αρ. 539, 31 Οκτωβρίου 1934

¹⁷ Εφημ. Νέος Κόσμος, αρ. 513, 5 Οκτωβρίου 1934

¹⁸ Στο ίδιο

¹⁹ Βασίλης Α. Μπογιατζής, Μετέωρος Μοντερνισμός – Τεχνολογία, Ιδεολογία της Επιστήμης και Πολιτική στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου (1922-1940), Αθήνα 2012, σ. 394

²⁰ Εφημ. Νέος Κόσμος, αρ. 529, 21 Οκτωβρίου 1934

²¹ Εφημ. Νέος Κόσμος, αρ. 538, 30 Οκτωβρίου 1934

απάνω σε μια παραγωγή, που στηρίζεται στην τελευταία λέξη της τεχνικής. Ο Λένιν το καθόριζε από τότες επιγραμματικά με τρία λόγια: "Σοσιαλισμός σημαίνει δικτατορία του προλεταριάτου συν ηλεκτροποίηση"³⁸.

Η τεχνολογική πρόοδος συνιστά για τον Γλινό πρόοδο και ευημερία. «Η μηχανή μέσα στο καθεστώς του καπιταλισμού στάθηκε πάντα βασανιστήριο και ο εχθρός του εργάτη [...] Σε τούτη εδώ τη νέα κοινωνία η μηχανή είναι ο καλύτερος φίλος του εργάτη. Του αλαφρύνει το βαρύ το μόχτο, τον εκπολιτίζει, τον μορφώνει. Γιατί δεν είναι όπλο στα χέρια κανενός ανταγωνιστή. Η παραγωγή ρυθμίζεται με βάση τον εργάτη, τις ανάγκες του, το σεβασμό στην ανθρώπινη προσωπικότητά του. Γι' αυτό ο εργάτης βλέπει τη μηχανή σαν απολύτρωση. Κάθε τελειοποίησή της πηγάζει σ' όφελος δικό του. Δεν του τρώει το ψωμί. Γιατί αν περισέψει η παραγωγή, θα ελαττωθεί ο δικός του κόπος. Οι ώρες της δουλειάς του θα ελαττωθούν, οι πέντε μέρες θα γίνουν τέσσερις»³⁹.

«Αυτό που ενθουσίαζε τον Γλινό στη σοβιετική σοσιαλιστική προοπτική ήταν η ενόπια θεωρία και πράξη, με άλλα λόγια, τεχνολογία/επιστήμη και ζωής. Αυτό έβρισκε πως έλειπε από την αστική θεωρήση περί επιστήμης, με αποτέλεσμα την αποκοπή της από τη ζωή και από τη συνύφανσή της με την τεχνολογία. Επέμενε, μάλιστα, ότι δεν χρειαζόταν μόνο ρύθμιση της επιστήμης. Απαιτείτο και επιστημονικός σχεδιασμός της άναρχης και αδιευθύντης οικονομικής σφαιράς προκειμένου να προκύψει πλούτος και κοινωνική ευημερία, στοιχεία που

³⁸ Εφημ. Νέος Κόσμος, αρ. 535, 27 Οκτωβρίου 1934

³⁹ Εφημ. Νέος Κόσμος, αρ. 543, 4 Νοεμβρίου 1934

αποκλειόταν να απορρεύσουν από την άνευ περιορισμών καπιταλιστική οικονομική δραστηριότητα»⁴⁰.

«Και φυσικά ο άνθρωπος, ο κάθε άνθρωπος, και ο εργάτης και ο χωρικός και ο επιστήμονας και ο χεροδουλεπτής και η γυναίκα και το παιδί, όλοι όλοι, θα είναι, πρέπει να είναι πιο ευτυχισμένοι, πιο χαρούμενοι, πιο γαληνεμένοι, πιο γεροί, πιο δραστήριοι μέσα στον ρυθμό της καινούργιας ζωής»⁴¹, θα γράψει ο Δημήτρης Γλινός.

*Το παρόν άρθρο αποτελεί μέρος εργασίας που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του ΠΜΣ Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας Παντείου Πανεπιστημίου

**Υποψήφιος διδάκτωρ Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας Παντείου Πανεπιστημίου

Βασίλης Α. Μπογιατζής, ό.π, σ. 395

Εφημ. Νέος Κόσμος, αρ. 544, 5 Νοεμβρίου 1934

Βασίλης Α. Μπογιατζής, ό.π, σ. 413

Εφημ. Νέος Κόσμος, αρ. 535, 27 Οκτωβρίου 1934

Εφημ. Νέος Κόσμος, αρ. 543, 4 Νοεμβρίου 1934

Βασίλης Α. Μπογιατζής, ό.π, σ. 414

Εφημ. Νέος Κόσμος, αρ. 506, 28 Σεπτεμβρίου 1934

⁴⁰ Βασίλης Α. Μπογιατζής, ό.π, σ. 414

⁴¹ Εφημ. Νέος Κόσμος, αρ. 506, 28 Σεπτεμβρίου 1934

Η ΕΛΜΕ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΤΙΜΑ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟ ΑΝΤΙΦΑΣΙΣΤΙΚΟ ΑΓΩΝΑ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣ ΒΙΑΝΝΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΙΕΙ ΦΟΡΟ ΤΙΜΗΣ ΣΤΑ ΘΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΕΠΙΖΗΣΑΝΤΕΣ ΤΟΥ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΓΕΡΜΑΝΟΥΣ ΝΑΖΙΣΤΕΣ ΤΩΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΗ 1943

ΕΚΘΕΣΗ ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΩΜΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΓΕΡΜΑΝΩΝ ΝΑΖΙΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Η ΕΛΜΕ Ηρακλείου Συμμετέχει στις Εκδηλώσεις μνήμης και τιμής του αντικατοχικού και αντιφασιστικού αγώνα της Βιάννου και της Δυτικής Ιεράπετρας που οργανώνει ο Δήμος Βιάννου και η Ένωση θυμάτων Ολοκαυτώματος Βιάννου:

➤ Καλεί τους εκπαιδευτικούς να ΕΠΙΣΚΕΦΘΟΥΝ την ΕΚΘΕΣΗ των ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΩΝ για τις ΩΜΟΤΗΤΕΣ των Γερμανών Ναζιστών στην Κρήτη ΚΗΠΟΘΕΑΤΡΟ «ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ» από τις 18 έως και τις 30 Σεπτέμβρη και με ώρες επίσκεψης από 09.00-13.00 και 18.00-21.00. Πρόκειται για την έκθεση που συνέταξε το 1945, μετά από περιοδεία της στα μαρτυρικά χωριά της Κρήτης, η «Κεντρική Επιτροπή Διαπιστώσεως Ωμοτήτων εν Κρήτη», στην οποία συμμετείχαν οι: Ν. Καζαντζάκης, Ιωάννης Κακριδής και Ιωάννης Καλιτσουνάκης, ενώ τη Φωτογραφική κάλυψη έκανε ο Κωνσταντίνος Κουτουλάκης. Στόχος της έκθεσης ήταν η τεκμηρίωση της διεκδίκησης των Αποζημιώσεων από τις κατοχικές δυνάμεις, διεκδίκηση που δεν έχει ικανοποιηθεί μέχρι σήμερα. Το δικαιο αυτό αίτημα συνεχίζει και προβάλλει αδιάλειπτα και αγωνιστικά η ΕΝΩΣΗ ΘΥΜΑΤΩΝ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΒΙΑΝΝΟΥ. Η ΕΛΜΕ Ηρακλείου υποστηρίζει τον αγώνα της καταβολής των Γερμανικών Αποζημιώσεων, συνοπογράφουμε τα αιτήματα της επιτροπής και είμαστε στο πλευρό όλων των συλλογικοτήτων που καταδικάζουν τα εγκλήματα του ναζισμού και του φασισμού

➤ Τιμά την Ηρωική Αντίσταση των κατοίκων της Βιάννου, αλλά και συνολικά του λαού μας, απέναντι στη Ναζιστική Θηριωδία.

➤ Διατρανώνει την πίστη των εκπαιδευτικών και της νεολαίας στην αξία του αγώνα ενάντια στον φασισμό, το ρατσισμό, τον ιμπεριαλισμό και τον πόλεμο.

➤ Προβάλλει και προωθεί τις αξίες της Ειρήνης, της Δημοκρατίας, της Εθνικής Ανεξαρτησίας και της Διεθνιστικής Αλληλεγγύης.

➤ Διεκδικεί την καταβολή από το Γερμανικό Κράτος των Οφειλών του για το Ολοκαύτωμα της Βιάννου και όλων των χωριών που ισοπέδωσε η γερμανική θηριωδία στην Κρήτη και συνολικά στη χώρα μας.

➤ Καλεί τους Εκπαιδευτικούς να αφιερώσουν μια διδακτική ώρα για να ενημερώσουν τους μαθητές μας για τη βαρβαρότητα της Ναζιστικής Κατοχής, τονίζοντας το Ολοκαύτωμα της Βιάννου, των Ανωγείων, της Καντάνου κλπ, στη βάση της διασφάλισης της ιστορικής μνήμης, της ανάδειξης των αγωνιστικών και δημοκρατικών παρακαταθηκών του λαού μας, αλλά και με βασική επιδίωξη την ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ της νεολαίας απέναντι στα σύγχρονα φαινόμενα του φασισμού, του σωβινισμού, του εθνικισμού και της ιμπεριαλιστικής βαρβαρότητας.

Συμπληρώνονται φέτος 80 χρόνια από το ολοκαύτωμα της Βιάννου τον Σεπτέμβρη του 1943, ολοκαύτωμα το οποίο –μαζί με όλα τα υπόλοιπα που έγιναν στην κατεχόμενη Κρήτη και συνολικά στη χώρα– επιβεβαιώνει, με τον πιο αποκρουστικό τρόπο, την κτηνωδία των Ναζιστικών δυνάμεων Κατοχής. Συνάμα προβάλλει παραστατικά το πνεύμα του ακατάβλητου ηρωισμού, της υπερηφάνειας και της αυτοθυσίας του Βιαννίτι-

κου λαού, που πλήρωσε βαρύ φόρο αίματος στον βωμό της λεύτερης και εθνικά ανεξάρτητης πατρίδας, στον αγώνα για την αποτίναξη του Γερμανικού ζυγού, Στην πάλη για την ήττα του φασισμού και την απελευθέρωση συνολικά της ανθρωπότητας από τη βαρβαρότητα της ναζιστικής πολιτικής, της ιμπεριαλιστικής τρομοκρατίας και της ισοπέδωσης των βασικότερων κοινωνικών, πολιτικών, ιδεολογικών, ανθρωπιστικών κατακτήσεων της πολιτισμένης ανθρωπότητας, όπως είναι η ειρήνη, η ελευθερία, η δημοκρατία, η κοινωνική ισότητα και δικαιοσύνη, η αλληλεγγύη, ο ανθρωπισμός.

Η Βιάννος, μια ακμάζουσα κωμόπολη στη νότια ζώνη του Ηρακλείου, με πλούσια ιστορία και πνευματική κληρονομιά, έμελλε να πληρώσει βαρύ τίμημα στα σκοτεινά χρόνια της Γερμανικής κατοχής, επειδή ΔΕΝ παραδόθηκε, επειδή ΔΕΝ υποτάχθηκε στη ναζιστική μπότα, επειδή αρνήθηκε τη δουλοφροσύνη και αντέταξε στη θέση της την αυτοθυσία και την υπερήφανα αντίσταση.

Αυτή όμως η αδόλωτη ψυχή και το αντιστασιακό φρόνημα της Βιάννου εξερέθισε ακόμη περισσότερη την κτηνώδη πολιτική φύση του ναζισμού, που δεν ανέχεται την ελευθεροφροσύνη των αγωνιστών, δεν αντέχει τον παλμό της ανυπότακτης φωνής τους, ούτε το ισχυρό φως της δημοκρατικής συνειδήσής τους και έτσι στο διάβα του αφήνει ισχυρά τα τεκμήρια της σκοτεινής και τερατώδους φύσης του: καμένη γη, ισοπεδωμένα σπίτια, κατεστραμμένες κοινωνίες, οικονομίες, οικογένειες, μαυρισμένες και νεκρές ψυχές, ακόμη και παιδικές. Τα νεκρά αδέρφια Βερβελάκη, η Ευαγγελία (8 ετών), η Μαρία (12 ετών) και ο Στέλιος (15 ετών) που αρνήθηκαν να καταδώσουν τον αγωνιστή πατέρα τους και εκτελέστηκαν από τους θηριώδεις Ναζιστές, αλλά και γενικότερα όλοι οι αδόλωτοι αγωνιστές- που όρθωσαν το ανάστημά τους στα ναζιστικά τέρατα- αποτελούν για εμάς όλους σήμερα ιερά, αθάνατα σύμβολα θάρρους, παλικαριάς, αντίστασης και πίστης στα πιο ευγενικά αισθήματα και αιτήματα της ανθρωπότητας, όπως είναι η ελευθεροφροσύνη, ο πατριωτισμός, η δημοκρατία, ο ανθρωπισμός.

Για εμάς τους εκπαιδευτικούς, που με το καθημερινό μας έργο «σμιλεύουμε παιδικές ψυχές» και διαμορφώνουμε συνειδήσεις, η γενναιότητα των παιδιών της Βιάννου, αλλά και όλων των περιοχών, κεντρίζει τις κεραίες της ηθικής και κοι-

νωνικής ευαισθησίας και ενδυναμώνει τις υψηλές αρχές και αξίες, τις οποίες, με αίσθηση κοινωνικού χρέους και συνέπειας, θέλουμε να μεταλαμπαδέσουμε στη νέα γενιά. Στη γενιά που κρατεί στα χέρια της το μέλλον της κοινωνίας, στη γενιά που πρέπει να ζυμωθεί με τα ίδια αξιακά υλικά και αγωνιστικά δημοκρατικά πρότυπα, ώστε να δηλώσει, με τη σειρά της, το δικό της δυναμικό «παρόν» στην εποχή μας.

Στην εποχή μας που οξύνονται οι ανταγωνισμοί των ιμπεριαλιστών και τα σύννεφα του πολέμου πυκνώνουν στη γειτονιά μας, με ανοιχτό το πολεμικό τραύμα στην Ουκρανία και τη διχοτόμηση της Κύπρου.

Στο ιστορικό στάδιο που διανύουμε, με πρόδηλη την αμφισβήτηση της εθνικής κυριαρχίας των ανίσχυρων οικονομικά λαών και των συνόρων τους και με την αιμορραγία της μετανάστευσης από τις χώρες-θύματα των ιμπεριαλιστικών επεμβάσεων να ματώνει το διεθνή χάρτη.

Στην περίοδο που ζούμε, κατά την οποία η βαρβαρότητα της αντιμεταναστευτικής πολιτικής της ΕΕ και των ελληνικών κυβερνήσεων (που αποτυπώνεται στις επαναπροωθήσεις των μεταναστών, στην ενοχοποίησή τους για τις πυρκαγιές κ.λπ.) συμπληρώνεται από την εγκατάλειψη του λαού στη δίνη των καιρικών συνθηκών και από την ολομέτωπη επίθεση στις κατακτήσεις, τα δικαιώματα και τις ελευθερίες του λαού. Στις μέρες μας, που ο φασισμός επιβεβαιώνει το δηλητήριό του με την απώθηση αθώου επιβάτη στη θάλασσα, με το μαζικό πνιγμό των κατατρεγμένων προσφύγων, με τη δολοφονία του Φύσσα, με τη βία στα γήπεδα κλπ, οι ευθύνες των εκπαιδευτικών για τη δημοκρατική διαπαιδαγώγηση, την ιστορική παιδεία και κοινωνική ευαισθησία των μαθητών μας γίνονται ακόμα πιο μεγάλες,

Από το χώρο της ΕΛΜΕ Ηρακλείου δηλώνουμε ότι ως παιδαγωγοί και δάσκαλοι —επιφορτισμένοι με το ωραίο έργο της κοινωνικής ευαισθητοποίησης των μαθητών μας— θα καταβάλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια για την ανταπόκριση σε αυτό το υψηλό καθήκον που μας αναθέτει η κοινωνία, ακούγοντας τη φωνή και υιοθετώντας το μήνυμα του ποιητή, που μας δηλώνει: **«Πάντα νικάει το δίκιο! Μια μέρα θα νικήσει ο άνθρωπος. Μια μέρα η λευτεριά θα νικήσει τον πόλεμο. Μια μέρα θα νικήσουμε για πάντα.» Γιάννης Ρίτσος**

σελίδες από την ιστορία

**ΟΙ ΘΗΡΙΩΔΕΣ
ΤΗΣ ΝΑΖΙΣΤΙΚΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ
ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ**

Παρουσίαση αρχαιακού υλικού:
«Έκθεσις της Κεντρικής Επιτροπής
Διαπιστώσεως Ωμοτήτων Εν Κρήτη»

Κηποθέατρο «Μάνος Χατζιδάκις»
Εγκαίνια: 19 Σεπτεμβρίου 2023 (19:30)
Διάρκεια: 18-30 Σεπτεμβρίου 2023
Ώρες επίσκεψης: 09:00 - 13:00 & 18:00 - 21:00

Στο πλαίσιο των εκδηλώσεων μνήμης για την 80^η επέτειο του Ολοκαυτώματος των χωριών της Βιάννου και της Δυτικής Ιεράπετρας παρουσιάζονται τα ντοκουμέντα της έκθεσης, που συνέταξαν κατ' εντολή της ελληνικής κυβέρνησης, μετά από περιοδεία στους μαρτυρικούς τόπους της Κρήτης το 1945, οι Νίκος Καζαντζάκης, Ιωάννης Κακριδής και Ιωάννης Καλιτσουνάκης με φωτογραφική κάλυψη του Κωνσταντίνου Κουτουλάκη.

Σκοπός της έκθεσης ήταν η καταγραφή των ωμοτήτων προς τεκμηρίωση των ελληνικών αξιώσεων αποζημίωσης από τις δυνάμεις Κατοχής.

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ:

ΕΝΩΣΗ ΘΥΜΑΤΩΝ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΒΙΑΝΝΟΥ

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ:

Περιφέρεια Κρήτης
Region of Crete

ΔΗΜΟΣ ΒΙΑΝΝΟΥ
Municipality of Vianno

ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
Municipality of Heraklion

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΑ:

ΕΣΣΑΟΓΕ
ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΔΕΚΑΕΤΗΡΗΣ ΙΟΥΒΕΛΙΩΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΣΤΕΛΛΑ ΝΗΣΙΩΤΗ, ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΣΥΤΕΛΑΚΗ

ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΟΥΤΟΥΛΑΚΗ: ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΖΟΡΑΚΗΣ, ΜΑΝΩΛΗΣ ΔΡΑΚΑΚΗΣ

Επιμέλεια - κείμενα

Νίνα Γεωργιάδου

Αντιμίσμηλο

Τι Δεν Χρειαζόμαστε

Αεν πρόλαβε να έρθει το καλοκαίρι. Δεν πρόλαβαν να προσφέρουν τη δροσιά τους τα λιγοστά δάση στη χώρα.

Έφυγε το καλοκαίρι. Έφυγαν και τα δάση. Κέρκυρα, Αίγιο, Δερβενοχώρια, Αττική, Κάρυστος, Νέα Αγχίαλος, Ρόδος, έσυραν πρώτα το χορό του Ζαλόγγου, τον Ιούλιο. Τον Αύγουστο ξεκινήσαμε με Βοιωτία, Εύβοια, και κλείσαμε (;) με Έβρο, Αλεξανδρούπολη, Κομοτηνή, Δαδιά. Για να συνεχίσουμε το Σεπτέμβριο με πλημμύρες. Και Νεκρούς. Καμένους και πνιγμένους. Μέχρι και η 111η Πτέρυγα Μάχης, η αιχμή του δόρατος της Ελληνικής Πολεμικής Αεροπορίας κατά πως λεν... έπεσε σε καιρό ειρήνης... Από μόνη της.

Ανύπαρκτο κράτος, ανύπαρκτη προστασία από τις πυρκαγιές και τις πλημμύρες. Και οι «άξιοι» της κυβέρνησης να κοιτάνε, σαν το Νέρωνα, το προμελετημένο, κρατικό έγκλημα. Έγκλημα ενός κράτους που βάζει για πλήρωμα ασθενοφόρων πυροσβέστες, αεροπόρους και ό,τι άλλο φανταστείς. Για να πάρει τους πυροσβέστες από τα ασθενοφόρα και να τους μετακινεί από την Ήπειρο στη Δαδιά και πάλι πίσω στην Ήπειρο και πάλι πίσω στη Δαδιά. Όχι. Προσλήψεις μόνιμου προσωπικού δεν χρειαζόμαστε για τη φωτιά, την πλημμύρα, το ασθενοφόρο. Αντίθετα χρειαζόμαστε χιλιάδες μόνιμους παπάδες και αστυνομικούς. Που δεν συνεισφέρουν στη φωτιά, παρά μόνο με λιτανείες για να μας λυπηθεί ο... θεός, αφού το κράτος ...δεν δύναται να μας λυπηθεί. Και άγριο ξύλο γι' αυτούς που διαδελώνουν για τη φωτιά και την πλημμύρα. Τα τηλεοπτικά κανάλια μετράνε, αγχωμένα, τη συσσώρευση νεκρών, μπας και ξεπεράσουν τους νεκρούς παλιότερων χρόνων. Όχι, τους απεγνωσμένους που έχασαν τον ιδρώτα μιας ζωής, το σπίτι τους, τη σοδειά στο χωραφάκι τους, τα λιγοστά ζωντανά που φέρνουν το καρβέλι το ψωμί στο σπίτι, την εποχιακή δουλειά στον τουρισμό, δεν θα τους μετρήσει κανείς.

Και ενώ ο τόπος καιγόταν και η οργή είχε ξεχειλίσει, δυο μέρες πριν το Δεκαπενταύγουστο, προτάθηκε η «λύση» για την αποδεδειγμένη, πια, χρεοκοπία και σαπίλα του

καπιταλιστικού κράτους. Από τη ναυαρχίδα του αστισμού, την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, δια γραφίδος Παπαχελά, αναζητούνται «τρελοί», (όχι σαν αυτούς του χωριού):

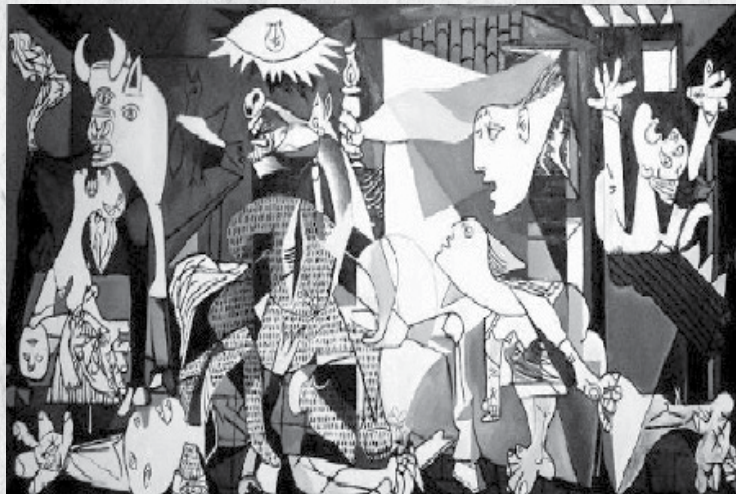
«Έχουμε φτάσει σε ένα σημείο που χρειαζόμαστε «τρελούς αλλά και καθαρούς» σε μερικά κρίσιμα πόστα για να γίνουμε μια κανονική χώρα. Όταν λέμε τρελούς εννοούμε ανθρώπους που δεν ξημεροβραδιάζονται σε πολιτικά γραφεία και σε καφέδες με νταραβετζήδες κάθε τύπου, αλλά ασχολούνται 24 ώρες, 7 ημέρες, με τη δουλειά τους. Δεν θα τους νοιάζει αν θα τους κράξει το Χ σάι ή αν θα τα βάλουν μαζί τους κάποιοι συνδικαλιστές».

Οι συνδικαλιστές και τα σάι ευθύνονται, λοιπόν. Για το κράτος που ενδιαφέρεται για τους πλούσιους και παρακολουθεί αδιάφορο τα παθήματα των φτωχών. Και συνεχίζει: *«Υπάρχουν «τρελοί», ικανοί και καθαροί στον ζωτικό πυρήνα του ελληνικού κράτους; Ναι, και γι' αυτό το κράτος συνεχίζει να λειτουργεί και να αντέχει. Το είδαμε στον Έβρο το 2020 ή στην περίπτωση του αρχαιολόγου της Μυκόνου. Πληρώνονται λίγα, αγαπούν τη δουλειά τους και πιστεύουν ότι αυτό είναι καθήκον τους».*

Τους θέλει και φτηνούς στο κόστος, τους «τρελούς». Δεν ξέρουμε τι ακριβώς είδε στον Έβρο το 2020, μα το 2023 είδαμε, καθαρά, τα φασιστοειδή να κυνηγάνε ανέστιους φτωχούς.

Ποια είναι λοιπόν τα «κρίσιμα πόστα» και ποιος θα διορίσει τους «καθαρούς» σε αυτά; Οι κυβερνήσεις και οι πρωθυπουργοί τους, διορίζουν. Διορίζουν «νταραβετζήδες κάθε τύπου», που «ξημεροβραδιάζονται σε πολιτικά γραφεία». Αυτό το ξέρουν και τα μικρά παιδιά. Το ξέρουν οι νεκροί στα Τέμπη, οι καμένοι στα..., οι πνιγμένοι στα... Μήπως χρειαζόμαστε λοιπόν και έναν «τρελό» γκέητ, που δε θα δίνει λογαριασμό σε κανένα; Κάτι σαν τον «παράφρονα» Χίτλερ, ή τον κουντικό, ομοίως «παράφρονα - τρελό» Παπαδόπουλο, που κάθε άλλο παρά «τρελοί» ήταν; Η πρόσφατη, τηλεοπτική επαναπροβολή του «σκληρού» της «Χρυσή Αυγή - δεν ήμουνα εκεί», Κασιδιάρη, με αφορμή τις δημοτικές εκλογές, δεν είναι ούτε τυχαία, ούτε αθώα. Η ακροδεξιά - φασιστική ιδεολογία προωθείται στην οργισμένη κοινωνία, σαν εναλλακτική λύση. Και αυτό δεν το χρειαζόμαστε.

Τάνια Ζωγράφου

ΕΒΡΟΣ, ΓΙΑΤΙ;

Από γαλάζιος στον εκλογικό χάρτη της πρόσφατης εκλογικής σαλαμούρας, ο Έβρος βάφτηκε κόκκινος στον χάρτη των πυρκαγιών και τελικά, στο μαύρο-γκρι της στάχτης. Η μεγαλύτερη πυρκαγιά στα χρονικά της Ευρώπης!

ΣΤΑΧΤΗ ΚΑΙ ΜΠΟΥΡΜΠΕΡΗ 935.110 ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ, απ' τα οποία:

- Δάση: 441.794 στρ. (59,5%)
- Σκληροφυλλικές εκτάσεις: 318.659 στρ. (74%)
- Μικτή αγροτική γη: 81.141 στρ. (55,6%)
- Αρωτραίες εκτάσεις: 72.452 στρ. (28%)
- Μόνιμες καλλιέργειες: 8.442 στρ. (44,3%)
- Χορτολιβαδικές εκτάσεις: 2.776 στρ. (28,8%)
- Υγρότοποι (Δέλτα Έβρου): 662 στρ. (4,25%)

Συνολικά στη φλεγόμενη μπανανία, έγιναν φέτος ΚΑΡ-ΒΟΥΝΟ 1.726.260 στρέμματα. Σε συμπυκνωμένα μεγέθη, είναι σα να κάπκαν, η Κέρκυρα, η Κως, η Νάξος, η Πάρος, η Κάλυμνος και η Αμοργός. Ολοσχερώς! Σα να μην έμεινε ούτε κολυμπηθρόξυλο!

ΣΤΟΝ ΕΒΡΟ ΟΜΩΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΚΕ

ΟΛΟΚΛΗΡΩΤΙΚΗ ΑΛΩΣΗ, ΧΩΡΙΣ ΚΑΝ ΚΕΡΚΟΠΟΡΤΑ

Δεν έμεινε σπυρί στάρι, μήτε πλάτανος, μήτε μέλισσα, μήτε γυασετός. Το μεγάλο γιατί αυτής της απόλυτης καταστροφής, θα πάρει απάντηση σύντομα, όταν εργολάβοι και υπεργολάβοι, Άγγλοι, Γάλλοι, Πορτογάλοι, που ήδη λυμάνονται την περιοχή, θα αναλάβουν επιπλέον υπηρεσία. New deals, new money.

ΘΡΑΚΗ, Η ΝΕΑ «ΜΕΓΑΛΗ ΚΥΡΙΑ»;

Η μεγαλύτερη στον κόσμο Αμερικάνικη βάση είναι η Bondsteel στο Κόσσοβο, που ονομάζεται καϊδευτικά και «Μεγάλη Κυρία». Τα έχει όλα, στερείται όμως την έξοδο

στη θάλασσα. Η εκχώρηση της Αλεξανδρούπολης στους Αμερικάνους, ως κατ' αρχήν ναυτική βάση, τους δίνει τη δυνατότητα ηγεμονίας στην Ανατολική Μεσόγειο και ελέγχου από τα Δαρδανέλια ως το Σουέζ.

Όταν πριν δυο χρόνια ο Αμερικάνος πρέσβης, Πάιατ (βλέπε πραξικόπημα Μειντάν στην Ουκρανία) δήλωνε με τον κυνισμό κατακτητή: «*Η Κρήτη είναι το Τέξας της Ελλάδας, αλλά η Θράκη είναι η Αλαμπάμα*», ο αρχηγός ΓΕΕΘΑ απαντούσε με δουλικότητα και ισόποσο κυνισμό: «*Η Αλεξανδρούπολη θα γίνει η Σούδα του Βορρά*».

Όταν οι αυγουλάδες της Αλεξανδρούπολης έτριβαν τα χέρια τους γιατί ξεπούλησαν όλα τους τα αυγά στον 6ο Στόλο, οι αχυράνθρωποι της τοπικής αυτοδιοίκησης υποσχέθηκαν κέρδη πολλά και σίγουρα λεφτά, με 18.000 Αμερικάνους πεζικάριους στην περιοχή.

Αν αυτή τη στιγμή η αμερικάνικη βάση Bondsteel στο προτεκτοράτο Κόσσοβο φιλοξενεί 10.000 πεζικάριους, η πιθανότητα διπλής σχεδόν στρατιωτικής δύναμης απαιτεί, για τις σχετικές εγκαταστάσεις, μια τεράστια έκταση. Οι αφελείς ή οι μισθωμένοι "μπατριώτες" που υποστηρίζουν πως η αμερικανοστρατικοποίησή μας σημαίνει ασφάλεια, ας μη θυμηθούν την Κύπρο, αρκεί να δουν τη δήλωση του Νίκολα Μπερνς, κατά τη διάρκεια του Delphi Forum που διεξήχθη τον περασμένο Νοέμβρη στην Ουάσινγκτον: "*Λυπάμαι που το λέω, αλλά εάν η Ελλάδα χρειαστεί τη στήριξη των ΗΠΑ σε ένα θερμό επεισόδιο με την Τουρκία, δε νομίζω ότι θα την έχει*".

Αν για να στηθεί η «Μεγάλη Κυρία», χρειάστηκε ο αιματηρός πόλεμος που κομμάτισε τη Γκουγκοσλαβία, για να στηθεί μια «Αλαμπάμα», να μην γίνει κάρβουνο η Δαδιά;

ΠΑΡΙΣΙ-ΑΘΗΝΑ, ΕΝΑ ΤΣΙΓΑΡΟ ΔΡΟΜΟΣ

Επίγονοι των αποικιοκρατών, νοσταλγοί των κρεματορίων, λιγούρια του Φρήντμαν, «Σπαρτιάτες» με γραβάτες και μια σειρά αποβράσματα, παρέα με εθελοντές ανιστόρητους και λούμπεν ναζιδια, ξαναγράφουν την Ιστορία.

Στόχος να ταιριάζει με το σύγχρονο εργασιακό κολαστήριο στις Μανωλάδες, τον εξευτελισμό του «καλοπληρωμένου σερβιτόρου» αρλεκίνου, που βγάζει μπουρμπουλήθρες γιατί είναι «κοντός», να αθώνει τους αιμοσταγείς πολέμους για «εκδημοκρατισμό και εκπολιτισμό», να ενοχοποιεί τα κινηγημένα θύματά τους και να βάζει φωτιστέφανο στους νεοφιλελέδες που ονειρεύονται ένα κόσμο γενικευμένης φαβέλας. Το remake της Ιστορίας θα μπορούσε να είναι μια ξεκαρδιστική κωμωδία, αν δεν ήταν ένα ντοκυματέρι τρόμου.

• Στους δρόμους του Παρισιού επιστρατεύονται 45.000 μπάτσοι και αναρίθμητοι δημοσιοκάφροι ισλαμοφοβικών αντανάκλαστικών και θάβουν ακόμη πιο βαθιά τους 10 εκατ.

σφαγιασμένους Αλγερινούς (1830-1962), τους 42 χιλ. νεκρούς Αλγερινούς από ραδιενέργεια, στη διάρκεια 17 πυρηνικών εκρήξεων στην έρημο της Αλγερίας (1962-1966), τους χιλιάδες εξοντωμένους σε Σενεγάλη, Τυνησία, Μαρόκο και Μάλι, τους 400 λόγιους σφαγμένους με γαλλική ματσέτα στο Τσαντ, τους αναρίθμητους νεοσκλάβους απ' την πρόσφατη ερήμωση της Λιβύης.

• Στην Αθήνα, τα μπάσταρδα του Χίτλερ και οι γόννοι των δοσίλογων, κατέχουν εδώ και καιρό υπουργικά και βουλευτικά έδρανα και τώρα, μια επιπλέον πτέρυγα. Από το σημερινό υπουργικό τους θώκο μιλούν για τον «ευτυχισμένο», μουσκεμένο αρλεκίνο των στεγνών κλαμπ σάντουιτς, ο ίδιος ο αρλεκίνος υπερθεματίζει, οι «Σπαρτιάτες» με γραβάτες, ξαναπαίρνοντας την πτέρυγα που πρόσκαιρα είχαν απωλέσει, έχουν κολασμένες ονειρώξεις με ειλωτες και όλοι μαζί ονειρεύονται πύλες με Arbeit macht frei...

ΚΑΙΓΟΜΑΙ, ΚΑΙΓΟΜΑΙ ΡΙΞΕ ΚΙ ΑΛΛΟ ΛΑΔΙ ΣΤΗ ΦΩΤΙΑ

● Μέσα στην πανδημία ψηφίστηκε ο ν. 4685/2020 που καταργεί γενικά την προστασία των περιοχών Natura, προκειμένου για τη λειτουργία λατομείων, ξενοδοχείων και μονάδων εξόρυξης σε όλη τη χώρα σε περιοχές Natura 2000, ενώ περιλαμβάνει αντισυνταγματικές ρυθμίσεις, που νομιμοποιούν 500.000 αυθαίρετα σε δασικές εκτάσεις και ρέματα.

● Δυο χρόνια πριν τον δασοκτόνο νόμο Χατζηδάκη, το 2018, ο Όμιλος ήθελε βωξίτη, ο βωξίτης απαιτούσε αποψίλωση, από το 2012 εκκρεμούσαν και κάποιες αιτήσεις για σάπιες ΑΠΕ, η νυν πρόεδρος της –τρόπος του λέγειν– δημοκρατίας, και τότε στο ΣΤΕ, επικύρωσε την εγκατάστασή τους στα καμένα, τα «άπαρτα βουνά» έγιναν στάχτη και μπουρμπερη κι εντελώς συμπτωματικά, η πρόεδρος της τρόπος του λέγειν δέχεται την άδολη δωρεά εκ μέρους του Ομίλου, ενός υπερπολυτελούς διαμερίσματος στο Μεταξουργείο, με εσωτερική θερμαινόμενη πισίνα κλπ κλπ.

● Η Εύβοια έγινε κρανίου τόπος, ο Όμιλος αλωνίζει στα καμένα, στήνοντας τις μισοσκουριασμένες ανεμογεννήτριες, που ξεπουλά η Γερμανία, για να κόβουν τους αετούς στα δυο. Ο γαμπρός του Ομίλου, που ανέλαβε το Μεταφορών μετά το φονικό στα Τέμπη και διαβεβαίωνε πως το ανύπαρκτο σύστημα τηλεδιοίκησης λειτουργούσε, δέχτηκε δυο μήνες μετά προσφυγή του Ομίλου για παχυλές αποζημιώσεις εκ μέρους του Δημοσίου κι έπειτα ανέλαβε το Εξωτερικών, για να διαχειριστεί τον «πατριωτισμό της ευθύνης» και την «απομείωση» της «σχετικής έννοιας» που ονομάζεται εθνική κυριαρχία.

● Η Ρόδος, ναυαρχίδα της βαριάς και ασήκωτης βιομηχανίας με τα αμφίβια γκαρσόνια, πριν γίνει rooms to let, είχε τόσο πλούσια αγροτική παραγωγή, ώστε (μαζί με την Κω) όχι μόνο έτρεφε όλα τα Δωδεκάνησα, αλλά έκανε και πλούσιες εξαγωγές στην υπόλοιπη Ελλάδα και το εξωτερικό, σε ελιές, λάδι, σταφύλια, κρασί, δημητριακά (σιτάρι, κριθάρι, βρώμη, καλαμπόκι και κεχρί), ντομάτα, καπνά, βαμβάκι, λινάρι, σουσάμι, αράπικα φυστίκια, καρπούζια, πεπόνια και οπωροκηπευτικά. Η «μονοκαλλιέργεια» του τουριστικού προϊόντος, «έκαψε» τις υπόλοιπες καλλιέργειες πριν γίνουν στάχτη κι έκανε το νησί των Ιπποτών μια χαβούζα κατρουλόνηρου των μεθυσμένων εποίκων.

● Ο ουρανός πάνω από την κάποτε χώρα μπούκωσε απ' τη στάχτη. Τα αποδημητικά, γερανοί, χελιδόνια, πελαργοί, ερωδιοί, αγριόχηνες, στάχτη. Οι αετοί, οι γύπες, τα γεράκια, οι γερακίνες, στάχτη. Τα τσακάλια, οι αλεπούδες, οι λαγοί, οι ασβοί, τα ελάφια της Ρόδου στάχτη. Τα πεύκα, τα πλατάνια, οι δρύες, οι μυρτιές, τα έλατα, όλα στάχτη.

**ΠΝΙΓΟΜΑΙ, ΠΝΙΓΟΜΑΙ
ΠΕΤΑ ΜΕ ΣΕ ΘΑΛΑΣΣΑ ΒΑΘΙΑ**

Με αφορμή τον θάνατο της Sinead O' Connor

Τα πλυντήρια της Μαγδαλνής, γνωστά και ως Άσυλα της Μαγδαλνής, δημιουργήθηκαν το 18ο αιώνα από την εκκλησία της Ιρλανδίας και λειτουργούσαν μέχρι τα τέλη του 20ου αιώνα. Διοικούνταν από θρησκευτικά ινστιτούτα και μοναχές. Σκοπός τους ήταν να φιλοξενούν και να φροντίζουν ιερόδουλες, εγκαταλελειμμένες γυναίκες, έγκυες εκτός γάμου, ορφανές, γυναίκες με αναπηρία κ.ά. Τα πλυντήρια της Μαγδαλνής έγιναν “μεγάλα συγκροτήματα” και εξαπλώθηκαν σε ολόκληρη τη χώρα. Κατά συνέπεια, έγιναν μέρος του ευρύτερου συστήματος ελέγχου των παιδιών και των γυναικών της Ιρλανδίας.

Οι γυναίκες στα πλυντήρια ουσιαστικά φυλακίζονταν και έχαναν κάθε ανθρώπινο δικαίωμα. Δούλευαν κάτω από σκληρές συνθήκες, βασανίζονταν και συχνά κακοποιούνταν. Τα ιδρύματα αυτά είχαν εξελιχθεί σε πρώτης τάξεως κερδοφόρες επιχειρήσεις, εκμεταλλευόμενα γυναίκες και παιδιά, ο αριθμός των οποίων παραμένει άγνωστος μέχρι σήμερα.

Πρόκειται για μια ιστορία για την οποία η Ιρλανδία έχει κάθε λόγο να ντρέπεται. Η ιρλανδική κυβέρνηση, αφού τα έκλεισε το 1996, αναγνώρισε ότι οι γυναίκες στα πλυντήρια της Μαγδαλνής υπήρξαν θύματα κακοποίησης, με καθυστέρηση πέντε ετών το 2001. Ωστόσο, αντιστεκόταν στις έρευνες, καθώς υπήρχαν αποδεικτικά στοιχεία ότι τα δικαστήρια της Ιρλανδίας έστελναν συνήθως γυναίκες που είχαν καταδικαστεί για μικροεγκλήματα στα πλυντήρια και πως η ίδια η κυβέρνηση είχε υπογράψει κερδοφόρες συμβάσεις με αυτά. Η επίσημη κρατική «συγνώμη» έφτασε με ακόμα μεγαλύτερη καθυστέρηση μόλις το 2013.

Η Ιρλανδή τραγουδίστρια και τραγουδοποιός Sinéad O' Connor που έφυγε πρόσφατα από τη ζωή είναι ένα από τα πιο γνωστά θύματα των καθολικών εκκλησιαστικών πλυντηρίων της Μαγδαλνής.

Έχει σημασία να δούμε πότε κατήγγειλε μέσα από την μουσική της αυτή την τρομαχτική ιστορία η Joni Mitchell, το έκανε το 1994, δυο χρόνια πριν κλείσει αυτά τα κολαστήρια η Ιρλανδική κυβέρνηση, όταν έγραψε και τραγούδησε το The Magdalene Laundries, ενώ το σινεμά ασχολήθηκε για πρώτη φορά με το θέμα πολύ αργότερα το 2002, όταν και βγήκε στις μεγάλες οθόνες η ταινία The Magdalene Sisters (Οι Κόρες της Ντροπής). Το θέμα επίσης έθιξε και η πολυβραβευμένη ταινία Philomena, του Stephen Frears, το 2013.

Όταν ο αρχιμπάτσος Μπαλάσκας, στις «εκκαθαρίσεις» που έγιναν τον Ιούλιο του 2019 (μόλις ανέλαβε η ΝΔ το θρόνο της δημοκρατίας) αποκαλούσε τους πρόσφυγες, 'ΕΝΟΧΛΗΤΙΚΗ ΣΚΟΝΗ' και 'ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ', φάνηκε διαβασμένος. Τα εγχειρίδια του Ναζισμού είχαν φροντίσει να αφαιρέσουν την ανθρωπινή ιδιότητα από τους ανθρώπους που έπνιαν στα κρεματόρια και μαζί αφαιρούσαν και κάθε επιφύλαξη.

«...Η Ναζιστική ρητορική επέβαλε μια ορολογία 'οικονομικής' στις εξοντώσεις, μετονομάζοντάς τες σε 'ΚΑΘΑΡΙΣΜΑ' και 'ΣΚΟΥΠΙΣΜΑ', ενώ οι Εβραίοι αποκαλούνταν 'ΦΙΓΟΥΡΕΣ', αποκτώντας έτσι, μια θολή υπόσταση». (P. Fritzsche, καθηγητής Ιστορίας).

Είχαν βέβαια προηγηθεί οι φονιάδες αποικιοκράτες, που αποκαλούσαν τους αυτόχθονες της Αφρικής 'ΠΙΘΗΚΟΥΣ', οι Αμερικάνοι που προσφώνούσαν τους Έλληνες μετανάστες 'ΑΡΟΥΡΑΙΟΥΣ' και οι ελληναράδες τους '22, που επεφύλαξαν για τους ομοσάιματους, πλην πρόσφυγες, τον όρο 'ΤΟΥΡΚΟΣΠΟΡΟΙ'.

Έτσι και οι 25 άνθρωποι, με το βλέμμα του τρόμου, έγιναν 'ΚΟΜΜΑΤΙΑ' στα χέρια ενός φασίστα, του οποί-

ΤΑ 25 'ΚΟΜΜΑΤΙΑ'

ου ο γιος είναι υποψήφιος με τον Νεοφιλελέ δήμαρχο της Αλεξανδρούπολης.

Τα 25 ΚΟΜΜΑΤΙΑ είναι τα κομμάτια και θρύψαλα του «επιτελικού κράτους», που αποψίλωσε την πυροσβεστική, διέλυσε τα δασαρχεία, έδωσε στους 'στρατηγικούς επενδυτές free pass, να ρημάξουν την πρωτογενή παραγωγή, να αλώσουν ενεργειακά, να οικοπεδοποιήσουν το σύμπαν, κι έκανε τη δικαιοσύνη ένα καλοταϊσμένο γιουσουφι.

Τώρα, στέλνει μηνύματα πρώτα στα φασιστοειδή του για να το ξελασπώσουν, επελαύνοντας με Κου Κλουξ Κλανισμό, μηνύματα στους δημοσιοκάφρους για να τσιγκλίσουν τη φωτιά του φασισμού αφοδεύοντας μίσος, μηνύματα στους 'φιλήσυχους πολίτες' να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους και να βάλουν τις μάσκες που ξέμειναν από την προηγούμενη πρόβα τζενεράλε του γενικευμένου ευνουχισμού, για να μην εισπνέουν τη στάχτη της χώρας.

ΤΟ ΨΕΜΑ ΕΧΕΙ ΔΥΟ ΟΥΣΕΙΣ:

Τη διαστρέβλωση της αλήθειας και την αποσιώπησή της

Δυο μέρες μετά την υπερεκατόμβη νεκρών ανοικτά της Πύλου, η ρωσική φρεγάτα, «Ναύαρχος Γκόρσκοφ» και το φορτηγό πλοίο ρωσικής σημαίας Ριζημα, διέσωσαν 68 ναυαγούς πρόσφυγες-μετανάστες ανοικτά της Καλύμνου, τους παρέιχαν ιατρική βοήθεια και τους μετεπιβίβασαν σε σκάφος του λιμενικού σώματος.

- Τα καλοταϊσμένα Μέσα Μαζικής Εξαπάτησης αναφέρουν διάσωση από το λιμενικό σώμα. Η διαστρέβλωση-αποσιώπηση της αλήθειας λειτουργεί «αθωωτικά» γι' αυτούς που ενέχονται –λόγω ανικανότητας ή δόλου– στην υπερεκατόμβη της Πύλου και για τη φονική «μεταναστευτική πολιτική» του δεξιού-ακροδεξιού συνονθυλεύματος.

- Η αναζήτηση αναφοράς στο γεγονός από εφημερίδες ή ραδιόφωνα του λεγόμενου προοδευτικού χώρου απέδωσε ένα ολοστρόγγυλο μηδενικό. Εδώ κυριάρχησε η άλλη όψη του ψέματος, η αποσιώπηση. Το ερώτημα

«ποιος ωφελείται» έχει προφανή απάντηση, η σύμπραξη όμως όλων των μέσων συνιστά συνηνοχή και γενικευμένη σύμπραξη στη διασπορά ψευδών ειδήσεων και το "ποιος ωφελείται" γίνεται όλο και πιο δύσπεπτο.

- Οι μηχανισμοί ελέγχου για τη διασπορά ψευδών ειδήσεων, από το Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο μέχρι τα περίφημα ελληνικά HOAXES, μούγκα στη στρούγκα, όχι μόνο βέβαια γι' αυτό το γεγονός, που απλώς συναθροίζεται στην αλυσίδα διασποράς ψευδών ειδήσεων.

Όλο και περισσότερο εμπεδώνεται η αίσθηση πως είμαστε μέρος ενός reality, ενός Truman show. Ζούμε και επικροτούμε τη γενικευμένη εξαπάτησή μας, σε όλα τα επίπεδα.

**"ΔΙΑΣΩΣΕΙΣ",
"ΕΙΔΗΣΕΙΣ" &
λοιπά στο
TRUMAN SHOW**

Ο Πολιτισμός της Ξαπλώστρας

Τουρίστες ή εκδρομείς του καλοκαιριού; Η Ελλάδα του τουρισμού σε πληγώνει. Το ανάγλυφο της γης βιασμένο από το τσιμέντο, την πρόχειρη κατασκευή. Μεράκι κανένα. Αγχωμένες οι κατασκευές για να προκάμουν τη «σεζόν» και τις εισπράξεις. Σκαρφαλωμένο στις πιο άβολες πλαγιές το τσιμέντο, παρατημένο άσπλαχνα, χωρίς κανένα δεντράκι κοντά του. Ποιος να το ποτίσει τον άλλο μισό χρόνο, που το τουριστικό θαύμα μπαίνει στην άγρια μοναξιά της εγκατάλειψης; Στα παλιά ψαροχώρια οι δρόμοι το ίδιο στενοί, μα γεμάτοι με τουριστικά μπικλιμπίδια, φτιαγμένα στην Κίνα. Να δεις Λεωνίδα made in China και να σιχαθείς και τους Σπαρτιάτες. Αυτούς του Κασιδιάρη, τους σιχαινόσουν ήδη. Οι παραλίες λες και δέχτηκαν επιδρομή από χιλιάδες κατσαρίδες – ξαπλώστρες που τις κατέλαβαν και στρογγυλοκάθισαν.

Η Ελλάδα άλλαξε ζώντας «το μύθο» της, που λέει και η διαφήμιση του υπουργείου. Το παραμύθι της βαριάς βιομηχανίας του τουρισμού. Της βιομηχανίας της άγριας εκμετάλλευσης των εργατών της. Των κρατικών συμφωνιών για εισαγωγή εργαζόμενων για τον τουρισμό από φτωχότερες χώρες (πχ Αίγυπτο), με ανύπαρκτες απαιτήσεις στη δουλειά. Της βιομηχανίας που έταζαν προεκλογικά την πρωτοφανή εκτίναξή της, για να προσγειωθεί, μετεκλογικά, από την ίδια φτώχεια που δέρνει όλους τους λαούς πάνω στη γη και τον τουρισμό των κρουαζιερόπλοιων και του «ολ ινκλούσιβ», δηλαδή του «όλα συμπεριλαμβάνονται».

Ο ήλιος δεν καταδέχτηκε να αλλάξει. Κάθε μέρα φρυγανίζει τη γη μαζί με τα τσιμέντα της, τις παραλίες της και τις ξαπλώστρες της. Μαζί και τους ξενομπάτες τουρίστες που αγωνιούν να πάρουν, στις λίγες μέρες των διακοπών τους, το χρώμα του τηγανισμένου μπέικον.

Η πολύχρονη μπάμπω, με το σκαμμένο πρόσωπο, σαν της χιλιόχρονης ελιάς τον κορμό, τρελαμένη στη στενεμένη κουζίνα της ταβερνούλας, προσπαθεί να «εξυπηρετήσει» τις παρέες των ανυπόμονων τουριστών που βιάζονται να φάνε. Ξέχασε τις παλιακές ιστορίες, τα ντοπιολαλίστικα γνωμικά και τις παροιμίες. Άλλωστε σε ποιον να τις πει. Και τα εγγόνια της γκαρσόνια γίνανε και τρέχουν με τους δίσκους, αφύ-

σικη προέκταση του χεριού, μέσα-έξω.

Για τα βραδινά φαναράκια του ουρανού, μην το συζητάς. Χλωμιάσανε από τους λεντο-προβολείς των μπιστόμπαρων και των παραθαλάσσιων ταβερνών, που κατ' ευφημισμόν ονομάζονται *tradisional tavern*, σα να πούμε παραδοσιακές ταβέρνες. Τρομάξανε από την κακόφωνη μουσική, κάθε μαγαζί και το δικό του «χαβά», όσο πιο δυνατά γίνεται.

Το Αιγαίο, εκεί που φιλάει τις ακρογιαλιές του, από «γαλάζιος θησαυρός σμαραγδοφόρος», κατάντησε λίμνη αντηλιακών και πολύβουων ταχύπλων παιχνιδιών – σπορ «θαλάσσης».

Τα πολύκαρπα αμπέλια, όσα δεν ξεράθηκαν, κατάντησαν στην καλύτερη περίπτωση σκίαστρα για την παραδοσιακή ταβέρνα. Και λίγο πιο πέρα η γη, χέρσα και άκαρπη με τις βραγιές της σβησμένες, ιερό σφάγιο στους μεγαλοεισαγωγείς τροφίμων. Ακόμα λίγο πιο πέρα, βουβά τα εγκαταλελειμμένα χωριά με τα σπίτια στοιχειωμένα, να αφηγούνται για τα πανηγύρια του καλοκαιριού που δεν χρειάζονταν ηχεία και μικρόφωνα για να γλυκολαλήσει το κλαρίνο, το βιολί και η λύρα. Εκεί που, όταν χορεύαν στην πλατεία, κουδουνίζανε τα γυαλικά στα ράφια και ο βασιλικός, αρχηγός, μοσκοβολούσε.

Η Ελλάδα της βαριάς τουριστικής βιομηχανίας. Μια χώρα που αγωνιά και αγχώνεται να κερδίσει τα προς το ζην όλου του χρόνου μέσα στη «σεζόν». Σεζόν, η «εποχή», του 14ωρου εργασίας, των σπασμένων αγγλικών και των σπασμένων οσφύων. Και ποιας ποιότητας ζην τον υπόλοιπο χρόνο;

Μα ήταν φτωχότεροι οι άνθρωποι τότε. Ναι ήταν φτωχότεροι από το 40% των σημερινών που βρίσκονται κοντά στο όριο της φτώχειας. Μα το καλοκαίρι άφηνε πολιτισμικά διαμάντια πίσω του.

Είτε πάτε, είτε δεν πάτε διακοπές, μη γίνετε «τουρίστες». Αρνηθείτε τον πολιτισμό της ξαπλώστρας. Βγείτε και μιλήστε με τον διπλανό σας. Μιλήστε γι' αυτά που σας οργίζουν και γι' αυτά που σας ημερεύουν. Τραγουδήστε και χορέψτε, χωρίς ηχεία, πιάνοντας το νήμα των καλοκαιριών που έκοψε ο μαζικοποιημένος, διεθνοποιημένος τουρισμός.

Τάνια Ζωγράφου

Σ' ΑΥΤΟΥΣ ΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ

Σ' αυτούς τους δρόμους
τους πλατιούς
φεύτικα φωτισμένους,
που σε τραβούν κοντά τους
ωσάν μικρό σκνιπάκι,
σ' αυτούς τους δρόμους
τους πλατιούς
γεμάτους πρόσωπα
σκυφτά
τυφλά που τριγυρίζουν...
Μόνη θαρρώ διαφυγή
να περπατώ ορθός
ορθός να ζω
με κεφαλή ορθή
λεύτερα να ανασαίνω
και λεύτερα να βλέπω.

Κι έτσι ορθός να φύγω.

Γιάννης Μελιόπουλος

ΟΠΟΥ ΚΑΙ ΝΑ ΤΑΞΙΔΕΨΩ Η ΕΛΛΑΔΑ ΜΕ ΠΛΗΓΩΝΕΙ

Η Ελλάδα της αρπαχτής και του μιζαδόρικού καπιταλισμού. Η κατ' αυτούς Ανατολή. Η Ελλάδα των καμένων δασών και μυαλών, των ψηφοφόρων - πελατών που εξαγοράζονται με pass διαιωνίζοντας το προφανές αδιέξοδο. Η Ελλάδα με τη Βουλή - κουρελού και την φασίζουσα ποικιλία της. Η πολιτική αφασία, η δημόσια αδολεσχία και τιποτολογία, η κατασκευή της συναίνεσης από την γκεμπελική προπαγάνδα των μέσων μαζικής αυτοχειρίας.

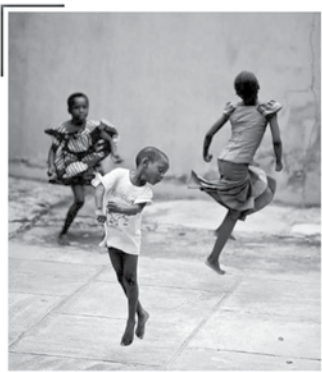
Η Ελλάδα του Ηγεμόνα εκ Δυτικής Λιβύης που σκοτώνει τα παιδιά της στην λεωφόρο της δύσεως. Εφτυνε αίμα στους 45 βαθμούς ο ανασφάλιστος διανομέας, για ποια Ελλάδα ρε γαμώτο. Η Ελλάδα των εθελόδουλων Ελλήνων υπηκόων, που ανέχονται και επιβραβεύουν τον κυνισμό της εξουσίας, χωρίς περίσκεψη, αιδώ και λύπη.

Η Ελλάδα που πυρπολείται κάθε καλοκαίρι, πνίγεται, καίγεται, βυθίζεται και κανείς δεν τη θυμάται. Δικαιοσύνη. Η καταστροφή είναι η νέα μοίρα του κόσμου μας, συνώνυμη του συστήματος λεβιάθαν, που δολοφονεί για το κέρδος, ισοπεδώνει ζωές, δυνατότητες, αξίες, την ίδια την ανθρωπιά. Εικόνες βιβλικής καταστροφής, πανικόβλητοι άνθρωποι και ζώα, μία απόκοσμη σιωπή μπροστά σε τόση φρίκη. Είναι βαθύ το σκοτάδι, γιατί όλοι κατά βάθος είμαστε ζήτημα φωτός που πρέπει να εκμαιεύσουμε επώδυνα από την πάλη κατά της αυτονομίας υποταγής και της συντονισμένης χούνωσης.

Μαρία Τσαφάρá,

*(φιλόλογος στο 16ο Γυμνάσιο Περιστερίου,
μέλος Δ.Σ. ΕΛΜΕ Περιστερίου, με την Αγωνιστική Παρέμβαση)*

**Όταν η αξιολόγηση γίνεται νόμος
η αντίσταση είναι καθήκον**

Εκπαιδευτικός Όμιλος **ΑΝΤΙΤΕΤΡΑΔΙΑ**

Κυκλοφόρησε
από ζον

Εκπαιδευτικό Όμιλο
ΑΝΤΙΤΕΤΡΑΔΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΑ ΠΡΟΔΙΑΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟ ΤΕΛΕΙΟ ΕΓΚΛΗΜΑ

*γράφει η Χρυσάνθη Αθανασίου**

Τρίτη 5 Σεπτέμβρη 2023. Ενάμιση μήνα σχεδόν από τη φωτιά στη Μαγνησία και λίγες μέρες μετά τη φωτιά στη Δαδιά, τη Ρόδο, την Πάρνηθα..., η Μαγνησία πνίγηκε. Τον Ιούλιο καιγόμαστε, τον Σεπτέμβρη πνιγόμαστε και ακόμη ο χειμώνας δεν ήρθε.

Το Πήλιο βομβαρδισμένο τοπίο, ο Βόλος έρημη πόλη. Η Θεσσαλία – ο σιτοβολώνας της Ελλάδας, όπως μαθαίναμε στο Δημοτικό, πνιγμένη στα λασπόνερα όχι μόνο της έντονης καταιγίδας, αλλά και της ασύδοτης αντιλαϊκής πολιτικής των κυβερνήσεων. Διαλύθηκε ο παραγωγικός ιστός της χώρας, κατάφεραν έτσι το ξεκλήρισμα της φτωχομεσαιάς αγροτιάς.

Σκυθρωποι, χωρίς χαμόγελο, η δυστυχία και η απελπισία ζωγραφισμένη στα πρόσωπα όλων. Δύο νεκροί, το νεαρό νιόπαντρο ζευγάρι Αυστριακών στο Πήλιο. Συνολικά 28 οι νεκροί του καλοκαιριού, αν και δε μιλάει κανείς για τον συνολικό αριθμό. Τους σκέπασε η σιωπή και η συγκάλυψη των καλά μπουκωμένων με εκατομμύρια ΜΜΕ.

Μεσημέρι Σαββάτου, αρχές Σεπτέμβρη, με θερμοκρασία 32 βαθμών Κελσίου, περνάς από τους πιο κεντρικούς δρόμους του Βόλου, Δημητριάδος και Ιάσονος και σου θυμίζουν έρημη πόλη, μαγαζιά και επιχειρήσεις κλειστά, λιγοστά αυτοκίνητα, στα πεζοδρόμια ακόμη βουνά οι λάσπες, σκόνη παντού στον αέρα. Όπως μου είπε κάποιος, του θυμίζει τις παλιές ταινίες γουέστερν, όπου ο μοναχικός κάου – μπου πάνω στο άλογο κάλπαζε μπαινοντας στο χωριό και γύρω σήκωνε σύννεφο τη σκόνη. Σ' άλλον θυμίζει τον χειμώνα με τα χιόνια στοιβαγμένα στις άκρες των δρόμων σε καφετί χρώμα από τη λάσπη και τα χρώματα. Αμέτρητες οι ιστορίες που μπορώ να γράψω, αν και πολλές φορές οι εικόνες δεν περιγράφονται με λόγια.

Ο Παγασπτικός, ένα απέραντο νεκροταφείο με κουφάρια κάθε είδους, ξύλα, αυτοκίνητα, νεκρά ζώα κ.α. Απαγορεύτηκε το ψάρεμα, το κολύμπι, κάθε θαλάσσια δραστηριότητα.

Όλα τα υπόγεια πλημμυρισμένα. “Τυχερός” όποιος δεν είχε υπόγειο στο σπίτι του. Ισόγεια πλημμυρισμένα, έξω οι αυλές ένα απέραντο παζάρι με απλωμένα ρούχα και έπιπλα, μήπως κάποια στιγμή στεγνώσουν, τα υπόλοιπα πετάχτηκαν στα σκουπίδια. Κόποι μιας ζωής από τους γονείς μας, πεταμένοι στα σκουπίδια. Εφιαλτικές σκηνές βγαλμένες σαν από αρχαία ελληνική τραγωδία.

Και ο Δήμαρχος Βόλου, ο Μπέος, το ανεκδιήγητο αυτό άτομο, με 2 θητείες στο δημαρχιακό θώκο του Βόλου, της κατά τα άλλα περήφανης και με παράδοση πό-

λης, που διεκδικεί και τρίτη θητεία, (και τελικά επανεξελέγη...), εμφανίστηκε, μετά από 8 χρόνια, πρώτη φορά στη φωτιά στην Αγχίαλο, για να βάλει τον κόσμο στα καράβια (με τα κανάλια φυσικά από πίσω του) και να μοιράζει νερά εμφιαλωμένα στους Βολιώτες. Κατά τα άλλα έχει γεμίσει με λουλουδάκια το κέντρο του Βόλου, ενώ οι γειτονιές βιώνουν την πλήρη εγκατάλειψη.

Ένα είναι βέβαιο σε αυτούς τους δύο μήνες. Πρωτόγνωρες δεν είναι ούτε οι πυρκαγιές, ούτε οι καταιγίδες. Οποσδήποτε τα φαινόμενα ήταν έντονα και δεν συμβαίνουν κάθε χρόνο. Όμως συμβαίνουν αρκετά συχνά και θα γίνονται ακόμη πιο έντονα, αφού οι εγκληματικές παρεμβάσεις στο φυσικό περιβάλλον, για χάρη των ευρωπαϊκών μονοπωλίων, δημιουργούν όλο και πιο πολλές αιτίες για να οξύνονται οι επιπτώσεις από τα όποια φυσικά φαινόμενα. Θα συμφωνήσουμε ότι δεν μπορείς να τα βάλεις με τη φύση. Όμως μπορείς να πάρεις μέτρα για να τα αντιμετωπίσεις.

Η κυβέρνηση Μητσοτάκη βρήκε πάλι την απάντηση στο νέο έγκλημα. Για όλα φταίει η κλιματική κρίση. Εκείνο που δεν συναντά κανείς στον ατέλειωτο κατάλογο των καταστροφών από τις φωτιές και τις πλημμύρες, είναι οι κυβερνητικές ευθύνες του “επιτελικού” κράτους του Μητσοτάκη. Αυτό που είναι πραγματικά πρωτόγνωρο είναι μια στυγνή, συντριπτική γκεμπελικού τύπου προπαγάνδα.

Είναι χαρακτηριστικό, ότι ακόμη και η έκρηξη στις αποθήκες στη Νέα Αγχίαλο πέρασε στα ψιλά. Αυτοί δεν είναι ικανοί, ούτε με έναν, σύμφωνα με τους ίδιους, “πανετόιμο κρατικό μηχανισμό”, να προστατέψουν τις στρατιωτικές υποδομές από μια φωτιά! Αυτοί θα προστατέψουν τη ζωή, τις περιουσίες, τους κόπους μιας ζωής των πολιτών; Αυτοί που φορτώνουν δυσθεώρητα χρέη στον ελληνικό λαό, για να εγγυηθούν -υποτίθεται- την ασφάλειά του με νατοϊκά όπλα; Πόσα εκατομμύρια, αλήθεια, κόστισαν οι πύραυλοι της αεροπορίας που βρισκόταν στις αποθήκες; Ποιος πληρώνει γι' αυτά; Δίπλα στα καμένα σπίτια και χωράφια της Αλεξανδρούπολης, παραμένει ασφαλής η αμερικανική βάση.

Δίπλα στις στάχτες του δάσους της Δαδιάς στέκει αλώβητο μόνο το...Τείχος. Που σε μια εικόνα ιδιαίτερου συμβολισμού έγινε το σύνορο ανάμεσα στο πράσινο και το μαύρο... Το μαύρο μιας πολιτικής, που, δύο μήνες τώρα, αδιαφορώντας προκλητικά και παραμορφώνοντας εξοργιστικά την πραγματικότητα, δεν κάνει τίποτε άλλο από το να παρουσιάζει την κόλαση σαν ανθόσπαρτο λιβάδι και να επιτίθεται σε κάθε εργασιακό, δημοκρατικό,

Εργασιακός βίος μέχρι τα 74 και βάλε...

κοινωνικό δικαίωμα, που άφησε όρθιο η προηγούμενη θητεία της ίδιας κυβέρνησης. Ακάθεκτη συνεχίζει να ψηφίζει εκατοντάδες αντιλαϊκών νόμων.

➔ Δεν τους ενδιαφέρει κανένα δάσος και κανένα οικοσύστημα. Αλήθεια, τι θα προστατέψουν –σύμφωνα πάντα με την προπαγάνδα τους– όλα αυτά τα όπλα (Ραφάλ, φρεγάτες κλπ) αν η Ελλάδα χάσει τα δάση και τα γόνιμα εδάφη της;

➔ Δεν τους ενδιαφέρει ούτε η ανθρώπινη ζωή. Το απέδειξαν στα Τέμπη, στην Πύλο, στον Βόλο, στον Έβρο, στον Πειραιά.

➔ Τους ενδιαφέρει να ικανοποιούν μόνο τους ξένους δυνάστες αυτού του τόπου. Να ικανοποιούν μόνο τις αδηφάγες ορέξεις του μεγάλου κεφαλαίου. Έμεινε το 112 ως μοναδικό πλέον “μέτρο πολιτικής προστασίας”. Ένα ακόμη εργαλείο της σάπιας προπαγάνδα τους. Το διαβόητο 112, ο αριθμός της καταστροφής, που όταν το δεις στο τηλέφωνό σου πρέπει να το βάλεις στα πόδια και είναι πλέον προσωπική σου ευθύνη αν θα ζήσεις ή όχι. Τρεχάτε ποδαράκια μου και όπου βγει. Η κυβέρνηση δεν έχει καμιά ευθύνη!

Ντροπή και αίσχος! Αλλά τα αυτιά τίνος θα κοκκινίσουν απ’ τη ντροπή; Του Μητσοτάκη, του Κικίλια, των άλλων ανευθυνούπευθων ή των μεγάλων αφεντικών τους; Η εγκληματική αδιαφορία της κυβέρνησης και της Περιφέρειας Θεσσαλίας, πέρα από μεγάλα λόγια και ψεύτικες υποσχέσεις, δεν έχουν τίποτα να προσφέρουν σ’ αυτόν τον τόπο, παρά μόνο καταστροφή. Δεν έχουν τίποτα να προσφέρουν στους εργαζόμενους πέρα από αίμα και δάκρυα.

Η πολιτική της ΝΔ είναι εγκληματική και ολέθρια για τον λαό και τον τόπο. Αποδείχτηκε ξανά στο πρώτο μόλις εφιαλτικό δίμηνο της νέας θητείας. Η συνέχειά της θα εξαρτηθεί από έναν και μόνο παράγοντα. Από τη στάση, τη θέση και την πολιτική προοπτική του κινήματος. Από τη δυνατότητα του λαού να παρέμβει στις πραγματικές εξελίξεις. **Να βάλουμε φρένο.**

Μπορούμε!

*Συνταξιούχος Εκπαιδευτικός,
Γέννημα-θρέμμα της Νέας Ιωνίας Βόλου

Δουλειά μέχρι τα πρόωρα ή βαθιά κατ’ άλλους, γεράματα αποφάσισε η κυβέρνηση με νόμο που ψηφίστηκε από το κοινοβούλιο στα τέλη Ιουλίου του 2023 (μεταμεσονύκτια φυσικά). Με το άρθρο 61 με την ονομασία «Ενίσχυση του εισοδήματος των μισθωτών, των νέων, της οικογένειας και της εργασίας» προαλείφεται στην ουσία η αύξηση του ορίου συνταξιοδότησης στα 74 χρόνια! Η δικαιολογητική βάση για αυτό επιχειρείται να καλυφθεί με μια δήθεν φιλεργατική πρόθεση για τη συμπλήρωση των ενσήμων που οδηγούν σε συνταξιοδότηση όσων δεν συμπληρώνουν τις προϋποθέσεις, που η ίδια η κυβέρνηση στέρησε, όταν το δικαίωμα προαιρετικής ασφάλισης στον ΕΦΚΑ μέχρι 5 έτη (με πλήρη κάλυψη των εισφορών από τους πόρους του λογαριασμού (ΛΑΕΚ), ώστε να θεμελιώσουν δικαίωμα σε εθνική σύνταξη στα 67 με 15 έτη ασφάλισης ή σε πλήρη σύνταξη στα 62 με 40 χρόνια ασφάλισης) καταργήθηκε με τον ν. 4921.

Έτσι στο λεξιλόγιο των αντεργατικών σχεδίων της εγχώριας πλουτοκρατικής ολιγαρχίας και των αντίστοιχων της γηραιάς ηπείρου, προστέθηκαν και νέες εκφράσεις, που έχουν την αφετηρία τους στον αραχνιασμένο και μouxλιασμένο εργασιακό μεσαιώνα, που τώρα σενιάρονται, γυαλίζονται, για να σερβιριστούν «λαμποκοπώντας» στο πλήθος των εργαζομένων και των απόμαχων του εργασιακού βίου, των συνταξιούχων. «*Ενεργός γήρανση*», λοιπόν, η νέα έκφραση και από πίσω κρυμμένη η δυσωδία της εκμετάλλευσης των «περήφανων γηραιών», για να κερδίσουν λίγα έσοδα που θα τους αποδώσουν τις πολυπόθητες συντάξεις ανέχειας.

Πρόκειται για επιλογές που θεσπίστηκαν και αφορούν στο σύνολο των Ευρωπαίων πολιτών σχεδόν δύομιση χρόνια νωρίτερα από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στη διάσκεψη του Πόρτο στην Πορτογαλία (Μάιος του 2021). Διαβάζουμε από τα κείμενα της διάσκεψης, δηλαδή την «*Κοινωνική Δέσμευση του Πόρτο*» την οποία υιοθέτησε στις 7/5/2021 η Κοινωνική Διάσκεψη και αναφέρεται επί λέξει ότι στηρίζει την «*προώθηση της πρόσβασης σε βασικές ψηφιακές δεξιότητες για τουλάχιστον το 80% των ατόμων ηλικίας 16-74 ετών, ενισχύοντας έτσι τις δεξιότητες, την εκ νέου απόκτηση δεξιοτήτων, την απασχολησιμότητα και την καινοτομία*».

Ακόμα νωρίτερα σε σχέδιο δράσης της Επιτροπής που υιοθετήθηκε στις 4/3/2021 διαβάζουμε, πως «*τουλάχιστον το 80% των ατόμων ηλικίας 16-74 ετών θα πρέπει να έχουν βασικές ψηφιακές δεξιότητες, απαραίτητη προϋπόθεση για την ένταξη και συμμετοχή στην αγορά εργασίας και την κοινωνία σε μια ψηφιακά μετασχηματισμένη Ευρώπη*».

Ποια είναι ωστόσο μία βασική ουσία για τις μεθοδεύσεις αυτές; Το μόνο σίγουρο είναι πως αποσκοπούν στο να μειωθεί ο χρόνος που τα οικονομικά συστήματα των κρατών θα αποδίδουν συντάξεις, μαζί με όλες τις άλλες περικοπές παροχών υγείας, φαρμακευτικής δαπάνης και περίθαλψης, που συγκροτούν τα ασφαλιστικά δικαιώματα. Είναι δεδομένο με βάση σύγχρονες δημογραφικές και βιομετρικές μελέτες ότι το προσδόκιμο ζωής είναι περίπου 80 χρόνια για τους άντρες και 85 για τις γυναίκες. Όταν λοιπόν ο εργασιακός βίος θα φτάνει στα 74 χρόνια είναι προφανές πως ο μέσος χρόνος συνταξιοδοτικών καταβολών για κάθε εργαζόμενο που θα βγαίνει στη σύνταξη μειώνεται πολύ. Με αυτές τις άθλιες επιλογές τα κοράκια των Βρυξελλών επιχειρούν να λύσουν πανευρωπαϊκά το συνταξιοδοτικό!

Νίκος Φιλιππίδης

Η μεγάλη διώκτης του αρχαίου (και όχι μόνο) Πολιτισμού

Σίγουρα το κείμενο ενέχει στοιχεία αδικίας. Είναι πολύ δύσκολο να ιεραρχηθούν ακριβοδίκαια οι πιο καταστροφικές σε βάρος του αρχαίου Πολιτισμού στιγμές της νυν υπουργού, η οποία **έχει να παρουσιάσει «έργο» το οποίο ταυτίζεται με υποτίμηση και υπόσκαψη ενός δημόσιου αγαθού, με ταυτόχρονο ξεπούλημά του, βορά στα ιδιωτικά εργολαβικά συμφέροντα.** Τα επιλεγμένα στιγμιότυπα φωτίζουν τη συγκεκριμένη προσωπικότητα, η οποία αφήνει το καταστροφικό στίγμα της στην πολιτιστική μας κληρονομιά, σε έναν δρόμο που βέβαια χαράζεται από τις γενικές κυβερνητικές πολιτικές κατευθύνσεις, εννοείται ολέθριες, (και) για τον τομέα του Πολιτισμού.

***2012:** Τότε γ.γ. του υπουργείου Πολιτισμού, έπειτα από περιστατικό κλοπής αρχαιοτήτων στο παλιό Μουσείο της Ολυμπίας, η Μενδώνη δηλώνει ψυχραίμα: **«Τα αρχαία αντικείμενα που κλάπηκαν δεν έχουν ιδιαίτερα μεγάλη αρχαιολογική αξία. Είναι μικρά, χάλκινα και πήλινα, αγγεία και ειδώλια, από αυτά που υπάρχουν κατά χιλιάδες στα μουσεία μας»** (sic!). Επί Παπαδήμου (ΠΑΣΟΚ-ΝΔ-ΛΑΟΣ) η έμπειρη αρχαιολόγος αποδεικνύει την αξία της για πρώτη φορά σε κυβέρνηση που δεν είναι αμιγώς ΠΑΣΟΚ (έχει διατελέσει στο υπουργείο Πολιτισμού: γενική γραμματέας 03/1999-03/2004 και 11/2009-02/2015, υπουργός 07/2019 ως σήμερα, η μοναδική που έμεινε ακλόνητη στη θέση της, για να ολοκληρώσει το έργο της!).

***2014:** Μπροστά στις ακέφαλες σφίγγες στην είσοδο του τύμβου Καστά στην Αμφίπολη (η απόσπαση /απομάκρυνση των ανώτερων στοιχείων μιας φραγμένης εισόδου είναι κλασικός τρόπος παραβίασής της, ήδη από τα αρχαία χρόνια) η γενική γραμματέας, μαζί με την ανασκαφέα Κ. Περιστέρη, δηλώνουν ότι ...**«αναπετώνονται οι ελπίδες»** τους πως **ο τάφος είναι ασύλπητος.** Το ίδιο δηλώνουν κατά την αφαίρεση της επίκωσης που είχε εισρεύσει στον πρώτο θάλαμο (επίσης χαρακτηριστικό ενός παραβιασμένου «κλειστού συνόλου» όπως είναι ένας τύμβος), με το αρχαιολογικώς αστείο επιχείρημα πως τάχα εκείνοι που πραγματοποίησαν την ταφή (εννοείται του Μεγάλου Αλέξανδρου) μπάζωσαν έπειτα με χώμα την είσοδο. Αυτή τη φορά με πρωθυπουργό Σαμαρά, και μπροστά σε σημαντικά ευρήματα, η Μενδώνη δίνει ξανά τα διαπιστευτήριά της, ότι μπορεί να «συνεργαστεί» πολιτικώς, και ότι μπορεί ανερευθρίαστα να πει τα χονδροειδέστερα αντιεπιστημονικά ψεύδη, εξυπηρετώντας με αποπροσανατολισμούς της κοινής γνώμης, τους πολιτικούς προσανατολισμούς της εκάστοτε κυβέρνησης.

*** 2019:** Όλοι οι συνταξιούχοι εκπαιδευτικοί που επιθυμούν σήμερα να επισκεφτούν κάποιο μουσείο ή αρχαιολογικό χώρο, έχουν έναν λόγο να κατηγορούν τη Μενδώνη όταν

πληρώνουν εισιτήριο κατά την είσοδό τους στους δημόσιους αυτούς χώρους πολιτισμού. Μέχρι τον Νοέμβριο του 2019 εισέρχονταν δωρεάν. Η ίδια η υπουργός δεσμευόταν στην ΠΕΣΕΚ, στα τέλη Οκτωβρίου 2019, ότι οι συνταξιούχοι εκπαιδευτικοί δεν θα έχαναν το κατακτημένο αυτό δικαίωμά τους. Μάλιστα, στις 24.10.2019, το αθεόφοβο υπουργείο Πολιτισμού εξέδιδε δελτίο τύπου, σύμφωνα με το οποίο: **«Επιναφύρεται η περίπτωση των συνταξιούχων εκπαιδευτικών που είχε απαλειφθεί με την απόφαση της προηγούμενης κυβέρνησης, καθώς το ΥΠΠΟΑ ενδιαφέρεται ιδιαίτερα να διατηρήσει την επαφή του συγκεκριμένου κοινού με τα μουσεία και τους αρχαιολογικούς χώρους, στο πλαίσιο ενός ευρύτερου σχεδιασμού του Υπουργείου για την ενίσχυση της πρόσβασης των ατόμων της τρίτης ηλικίας στην πολιτιστική κληρονομιά».** Λίγες μέρες μετά, με το σχετικό ΦΕΚ που δημοσιεύονταν, **οι συνταξιούχοι εκπαιδευτικοί διαπίστωναν ότι απλώς είχαν εξαπατηθεί από τη Μενδώνη, και ότι στο εξής θα έπρεπε να πληρώνουν εισιτήριο,** κάθε φορά που θα εισέρχονταν στα μουσεία και τους αρχαιολογικούς χώρους, εκεί όπου άλλοτε ξεναγούσαν τους μαθητές τους.

*** 2020:** Στα μέσα Δεκεμβρίου 2020, το υπουργείο Πολιτισμού πραγματοποιεί στροφή 180° στο θέμα των εντοπισμένων αρχαιοτήτων στον σταθμό Βενιζέλου στο έργο του Μετρό Θεσσαλονίκης, προτείνοντας πλέον την απόσπασή τους και όχι την κατά χώραν διατήρησή τους. Το ΚΑΣ (Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο) το οποίο με «φυτεμένα» στελέχη, όπως ο πρόεδρος του, Γ. Διδασκάλου (γ.γ. υπουργείου), ή ο ομότιμος καθηγητής αρχαιολογίας Μ. Τιβέριος (για χρόνια έμμισθος σύμβουλος της ...Αττικό Μετρό που επιθυμεί διακαώς την απόσπαση των αρχαιοτήτων) κρίνει πλέον ότι η ως τότε προκρινόμενη λύση της διατήρησης των αρχαιοτήτων, ήταν μια φενάκη.

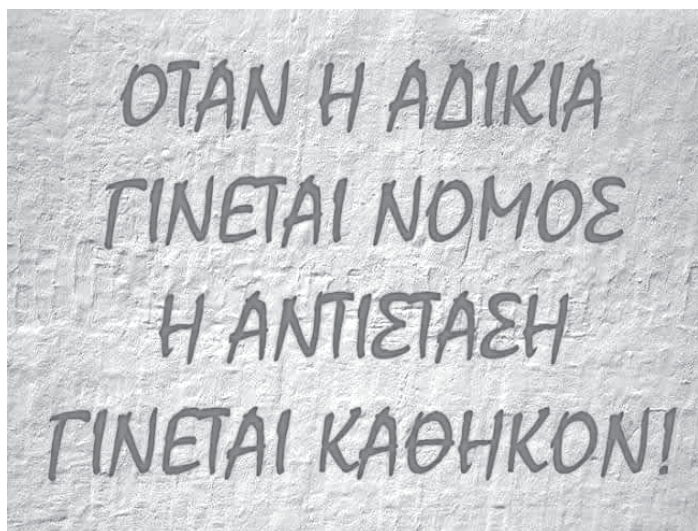
Η η υπουργός υπερθεματίζει στον τεμαχισμό και απόσπαση των αρχαιοτήτων (κόντρα στην συντριπτική πλειοψηφία των αρχαιολόγων και των εργαζομένων στον Πολιτισμό, κόντρα στην τοπική κοινωνία, στο γενικό αίσθημα, στην παγκόσμια επιστημονική κοινότητα, κλπ.) λέγοντας μάλιστα: **«Είναι ντροπή να υποστηρίζουν κάποιοι ότι το 2017 έδωσαν την ιδανική λύση για την προστασία των αρχαιοτήτων και για τη δήθεν εφικτότητα κατασκευής του σταθμού Βενιζέλου».** Αμέσως μετά, η Μενδώνη ξεκινά την αναζήτηση για πριονιστές και τεμαχιστές αρχαιοτήτων.

*** 2020:** Τον Ιούνιο του 2020 η υπουργός επισκέπτεται τον αρχαιολογικό χώρο των Φιλιππων, στην Καβάλα, για να δει συγκεκριμένα το μνημείο της «Βασιλικής Β'», προκειμένου να ενημερωθεί σχετικά με τις εργασίες αναστήλωσης, δίνοντας (όπως πάντοτε κάνει) το μήνυμα της ανάγκης επί-

σπευσής τους. Ο προϊστάμενος του τμήματος Βυζαντινών Αρχαιοτήτων της Εφορείας Καβάλας που τη συνοδεύει, διανοείται να ενημερώσει την υπουργό για τις σοβαρές αντιρρήσεις που υπάρχουν από τους αρχαιολόγους για τη μελέτη αναστήλωσης. Η απάντηση της υπουργού στον εμβρόντητο αρχαιολόγο και λοιπούς παρισταμένους είναι «**Όχι μαγκιές σε μένα!**» (sic!). Κάποιοι θεώρησαν ότι επρόκειτο για άκομψη κίνηση της Μενδώνη που οφειλόταν σε νευρική κατάσταση λόγω σεναρίων ανασχηματισμού. Αποδείχτηκε ότι έκαναν λάθος. Αυτός είναι απλώς ...ο χαρακτήρας της.

* **2020:** Τον Αύγουστο του 2020, γνωστός εφοπλιστής ανεγκύει από τον Βυθό των Αντικυθήρων δύο ευρήματα αρχαιολογικού ενδιαφέροντος (μία αρχαία λίθινη άγκυρα και ένα σιδερένιο κανόνι ιστορικών χρόνων). Στη συνέχεια, τα μεταφέρει σε ιδιωτική αποθήκη. Όλα αυτά, ερήμην της αρμόδιας Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων. Πώς αντέδρασε η Λ. Μενδώνη στις σχετικές καταγγελίες που απευθύνθηκαν στο υπουργείο; Δήλωσε ότι «*σύμφωνα με το άρθρο 24 του Συντάγματος η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του κράτους και δικαίωμα του καθενός*» (sic!). «**Αρπάξτε ό,τι προλάβετε ο καθένας**» είναι το σαφές μήνυμά της υπουργού. Ο Σύλλογος Ελλήνων Αρχαιολόγων τότε κατάγγελλε: «*Εξίσου πρωτοφανές είναι και το γεγονός ότι η Υπουργός, όπως προκύπτει από το ίδιο Δελτίο Τύπου, είχε ενημερωθεί από τις 17.8.2020 για την παράνομη ανέλκυση, και δεν πρόέβη σε καμία από τις αναμενόμενες ενέργειες*». Μα, εδώ η υπουργός σχεδόν ...διαφημίζει τις παράνομες ιδιωτικές ανεγκύσεις αρχαιοτήτων, τι περιμένουμε, να πάει να τις σταματήσει;

* **2020:** Τον ίδιο μήνα, λαμπαδιάζει ο εμβληματικός Αρχαιολογικός Χώρος των Μυκηνών. Το υπουργείο Πολιτισμού εξηγεί με Δελτίο Τύπου του πώς σώθηκαν από την πυρκαγιά «*το Αρχαιολογικό Μουσείο Μυκηνών, η κεντρική είσοδος στην Ακρόπολη των Μυκηνών (Πύλη Λεόντων), ο Ταφικός Κύκλος Α, τα μνημεία στην βόρεια κλιτύ της Ακρόπολης, καθώς και τα κυκλώπεια τείχη*» χάρη στις σχετικές πρόνοιες για «*ριζική αποψίλωση*» του αρχαιολογικού χώρου. «*Κάνκε μόνο το πούσι*» δηλώνει χαρακτηριστικά η υπουργός, η οποία αρνείται να αναλάβει πολιτικές ευθύνες. Τις επιρρίπτει πρακτικώς σε κάποιον ντόπιο ηλεκτρολόγο, μιας και η πυρκαγιά εκδηλώνεται έπειτα από βραχυκύκλωμα σε καλώδιο που μέχρι εκείνη τη στιγμή βρίσκεται σε μόνιμη κατάσταση ρευματοκλοπής, για να έχει ηλεκτρικό ρεύμα το φυλάκιο κοντά στον βασιλικό τάφο του Ατρέα. **Μπροστά στην κατακαμένη Ακρόπολη των Μυκηνών και με τις φωτογραφίες γλαφυρά να αποτυπώνουν πουρνάρια και άλλους θάμνους να φύονται εμφαντικά μέσα από την τοιχοδομία των μυκηναικών τάφων, μόνο η Λ. Μενδώνη έχει το θάρρος (θράσος) να υποστηρίξει ότι ο αρχαιολογικός χώρος ήταν «*ριζικά αποψιλωμένος*» και πως «*η καταστροφή ήταν η μικρότερη δυνατή*», παραλείπει**

ωστόσο να εξηγήσει πώς μεταδόθηκε η φωτιά εντός των τειχών της αποψιλωμένης μυκηναικής ακρόπολης, στην Ανατολική Πτέρυγα του Ανακτόρου, στις Βόρειες Αποθήκες, στην περιοχή του αρχαϊκού ναού στην κορυφή του λόφου, στην άνω δυτική κλιτύ της Ακρόπολης, στη ΝΔ Συνοικία και την περιοχή του Θρησκευτικού Κέντρου των Μυκηνών.

* **2020:** Στο τέλος μιας ακόμη δύσκολης χρονιάς για τον Πολιτισμό (10/12/20), και σαν ένα άλλο κερασάκι στην τούρτα, το υπουργείο ψηφίζει διάταξη που επιτρέπει τον μακροχρόνιο (25+25 έτη!) δανεισμό αρχαιοτήτων σε Μουσεία και Συλλογές του εξωτερικού. Ας σημειωθεί ότι **η υπουργός εισηγείται αρχικά τη δυνατότητα δανεισμού αρχαιοτήτων για έναν αιώνα (!), που έπειτα από την κατακραυγή περιορίζεται σε ...μισό αιώνα εκπατρισμού**. Στο μεταξύ, ο μακροχρόνιος δανεισμός αρχαιοτήτων δίνει γάντι με την ήδη σχεδιαζόμενη μετατροπή του καθεστώτος λειτουργίας των μεγάλων Μουσείων της χώρας.

* **2021:** Από τις 22 Μαρτίου 2021, χιλιάδες πολίτες της Αθήνας μπορούν να δουν με τα ίδια τους τα μάτια τις περιφημες τσιμεντένιες «διαστρώσεις» και διαδρομές περί τον Παρθενώνα, οι οποίες χαρίζουν στην υπουργό το προσωνύμιο που θα την ακολουθεί για πάντα: **Τσι-Μενδώνη**. Εν κρυπτώ και παραβύστω, δρώντας τους χειμερινούς μήνες της πανδημίας με κλειστή την Ακρόπολη για το κοινό, **το υπουργείο χτίζει παχιές, επιεικώς ακαλαίσθητες, τσιμεντένιες ευθείες ακμές μπροστά στο μοναδικό μνημείο του πλανήτη που είναι κατασκευασμένο με πρόθεση χωρίς ευθείες γραμμές**. Ο Μ. Κορρές, στο πλευρό της υπουργού, υπερασπίζεται το τσιμέντο, στη ρωμαϊκότητα του οποίου αναφέρεται με περισπούδαστο τρόπο (ξεχνώντας να αναφέρει ότι η περίοδος για την οποία είναι κυριότατα γνωστός ο Παρθενώνας και η Ακρόπολη της Αθήνας είναι η κλασική, και όχι η ρωμαϊκή, και συνεπώς το τσιμέντο δεν μπορεί να λογίζεται κατάλληλο υλικό αποκατάστασης). Οι φωνές που μιλούν για διεθνές αρχαιολογικό έγκλημα και για πρακτικούς βανδαλισμούς του μνημείου με στόχο τον μαζικό τουρισμό, πολύ γρήγορα, δυστυχώς, επαληθεύονται.

* **2022:** Με ανακοίνωση του υπουργείου Πολιτισμού της 28/02/22, και στα πλαίσια των μέτρων που λαμβάνει (και) η χώρα μας για να τιμωρήσει/περιορίσει τη Ρωσία για τον Ρωσο-ουκρανικό πόλεμο που μόλις έχει αρχίσει, «**η Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού Λίνα Μενδώνη, έδωσε οδηγίες να ανασταλεί οποιαδήποτε υλοποίηση, συνεργασία, προγραμματισμός ή συζήτηση εκδηλώσεων με ρωσικούς πολιτιστικούς οργανισμούς**» (!), ακυρώνοντας μεταξύ άλλων και τη μετάδοση της παράστασης «Η Λίμνη των Κύκνων», στο πλαίσιο του κύκλου The Bolshoi Ballet Live from Moscow. Πολλοί σύλλογοι που αναφέρονται στον Πολιτισμό, και όχι μόνο, αναφέρονται σε ακραία σκοταδιστική απόφαση. Ο Σύλλογος Εκτάκτων Αρχαιολόγων σημειώνει: «**Επαναλαμβάνοντας τις πολύ πρόσφατες καταγγελίες μας για “μεταπολιτευτικό χαμηλό σε επίπεδο ήθους, αλλά και ουσίας πολιτικής” που ασκείται από την ηγεσία ΥΠΠΟΑ (καταγγελίες οι οποίες -αισθανόμαστε ότι- καθημερινά επαληθεύονται), βρισκόμαστε στη δυσάρεστη θέση επιπλέον να διαπιστώσουμε ότι ένας σκοταδισμός νέου τύπου καλλιεργείται στο -κατ’ ευφημισμόν- υπουργείο Πολιτισμού, προσβάλλοντας και ντροπιάζοντας την ανθρωπιστική αποστολή, αλλά και την ιστορία της χώρας μας**».

* **2022:** Τον Αύγουστο του 2022 το υπουργείο Πολιτισμού πρακτικώς νομιμοποιεί την αρχαιοκαπηλία. Με νομοσχέδιο που ψηφίζεται στην ελληνική Βουλή, το ελληνικό δημόσιο αποδέχεται ότι ο ιδιώτης συλλέκτης L. Stern «**δωρίζει**» στη χώρα μας τη συλλογή του (απαρτιζόμενη από 161 αντικείμενα του κυκλαδικού πολιτισμού τα οποία έφτασαν στην Αμερική με καταφανώς παράνομες διαδικασίες), με τις αρχαιότητες ωστόσο να επαναπατρίζονται...σε ένα μη κερδοσκοπικό νομικό πρόσωπο με έδρα το Delaware των ΗΠΑ. **Η υπουργός διατείνεται ότι η ύπαρξη των αρχαιοτήτων ήταν άγνωστη στο ελληνικό δημόσιο, για να διευκολύνει...τους Αμερικανούς.** Η συμφωνία την οποία ψηφίζει η κυβέρνηση των αρίστων προβλέπει ότι η συλλογή συνολικά θα εκτίθεται στη Νέα Υόρκη από το 2024 ως το 2033, ενώ από το 2034 και έως το 2048 συνολικά ανά πενταετία 45 αρχαιότητες της συλλογής -15 ανά πενταετία- θα εκτίθενται στην Ελλάδα. Σε αντάλλαγμα θα μεταφερθούν στην Αμερική ως αντιδάνεια(!) για

το διάστημα των 25 ετών, 45 αρχαιότητες όχι μόνο από το Κυκλαδικό Μουσείο, αλλά με απόφαση του υπουργού πολιτισμού και από άλλα ελληνικά δημόσια Μουσεία.

Οι σύλλογοι μονίμων και εκτάκτων αρχαιολόγων προσφεύγουν στον Εισαγγελέα Αρχαιοκαπηλίας, καταγγέλλοντας το πρακτικό χάρισμα των αρχαιοτήτων στα χέρια των ιδιωτών της Νέας Υόρκης και του Ντελαγουέρ, και την ταυτόχρονη παράκαμψη κάθε κανόνα της ελληνικής νομοθεσίας από την πλευρά της υπουργού και της ηγεσίας του υπουργείου γενικότερα, σε ό,τι αφορά στον έλεγχο της προέλευσης, της αυθεντικότητας, της διαδρομής των 161 αρχαιοτήτων της Συλλογής.

* **2023:** Στους πρώτους μήνες του 2023, και σχεδόν ταυτόχρονα με την επίθεση στον λεγόμενο σύγχρονο Πολιτισμό έπειτα από την έκδοση του ΠΔ 85/2022 (που υποβαθμίζει τα εργασιακά δικαιώματα των καλλιτεχνών, εξισώνοντας τα

πτυχία των καλλιτεχνικών σχολών με απολυτήρια λυκείου, προς όφελος των κάθε λογής ιδιωτικών κολλεγίων που ξαφνικά βρισκονται να «προσφέρουν» πτυχία ανώτερα από αυτά της Δραματικής Σχολής του Εθνικού Θεάτρου), το υπουργείο Πολιτισμού δίνει ένα σημαντικό νομοθετικό χτύπημα και στον λεγόμενο

αρχαίο Πολιτισμό. Με νόμο που ψηφίζεται στη Βουλή με συνοπτικές διαδικασίες, μετατρέπει πέντε μεγάλα δημόσια Μουσεία της χώρας (ανάμεσά τους και το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο) σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, ήτοι κυβερνητικά υποχείρια, με διορισμένα ΔΣ, που θα αποφασίζουν για τη διαχείριση των θησαυρών της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Ήδη από το καλοκαίρι του 2023 καμαρώνουμε τον Ι. Γρυσπολάκη, Πρόεδρο του ΔΣ του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου (το οποίο επίσης μετατράπηκε σε ΝΠΔΔ) να τοποθετείται ανοιχτά υπέρ του κυνηγιού μεταναστών. Αυτά είναι τα λουλούδια των νέων διοικήσεων των Μουσείων.

Ο νόμος που αποτελούσε διακηρυγμένο πρώτο στόχο της Μενδώνη από τη στιγμή που έγινε υπουργός, αντικαθιστά τους εργαζόμενους στα Μουσεία με «εθελοντές», και στρώνει το έδαφος ώστε τα μέχρι πρότινος δημόσια Μουσεία να γίνουν μουσεία της ελίτ, με ιδιωτικοποιημένες λειτουργίες, για όσους μπορούν να τις αγοράσουν.

* **2023:** Λίγο πριν τον 15αυγουστο, η υπουργός, με από-

φασή της, ανακαλεί από τον Σύλλογο Ελλήνων Αρχαιολόγων (ΣΕΑ) την άδεια παραχώρησης του ιστορικού διατηρητέου κτηρίου στην Ερμού 136 την οποία τους είχε δώσει το 1982 η Μ. Μερκούρη. Αφορμή της ανάκλησης από την πλευρά της Μενδώνη, υπήρξε η υποτιθέμενη εκτός αρμοδιότητας αρχαιολόγων εκδήλωση για το ναυάγιο της Πύλου το οποίο είχε θύματα εκατοντάδες πνιγμένους μετανάστες.

Ως απάντηση, ο ΣΕΑ πραγματοποιεί στα τέλη Αυγούστου συναυλία με μεγάλη συμμετοχή κόσμου, και ταυτόχρονα συγκεντρώνει ψηφίσματα και ανακοινώσεις στήριξης από εκατοντάδες σωματεία, συλλογικότητες, επιστημονικούς φορείς, ενώ δέχεται υποστήριξη και από τις δηλώσεις μεμονωμένων προσωπικοτήτων της τέχνης και του Πολιτισμού. Μετά από εξώδικο προς την υπουργό, ο ΣΕΑ δηλώνει ότι θα προσφύγει και στο ΣΤΕ, αλλά και σε Ευρωπαϊκά δικαστήρια, διεκδικώντας την ανάκληση της υπουργικής απόφασης.

Στη σχετική ανακοίνωσή του, ο Σύλλογος Εκτάκτων Αρχαιολόγων (ΣΕΚΑ) θυμίζει, μεταξύ άλλων, τι σημαίνει «Πολιτισμός» για την κυβέρνηση των αρίστων:

«(...) Πρόκειται για μια (ακόμη) χυδαία υπουργική ενέργεια, η οποία πάντως είναι το συνεπές προϊόν της αντίληψης του υπουργείου και της κυβέρνησης, για το «τι είναι πολιτισμός» και τι όχι. Για όλους τους ανθρώπους του Πολιτισμού, για όλους τους ανθρώπους, το ναυάγιο της Πύλου με τους 650 πνιγμένους μετανάστες ήταν μια τραγωδία. Για την κυβέρνηση και τα υπουργεία της, η τραγωδία συνίσταται στο ότι το ναυάγιο έγινε γνωστό. Αυτό ενόχλησε (και) την υπουργό.

Στα δικά μας μάτια, είναι άκρως τιμητικό για τους συναδέλφους μας, το γεγονός ότι δέχονται αυτήν τη μανιασμένη επίθεση.

Ο «πολιτισμός» της υπουργού και των επιτελείων της κυβέρνησης, είναι ο τεμαχισμός της Βενιζέλου, το λαμπάδιασμα της ακρόπολης των Μυκηνών, το τιμμεντάρισμα της ακρόπολης των Αθηνών και οι πασαρέλες του Δίωγ, η παράδοση των κρατικών Μουσείων σε ιδιώτες, οι ταικνοπέμπτες στο ΝΜΑ και τα δείπνα στο Κυκλαδικής τέχνης, η νομιμοποίηση της αρχαιοκαπηλίας και ο «επαναπατρισμός» κλεμμένων αρχαιοτήτων στη ... Νέα Υόρκη, η απαγόρευση του ρωσικού πολιτισμού, ο δανεισμός αρχαίων κινητών μνημείων σε ξένα μουσεία και συλλογές για μισό αιώνα, η μαφιόζικη δολοφονική επίθεση -για πρώτη φορά στα χρονικά- σε αρχαιολόγο στους μύλους της ανάπτυξης. Το σχέδιο του «πολιτισμού» τους συνίσταται αποκλειστικά στην εκποίηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και τις εξυπηρετήσεις σε κάθε λογής «χορηγούς», συνοδευόμενες από κορυφαία ακαλαίσθητες φιέστες για την επισφράγιση της συνεργασίας-ξεπουλήματος: Night show με λέιζερ για το φωτισμό της ακρόπολης Αθηνών και μουσικές techno χωρίς θεατές στην Αρχαία Μεσσήνη, για την εύνοια του Ιδρύματος Ωνάση, χάρισμα το Ελληνικό με κήρυξη μόλις 300 στρεμμάτων ως αρχαιολογικής ζώνης, για την εύνοια της οικογένειας Λάτση.

Για να είμαστε σαφείς, με τον «πολιτισμό» τους, δεν έχουμε,

ούτε και θέλουμε να έχουμε, κάποια σχέση. Γνωρίζουμε ότι είναι δύσκολο να φτάσουν τα επιχειρήματά μας σε αυτούς που έχουν το θράσος να μιλούν στο όνομα του Πολιτισμού και την ίδια ώρα δεν ξέρουν τη διαφορά της υποκριτικής με την υποκρισία, ή της Ακαδημίας με την Πολιτεία του Πλάτωνα.(...)».

...για να έρθουμε στο σήμερα

*** 2023:** Στα μέσα Σεπτεμβρίου (13/09) πραγματοποιούνται εξαγγελίες της υπουργού σε επίσημη, προγραμματισμένη συνάντησή της με τους προϊστάμενους των Εφορειών Αρχαιοτήτων, οι οποίες σηματοδοτούν αποκάλυπτη πλέον, ανοιχτή επίθεση στην Αρχαιολογία όπως την έχουμε γνωρίσει μεταπολιτευτικά. Σταθερά στο πλευρό του ιδιωτικού κεφαλαίου, των εργολάβων, και των «ημετέρων», η διοίκηση του υπουργείου πρακτικώς ενημερώνει ότι **δρομολογείται μέσα στο 2024 η αλλαγή όλου του Οργανισμού (δηλαδή όλης της δομής) της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας**, με καταργήσεις κορυφαίων Διευθύνσεων όπως η ΓΔΑΠΚ (Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς), με καταργήσεις των Τοπικών Συμβουλίων Μνημείων, με κατάργηση της αυτεπιστασίας (δηλαδή οι Εφορείες Αρχαιοτήτων θα σταματήσουν να προκηρύσσουν συμβάσεις στις οποίες οι ίδιες είναι οι τυπικοί εργοδότες, και θα δώσουν τη θέση τους σε ιδιωτικές κατασκευαστικές και τεχνικές εταιρίες).

*** 2023:** Στις 20 Σεπτεμβρίου, κάθονται για μία ακόμη φορά στο ειδώλιο του κατηγορουμένου στελέχη της ηγεσίας της ΠΟΕ ΥΠΠΟ (πρόκειται για την Πανελλήνια Ομοσπονδία Εργαζομένων στον Πολιτισμό, η οποία έχει διοίκηση - κανονικό συνομιλητή και στήριγμα της υπουργού). Οι κατηγορίες αφορούν 5 κακουργήματα, μεταξύ των οποίων η «σύσταση εγκληματικής οργάνωσης». **Θα διερευνηθεί αν οι στενοί συνεργάτες της Μενδώνη, υπεξείρεσαν χρήματα από το Ταμείο Αλληλοβοήθειας των Υπαλλήλων του Υπουργείου Πολιτισμού** (ΤΑΥΠ ΥΠΠΟ). Θυμίζουμε ότι η Μενδώνη υπηρξε γενική γραμματέας του ΥΠΠΟ τόσο κατά την περίοδο που ιδρύθηκε το Ταμείο (2002), όσο και κατά την περίοδο που το Ταμείο διελέγχεται από τη δικαιοσύνη (2012-2014).

Βαδίζοντας στους τελευταίους μήνες του 2023, η Λ. Μενδώνη είναι πρώτη μεταξύ ίσων, η πλέον απεχθής στον ελληνικό λαό υπουργός ανάμεσα σε πολλούς ακόμη απεχθείς υπουργούς. Το δυστύχημα για όλους μας είναι ότι, ενώ οι υπόλοιποι υπουργοί της κυβέρνησης μάς «κλέβουν κατακτήσεις ολόκληρου (του τελευταίου) αιώνα», η Μενδώνη καταστρέφει την πολιτιστική κληρονομιά του τόπου, πολλών περισσότερων αιώνων. Και μάλιστα, ανεπανόρθωτα.

Σήμερα, η μάχη προάσπισης του Πολιτισμού ταυτίζεται με τη μάχη ενάντια στις πολιτικές της διοίκησης του υπουργείου Πολιτισμού.

Μισθωτοί Αρχαιολόγοι της ΕΡΓΑΣ

Καλά... τράβα

γράφει ο Χρήστος Δάμαλος

Σάλος έχει ξεσπάσει για το χάλι στο οποίο βρίσκεται το στολίδι των γηπέδων στην Ελλάδα, το παλάτι των αθλητικών μας εγκαταστάσεων, το ΟΑΚΑ και πιο συγκεκριμένα το στέγαστρο Καλα...τράβα, που του έχει δώσει τη χαρακτηριστική και τόσο αναγνωρίσιμη όψη του. Πέφτουν από τα σύννεφα πάλι οι έγκριτοι δημοσιογράφοι, ξαναθυμούνται πως τα Ολυμπιακά ακίνητα σαπίζουν παραδομένα στην εγκατάλειψη, ενώ δεν είναι λίγοι αυτοί που ωρυόμενοι για το υπέρογκο κόστος που πρέπει να καταβληθεί για τη συντήρησή τους προτείνουν να τα γκρεμίσουμε! Μάλιστα για το στέγαστρο του ΟΑΚΑ προτάθηκε να ξηλωθεί και να πουληθεί για παλιοσιδερα, μιας και οι εργασίες συντήρησης θα κοστίσουν κοντά στα 8 εκατ. €, θα διαρκέσουν περίπου ένα χρόνο, ενώ υπολογίζουν πως στο μισό χρόνο και με το 25% των χρημάτων μπορούμε να ξηλώσουμε το στέγαστρο και να συνεχίσουμε τη ζωή μας... «Αυτό λέει η λογική»... Κι από κοντά οι άρχοντες του τόπου, ψάχνουν τους υπεύθυνους στους προηγούμενους, κι αυτοί τους ξαναπροηγούμενους, που είναι ίδιοι με τους τωρινούς, που θέλουν να είναι και οι ίδιοι με τους επόμενους.

Δεν ήταν λίγοι αυτοί που, όταν το 2004 το σύνολο των κοινοβουλευτικών κομμάτων και των μεγαλοστών πανηγύριζαν για την ανάληψη των Ολυμπιακών αγώνων από τη χώρα μας, έλεγαν πως βρέθηκε απλώς άλλη μια μπίζνα για να χρεώσει τον λαό με αχρείαστα δάνεια και να μπουκώσει τις κατασκευαστικές των ημετέρων με ένα σκασμό λεφτά. Είκοσι χρόνια και τρία μνημόνια μετά και με τα Ολυμπιακά ακίνητα να σαπίζουν παραμελημένα και άχρηστα οι... γκρινιάρηδες μάλλον θα αισθάνονται δικαιωμένοι. Κι αν δεν πανηγυρίζουν γι' αυτό, είναι γιατί πληρώνουν ακόμα τον λογαριασμό. Ας δούμε, όμως, τι μας κόστισε αυτή η «γιορτή του αθλητισμού» που θα μας άφηνε, υποτίθεται, γήπεδα και εγκαταστάσεις για λαϊκή χρήση και έσοδα στα δημόσια ταμεία από την ενδεχόμενη ενοίκιαση τους σε αθλητικούς συλλόγους ή ιδιώτες:

✓ Στο φάκελο διεκδίκησης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 από την Ελλάδα, το συνολικό προϋπολογιζόμενο κόστος των έργων έφτανε τα **7.741.000.000 €**. Τελικά όμως ξεπέρασε τα **13.000.000.000 €**, σύμφωνα με αναλογιστική μελέτη του υπουργείου Οικονομικών το 2005.

✓ Πρώτο στη λίστα το ΟΑΚΑ, αφού ενώ το έργο της διαμόρφωσής του είχε αρχικά κοστολογηθεί στα **3.100.000 €**. Τελικά ο λογαριασμός έφτασε τα **399.000.000 €**, περισσότερο από 127 φορές την αρχική εκτίμηση! Ε, θα πει κανείς, μια μικρή απόκλιση είναι αναμενόμενη... Κοτζάμ παλάτι... Και με στέγαστρο Καλα-τραβάτε με κι ας κλαίω!

✓ Από κοντά ακολουθεί το Καυταντζόγλειο Στάδιο Θεσσαλονίκης, ολυμπιακό έργο για το οποίο είχε εκτιμηθεί στα **1.100.000€**, τελικά κόστισε **67.900.000€**. Η απόκλιση φτάνει μόλις τις 60 φορές περισσότερες της αρχικής εκτίμησης! Αχ αυτοί οι Αθηναίοι... ρίχνουν τους Θεσσαλονικείς μέχρι και στο ποσοστό της ρεμούλας...

✓ Ακολουθεί το Ολυμπιακό Στάδιο Πάτρας, για το οποίο είχε εκτιμηθεί πως θα κόστιζε **1.100.000 €**, τελικά η απόκλι-

ση έφτασε 40 φορές πάνω, αφού κόστισε **45.200.000 €**.

✓ Στο Καλλιμάρμαρο στάδιο οι παρεμβάσεις, λόγω και του χαρακτήρα του σταδίου, δεν επέτρεψαν να ανθίσει το επιχειρηματικό δαιμόνιο του εργολάβου..., η απόκλιση που σημειώθηκε τελικά έφτασε «μόνο» 37 φορές την αρχική εκτίμηση, από **300.000€** στα **11.500.000€** τελικά. Ευτυχώς... «σε τούτα εδώ τα μάρμαρα, κακιά σκουριά δεν πιάνει»...

✓ Ακολουθούν στη λίστα άλλα Ολυμπιακά ακίνητα με αποκλίσεις ανάξιες λόγου, αφού τελικά πληρώθηκαν λιγότερο από 10 φορές περισσότερο από την αρχική εκτίμηση: το Ολυμπιακό Γυμναστήριο στου Γουδή, με προϋπολογισμό **3.500.000 €** και τελικό κόστος **39.500.000 €**, το Ολυμπιακό Κέντρο Τένις που κόστισε **47.500.000 €**, περίπου τρεις φορές πάνω από την αρχική κοστολόγηση, το Ολυμπιακό Κέντρο Υγρού Στίβου που από **3.500.000 €** τελικά κόστισε **22.500.000 €**, και δεκάδες άλλα.

Ήχωριστή θέση στην καρδιά κάθε μεγαλοεργολάβου έχει το «Χωριού Τύπου» στο Μαρούσι, όπου θα στεγαζόταν ένα μέρος των ξένων δημοσιογράφων κατά τη διάρκεια των Αγώνων και μετά θα γινόταν «πνεύμονας πρασίνου» 80 στρεμάτων. Τελικά, παρά τα ασφαλιστικά μέτρα κατά της Lamda του κυρίου Λάτση, την απόφαση 1528/2003 του Συμβουλίου της Επικρατείας για διακοπή του έργου, και μετά από νομοθετικές παρεμβάσεις τριών υπουργών {Κ. Λαλιώτης (ν. 2947/2001 περί Ολυμπιακής Φιλοξενίας), Βάσω Παπανδρέου (τροπολογία σε νομοσχέδιο για τα υδατορέματα), Ευάγγελος Βενιζέλος (ν. 3207/2003 περί «Ολυμπιακής Προετοιμασίας»)», το αυθαίρετο 120 στρεμμάτων (!) νομιμοποιείται και το «The Mall Athens» είναι πια γεγονός, για να μπορούμε πλέον εμείς οι γκρινιάρηδες να κάνουμε τα ψώνια μας μετά από κάθε κινητοποίηση στο ΥΠΑΙΘ που στεγάστηκε παραδίπλα...

Είναι σε όλους μας καθαρό πως ο καπιταλισμός δεν κάνει σκόντο. Δεν ενδιέφερε κανέναν από εκείνους που χοροπηδούσαν όταν ανακοινώθηκε πως θα αναλάβουμε τους αγώνες του 2004 τι θα απογίνουν τα Ολυμπιακά ακίνητα ή αν θα τα χαρεί ο λαός μετά τους αγώνες. Χοροπηδούσαν γιατί ήξεραν πως θα φάνε με χρυσά κουτάλια ζεστό, λαχταριστό κρατικό χρήμα, σάρκα από τη σάρκα μας, αίμα από το αίμα μας, μέρες από το μέλλον των παιδιών μας. Ούτε βέβαια τους πήρε ο πόνος τώρα. Δεν τους ένοιαξε στιγμή αν τα έργα θα συντηρηθούν, αν θα είναι ασφαλή ή αν θα πέσουν να πλακώσουν αθλητές και επισκέπτες. Δηλώνουν όλοι αναρμόδιοι, ανήξεροι, αδιάφθοροι και υπερήφανοι! Τη σημαία κρατά βεβαίως ο Καραμανλής που για μια ακόμη φορά, παρότι υπουργός μεταφορών και υποδομών, δεν ήξερε τίποτα, αν και είχε χάσει κάτι μελέτες σχετικές... στα τριςβαθα του συρταριού του...

Και κάπως έτσι λοιπόν, τα «τζάκια» αυτού του τόπου, οι γαλαζοαίματοι και οι μπαμπακομαθημένοι, κάθονται επάνω στο σβέρκο μας και μας ρουφάνε σαν τις βδέλλες και μας μαλώνουν που δε δουλεύουμε αρκετά, εμείς οι τεμπέληδες, και έχουμε καταχρεώσει τη χώρα... Και κερατάδες και δαρμένοι...

γράφει η Βασίλης Πετράκης

Αδιστακτοί και προκλητικοί οι κυβερνητικοί σαλτιμπάγκοι παριστάνουν τους αθώους για τη νέα καταστροφή. Με τον κάμπο πλημμυρισμένο και τον θεσσαλικό λαό πνιγμένο στις λάσπες να μετράει τις πληγές του, η κυβερνητική προπαγάνδα, βρώμικη και δυσώδης, συνέχισε το άθλιο έργο της. Όπως ακριβώς και με τις πυρκαγιές, οι επιτελικοί της ΝΔ όχι απλά αρνήθηκαν να αναλάβουν την όποια ευθύνη, αλλά εμφανίζονται επαρκείς και αλαζόνες να κατηγορούν τον λαό και τον... καιρό. Με αμέτρητες αναφορές σε κάθε λογής «ειδική» ανοψία, προσπαθούν να μας πείσουν ότι η μοίρα μάς θέλει έρμαιο της φύσης και ότι το μόνο που έχουμε να κάνουμε είναι να το αποδεχτούμε. Κρύβονται πίσω από μια προπαγάνδα, που επιστρατεύει πάντα και τους «ειδικούς» της και που πνίγει την αλήθεια στα ύψη βροχής, τα οποία ανακατεύει με υπαρκτούς κλιματικούς κύκλους και τη «γεωμορφολογία της Θεσσαλίας που ο προορισμός της είναι να πλημμυρίζει» και αναρίθμητες αντιεπιστημονικές ανοψίες, για να καταλήξει ότι κανένα κράτος δεν μπορεί να κάνει τίποτα απέναντι σε αυτά. Έτσι επιστρατεύτηκαν και οι ειδικοί που επιβεβαίωσαν με κλιματικούς αλγόριθμους ότι αυτά τα φαινόμενα επαναλαμβάνονται κάθε 300 ή ακόμη και κάθε 16000 χρόνια! Σύμφωνα με αντίστοιχα κλιματικά μοντέλα σε 50.000 χρόνια ο πλανήτης θα εισέλθει στην επόμενη παγετώδη περίοδο... Και τότε όλα θα καλυφθούν ξανά με πάγο.

Αλλά τι σημασία πραγματικά μπορεί να έχουν αυτά; Καμία πέραν του να προσφέρουν άλλοθι στον κάθε Βορίδη. Άλλοθι για να λέει με την επάρκεια του «ειδικού» ότι «δεν χρειάζονται έργα για κάτι που θα επαναληφθεί σε 400 χρόνια»!

Όλα αυτά συνθέτουν τη λάσπη της προπαγάνδας τους, που είναι αναγκαία για να πνίξει την πιο ωμή αλήθεια. Ότι το επιτελικό τους κράτος δεν μπορεί να αντιμετωπίσει όχι καταιγίδες, αλλά ούτε καν μια απλή βροχή. Γιατί εδώ και χρόνια δεν καθαρίζουν ούτε καν τα φρεάτια στους αστικούς ιστούς. Γιατί εδώ και χρόνια έχουν πάψει να καθαρίζουν ρέματα και κοίτες ποταμών και όταν και όπου το μισοκάνουν απλά προκαλούν χειρότερα αποτελέσματα. Γιατί συνεχίζουν με ακόμα πιο ακραίο τρόπο μια δόμηση και τεχνικές παρεμβάσεις με μοναδικό κριτήριο τα ιδιωτικά συμφέροντα. Και κυρίως γιατί από το κεντρικό κράτος μέχρι την τοπική αυτοδιοίκηση δεν κάνουν κανένα έργο για αντιπλημμυρική προστασία. Γι' αυτό και πλημμυρίζει η Αθήνα και η Ατ-

τική. Όχι κάθε 300 χρόνια, αλλά κάθε φορά που βρέχει είτε λίγο είτε πολύ. Γι' αυτό και πλημμυρίζει όλη η Ελλάδα, από την Κεφαλλονιά και τα Γιάννενα, μέχρι τη Θεσσαλία και την Κρήτη, με ασύλληπτες καταστροφές. Όχι κάθε 16000 χρόνια, αλλά κάθε χρόνο διάφορες περιοχές της. Με βροχές όπως αυτές που έπεφταν πριν 15 και 20 χρόνια και όχι στο... πλειστόκαινο. Αυτήν ακριβώς την αλήθεια προσπαθούν να κρύψουν και έτσι αξιοποιούν την καλοστημένη προπαγάνδα τους.

Το επιτελικό κράτος του Μητσοτάκη αποδεικνύεται το ίδιο ανύπαρκτο και στις πλημμύρες, όσο και στις πυρκαγιές. Αποδείχθηκε στον τομέα της πρόληψης. Το ίδιο ακριβώς συνέβη και με την ετοιμότητα που επέδειξε στο θέμα της διάσωσης -διαχείρισης- αρωγής στη διάρκεια της πλημμύρας. Ανύπαρκτοι! Το ίδιο θα συμβεί και με την αποκατάσταση και τις αποζημιώσεις.

► **Μερικά μόνο από τα όσα συνέβησαν αρκούν για να αποτυπώσουν την αλήθεια για την καταστροφή, τις εγκληματικές ευθύνες και τον ρόλο της κυβέρνησης:**

✓ **112!** Το 112, το πολυδιαφημισμένο μέτρο πρόληψης του Μητσοτάκη, στη Θεσσαλία έστησε μια κυβερνητική παγίδα. Στην αρχή όπου στάλθηκε «έγκαιρα» καλούσε τον κόσμο να περιορίσει τις μετακινήσεις και να μείνει σπίτι. Όταν άρχισαν να πλημμυρίζουν διάφορες περιοχές, η ίδια αρχή καλούσε αυτούς που έμειναν σπίτι να εκκενώσουν! Αλήθεια πώς θα απομακρυνθεί κάποιος από μια περιοχή που έχει μετατραπεί σε λίμνη; Αλλά και λίμνη να μην είναι, αυτό το μήνυμα που στάλθηκε εκατομμύρια φορές φέτος το καλοκαίρι, από μόνο του, τι νόημα έχει; Όταν το κράτος δεν οργανώνει ποτέ ένα σχέδιο εκκένωσης; Όταν δεν υπάρχουν μέσα μεταφοράς και δεν τα διαθέτει ούτε η αρχή που ζητά την εκκένωση;

✓ **Σκρέκας-Μπέος!** Την πρώτη μέρα, την παντελή έλλειψη παρουσίας του κρατικού μηχανισμού κάλυψαν διάφοροι κλόουν της κεντρικής και τοπικής αυτοδιοίκησης. Ο Σκρέκας ως κωπηλάτης διέσωσε μια εγκλωβισμένη (γιατί την συγκεκριμένη άραγε;) που του έπλεξε επαίνους στα κανάλια και ο Μπέος γνωστός τραμπούκος, βγήκε να κάνει τον τροχονόμο... σε έναν που τον βιντεοσκοπούσε. Μπροστά στον ίδιο καλούσε τον κόσμο που δεν υπήρχε να πάρει φαγητό και νερό.

✓ Την ίδια στιγμή ένας **80χρονος με μια σιδερένια βάρκα και ένα αυτοσχέδιο κουπί έσωσε 15 συχωριανούς** του στη Μεταμόρφωση. Όλοι οι κάτοικοι βε-

βαίωναν μέχρι εκείνη την ώρα την παντελή απουσία του κρατικού μηχανισμού. Το ίδιο έπραξαν στον θεσσαλικό κάμπο όσοι πολίτες διέθεταν ή μπόρεσαν να φτιάξουν κάποιο πλωτό μέσο, διασώζοντας εκατοντάδες συγχωριανούς τους τις πρώτες ώρες της καταστροφής. Το κράτος που δαπανά δις για Rafael, F16 και κάθε λογής αμφίβια μέσα και εξοπλισμό, δεν μπορούσε...

✓ Δεύτερη τραγική στιγμή (μετά την Αγχίαλο) για το «θωρακισμένο» επιτελικό κράτος το στρατόπεδο της αεροπορίας και τα «παντός καιρού» ελικόπτερα **Apache** που πνίγηκαν στα λασπόνερα! Και που αν και εδρεύουν στο Στεφανοβίκειο δεν μπόρεσαν να συνδράμουν. Τα κυριαρχικά δικαιώματα στην... Θεσσαλία ανυπεράσπιστα. Οι μόνοι που θα απολογηθούν γι' αυτό το δεύτερο φιάσκο, είναι οι φαντάροι που έβγαλαν τις φωτογραφίες.

✓ Κορυφαία στιγμή του πραγματικά κορυφαίου κράτους της ΝΔ στον τομέα της καταστολής, η πολυπληθής παρουσία των ΜΑΤ στην Λάρισα. Λειτουργώντας υποδειγματικά επί δύο μέρες αντιμετώπισαν με χημικά και ξύλο κάθε απόπειρα διαμαρτυρίας. Έτσι, για να κυκλοφορούν στους δρόμους μόνο αυτοί που επαινούν το κυβερνητικό έργο.

✓ Η εθνική οδός επί μέρες μετατράπηκε σε ποτάμι

και τα μόνα διερχόμενα μέσα ήταν... πλωτά. Το σιδηροδρομικό δίκτυο, αυτό το επίτευγμα της ΝΔ και του νεοφιλελευθερισμού, υπέστη καταστροφές σε μήκος 180χλμ. Σε δύο χρόνια προβλέπεται η πλήρης αποκατάστασή του. Μιλάμε πάντα για το σιδηροδρομικό δίκτυο, αυτό που σε άλλες χώρες του κόσμου μένει συνήθως ανεπηρέαστο από καιρικές συνθήκες.

✓ Ο θρίαμβος της ελεύθερης αγοράς! Σε ελάχιστο χρόνο μια άδα νερού στη Λάρισα κόστιζε από **6 έως 12€**. Έτσι συμβαίνει όταν ένας «πανέτοιμος κρατικός μηχανισμός» δεν μπορεί να κάνει ούτε αυτό. Για να μην υπάρχουν διαφυγόντα κέρδη η κυβέρνηση κράτησε ανοικτά τα διόδια όσο (και όσα) ήταν πάνω από το νερό. Έτσι, όπως οι ίδιοι κατήγγειλαν, όσοι κινούνταν προς Λάρισα για να αγοράσουν νερό, έπρεπε να υπολογίσουν διόδια συν βενζίνες.

✓ Ξεχωριστή μάχη με την αισχροκέρδια έδωσαν οι κάτοικοι των Σταγιατών. Που, έχοντας δώσει έναν μεγαλειώδη αγώνα για να μην ιδιωτικοποιηθεί το αγαθό του νερού, απέδειξαν έμπρακτα την αξία του. Γέμιζαν βυτία και με συνεχή δρομολόγια παρείχαν νερό σε κατοίκους του Βόλου. Αυτοί το έκαναν δωρεάν.

let's talk about business!

Για το «επιτελικό κράτος» δεν υπάρχουν αδιέξοδα. Ακόμη και η καταστροφή γεννάει ευκαιρίες! Όπως την έναρξη της συζήτησης για νέες περικοπές και έναν ακόμη πιο σκληρό προϋπολογισμό. Χωρίς **pass** και επιδόματα. Μόνο με χαράτσια... Έναν νέο φόρο φυσικών καταστροφών εμπνεύστηκε ο ηγέτης της καταστροφής Μητσοτάκης στις λάσπες της Θεσσαλίας. Ότι και να λένε περί αναλογικότητας οι «άριστοι», εύκολο να καταλάβει ο καθένας ποιος θα τον πληρώσει, (αρκεί να δει ποιος πληρώνει όλους τους υπόλοιπους). Και υποχρεωτική ιδιωτική ασφάλιση κατοικιών! Ένα μέτρο σχεδιασμένο από τους τραπεζίτες για το λαό! Ένα νέο πεδίο τεράστιας κερδοφορίας ανοίγει για τις τράπεζες και τις ασφαλιστικές τους. Σε μια εποχή που ο κόσμος αγκομαχεί να πληρώσει ακόμη και τα ασφάλιστρα ενός δίκυκλου. Χρόνια το φωνάζει ο Πορτοσάλτε... Κάτι θα ήξερε.

Λίγη υπομονή να πέσουν τα νερά. Να μάθουμε τι θα κληρώσει για τις εταιρίες που θα αναλάβουν έργα αποκατάστασης, «αντιπλημμυρικά» κλπ. Ποιος θα πληρώσει ξέρουμε. Το μόνο που ξέρουμε πάντα από την αρχή. Να μην το ξεχνάμε.

Γράμμα σε έναν φίλο

*Όταν όλα θα μοιάζουν καλώς καμωμένα
και θα' χεις τα πάντα μια χαρά βολεμένα
απ' το χθες του παππού σου ως το μέλλον τού γιου σου
Εί... φίλε το νου σου!*

*Όταν θα σε ρωτούν και θα λες "Είμαι εντάξει.
Μηχανές και ντουβάρια τα' χω όλα σε τάξη"
και σαν ξένη θ' ακούγεται στ' αυτιά η φωνή σου
Εί... φίλε το νου σου!*

*Όταν κάθε σου μέρα θα' ναι σαν κάθε μέρα
και μια ψύχρα θα φέρνει πια του ήλιου το γέμμα
με τη ζέστη τυλίξου άμα θες του παλτού σου
Μα... φίλε το νου σου!*

*Όταν τα όνειρά σου σιωπηλά θα' χεις πνίξει
κι η ζωή μ' αλυσίδες θα σε έχει ανταμείψει
άντε γύρε για λίγο κι αν μπορέσεις κοιμήσου
Μα... φίλε το νου σου!*

*Γιατί είναι κάτι φωτίσες, αννά σημαδάκια
που γίνονται φλόγες να σου καίνε τα μάτια
σε κερδίζει η στιγμή και σε χάνει ο χρόνος
σ' αρπάζει ο ουρανός, σε πηγαίνει ο δρόμος
και πια... δεν είσαι μόνος.*

Γιώργος Βασιλάκης

Η τέχνη σε ΜΙΚΡΟΨΥΧΟΥΣ ΚΑΙΡΟΥΣ

Κι οι ποιητές, τι χρειάζονται σε έναν μικρόψυχο κόσμο; (Χέλντερλιν, 1800)

Η πολιτεία μας και οι περισπούδαστοι νομοθέτες και νομοερμηνευτές μας, το επιτελικό κράτος και τα ακοίμητα υπουργεία του, πήραν το ερώτημα του Γερμανού ποιητή. Σε έναν κόσμο ο οποίος είναι μικρόψυχος, η Τέχνη και ο Πολιτισμός δεν είναι καν πολυτέλεια. Περιττεύουν.

Πάντως δεν το κάνουν από κακία, αλλά από άποψη, από κοσμοαντίληψη.

Γι' αυτούς, όχι μόνον οι ποιητές του Χέλντερλιν, αλλά και οι ζωγράφοι, οι μουσικοί, οι χορευτές, οι ηθοποιοί, όλοι τους είναι βαρίδια. Στην καλή περίπτωση, είναι περιστασιακώς χρήσιμα παράσιτα, σαν τα μικρά ψαράκια που ανακουφίζουν τον καρχάρια από τα γεύματα που έχουν

σφηνώσει ανάμεσα στα δόντια του. Τα έργα τέχνης έχουν νόημα σαν αντικείμενα διακόσμησης και προϊόντα σκηνογραφίας. Η μουσική βασικό στόχο της έχει να συνοδεύει τις φιέστες της ανάπτυξης. Οι ηθοποιοί χρειάζονται πρακτικά για την Επίδαυρο, και μόνο εφόσον προσελκύουν τουρίστες. Οτιδήποτε δεν εναρμονίζεται με τα γρανάζια της σύγχρονης μηχανής, δεν έχει αιτία ύπαρξης.

Το γενικό σχέδιό τους είναι ο εκσυγχρονισμός του ανθρώπου, ο οποίος στα δικά μας μάτια ισοδυναμεί με το τέλος του, δηλαδή την αποκλήνωσή του.

Η ειδικότερη συνέπεια της κοσμοθεωρίας τους σε ό,τι αφορά στην Ένωση Εκπαιδευτικών Εικαστικών Μαθημάτων, μεταξύ πάρα πολλών και σημαντικών άλλων, είναι η επίθεση σε κάθε τι που αποπνέει ενότητα και δράση σε συλλογική βάση (βλέπε και χαρακτηριστική πρόσφατη έξωση αρχαιολόγων από την έδρα τους εξαιτίας της «εκτός αρμοδιότητας» εκδήλωσής τους για το ναυάγιο έξω από την Πύλο), η επίθεση στη δημόσια εκπαίδευση και στους εκπαιδευτικούς (βλέπε σταθερή μείωση προϋπολογισμών, υποβάθμιση και υπόσκαψη λειτουργίας όλων των βαθμίδων της δημόσιας εκπαίδευσης, με παράλληλη επι-

βολή αυταρχικού αντιπαιδαγωγικού πλαισίου, με αξιολόγηση -ενίοτε κανονικό κυνήγι- εκπαιδευτικών, σε ένα σχολείο που μοιάζει ολοένα και περισσότερο με εξεταστικό κάτεργο), η επίθεση στα εικαστικά και τη διδασκαλία τους (βλέπε επιμονή στην κατάργηση της διδασκαλίας της Τέχνης στο Λύκειο).

Όλα αυτά συμβαίνουν σε μία χρονιά στην οποία πολλοί άνθρωποι που εργάζονται στον χώρο της Τέχνης και του Πολιτισμού, «βρέθηκαν στους δρόμους». Πεταγμένοι από τα κυβερνητικά νομοθετήματα και προεδρικά διατάγματα, αλλά και κινητοποιημένοι από την πεποίθησή τους στους συλλογικούς αγώνες και τα δίκαια αιτήματά τους.

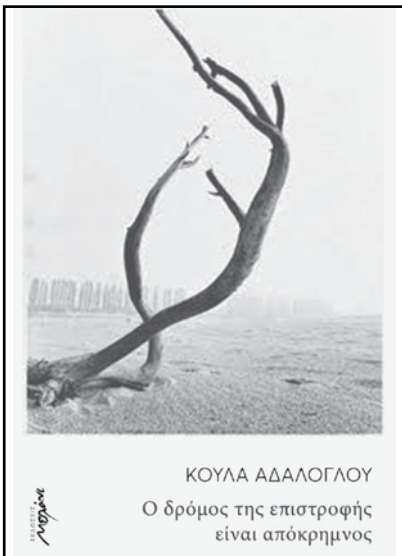
Πράγματι, η υποβάθμιση των πτυχίων για τους απόφοιτους σχολών δραματικών και παραστατικών τεχνών, δεν προχώρησε όσο το επιθυμούσε το Προεδρικό Διάταγμα, αν και οι σπουδαστές δέχτηκαν ένα σημαντικό πλήγμα.

Η Ένωση Εκπαιδευτικών Εικαστικών Μαθημάτων, συνεχίζοντας στη διαδρομή που έχουμε χαράξει και έχουμε βαδίσει ως τώρα, διεκδικούμε την ύπαρξη και τα δικαιώματά μας αυτόφωτα, με δική μας κρίση για το τι είναι πραγματικός Πολιτισμός και τι σκοτάδι, ενώνοντας ταυτόχρονα τις φωνές μας με όλους όσους συστρατεύονται και συντάσσονται στο στρατόπεδο υπεράσπισης της Τέχνης και του Πολιτισμού, δηλαδή, στο στρατόπεδο υπεράσπισης του ανθρώπου.

Οι ποιητές, συμπληρώνει τελικά ο Χέλντερλιν, έστω και σε μικρόψυχους καιρούς και κόσμους, σαν τους ιερείς του Βάκχου τους σεβασμίους χρεωστούν να φανερώνονται από Χώρα εις Χώραν, εν μέσω των ιερών νυχτών. Το βέβαιο είναι ότι τουλάχιστον τα αμέσως μελλοντικά μας βήματα, τα οποία -αν έχει δίκιο ο ποιητής- οφείλουμε να τα πραγματοποιήσουμε, θα γίνονται σε ολοένα και πιο πηχτό σκοτάδι.

Βιβλιο κριτική

Κούλα Αδάμογλου
**Ο δρόμος της επιστροφής
είναι απόκρημνος**
Εκδόσεις Μελάρι

Ο Γερμανός φιλόσοφος Αντόρνο, παραγμένος από τη φρίκη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, αναρωτιέται αν μπορεί ακόμα να γράφει ποίηση μετά το Άουσβιτς, ενώ ο συμπατριώτης του Μάρτιν Χάιντεγκερ γράφει πως πλέον μόνο η ποίηση μπορεί να σώσει την ανθρωπότητα από την κυριαρχία της τεχνολογικής βίας, που η πολεμική σύρραξη έχει αποκαλύψει με όλη της την καταστροφική δύναμη.

Αλλά και στην εποχή μας η κοινωνική πραγματικότητα εξακολουθεί να είναι ζοφερή, καθώς πόλεμοι, πανδημία οικονομική κρίση την οριοθετούν και διαμορφώνουν νέα δεδομένα, που και αυτά δείχνουν πως η ποίηση μπορεί και πρέπει να αποτελέσει μια μαρτυρία της προσπάθειας κατανόησης της ανθρώπινης ύπαρξης και του ανθρώπινου πόνου.

Αυτόν τον στόχο υπηρετεί, εκούσια, ή ακούσια, και η ποίηση της Κούλας Αδαλόγλου. Μετά από μια πολυετή θη-

τεία στη λογοτεχνική γραφή (με 8 ποιητικές συλλογές και μία συλλογή διηγημάτων στο ενεργητικό της) μας χαρίζει τη νέα της συλλογή "Ο δρόμος της επιστροφής είναι απόκρημνος", από τις εκδόσεις Μελάρι. Οριμότερη, εξελίσσει τα βασικά χαρακτηριστικά της γραφής της σε ένα ανώτερο επίπεδο, προσφέροντας στον αναγνώστη τη δυνατότητα μιας ψυχικής και διανοητικής ανάτασης. Ο στοχασμός, η υπαρξιακή αγωνία που πυροδοτείται από μια δύσβατη και δυσβάστακτη πραγματικότητα, το βίωμα και η βιωμένη γνώση, η ευαισθησία και το συναίσθημα, ισορροπούν με μια άλλοτε φανερή, άλλοτε λανθάνουσα φιλοσοφική ενατένιση.

Η Κούλα Αδαλόγλου επανέρχεται στον μύθο του Οδυσσέα και της Πηνελόπης που είχε διαπραγματευτεί στη συλλογή "Οδυσσέας, τρόπον τινά", για να τον εξελίξει και να εμπλουτίσει τα σημαινόμενά του. Στην παρούσα συλλογή ο Οδυσσέας υποχωρεί, η παρουσία του, εκτός από το πρώτο ποίημα, είναι υπαινικτική, με ταυτόχρονη συρρίκνωση του ερωτικού στοιχείου και εξάλειψη της υποτυπώδους αισιόδοξης ματιάς. Ενώ στο προσκήνιο της ποιητικής αφήγησης προβάλλει ο Τηλέμαχος, παραμένοντας βασική σταθερά η Πηνελόπη. Η μετατόπιση του ενδιαφέροντος γίνεται αντιληπτή από τους στίχους της Οδυσσέας που υπάρχουν στην προμετωπίδα της πρώτης ενότητας:

**Γι' αυτόν πονώ το πιο πολύ, παρά για τον Δυσσέα
και τρέμω κι όλο νοιάζομαι μήπως
κακό μου πάθει,
στα πέλαγα που βρίσκεται, στις ξενιτιές που τρέχει.**

Ο πόνος της μητέρας που περιμένει την επιστροφή του παιδιού της, σε συνδυασμό με τον χαρακτηρισμό "απόκρημνος" που υπάρχει στον τίτλο, εισάγουν τον αναγνώστη στη ποιητική ατμόσφαιρα του ποιητικού υποκειμένου που δονείται από θλίψη, άλγος, εξαιτίας της απουσίας του παιδιού της και του αδύνατου της επιστροφής του.

Οι Ομηρικοί ήρωες ανθρωποποιούνται, κατεβαίνουν από το ηρωικό τους βάθος, για να συναντηθούν, να ταυτιστούν με το ποιητικό υποκείμενο και να εκφράσουν το βίωμά του, τον ψυχισμό του και τη συναισθηματική του περιπέτεια. Η συμβολική ένδυση, η σοφία, αποσταγμένη από την αναμέτρηση με τη

σκληρή πραγματικότητα, ενώνουν το ατομικό με το συλλογικό, το καθολικό και το διαχρονικό.

Έτσι η αξία της ποιητικής κατάθεσης της Κούλας Αδαλόγλου διαπερνά τα όρια του αυτοβιογραφικού. Πίσω της στοιχίζονται όλες οι μητέρες της γενιάς αυτής που ακολουθεί τους δρόμους της Εσπερίας είτε για εργασία, είτε για σπουδές και οι οποίες συνειδητοποιούν πως "ξεθλυκώνεται ο νόστος" και νιώθουν "βράχος που διαβρώνεται συνεχώς". Οι κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες δυσκολεύουν τη δυνατότητα επιστροφής, ματαιώνουν την προσδοκία της. Η φωνή επομένως της Κούλας Αδαλόγλου είναι αυτοβιογραφική και βαθιά κοινωνική.

Η ποιητική συλλογή χωρίζεται σε 2 ενότητες. Στην πρώτη με τίτλο "Η Αμφίθυμη πολυσημία της Ιθάκης", όπου το ποιητικό υποκείμενο συνεπαίρνεται από αμφίθυμα συναισθήματα, καθώς η χαρά της προσδοκίας του νόστου ακυρώνεται από τον πόνο της απουσίας, η απόλαυση του ταξιδιού για τη συνάντηση προσκρούει σε εμπόδια "Οι νόστοι γίνονται με πολλούς τρόπους / με αναταράξεις και σκαμπανεύσματα/ο δρόμος της επιστροφής είναι απόκρημνος" και μάλιστα είναι βραχύβια, προσωρινά μόνο επουλώνει την πληγή της απόστασης.

Στη δεύτερη ενότητα, "Παλινδρομήσεις τρόπον τινά", αισθητοποιείται η παλινδρόμηση ανάμεσα σε αντιθετικά συναισθήματα και καταστάσεις. Παλινδρόμηση ανάμεσα στην πατρίδα και στην ξενιτιά, ανάμεσα στη χαρά και την απαισιόδοξη θέαση της ζωής. "Κάθε φορά που σε βλέπω μακραίνει ο δρόμος της επιστροφής σου./ Λάσπες και νερά και μικροχείμαρροι ξεχειλίζουν. Σπάζουν γέφυρες".

Οι στίχοι μετουσιώνουν με έξοχο τρόπο αυτούσια την πραγματικότητα, διηθημένη μέσα από την ευαισθησία της που δεν ωραιοποιεί, δεν εξιδανικεύει, ούτε όμως εκμαυλίζει και μεμφιμοιρεί. Ένας αυθεντικός ρεαλισμός περιπεπλεγμένος με πλούσια συναισθήματα, τρυφερότητα, αισιόδοξια, χαρά, λαχτάρα, επιθυμία, απογοήτευση, θλίψη, πίκρα, συμπαρασύρει τον αναγνώστη σε μια συναισθηματική και διανοητική ταύτιση με το ποιητικό υποκείμενο και σε αναζήτηση της δικής του εσωτερικής ζωής. Το ισοζύγισμα μάλιστα ανάμεσα στο συναίσθημα και

Το στήριγμα

 γράφει η Δήμητρα Κωσταρά

τη λογική προστατεύει την ποιήτρια από τους μελοδραματισμούς, που ούτως ή άλλως δημιουργούν την αίσθηση της σκηνοθεσίας, της κατασκευής. Στην περίπτωση της πηγάζουν αυθεντικά, γνήσια συναισθήματα που δεν συγκαλύπτουν, αλλά αντίθετα φωτίζουν τη σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα, καθώς εξάλλου πυροδοτούνται απ' αυτήν.

Η ποιήτρια με έξοχο τρόπο αξιοποιεί τη φιλολογική σκευή της, που έχει σφραγίσει τη γενική της πνευματική συγκρότηση, για να ξεδιπλώσει τη δική της εσωτερική ζωή και να τη μετουσιώσει σε λέξεις, σε στίχους υψηλής αισθητικής απόλαυσης. Δανείζεται αρχετυπικά σύμβολα της Οδύσσειας, ανακαλεί μνήμες, αξιοποιεί μοτίβα του δημοτικού τραγουδιού, επιρροές από την ποίηση του Γ. Ρίτσου, του Μ. Κατσαρού, της Κ. Δημουλά, εξαιρετικές εικόνες, εύστοχες-καίριες λέξεις, δεμένα όλα αυτά σε ένα άρτιο σύνολο που φέρει τη σφραγίδα της προσωπικής της τεχνοτροπίας.

Συγκεκριμένα η καταβύθιση, η κατάδυση στα μύχια της ψυχής της που επιτρέπει μια καθαρότερη θέαση των πραγμάτων, άντληση ακλόνητων διαπιστώσεων, παραπέμπει στην ηρωίδα της Σονάτας του Σελινόφωτος, η οποία βέβαια αφημένη στο βυθό του συναισθηματικού της κόσμου, περιηγείται χωρίς κανένα έλεγχο ή ειρμό. Λέξεις απλές, καθημερινές, λέξεις που δηλώνουν αντικείμενα, (αλλά φυσικά και σπάνιες, λόγιες) θυμίζουν τον θαυμασμό του Ρίτσου στο απλό λεξιλόγιο στην ποίηση. Οι κοινές λέξεις, καθίστανται φυσική αναπνοή της συνείδησης. Η σημαντική του οικείου συσφιγγει τις επιμέρους υποκειμενικότητες σ' ένα οργανικό σύνολο, το οποίο εγειρεί επάξια αξιώσεις αντικειμενικότητας.

Η ενατένιση, η νοσταλγία, η προσμονή της μάνας για επιστροφή του παιδιού της συνειρμικά συνδέεται με σκηνές δημοτικών τραγουδιών της ξενιτιάς, όπου μάνες, γυναίκες και αδελφές εκφράζουν τη λαχτάρα της επιστροφής του αγαπημένου τους προσώπου.

Ένα επίσης από τα αξιοσημείωτα είναι η παρουσία και λειτουργία της εικόνας στη γραφή της ποιήτριας. Εικόνες οικείες εντός και εκτός κλειστού χώρου λειτουργούν ως μηχανισμός της ποιητικής γλώσσας για την παραγωγή νοήματος, επαυξάνουν εννοιολογικά τις διαστάσεις της πραγματικότητας σε έκταση και βάθος, εξυπηρετούν τον στοχασμό και την έκφραση συναισθημάτων.

Η ποιήτρια ξέρει να χειρίζεται καλά τον μονόλογο, τον στοχασμό, ως αγαπημένες της τεχνικές και διαπιστώνουμε στη συλλογή αυτή πως αξιοποιεί και την τεχνική του διπλού εγώ, περισσότερο ευδιάκριτη στα 2 τελευταία ποιήματα. Οι δυο υποστάσεις του ποιητικού υποκειμένου συννομολούν, αντιπαράτιθενται, αποτυπώνοντας έτσι τη στάση ζωής της ποιήτριας, τη φιλοσοφική της τοποθέτηση για την ανθρώπινη ύπαρξη. Εξισορροπείται με αυτόν τον τρόπο περίτεχνα το άγλος με μια δυναμική στάση διαχείρισης της πραγματικότητας, "Με κράτησε σφιχτά στην παγωμένη χούφτα της και μου 'πε /δεν γυρεύω πλέον τη φυγή/ καιρός να αναμετρηθώ με το δικό μου βάθος".

Μήπως και αυτό δεν είναι το νόημα, το περιεχόμενο της ζωής; Διαπάλη ανάμεσα στην παραίτηση και στην αναμέτρηση με ό,τι φοβίζει, απειλεί, τον καθένα.

Ζούσε στο δικό της παράλληλο σύμπαν. Για την ακρίβεια, σε πολλά παράλληλα σύμπαντα. Είχε καταφέρει το ακατόρθωτο: το μυαλό της είχε τρυπήσει σαν βέλος τον χρόνο και διαπερνούσε όλα τα χρόνια της ζωής της, τα οποία ήταν και μπόλικά, σχεδόν εκατό. Έτσι, πότε ήταν μικρό κοριτσόπουλο, πότε νεαρή κοπέλα και πότε -σπάνια- ζούσε στο τώρα.

Οι κόρες της που τη φρόντιζαν κουράζονταν με την άνοια της μητέρας τους, εγώ, ωστόσο, περιστασιακή επισκέπτρια, την έκανα χάσι. «Πάντως, τον Γεράσιμο δεν θα τον περιμένω. Αρκετά περίμενα». «Για ποιο πράγμα δεν θα τον περιμένεις γιαγιά Ελένη; Για φαγητό;» «Ποιο φαγητό καλέ;», πεταγόταν η μια κόρη. «Νομίζει ότι είναι αρραβωνιασμένη με τον μακαρίτη και εκείνος δεν το προχωράει το πράγμα για γάμο. Μωρέ, μάνα, θα τον περιμένεις και θα τον παραπεριμένεις, και παιδιά θα κάνετε και εγγόνια και δισέγγονα».

Τους είχε αναστήσει όλους. Μέσα στο σαλονάκι της γινόταν παρέλαση ζώντων και νεκρών.

"Την παίρνω τηλέφωνο αυτή τη γιαγιά σου και δεν το σκάνει."

"Μάλλον ξέχασες να καλέσεις το εσωτερικό, για Άγιο Πέτρο", την πείραζα. "Πού να το σκώσει και αυτή", συνέχιζε η γιαγιά Ελένη, απτόητη. "Αφήνει και καμιά δουλειά να μην κάνει"; Η έγνοια για την αδερφή της που κουράζεται, έστω και μέσα στο κουβάρι του μυαλού της, με συγκινούσε.

Είχε και τις εκλάμψεις της. "Φέρε μου καμιά φορά τη μικρή, να την ταχταρίσω. Ούτε που καταλαβαίνεις πώς μεγαλώνουν. Και 'γω τα κορίτσια μου τα κουράζω. Ξέρω ποιες είναι, τα ονόματά τους δε θυμάμαι. Τις κουράζω τις έρμες". Τότε τα κορίτσια, σχεδόν εβδομήντα χρόνων έκαστη, μαλάκωναν. "Σώπα ρε μάνα, που μας κουράζεις. Έλα τώρα να φας" και της χάιδευαν το χέρι. "Πάντως, να ξέρετε, εγώ τον Γεράσιμο δεν θα τον περιμένω. Αρκετά περίμενα.", επαναφορά στις εργοστασιακές ρυθμίσεις.

Τα "κορίτσια" κουράζονταν, είναι αλήθεια. Υπήρχε κούραση σωματική, αλλά και ψυχολογική με όλες αυτές τις αένσες επαναλήψεις. Ίσως, υπήρχε και ένας ενδόμυχος φόβος για τη δική τους μοίρα - "λες να συμβεί το ίδιο και σε μένα σε κάποια χρόνια;". Αυτή, που κάποτε ήταν το στήριγμά τους, ξακουστή στο σόι για το δυναμισμό της, που κουνούσε γη και ουρανό για τις κόρες της, αυτή, τώρα είναι ανήμπορη. Όμως, το βλέμμα ήταν ίδιο. Τα "κορίτσια" το καταλάβαιναν αυτό, κάπου ανάμεσα στην προσμονή του Γεράσιμου και στα τηλέφωνα στην πεθαμένη γιαγιά μου, έβλεπαν τη στοργή της μάνας και ένωσαν και πάλι παιδιά.

Και, κακά τα ψέμματα, όσο είμαστε ακόμη παιδιά κάποιου, έχουμε μια ψευδαίσθηση αθανασίας.

Μόι Ζλάτο

Ξανά. *(Απλώνει τα χέρια και χαμογελά.)* Ολική επαναφορά... στη ζωή! Ήταν τόσο έντονη αυτή η βδομάδα! Να δρομολογήσω την πώληση του διαμερίσματος. Να τακτοποιήσω τα της παραίτησης. Η φάτσα του Γραμματικόπουλου όταν υπέβαλα την παραίτησή μου ήταν όλα τα λεφτά. *(Γουρλώνει τα μάτια και μιμείται την τυπική φωνή του προϊστάμενου του.)* «Κύριε Πανορμίτη εκθέτετε τον όμιλό μας! Γνωρίζετε βεβαίως ότι υπό αυτές τις συνθήκες δε δικαιούστε αποζημίωση!» (Με τη δική του φωνή) Φυσικά δεν τον έννοιαξε η παραίτηση. Εκείνο που τον εξόργιζε ήταν ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση εγώ και όχι εκείνος είχα την πρωτοβουλία των κινήσεων. *(Απομακρύνεται από τα ρέλια. Περπατά. Κοντοστέκεται.)* Έφυγε ένα βάρος από πάνω μου. Δε θα δημιουργήσω πια άλλες Μάρθες. Άλλη απόγνωση... *(Σοβαρεύει.)* Τι να κάνει άραγε αυτή η ψυχή; Πέρασα δυο φορές απ' το πάρκο για να της δώσω τα κλειδιά. Να πάει να μείνει στο διαμέρισμα ώσπου να πουληθεί. *(Τα χέρια του κρέμονται αμήχανα.)* Δεν τη βρήκα. Έπρεπε να φύγω. *(Ανάβει τσιγάρο.)* Αρχισε να νυχτώνει. *(Κοιτάει το ρολόι του.)* Αύριο το πρωί θα 'μαστε στο νησί. Όπως και να 'χει όλο αυτό δεν είναι μια νίκη. Μάλλον ήπτα. *(Δείχνει με τον δείκτη του χεριού του τον ορίζοντα προς την πλευρά της πρύμνης του πλοίου.)* Ο μινώταυρος κι ο λαβύρινθος είν' ακόμα εκεί. Εγώ απλά έβγαλα την ουρά μου απ' έξω. Μόνο αυτό. *(Πιάνει το κεφάλι του και περπατά. Κοντοστέκεται. Δείχνει πάλι με τον δείκτη τον ορίζοντα προς την πρύμνη του πλοίου.)* Κάπου εκεί, στον λαβύρινθο είναι και 'κείνο το κορίτσι. (Ψάχνει τις τσέπες του παντελονιού.) Πού είναι; *(Βγάζει από την τσέπη το χαρτάκι με το τηλεφώνω της Αντιγόνης.)* Α, νάτο! Η Αντιγόνη... *(Περπατά.)* Που ονειρεύεται ν' αλλάξει τον κόσμο... Μακάρι... Μακάρι να μη χαθεί κι αυτή στον λαβύρινθο... Να μην τη θάψει πάλι ζωντανή εκείνος ο Κρέοντας.... Βέβαια... *(Κοντοστέκεται. Τσαλακώνει το χαρτί.)* Οι στατιστικές δεν είναι με το μέρος της. Οι στατιστικές είναι υπόθεση των γέρων. Και δεν ευνοούν τις νέες... σαν και 'κείνη. (Πετά το χαρτί.) Δε χρειάζεται. Τι άλλο θα είχαμε να πούμε; Είχε δίκιο. Είμαστε δυο κόσμοι διαφορετικοί. Μόνο που δε μας χωρίζουν οι ιδέες ή η κοινωνική τάξη. Αλλά ο χρόνος... *(Περπατά. Σταματά. Κάτι σκέφτεται. Γυρνά προς το κοινό με βλέμμα που λάμπει.)* Πάλι ο Σεφέρης. Κίχλη. Τραγουδούσε μικρή Αντιγόνη, τραγούδησε, τραγούδησε... / δε σου μιλώ για περασμένα, μιλώ για την αγάπη / στόλισε τα μαλλιά σου με τ' αγκάθια του ήλιου, / σκοτεινή κοπέλα... (Πηγαίνει στα ρέλια, ακουμπά στην κουπαστή και αγναντεύει τον ορίζοντα.)

ΑΥΛΑΙΑ

«Από τι πήγε το παλικάρι που κηδεύουμε σήμερα;»

«Από μηχανάκι».

«Τι μηχανάκι, από ναρκωτικά πήγε».

«Τι λες ρε παιδάκι μου. Κρίμα. Θα 'μπλεξε με τίποτα παρέες. Με όλους αυτούς τους ξένους που έχουσε πλακώσει, τι περιμένεις. Αλβανοί, Ρουμάνοι, κάθε καρδιάς καρύδι».

«Σιγά, μωρή, μη φωνάζεις, σ' ακούει η Βουλγάρρα.»

«Μπα, αυτή δε δίνει σημασία σε τίποτα, μιλά ελεύθερα».

Οι κυρίες του φιλόπτωχου ταμείου ρίζανε μια βιαστική ματιά στην καθαρίστρια της ενορίας, τη Στέφκα, που έπλενε τα ποτήρια, και συνέχισαν την κουβέντα τους. Ήταν ένα ευχάριστο φωτεινό πρωινό του Οκτώβρη. Το κυλικείο του νεκροταφείου άστραφτε από πάστρα, αναδίνοντας μυρωδιά από ψημένο καφέ και κλωρίνη. Η εικόνα της Παναγίας χαμογελούσε ντροπαλά περιτριγυρισμένη από τις φωτογραφίες βλοσυρών δεσποτάδων. Από πάνω, από τον ναό, ακούγονταν ψαλμωδίες που συνόδευαν το μουρμούρισμα των γυναικών, τον ήχο της βρύσης του νεροχύτη και τα τσουγκρίσματα από το πλύσιμο των ποτηριών.

Η Στέφκα σαπούνιζε και ξέπλενε με επιδεξιότητα ποτήρια και φλιτζάνια, ήρεμη και εντελώς ανεπηρέαστη από τις συζητήσεις των γυναικών. Θύμιζε, πράγματι, ένα αθόρυβο και διακριτικό ξωτικό, που εξαφανιζόταν αφήνοντας πίσω της καλογουαλισμένους πάγκους και πεντακάθαρες τουαλέτες. Πηγαίνονταν με τη συγκοινωνία από τα Πετράλωνα στη Δραπετσώνα και τις Κυριακές βοηθούσε δωρεάν στο συσσίτιο της ενορίας για τους φτωχούς.

Δούλευε απορροφημένη και ανυπομονούσε να τελειώσει με το πλύσιμο, για να γεμίσει τα πανεράκια με παξιμάδια. Αυτή ήταν η αγαπημένη της δουλειά. Αράδιαζε με προσοχή τα παξιμαδάκια καϊδεύοντας την πορφυρή φόδρα του πανεριού. Όταν θα τελείωνε με τα παξιμάδια, θα γέμιζε κονιάκ τα μπουκάλια, θα τα σκούπιζε με φροντίδα και θα ετοιμάζε τους δίσκους.

Η Στέφκα ήταν πάντα ευγενική και λιγομίλητη. Τίποτα στη συμπεριφορά της δεν πρόδιδε το παρελθόν της. Κανείς δεν ήξερε ότι η Στέφκα είχε γλιτώσει τελευταία στιγμή από την αυτοκτονία. Δώδεκα χρόνια πριν είχε προσπαθήσει να κρεμαστεί από το καλσόν της, μεθυσμένη, μέσα στη βρώμικη τουαλέτα του πορνείου που δούλευε. Είχε αρχίσει να κάνει τις αισθήσεις της πάνω στην αυτοσχέδια αγχόνη στην οποία είχε εναποθέσει τις τελευταίες της ελπίδες για απόδραση από τη άθλια ζωή της, όταν μπούκαραν οι μπάτσοι και τη γλίτωσαν τελευταία στιγμή.

Όλο το στούντιο είχε γίνει άνω κάτω, οι μπάτσοι βρήκαν ναρκωτικά και όπλα και τους μαζέψανε όλους. Της Στέφκας όμως της βγήκε σε καλό γιατί γλίτωσε τη ζωή της και, αφού την ανέλαβε ένας σύλλογος προστασίας κακοποιημένων γυναικών, αποφάσισε να κάνει μια νέα αρχή. Έτσι, η Στέφκα έκοψε το τσιγάρο και το ποτό, έβαψε τα μαλλιά της σκούρα καστανά και άρχισε να δουλεύει καθαρίστρια, αφήνοντας πίσω της το παρελθόν της.

Δεν είχε, άλλωστε, τίποτα καλό να θυμηθεί. Έφτασε στην Ελλάδα μαζί με τον αρραβωνιαστικό της, τον Μπόικο, το 1994, γεμάτη ελπίδες για μια καλύτερη ζωή. Ήταν μόλις είκοσι χρονών και περίμενε παιδί. Ο Μπόικο είχε σχέδια για διάφορες δουλειές, αλλά αφού έμειναν για λίγο καιρό φιλοξενοούμενοι σε κάτι ξαδέρφια του, κατάλαβε ότι ήταν ευκολότερο να διαπρέψει ως νταβατζής και μπράβος σε κωλόμπαρα. Στη Στέφκα έλεγε πως έπρεπε να μαζέψουν λεφτά για να αγοράσει ταξί ή φορτηγάκι.

Σε λίγους μήνες κι ενώ η Στέφκα είχε φουσκώσει για τα καλά, την έβαλε στο αυτοκίνητο και ξεκίνησαν για τα Γιάννενα, για δουλειές, έτσι της είπε. Εκεί της γνώρισε τον κύριο Απόστολο, έναν πολύ καλό κύριο και πολύ πλούσιο. Μίλαγε τα βουλγάρικα φαρσί, είχε σπουδάσει βλέπεις στη Βουλγαρία με υποτροφία του κόμματος. Τώρα βέβαια, αυτά τα κομματικά ήταν παρελθόν για τον κύριο Απόστολο που είχε απαρνηθεί και το κόμμα του και τις νεανικές του ιδέες. Ο κύριος Απόστολος είχε αξιοποιήσει τις γνωριμίες του στη Βουλγαρία και ασχολιόταν με εισαγωγές και εξαγωγές και διάφορες άλλες επιχειρήσεις για τις οποίες η Στέφκα δεν κατάλαβε και

πολλά πράγματα. Μετά από δυο μέρες διαμονή σε ξενοδοχείο με έξοδα του κυρίου Απόστολου, η Στέφκα ξαναμπήκε στο αυτοκίνητο με τον Μπόικο και βρέθηκε στη βίλα του κυρίου Απόστολου σε ένα σχεδόν ακατοίκητο χωριό, έξω από τα Γιάννενα.

Εκεί ο Μπόικο της μίλησε καθαρά. Είχε κουραστεί να δουλεύει μόνο εκείνος. Αν η Στέφκα ήθελε να παντρευτούν και να αγοράσουν το ταξί, έπρεπε να βοηθήσει κι εκείνη. Πώς όμως μπορούσε να βοηθήσει η Στέφκα;

Ήταν απλό. Ο κύριος Απόστολος δεν είχε παιδιά, η γυναίκα του ήταν στείρα. Ήθελε τόσο πολύ ένα παιδάκι! Πλήρωνε όσο όσο, είχε λεφτά να φαν κι οι κότες. Πολύ τυχερό θα ήταν το παιδί του Απόστολου. Θα μεγάλωνε σαν πριγκιπόπουλο, χωρίς καμία στέρση, θα σπούδαζε ό,τι ήθελε και θα κληρονομούσε μια περιουσία ατράνταχτη. Λοιπόν, τι γνώμη είχε η Στέφκα; Θα εξασφάλιζε στο παιδί της όλες αυτές τις ανέσεις και θα βοηθούσε τον άντρα της να ξεφύγει από τη φτώχεια και τη σκληρή δουλειά; Τους αγαπούσε αρκετά ώστε να κάνει τη θυσία να στερηθεί το παιδί της, δίνοντάς το για υιοθεσία, ή ήταν τόσο εγωίστρια που θα καταδίκαζε την οικογένειά της στην ανέχεια; Άλλωστε θα μπορούσε να κάνει άλλα παιδιά. Ήταν τόσο νέα ακόμα!

Η Στέφκα είχε παγώσει με τα μάτια της καρφωμένα στα καλοσχηματισμένα χείλη του Μπόικο που κινούνταν αργά. Όταν τα χείλη έπαψαν να κινούνται και το σαγόι του Μπόικο έκλεισε αποφασιστικά, η Στέφκα έφαξε να βρει τις λέξεις για να του πει πως φοβόταν και πως ήθελε να γυρίσουν πίσω, πως δεν ήθελε φορτηγάκι, ούτε ταξί, πως τον αγαπούσε, πως θα δούλευε κι εκείνη. Μπόρεσε μόνο να ψελλίσει «Δεν θέλω να το δώσω» και τότε ένωσε το στόμα της να πλημμυρίζει από τη γεύση του αίματος. Ο Μπόικο την είχε χτυπήσει και από τότε θα τη χτυπούσε συνεχώς. Μετά θα έκλαιγε και θα της ζητούσε συγγνώμη, θα της υποσχόταν ότι δεν θα το ξαναέκανε, θα της ορκιζόταν πως την αγαπούσε και με την πρώτη αφορμή θα την ξανάδερνε.

Η Στέφκα πέρασε τους τελευταίους τρεις μήνες της εγκυμοσύνης της κλειδωμένη στη βίλα, φρουρούμενη από μπράβους και σκυλιά, έχοντας μια στοιχειώδη επικοινωνία με την Ελένη, τη γυναίκα του Απόστολου, που φρόντιζε να μην της λείπει τίποτα. Φαγητό, φρούτα, βιταμίνες, επισκέψεις σε πανάκριβη κλινική στα Γιάννενα σε γιατρό που ήταν στο κόλπο. Μόλις γεννούσε η Στέφκα θα έδιναν το μωρό στην Ελένη και θα δήλωναν ότι ήταν δικό της. Η Στέφκα

περνούσε τις ώρες της μπροστά στην τηλεόραση και δεν σκεφτόταν τίποτα. Είχε μάθει να περιμένει τον Μπόικο που ερχόταν πάντα θυμωμένος, να δέχεται τις σφαλιάρες του και μετά να σκουπίζει μόνη της τα αίματα από τα σχισμένα της χείλη.

Λίγο πριν γεννηθεί το παιδί, η Ελένη αρρώστησε από γρίπη και ο γιατρός της απαγόρευσε κάθε επαφή με τη Στέφκα και το μωρό. Η Στέφκα γέννησε με καισαρική σε προκαθορισμένη ημερομηνία ένα υγιέστατο αγοράκι. Ενώ συνερχόταν από τη μέθη της νάρκωσης, άκουσε τη συνομιλία του Απόστολου με το γιατρό.

«Και τώρα που η Ελένη είναι άρρωστη, τι θα κάνουμε;»

«Δύσκολα τα πράγματα. Κανονικά έπρεπε να σουτάρουμε τη μικρή πριν δει το μωρό. Τώρα όμως, η Ελένη απαγορεύεται να το πιάσει τουλάχιστον για τρεις βδομάδες, αλλιώς υπάρχει κίνδυνος να το κολλήσει γρίπη». «Τι προτείνεις λοιπόν, γιατρέ;»

«Θα γυρίσετε πίσω στο εξοχικό και η μικρή θα αναλάβει το παιδί για όσο χρειάζεται. Ίσως είναι καλύτερα για να το θηλάσει κι όλος. Μετά, μόλις καλύτερψει η Ελένη, κανόνισε με τον Βούλγαρο να την ξεφορτωθείτε».

Έτσι κι έγινε. Η Στέφκα γύρισε στη βίλα μαζί με το μωρό και ξεκίνησε να το θηλάζει. Προσπαθούσε να πείσει τον Μπόικο να φύγουν με το παιδί, αλλά εκείνος βιαζόταν να πάρει το χρήμα από την αγοραπωλησία και δεν τον ενδιέφερε τίποτα άλλο.

Παρόλα αυτά, η Στέφκα δεν πίστευε ότι ο Μπόικο θα άφηνε το γιό του. Ήταν τόσο όμορφο και καλοκαμωμένο μωρό! Τα μάτια του ήταν γαλανά και το χνουδί στο κεφαλάκι του κατάξανθο, κι έτσι η Στέφκα τον φώναζε Ζλάτο, που θα πει χρυσός. Μόι Ζλάτο. Το χρυσάφι μου.

Πέρασαν είκοσι ημέρες και ο Ζλάτο κοιμόταν ήρεμος, όταν η Στέφκα άκουσε καθγάδες. Ο Απόστολος βριζότανε με την Ελένη που είχε αρχίσει να συνέχεται από την αρρώστια και του φώναζε: «Θα τα ξεράσω όλα και θα σε πάνε μέσα, επιχειρηματία του κώλου. Θα μάθει όλος ο κόσμος ότι είσαι έμπορος ναρκωτικών, αλήτης και εκβιαστής».

«Ελένη, σκάσε γιατί δε σε αντέχω άλλο. Σκάσε, γιατί θα σε κάνω να το βουλώσεις μια και καλή».

«Τι θα κάνεις, ρε κάθαρμα; Θα με σκοτώσεις; Πριν με σκοτώσεις θα φροντίσω να μάθουν όλοι ότι εσύ είσαι αυτός που δεν μπορεί να κάνει παιδιά και μου κουβάλησες εδώ τη Βουλγάρα».

«Θα σε λιώσω μωρή».

Τα χτυπήματα έδιναν κι έπαιρναν. Έπειτα ακούστηκαν κλάματα και ξεφωνητά, πόρτες να βροντάνε κι ο Απόστολος εμφανίστηκε στο δωμάτιο της Στέφκας.

«Τώρα θα δεις τι θα πάθεις κι εσύ, μωρή πουτάνα».

Η Στέφκα φώναζε και τον παρακαλούσε να την αφήσει, αλλά εκείνος τη βίασε και τη χτύπησε, βρίζοντας και απειλώντας. Η Στέφκα ζητούσε απεγνωσμένα βοήθεια από την Ελένη, αλλά εκείνη δεν βγήκε από το δωμάτιό της. Από εκείνο το βράδυ, ο Απόστολος βίαζε τη Στέφκα συστηματικά και επιδεικτικά, σε βαθμό που η Στέφκα τον περίμενε υπομονετικά να τελειώσει και μετά γύριζε πλευρό και κοιμόταν.

Μόλις ο Ζλάτο έκλεισε τους δυο μήνες, ο Μπόικο πήρε τη Στέφκα πίσω στην Αθήνα. Η Στέφκα τον ακολούθησε παθητικά, κάτω από το απειλητικό βλέμμα του Απόστολου, με το κλάμα του Ζλάτο να τρυπάει τα αυτιά της. Η Ελένη τον κούναγε απειλησμένη στην αγκαλιά της, αλλά εκείνος δεν σούχαζε με τίποτα.

«Μωρό είναι, θα συνηθίσει», είπε ο Μπόικο στην αμίλητη Στέφκα μόλις μπήκαν στο αυτοκίνητο. Εκείνη περιορίστηκε να κοιτάξει έξω από το παράθυρο τις κορυφές των δέντρων που μόλις διακρίνονταν από την πυκνή ομίχλη.

Στην Αθήνα η Στέφκα παραδόθηκε στην απόλυτη αδιαφορία. Άρχισε να πίνει και αποδέχτηκε εύκολα την πορνεία. Το μόνο που φρόντιζε ήταν να ζητήσει από έναν γυναικολόγο να της κάνει στείρωση. Όσο για τον Μπόικο, αυτός ανοίχτηκε σε διάφορες κερδοφόρες επιχειρήσεις εισαγωγής ανηλικών κοριτσιών από τη Βουλγαρία, διακίνησης ναρκωτικών και προστασίας κέντρων διασκέδασης. Τα υπόλοιπα ήταν λίγο πολύ αναμενόμενα. Η Στέφκα κατέληξε σε απόπειρα αυτοκτονίας και τον Μπόικο τον μαχαιρώσανε στην κοιλιά λίγο αργότερα, μέσα σ' ένα από τα κέντρα που προστάτευε. Εκείνον πάντως, δεν τον προστάτευσε κανένας και πέθανε μέσα σε φριχτούς πόνους μπροστά στα ατάραχα μάτια των συνεργατών του.

Η Στέφκα στάθηκε στα πόδια της και μόλις συνήλθε προσπάθησε να επικοινωνήσει με τη μητέρα της και τον αδελφό της, που στο μεταξύ είχε παντρευτεί και είχε αποκτήσει δυο κοριτσάκια. Τα περνούσαν δύσκολα στη Βουλγαρία και η Στέφκα τους έστελνε τακτικά χρήματα και δώρα. Πάνω στην εταζέρα της είχε δυο κορνίζες με τις φωτογραφίες της Ιβάνκας και της Μαρίας, που την κοιτούσαν χαμογελαστές με τις κορδέλες και τα πλαστικά τοιμιδάκια που

τους είχε στείλει εκείνη. Πάντα εξοικονομούσε χρήματα γιατί ζούσε με τα απολύτως απαραίτητα και δούλευε χωρίς να καταβάλλεται, προσπαθώντας να είναι συνεχώς απασχολημένη. Καθάριζε σπίτια, φρόντιζε ηλικιωμένους και κατάκοιτους, πότιζε λουλούδια και τάιζε σκυλιά, φώνιζε και μαγείρευε, πλήρωνε λογαριασμούς κι έπλενε χαλιά, έκανε δηλαδή ό,τι θέλημα και αγγαρεία της ζητούσαν. Μόνο μωρά δεν κοίταζε. Επίσης αρνιόταν να συνοδεύει παιδιά στο σχολείο. Της άρεσε το παγωτό, η βόλτα στο Μοναστηράκι και το κέντημα. Μετρητό σταυροβελονιά.

Περνούσε τις λιγοστές ελεύθερες ώρες της γεμίζοντας το λευκό καμβά με πολύχρωμα σχέδια, ενώ η τηλεόραση έπαιζε διάφορα. Σήριαλ, ειδήσεις, διαφημίσεις - δεν είχε σημασία. Της αρκούσε να ακούει τις φωνές. Η Στέφκα μετρούσε και τρυπούσε. Αυτό της έφτανε.

Και τώρα, στο κυλικείο του νεκροταφείου, το κέντημα σκεφτόταν. Το σχέδιο με τις κόκκινες παπαρούνες και τα μοβ αγριολούλουδα στο τραπεζομάντιλο που έφτιαχνε για την προίκα της Ιβάνκας. Αποφάσισε να ξηλώσει το πράσινο των φύλλων. Ήταν κυπαρισσί. Πολύ σκούρο. Το λαδί θα ταίριζε καλύτερα.

Στο μεταξύ το κουτσομπολιό των γυναικών δεν έλεγε να κοπάσει.

«Ε, βέβαια, το μόνο που τους έμεινε είναι αυτό το σπιτάκι, προικώ της γυναίκας του στη Δραπετσώνα. Ξεπέσανε πολύ».

«Απ' τα ψηλά στα χαμηλά κι απ' τα πολλά στα λίγα».

«Έτσι είναι. Και να σκεφτείς πόσο τη σόνταρε τη Δραπετσώνα ο άντρας της.

Τώρα όμως, στη Δραπετσώνα καταλήξανε και λένε και δόξα το θεό που δε βρεθήκανε στο δρόμο».

«Και δε μου λες, γιατί δεν του άρεσε η Δραπετσώνα αυτουνού; Από πού είναι αυτός; Από το Παρίσι;»

«Όχι βέβαια. Από τα Τρίκαλα είναι. Με την οδοντίατρο, την Ελένη του συχωρεμένου του Γιάννη του Κερμανιδή γνωριστήκανε στη Βουλγαρία που σπουδάζανε. Μετά μεγαλοπιαστήκανε, αλλά ανοιχτήκανε πολύ, φαίνεται, και καταστραφήκανε οικονομικά και τώρα χάσανε και το παιδί τους».

«Τι να πεις; Άγνωστες οι βουλές του Κυρίου».

«Άντε, ο παπάς είπε το «Δεύτε τελευταίον ασπασμόν». Σε λίγο θα τον σπκώσουνε».

Στο άκουσμα των τελευταίων φράσεων η Στέφκα τινάχτηκε σαν ελατήριο και ανέβηκε τρέχοντας τα σκαλιά της εκκλησίας. Όρμησε μέσα στον ναό με την ποδιά και τα χέρια της να στάζουν ακόμη από τα νερά. Οι λιγοστοί συγγενείς και φίλοι που παραβρισκονταν στην τελετή γύρισαν και την κοίταξαν παραξευμεμένοι. Οι γονείς στέκονταν ο ένας μακριά από τον άλλον, μαυροφορεμένοι, τσακισμένοι, ναυάγια μετά τη φουρτούνα. Ο Απόστολος ήταν σκυμμένος μπροστά, λες και τα εξήντα του χρόνια ήταν βάρη αχθοφόρου, φορτωμένα στην πλάτη του. Η Στέφκα πέρασε από μπροστά του, αλλά εκείνος δεν έδειξε να την αναγνωρίζει. Δεν αναγνώριζε τίποτα και κανέναν, βυθισμένος στη θολούρα των ηρεμιστικών. Η Ελένη, όμως, την αναγνώρισε αμέσως. Την παρακολούθησε ανέκφραστη να πλησιάζει το φέρετρο. Ο Ζλάτο κοιμόταν ήρεμος, τα μαλλιά του χρυσοξανθα και μακριά πλαισί-

ωναν το χλομό πρόσωπό του. Η Στέφκα του χάιδεψε το μαρμάρينو δέρμα, τον αγκάλιασε και τον φίλησε. Έμεινε εκεί, κρεμασμένη πάνω στο παιδί της, χωρίς να κλαίει. Τα δάκρυά της είχαν ξοδευτεί όλα αυτά τα χρόνια και στα αυλάκια των ρυτίδων είχαν απομείνει μόνο το στεγνό αλάτι και ο πόνος. Πόνος βουβός και σκληρός, παλιός γνώριμος, ο μόνος πιστός σύντροφος της ζωής της.

Σε λίγο ο παπάς την άγγιξε στην πλάτη. «Έλα παιδί μου», της είπε μελιχια.

Η Στέφκα δεν αντέδρασε. Τραβήχτηκε και τους άφησε να της πάρουν τον Ζλάτο για μια ακόμα φορά. Η εκκλησία άδειασε γρήγορα κι έμεινε μόνη. Ξαφνικά, το δάπεδο αντήχησε από βιαστικά βήματα και είδε να μπαίνει ξανά στην εκκλησία η Ελένη. Την πλησίασε, της άπλωσε ένα μικρό, ρυτιδιασμένο χέρι και της είπε:

«Έλα μαζί μου».

Η Στέφκα της έδωσε το δικό της χέρι με τα φαγωμένα νύχια, φουσκωμένο από τα νερά και τις χλωρίνες. Η Ελένη το έφερε στα χείλη της ευλαβικά και οι δυο γυναίκες ακολούθησαν μαζί την κηδεία του παιδιού τους. Όταν τελείωσε η ταφή, η ματιά της Στέφκας έπεσε πάνω στην τσαλακωμένη λευκή κορδέλα ενός στεφανιού, όπου ήταν τυπωμένο το όνομα του νεκρού με χρυσά γράμματα. Για μια στιγμή σκέφτηκε να το διαβάσει για να μάθει ποιο ήταν το όνομα που είχαν δώσει τελικά στο παιδί της, αλλά μετά έστρεψε το βλέμμα της αλλού και απομακρύνθηκε. Θα κρατούσε στο νου της το όνομα Ζλάτο για να τον θυμάται έτσι τον γιο της, απ' την αρχή ως το τέλος, χρυσαφένιο.

Η 18η Μηνυμαίρ του Λουδοβίκου Βοναπάρτη...

Καρλ Μαρξ

Οι άνθρωποι δημιουργούν την ίδια τους την ιστορία, τη δημιουργούν όμως όχι όπως τους αρέσει, όχι μέσα σε συνθήκες που οι ίδιοι διαλέγουν, μα μέσα σε συνθήκες που υπάρχουν άμεσα, που είναι δοσμένες και που κληροδοτήθηκαν από το παρελθόν. Η παράδοση όλων των νεκρών γενεών βαραίνει σα βραχνάς στο μυαλό των ζωντανών. Και όταν ακόμα οι ζωντανοί φαίνονται σαν ν' ασχολούνται ν' ανατρέψουν τους εαυτούς τους και τα πράγματα και να δημιουργήσουν κάτι που έχει προϋπάρξει, σ' αυτές ακριβώς τις εποχές της επαναστατικής κρίσης επικαλούνται φοβισμένοι τα πνεύματα του παρελθόντος στην υπηρεσία τους, δανείζονται τα ονόματά τους, τα μαχητικά συνθήματά τους, τις στολές τους για να παραστήσουν με την αρχαιοπρεπή αυτή, σεβάσμια μεταμφίεση και μ' αυτή τη δανεισμένη γλώσσα τη νέα σκηνή της παγκόσμιας ιστορίας. Έτσι ο Λούθηρος φόρεσε τη μάσκα του απόστολου Παύλου, η επανάσταση του 1789-1814 ντύθηκε διαδοχικά τη στολή της ρωμαϊκής δημοκρατίας και της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας και η επανάσταση του 1848 δε βρήκε να κάνει τίποτα καλύτερο από το να παρωδήσει τότε το 1789 και τότε την επαναστατική παράδοση του 1793-1795. Έτσι κι ο αρχάριος που έμαθε μια ξένη γλώσσα τη μεταφράζει πάντα στη μητρική του και μόνον όταν αρχίσει να χειρίζεται την ξένη γλώσσα χωρίς να θυμάται τη μητρική του και μάλιστα να ξεχνά τη μητρική του γλώσσα, θα μπορέσει να αφομοιώσει το πνεύμα της καινούριας γλώσσας και να δημιουργήσει σ' αυτήν.

Πώς πέρασε τόσος χρόνος σε τόσο λίγη ώρα;

γράφει ο Θανάσης Τσιριζιώτης

Εισαγωγή

Είναι αλήθεια ότι φοβόμασταν. Όποιος πει το αντίθετο λέει ψέματα. Αλλά ο φόβος νικιόταν από την ηρωικότητα των στιγμών και από τη ζέση πως κάναμε κάτι ξεχωριστό. Δεν είναι καθόλου τυχαίο πως οι φιλίες, που οικοδομήθηκαν στη διάρκεια της χούντας και της μεταπολίτευσης κρατάνε μέχρι σήμερα, σαν ανοξείδωτο ασάλι. Μετανιώνω μόνο γιατί ως μαθητής μου δόθηκαν από τα χέρια του καθηγητή Γιάννη Σαρακηνού τα θρυλικά "18 κείμενα" -μία συλλογή αντιφασιστικών πεζών και ποιημάτων- τα γύρισα ύστερα από μία εβδομάδα πίσω λέγοντας απλά "καλά είναι". Ο Γ. Σαρακηνός με κοίταξε απαξιωτικά "Απλώς καλά;". Ήταν Απρίλης του 1973. Λίγο αργότερα (Οκτώβρης 1973) θα μπαινα στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και τον Νοέμβρη γράφοντας ένα ποίημα συνάντησα τη σωστή πλευρά της ιστορίας. Με μούσια, γένια, αρβύλες και τζάκετ, λιγάκι υπερβολική στις στρατολογήσεις των νέων, αλλά ανήσυχη και διαβασμένη.

Ήταν ο Νίκος, ο Θανάσης, ο Μιχάλης, ο Πέτρος, η Πόπη, ο Σταύρος, ο Σπύρος - η ΚΝΕ είχε αποφασίσει από τότε χωριστό δρόμο. Ενημέρωση από την Ντόιτσε Βελλε και τη Φωνή της Αλήθειας, συνθηματικά λόγια, αποφυγή των "χτυπημένων σπιτιών". Κανείς μας δεν είχε καταλάβει τη σημασία του Πολυτεχνείου και των καταλήψεων των σχολών σε Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Γιάννενα. Η αποτίμηση ήρθε αργότερα, στη μεταπολίτευση, όταν έκασε ο κουρνιαχτός της χούντας, ήρθε ο Καραμανλής και χιλιάδες σ' όλη τη χώρα ονειρευόμαστε την επανάσταση.

Ο γαλλικός Μάης, ο Τσε Γκεβέρα, ο Μάο, τα εργοστασιακά συνδικάτα, η Κύπρος, το Βιετνάμ, η Καμπότζη, η επανάσταση, η αναθεώρηση, ο ρεβιζιονισμός, ο Εμβέρ Χότζα, ο Χο Τσι Μιν, "να δουλεύουμε στις μάζες", ήταν πράγματα που τα παρουσίασε η έκρηξη της μεταπολίτευσης, η οποία τροφοδότησε την αριστερά και μαζί με το Πολυτεχνείο πήρε τη ρεβάνς της ήπιας του Δημοκρατικού Στρατού και εν μέρει "ξέπλυνε" τη Βάρκιζα.

Πώς φτάσαμε στο Νοέμβρη του 1973

Σαν τελείωσε η στρατιωτική αναμέτρηση του ΔΣΕ με τον "εθνικό στρατό", το σύνθημα του Νίκου Ζαχαριάδη "το όπλο παρά πόδα" είχε μόνο ιστορική σημασία. Δηλαδή πώς ο αγώνας συνεχίζεται με άλλους τρόπους. Όμως η κυβέρνηση Παπάγου, συνεπικουρούμενη από τον αγγλικό και τον ανερχόμενο αμερικανικό ιμπεριαλισμό, πήρε τη ρεβάνς. Άρχισε τα πογκρόμ, ανοίγοντας ξερονήσια, φυλακές, εκτοπίσεις και δολοφονίες. Το λεγόμενο σχέδιο Μάρσαλ έβρισκε τη χώρα μας με βιομηχανική παραγωγή στο 78,5% το 1939 και την αγροτική στο 63,1%, το έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο στα 349,5 εκατομμύρια δολάρια (41 εκ του 1938). Μία χώρα φάντασμα και προγεφύρωμα των αντικομμουνιστικών ενεργειών στα Βαλκάνια που ήταν κόκκινα. Οι κυβερνητικές αλλαγές (Διομήδης, Θεοτόκης, Βενιζέλος, Πλαστήρας) έδειχναν την αστάθεια του καθεστώτος και το αλληλοφάγωμα των αστών πολιτικών. Η αστοισφικαδική πολιτική έσπερνε δανεισμό, φτώχεια, υποταγή. Τα καλύτερα παιδιά του λαού μας είτε έφυγαν στις ανατολικές χώρες, είτε εξουδετερώθηκαν. Η πάλη των αριστερών μεταφέρθηκε στις μεγάλες πόλεις. Ο στρατός φτάνει στην Κορέα στην ουρά των ιμπεριαλιστών. Ο Νίκος Μπελογιάννης εκτελείται (30 Απρίλη 1952). Ήδη το 1951 δημιουργείται η Ενιαία Δημοκρατική Αριστερά (ΕΔΑ), στη θέση του εκτός νόμου ΚΚΕ. Στις εκλογές του 1952 η ΕΔΑ κερδίζει 79 έδρες και αναδεικνύεται κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης, με πρόεδρο τον Πασαλιδή και κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο τον Ηλία Ηλιού.

Ανάμεσα στο 1950-1966 ο αστικός πολιτικός κόσμος σπαράσσεται από αντιθέσεις με κυρίαρχα κόμματα την ΕΡΕ του Κ. Καραμανλή και την Ένωση Κέντρου του Παπανδρέου, που κατόρθωνε να ενώσει το μεγαλύτερο μέρος των "κεντρώων" ψηφοφόρων. Το 1963 στη Θεσσαλονίκη δολοφονείται ο Γρηγόρης Λαμπράκης και η κυβέρνηση της ΕΡΕ παραιτείται. Έτσι, το 1963 έρχεται η Ένωση Κέντρου η κυβέρνηση της οποίας πέφτει με αποστασία βουλευτών με προθιέρα τον Κωνσταντίνο Μητσοτάκη.

Πολυτεχνείο

Η αντίσταση των λαϊκών μαζών, οι μαζικές κινητοποιήσεις και απεργίες, που υποκινούσε η αριστερά και η άθλια οικονομική κατάσταση, μαζί με το γεγονός ότι οι ΗΠΑ χρειάζονται επειγόντως μία χώρα-βάση στην Ανατολική Μεσόγειο, φέρνουν τους συνταγματάρχες στην εξουσία, που συμμαχούν πρόσκαιρα με τον φιλοεγγλέζικο πόλο του παλατιού.

Την 1η Ιουνίου 1973 η Χούντα διορίζει πολιτική κυβέρνηση με επικεφαλής τον αχυράνθρωπο Σπύρο Μαρκεζίνη. Μηροστά στο κί-

νημα ανοίγονταν πάλι δύο δρόμοι. Ή θα ενσωματωθεί στη λεγόμενη δημοκρατική φιλελευθεροποίηση, όπως εισηγούνταν οι αστοί πολιτικοί και οι ρεφορμιστές της αριστεράς (Δρακόπουλος, Κύρκος, Ηλιού) ή θα παλέψει μέχρι τέλος.

Στο χώρο του ΚΚΕ από το 1956 είχε αρχίσει η δεξιά στροφή. Στην περιφέρεια δη ολομέλεια καθαιρείται ο γενικός γραμματέας του Νίκος Ζαχαριάδης και επιβάλλεται νέα ηγεσία με τους Παρτσαλιδή-Κολιγιάννη. Το 1958 το ΚΚΕ διαλύει τις παράνομες οργανώσεις και μπαίνει στην ΕΔΑ, ενώ το 1968 χωρίζεται πάλι στα δύο (εσωτερικό και εξωτερικό).

Από το 1956 αρχίζουν διεργασίες στα αριστερά του και με πρωτοβουλία των πολιτικών προσφύγων δημιουργούνται οι μαρξιστικές λενινιστικές οργανώσεις που φτάνουν στην ύπαρξη της Οργάνωσης Μαρξιστών Λενινιστών Ελλάδας (ΟΜΛΕ), με εφημερίδα το Λαϊκό Δρόμο (αρχικά περιοδικό Αναγέννηση).

Ήδη στα μέσα της δεκαετίας του 1960 οι δύο ογκόλιθοι του σοσιαλισμού, η Κίνα και η Ρωσία, διασπώνται και αλληλοκατηγορούνται. Η Κίνα προκρίνει την επανάσταση και Ρωσία η πρώτη την κινητοποίηση του λαού, η Ρωσία την επιστημοτεχνική αλλαγή και το ειρηνικό πέρασμα, η Κίνα θέλει κόμμα μαζών, η Ρωσία κόμμα ειδικών. Το παγκόσμιο σοσιαλιστικό σύστημα διχάζεται, παρά το γεγονός ότι τα εθνικολαϊκά κινήματα νικούν τους δυτικούς, με πιο εμβληματική την περίπτωση της Ινδοκίνας (Βιετνάμ-Καμπότζη).

Κάπως έτσι φτάσαμε στο Νοέμβρη του '73. Η στρατιωτικοφασιστική δικτατορία πλάκωνε όλες τις υπάρχουσες αντιθέσεις και οριοθετούσε τα πράγματα σε χοντρές γραμμές. Το γεγονός ότι στις 21 Απρίλη 1967 δεν έπεσε ούτε μία τουφεκιά (όπως περφηφανεύονταν οι φασίστες) δείχνει το απόλυτο πολιτικό και οργανωτικό ξεχαρβάλωμα της τότε αριστεράς. Το γεγονός ότι το Πολυτεχνείο (Αθήνα) καταγγέλθηκε σαν έργο προβοκατόρων από την τότε ηγεσία του ΚΚΕ δείχνει το επίπεδο κατάπτωσης τους. Το γεγονός ότι η ηγεσία του ΚΚΕ εσωτερικού (Δρακόπουλος, Μπριλλάκης, Κύρκος) ετοιμάζονταν να κουρνιαξεί κάτω από τις φτερούγες του Μαρκεζίνη δείχνει επίσης ξεπεσμό.

Αλλά ανήκει τιμή σε όλους όσοι σήκωσαν το γάντι που πέταξε το σύστημα και έγραψαν μία σελίδα από την οποία αντλούμε σοφία, παράδειγμα, θάρρος. Μπορούμε να λέμε "αν χρειαζόταν, θα το ξανακάναμε".

Γιατί η ιστορία είναι βράχος. Ανεβαίνεις και βλέπεις μακριά ή τον κουβαλάς βαρυκομώντας!

50 χρόνια μετά, πώς πέρασε τόσος χρόνος σε τόσο λίγη ώρα;

Μελέτησε το παρελθόν αν θέλεις να ορίσεις το μέλλον
Κομφούκιος

Σβήνοντας ένα κομμάτι από το παρελθόν
είναι σα να σβήσεις ένα αντίστοιχο κομμάτι από το μέλλον
Γιώργος Σεφέρης

Όποιος ελέγχει το παρελθόν, όχι μόνον ελέγχει το παρόν,
αλλά ελέγχει και το μέλλον
Βιτάλ Νακέ, «Οι δολοφόνοι της μνήμης»

γράφει ο Πάυλος Αλεξίου

Είναι πολύ καιρός που μας απασχολούσε αυτό το ζήτημα. Απ' όταν πρωτοετείς φοιτητές στο Πολυτεχνείο, το 1975, ζούσαμε με θέρη και πραγματικά ρίγη συγκίνησης τις πρώτες επετείους, μέσα από τις μεγαλειώδεις πορείες, τις μουσικές, τις θυελλώδεις συζητήσεις και αντιπαραθέσεις στις Γενικές Συνελεύσεις και τα «πηγαδάκια», που δυστυχώς σήμερα δεν γίνονται, και θελήσαμε να μάθουμε την αλήθεια, μέσα από «ντοκουμέντα», γιατί από τότε κάποιοι παρουσίαζαν την «αλήθεια», όπως τους βόλευε. Ίσως μέσα από όλα αυτά προσδιορίστηκε και η πολιτική μας πορεία.

Αυτά τα «ντοκουμέντα» μας τα έδωσε το βιβλιαράκι, του οποίου σελίδες δημοσιεύονται στο Παράρτημα Ι.

Έκτοτε οι αντιπαραθέσεις πήραν άλλο χαρακτήρα.

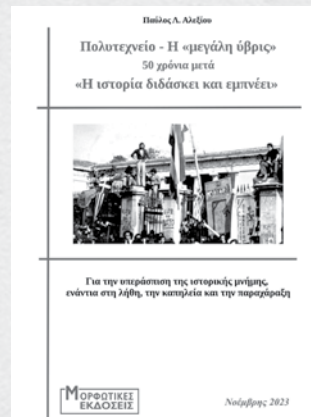
Και μπορεί σίγουρα τα αστικά επιτελεία να θέλουν να ξαναγράψουν την ιστορία, όπως τα βολεύει, με αποσιωπήσεις, χαλκευμένες ειδήσεις και μια διατεταγμένη άθλια προπαγάνδα («πες, πες, κάτι θα μείνει»), αλλά μια ανάλογη προσπάθεια γίνεται και από άλλες πλευρές που μιλούν στο όνομα της Αριστεράς και του Κομμουνισμού, για τους δικούς τους σκοπούς.

Από τότε σε συγκεντρώσεις και συζητήσεις, έμπαινε το ζήτημα «Τι έγινε τελικά στο Πολυτεχνείο; Τι ρόλο έπαιξαν οι διάφορες πολιτικές δυνάμεις;» και δίνονταν κάποιες απαντήσεις και καταβαλλόταν από πλευράς μας προσπάθεια για να φανερωθεί η αλήθεια. Γιατί μπορεί να υπάρχουν διατυπώσεις ότι «αλήθεια είναι ό,τι συμφέρει τον λαό», αλλά εμείς θεωρούμε ότι «η αλήθεια πάντα συμφέρει τον λαό».

Αυτήν την αλήθεια προσπαθήσαμε πολλές φορές να τη δώσουμε με ανακοινώσεις και μπροσούρες, αντιμετωπίζοντας -πολλές φορές- ύβρεις, συκοφαντίες ακόμη και προπηλακισμούς. Μια τέτοια «γεύση», αυτής της καπηλείας, παίρναμε όταν σε προκηρύξεις της ΚΝΕ που έχουν κυκλοφορήσει τα επόμενα χρόνια, στην ιστορική φωτογραφία του εξωφύλλου, κάτω από τα εμβληματικά αυτά συνθήματα, κάποιες φορές, έχει τεθεί η υπογραφή ΚΝΕ, που βέβαια τότε δεν υπήρχε.

Κάποια στιγμή, μάλιστα, υπήρχε έντονα η σκέψη για την επανέκδοση -με κάποιον τρόπο- της έκδοσης αυτής του ΚΚΕ, αλλά πέραν των άλλων υπήρχε ο κίνδυνος παράβασης του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων.

Μας είχε εντυπωσιάσει το γεγονός ότι στη Λ Δ της Κίνας, ο Μάο Τσετούνγκ ανατύπωνε σε χιλιάδες αντίτυπα την συκοφαντική και ψευδολόγο εφημερίδα που εκδιδόταν στην Ταϊβάν από τον Τσάγκ Καϊ Τσέκ, «Νέα για Αναφορά»¹.

Από πολύ παλιά, λοιπόν, υπήρχε η σκέψη να γραφεί κάτι πιο τεκμηριωμένο, αν και πάντα θα υπάρχουν ανοιχτά ζητήματα προς περαιτέρω διερεύνηση.

Η παρούσα εργασία δεν αναφέρεται εκτενώς στο χρονικό της εξέγερσης και δεν κάνει μια συνολική αποτίμησή της, γιατί κυρίως είναι μια μάχη της μνήμης ενάντια στην λήθη, στην καπηλεία και στην πλαστογραφία.

Σημειώνουμε ότι στα Παραρτήματα, παρατίθενται σελίδες από το βιβλίο του Μ. Ανδρουλάκη, «Πριν σβήσουν τα φώτα» (II), η άγνωστη ιστορία του αγωνιστή φοιτητή της ΑΣΚΤ από το Δίστομο Γιάννη Καϊλη, που καλλιγράφησε τα συνθήματα στην πόρτα του Πολυτεχνείου, για να μη ξεχαστεί (III), απόσπασμα από το Πόρισμα του Εισαγγελέα Δ. Τσεβά, με τους νεκρούς του Πολυτεχνείου (IV), γιατί πολλά λέγονται για το ζήτημα αυτό και φωτογραφικό υλικό από τις μέρες της εξέγερσης (V). Αρκετά από αυτά έχουν ληφθεί από τον πλούσιο και ενδιαφέροντα «κήπο» της ιστοσελίδας «e-rgologos», τον οποίο ευχαριστούμε, όπως ευχαριστούμε και την επιμελήτρια της έκδοσης σ. Τάνια Ζωγράφου, αρχιτέκτοניσσα.

Τελειώνοντας, θέλουμε σε αυτό το σημείο να σημειώσουμε ότι, όταν αναφερόμαστε σε πολιτικές δυνάμεις, αναφερόμαστε σε ηγεσίες και πολιτικές γραμμές και όχι σε απλά μέλη, τα οποία, όπως και στο Πολυτεχνείο, έδωσαν ψυχή και σώμα στη μεγάλη εξέγερση.

Νοέμβριος 2023

1. «Αποφασίσαμε να αυξήσουμε την κυκλοφορία της εφημερίδας «Νέα για Αναφορά» από 2.000 σε 400.000 φύλλα, έτσι ώστε να μπορεί να διαβαστεί από τους ανθρώπους τόσο μέσα όσο και έξω από το Κόμμα(...) Ο στόχος μας είναι να φέρουμε μπροστά στις μάζες τα δηλητηριώδη αγριόχορτα (...) έτσι ώστε να μπορέσουν να ατσαλωθούν (...)» (Εκλογή έργων Μάο Τσετούνγκ, τόμος V, σ. 417, Μορφωτικές Εκδόσεις, Αθήνα 1977).

ΥΓ 1 : Όλες οι υπογραμμίσεις στο κείμενο δικές μας
ΥΓ 2 : «Υβρις», η λέξη στον τίτλο, αποτελούσε για τον αρχαίο ελληνικό κόσμο, την παραβίαση της ηθικής τάξης, την ασέβεια.

Παύλος Α. Αλεξίου

Πολυτεχνείο - Η «μεγάλη ύβρις» 50 χρόνια μετά «Η ιστορία διδάσκει και εμπνέει»

Για την υπεράσπιση της ιστορικής μνήμης,
ενάντια στη λήθη, την καπηλεία και την παραχάραξη

Νοέμβρης 2023

ΜΟΡΦΩΤΙΚΕΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Το παρόν κείμενο δεν αναφέρεται εκτενώς στο χρονικό της εξέγερσης του Πολυτεχνείου και δεν κάνει μια συνολική αποτίμησή της, γιατί κυρίως είναι μια μάχη της μνήμης ενάντια στην λήθη, στην καπηλεία και στην πλαστογράφηση.

Τα πέντε ενδιαφέροντα Παραρτήματα έρχονται να τεκμηριώσουν ακριβώς την άποψη αυτή :

- I. Σελίδες από την αρχική έκδοση
«ΓΙΑ ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΟΥ ΝΟΕΜΒΡΗ 1973
Έκθεση και συμπεράσματα» (Έκδοση ΚΕ του ΚΚΕ)
- II. «Αφού ... έσβησαν τα φώτα» φωτοτυπίες σελίδων
βιβλίου του Μ. Ανδρουλάκη «Πριν σβήσουν τα φώτα»
- III. Γιάννης Καίλης, ο φοιτητής που έγραψε τα συνθήματα
στην πύλη του Πολυτεχνείου
- IV. Οι νεκροί και οι ένοχοι του Πολυτεχνείου
μέσα από το πόρισμα του εισαγγελέα Δ. Τσεβά
- V. Φωτογραφικό υλικό

Εκτός
Γραμμής

Πέτρος Φύτρος

Ελληνική Πολιτεία 1941-42

Το κράτος υπό
ξένη κατοχή

Πρόλογος:
Προκόπης Παπαστρατής

